

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

1

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ

Η ΖΩΗ ΕΙΣ ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ
ΘΗΛΕΩΝ ΠΑΛΟΥΡΙΩΤΙΣΣΗΣ
(1961-1967)

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ)

ΛΕΥΚΩΣΙΑ 1984

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

1

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ

Η ΖΩΗ ΕΙΣ ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ
ΘΗΛΕΩΝ ΠΑΛΟΥΡΙΩΤΙΣΣΗΣ
(1961-1967)

*Ταμείον Έκδόσεων για Έκπαιδευτικές
και Παιδαγωγικές Έργασίες Κυπρίων
στη Μνήμη Έλέγκως και Κωστή Καραγεώργη*

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΚΥΠΡΟΥ
(ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ)

ΛΕΥΚΩΣΙΑ 1984

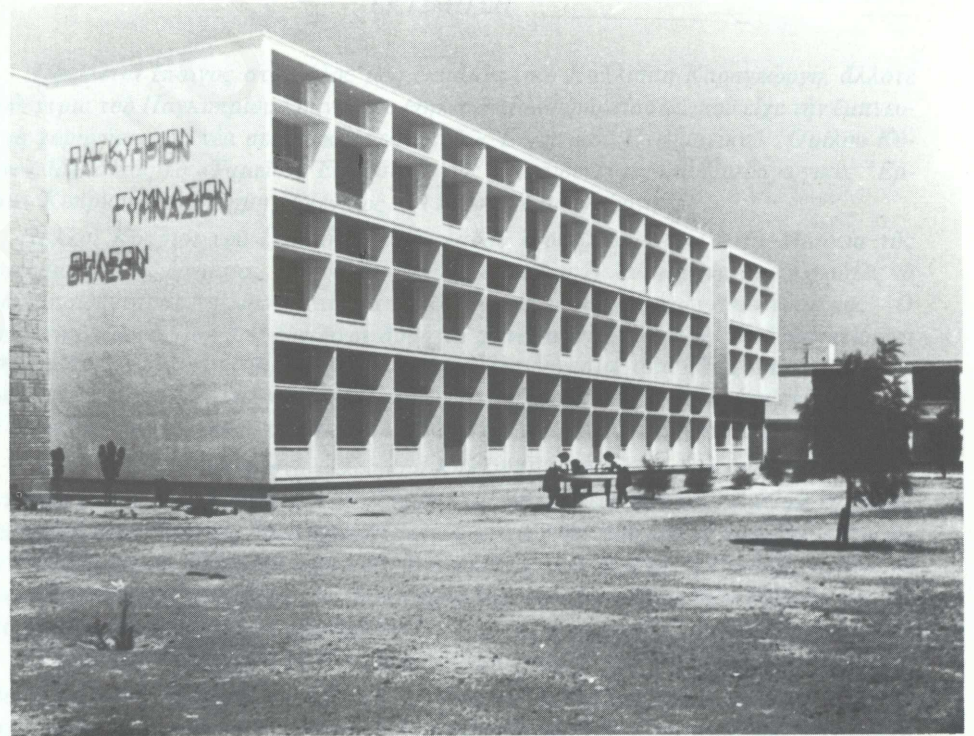
Στὴ μνήμη
τῶν γονέων μου
Ἐλέγκως καὶ Κωστῆ Καραγεώργη

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΘΛΗΕΩΝ ΠΑΛΟΥΡΙΩΤΙΣΣΗΣ

ΚΥΡΙΑΣ ΧΡΥΣΑΝΘΗΣ
Πρώτης της ΕΠ.Ο.Κ.

ΕΚΤΙΜΗΣΗ

Ὁφείλεται ἔπαινος στὸ μέλος μας ἐκπαιδευτικὸ Καλλιόπη Καραγεώργη, ἄλλοτε διευθύντρια τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου Θηλέων Παλουριωτίσσης, ποὺ εἶχε τὴν ἔμπνευση νὰ χορηγήσει μιὰ νέα σειρά ἐκδόσεων τοῦ « Ἑλληνικοῦ Πνευματικοῦ Ὁμίλου Κύπρου», ἰδρύνοντας τὸ «Ταμείον Ἐκδόσεων γιὰ Ἐκπαιδευτικὲς καὶ Παιδαγωγικὲς Ἐργασίες Κυπρίων στὴ Μνήμη Ἐλέγκως καὶ Κωστή Καραγεώργη».

Πολλοὶ Κύπριοι τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ κλάδου ἔχουν προσφέρει στὴν Παιδεία τῆς νήσου μας πολλὰς ἐργασίες, ἀπὸ τὶς διδακτορικὲς ὡς τὶς ἐκλαϊκευμένες, χωρὶς αὐτὲς νὰ κωδικοποιοῦνται σὲ βιβλίο κι' ἔτσι νὰ ἐξακολουθοῦν νὰ λειτουργοῦν στὸν τόπο μας. Ὁ πνευματικὸς αὐτὸς μόχθος δὲν εἶναι ὀρθὸ νὰ χάνεται στὰ συρτάρια ἢ νὰ κατατίθεται συνηθῶς σὲ ξένα πανεπιστήμια. Ἐξάλλου, πολλὰς ἐργασίες ἀπὸ αὐτὲς ἀποτελοῦν τὴν ἱστορία τοῦ κλάδου, δείχνουν τὶς ιδέες καὶ τὶς στάσεις μας σὲ μιὰ δεδομένη περίοδο, καὶ στὸ πρακτικὸ ἀκόμα πεδίο, συχνὰ κι' ἔξω ἀπὸ τὸν καθαρὰ ἐκπαιδευτικὸ χῶρο.

Ἀλλὰ καὶ ὁ Ὁμιλος στὸ μέλος του Καλλιόπη Καραγεώργη, ἡ ὁποία συμμετέχει γιὰ πολλὰ χρόνια στὸ Διοικητικὸ του Συμβούλιο, ὀφείλει εὐχαριστίες, γιατί μὲ τὴ χειρονομία αὐτὴ ἐπεκτείνει τὶς δραστηριότητές του κι' εὐρύνει τὸν κύκλο τῶν πνευματικῶν του ἐνδιαφερόντων, ἰδίως σήμερα ποὺ τὸ σχολεῖο ἢ, πιὸ σωστά, ἡ Παιδεία, πρέπει νὰ ἐπωμισθεῖ δυσβάστακτα βάρη γιὰ τὴ σωτηρία της καὶ τὴ σωτηρία τῶν παιδιῶν μας σ' αὐτὸ τὸ ἀμφιταλαντευόμενο ἑλληνικὸ νησί.

Ἀξίζει τὴν προσοχὴ καὶ ἡ προσφορά τοῦ μέλους μας σὲ ὑλικό, τὴν παροῦσα ἔκδοση, τὸ ὁποῖο ἀποτελεῖ τὴν ἀπαρχὴ τοῦ Γυμνασίου Θηλέων Παλουριωτίσσης σὲ μιὰ ἐποχὴ, ποὺ ἀναλαμβάναμε ὑπεύθυνα τὴ διαπαιδαγώγηση τῶν κοριτσιῶν μας. Ἡ ἐποχὴ ἐκείνη ἦταν μιὰ περίοδος ποὺ δὲν περιμέναμε νὰ εἶχε τὸν χαρακτήρα ποὺ εἶχε, νὰ εἶναι δηλαδὴ ὁ τόπος μας νέο ἀνεξάρτητο κράτος, ὅταν ἡ παράδοση κι' οἱ ἀγῶνες, ποὺ προηγήθηκαν, μιλοῦσαν γιὰ ἐνσωμάτωσή μας στὸν ἐλεύθερο ἑλληνικὸ κορμό.

Ἄς ἐκτιμοῦμε, λοιπόν, καθετὶ ποὺ ἔχει σκοπὸ νὰ διασώσει κάτι ἀπὸ τὴν οὐσιαστικὴ μας ἱστορία.

ΚΥΠΡΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΗΣ
Πρόεδρος τοῦ Ε.Π.Ο.Κ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πέρασαν ήδη είκοσι χρόνια άφóτου τó Γυμνάσιο Παλουριώτισσας έλειτούργησε óς αúτοτελές, άνεξάρτητο Σχολείο με ίδικόν του Γυμνασιάρχη.

Είκοσι χρόνια, νομίζω óτι είναι άρκετά για να παρουσιάση κανείς τις άρχές πάνω στις όποιες έστηρίχθη και έλειτούργησε ένα σχολείο, να παρουσιάση τήν ζωήν και τó έργον πού έπετελέσθη, άναλαμβάνοντας τρόπον τινα μιάν ιστορικήν εúθύνην.

Αúτò ήθέλησα να κάμω, óς ή πρώτη Διευθύντριά του, με τήν έκδοση τούτου τού βιβλίου, δια τά έτη 1961-62 - 1966-67.

Έπειδή δέ κατά τήν άποψη μου ή ιστορία ενός σχολείου πηγάζει από τήν ζωήν και τó έργον του óς ενιαίου συνόλου, ενόμισα óτι θα έδιδα καλύτερα τήν εικόνα αúτης τής ζωής και αúτου τού έργου όχι από άπλές άναμνήσεις, αλλά μέσα από τις λογοδοσίες, όμιλίες, άρθρα, προσφωνήσεις, συνεντεύξεις και ότιδήποτε άφορούσε τó σχολείον γενικά. Έτσι θα διαφανή καλύτερα ποίες ήσαν οι άρχές εις τις όποιες έπίστευε ή Κυπριακή κοινωρία τής δεκαετίας τού 60 και ποία τά έθνικά ιδανικά.

Κατά τά έτη τής Γυμνασιαρχείας μου, είχα τήν εúτυχιάν να έχω έκλεκτους συνεργάτας και συναδέλφους, οι όποιοι ειργάζοντο με τήν ίδιάν με έμε άφοσίωσιν και άγάπη και ένα κοινόν σκοπόν. Να δημιουργήσωμεν άνθρώπους μορφωμένους πραγματικά, με ύψηλά ιδανικά, άγνήν και ώραίαν ψυχήν και δύναμη σωματικήν και πνευματικήν, óστε να γίνουν οι έκλεκτες μέσα εις τήν κοινωρίαν.

Νομίζω óτι σε ένα πολú μεγάλο βαθμό τó έχομεν έπιτύχει.

Άπόφοιτοι και τών δύο τμημάτων, νεαρές μητέρες σήμερα, στερεώνουν τήν κοινωρίαν μας με τήν παντός είδους προσφορά τους.

Χαρά μου και καμάρι μου· Είχαν και έχουν πάντοτε τήν φροντίδα και τήν άγάπη μου, όχι μόνο αι τής Παλουριωτίσσης, αλλά όλες οι μαθήτριές μου στα 42 έτη τής έκπαιδευτικής μου θητείας.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ

Έκδίδοντας αúτά τά κείμενα δέν φιλοδοξώ να άποκτήσω δάφνες φιλολογικές. Είναι κείμενα πού έγράφησαν και έδόθησαν δια συγκεκριμένες έκπαιδευτικές και διοικητικές άνάγκες και τά παραδίδω στη γλωσσική μορφή πού είχα γραφτεί.

Τούτο νομίζω óτι έξυπηρετεί καλύτερα τούς ιστορικούς σκοπούς πού καθώρισα πιδό πάνω.

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΘΗΛΕΩΝ

Τὸ Παγκύπριον Γυμνάσιον εἶναι τὸ παλαιότερον Γυμνάσιον τῆς Κύπρου, ἰδρῦθη δὲ ὡς Ἑλληνικὴ Σχολὴ ὑπὸ τοῦ Ἐθνομάρτυρος Ἀρχιεπισκόπου Κυπριανοῦ τὸ 1812 καὶ ἀφιερῶθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα. Συνεπληρώθη εἰς Γυμνάσιον τὸ 1893 καὶ λειτουργεῖ ἔκτοτε ὡς πλήρες ἐξατάξιον Γυμνάσιον ἀνεγνωρισμένον ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ ἰσότιμον πρὸς τὰ ἐν Ἑλλάδι Δημόσια Γυμνάσια.

Ἀπὸ τοῦ 1935 καὶ ἐπὶ Γυμνασιαρχίας τοῦ νῦν Προέδρου τῆς Ε.Κ.Σ.Κ. Δρος Κων/νου Σπυριδάκι τὸ πρῶτον Παρθεναγωγεῖον Φανερωμένης μετετρέπη εἰς ἰσότιμον Τμήμα Θηλέων τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου.

Τὸ ἀπὸ τοῦ 1935 ἰδρῦθὲν Τμήμα Θηλέων τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου ἐλειτούργησε τὸ πρῶτον εἰς τὸ Διδακτήριον τὸ γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα «Παρθεναγωγεῖον Φανερωμένης» μὲ ἀριθμὸν μαθητριῶν 183. Ἀπὸ διετίας τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν μαθητριῶν στεγάζεται εἰς τὸ νεόδμητον κτίριον, τὸ ἀνοικοδομηθὲν εἰς χῶρον παραχωρηθέντα, τῇ ἐγκρίσει τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου καὶ νῦν Προέδρου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας κ.κ. Μακαρίου Γ', ὑπὸ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπείας ἱεροῦ ναοῦ Εὐαγγελιστρίας Παλουριωτίσεως, σήμερον δὲ φοιτοῦν εἰς αὐτὸ 1800 περίπου μαθήτριά. Λειτουργεῖ δὲ ἀπὸ ἐφέτος ὡς ἀνεξάρτητον ἐντελῶς σχολεῖον ὑπὸ ἰδικόν του Γυμνασιάρχην καὶ φέρει τὸ ὄνομα «Α' Παγκύπριον Γυμνάσιον Θηλέων».

Τὸ Α' Παγκύπριον Γυμνάσιον Θηλέων θὰ λειτουργήσῃ μὲ ἕξ τάξεις Κλασσικοῦ Γυμνασίου (Α'-Στ') καὶ τρεῖς τάξεις Οικονομικοῦ Γυμνασίου (Τμημάτων Γλωσσῶν καὶ Ἐμπορίου, Δ', Ε', Στ'). Καὶ τὰ δύο τμήματα τοῦ σχολείου εἶναι ἀνεγνωρισμένα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἰσότιμα πρὸς τὰ ἐν αὐτῇ Δημόσια Σχολεῖα.

Ἐμπνευστὴς καὶ ἐμψυχωτὴς διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ συγχρονισμένου καὶ μεγάλου τούτου Διδακτηρίου ἀνταποκρινόμενος εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς πόλεως διὰ τὰς μαθητριάς, ὑπῆρξεν ὁ πρῶτον Γυμνασιάρχης τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου καὶ νῦν Πρόεδρος τῆς Ε.Κ.Σ.Κ. Δρ. Κων/τίνος Σπυριδάκις.

Ἐυεργέται καὶ Δωρηταί. Κατωτέρω ἀναφέρεται τὸ πλήρες κείμενον ἐντειχισμένης εἰς τὰ προπύλαια τοῦ σχολείου πλακὸς ἀποκαλυφθείσης κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν ἐγκαίνιων.

«Τὸ διδακτήριον τοῦτο τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου Θηλέων ἀνηγέρθη τῇ γενναιοδωρῶ παραχωρήσει τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ.κ. Μακαρίου Γ' ἐπὶ οἰκοπέδων ἀνηκόντων τῷ ἱερῷ ναῷ Εὐαγγελιστρίας Παλουριωτίσεως τῇ εὐγενεῖ συγκαταθέσει τῆς ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπείας αὐτοῦ, προσενεγκούσης πρὸς ἴδρυσιν αὐτοῦ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου δέκα χιλιάδας λιρῶν, τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Φανερωμένης προσενεγκόντος ἑτέρας δέκα χιλιάδων λιρῶν, τοῦ Ζήνωνος Παπαδοπούλλου καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ Χαριτίνης προσενεγκόντων τρεῖς χιλιάδας λιρῶν, τῆς Εὐγενίας Θεοδότου προσενεγκούσης δύο χιλιάδας λιρῶν, τοῦ Χαριλάου Χατζημιχαῆλ προσενεγκόντος ἑτέρας δύο χιλιάδας λιρῶν, τοῦ Σωκράτους Εὐαγγελίδου προσενεγκόντος χιλίας ἑξακοσίας λίρας, τῆς Κυπριακῆς Ἐταιρείας Οἰκοδομῶν καὶ Ὀδοποιίας Λτδ., προσενεγκούσης χιλίας πεντακοσίας λίρας, τῆς δὲ Ἐφορείας τῶν Ἑλληνικῶν Ἐκπαιδευτηρίων Λευκωσίας ἀναλαβούσης τὴν ὑπόλοιπον δαπάνην ἐκ λιρῶν ἑκατὸν τεσσαράκοντα πέντε χιλιάδων πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ὅλου διδακτηρίου καὶ ἴδρυσιν τῶν αἰθουσῶν Γυμναστικῆς μετὰ τοῦ Σταδίου.

Τὰ ἐγκαίνια τοῦ διδακτηρίου ἐτελέσθησαν τῇ 17ῃ Ἰουνίου 1961 ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ.κ. Μακαρίου Γ', ἐφ' ᾧ ἐνετοιχίσθη ἡ πλάξ αὕτη εἰς ἔκφρασιν αἰδίου εὐγνωμοσύνης πρὸς πάντας τοὺς τῇ χορηγίᾳ αὐτῶν συντελέσαντας εἰς τὴν ἀνέγερσιν αὐτοῦ».

Τὸ ὄνομα τοῦ Σχολείου ἄλλαξε κατὰ καιροὺς· ὡς ἀκολούθως:

- α) Α' Παγκύπριον Γυμνάσιον Θηλέων
- β) Παγκύπριον Γυμνάσιον Θηλέων Παλουριωτίσεως
- γ) Γυμνάσιον Θηλέων Παλουριωτίσεως
- δ) Γυμνάσιον Παλουριωτίσεως

Τὰ μέλη τῆς Ἐφορείας τῶν Ἑλληνικῶν Ἐκπαιδευτηρίων Λευκωσίας κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1961-62.

- 1) Ἰωαννίδης Ὀδυσσεύς, πρόεδρος (ἰατρός)
- 2) Κωνσταντινίδης Ματθαῖος, ἀντιπρόεδρος (ἔμπορος)
- 3) Κυθρεώτης Μιχαῆλ, γραμματεὺς (ἔμπορος)
- 4) Σεβέρης Ζήνων, ταμίας (ἔμπορος)
- 5) Εὐαγγελίδης Σωκράτης (ἔμπορος)
- 6) Πολυβίου Γεώργιος (δικηγόρος)
- 7) Σπανὸς Μᾶρκος (δικηγόρος)
- 8) Πίπης Χριστόδουλος (ὀδοντίατρος)
- 9) Οικονομίδης Κων/τίνος (φαρμακοποιὸς)

ΟΔΗΓΟΣ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ ΘΗΛΕΩΝ ΠΑΛΟΥΡΙΩΤΙΣΣΗΣ

Οδός: ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΔΑΣΟΥΣ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ - ΚΥΠΡΟΥ

Πρὸς τὰς μαθητριάς
τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου Θηλέων Παλουριώτισσης.

Ἡ ἀνθρωπίνη φύσις εἶναι τέτοια, πὸν ὅταν πρόκειται νὰ ἀναλάβῃ κάποιος μίαν ἐργασίαν, νὰ αἰσθάνεται ὅτι ἔχει δύο τρόπους ἀντιμετωπίσεως τοῦ θέματος τούτου. Πρῶτος τρόπος εἶναι νὰ ἐξεύρη διάφορες ἰκανὲς δικαιολογίες διὰ τὰς ὁποίας ἡ ἐργασία αὐτὴ δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ. Δεύτερος τρόπος ὁ καὶ προφανῶς ὀλιγότερον ἐλκυστικός, εἶναι νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἐργασίας αὐτῆς. Ὅλοι ἀσφαλῶς ἔχετε κάποιαν πείραν αὐτῆς τῆς καταστάσεως. Μερικοὶ ἔχουν συνηθίσει τόσον πολὺ νὰ ἐξευρίσκουν δικαιολογίες, γιὰτὴν μίαν ἐργασία δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ μέχρι σημείου ὥστε εἰς τὴν πραγματικότητά νὰ ἀρκοῦνται εἰς τὴν ἀδράνειαν χωρὶς νὰ κάμνουν τίποτε. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ εἶναι ἐκεῖνοι πὸν εὐρίσκονται εἰς τὰς ἄνευ σημασίας, ἄνευ ἐνδιαφέροντος καὶ ἄνευ καλῆς ἀμοιβῆς θέσεις. Εἶναι αὐτοὶ τῶν ὁποίων ἡ παρουσία ἢ ἀπουσία δὲν γίνεται αἰσθητὴ καὶ οὔτε ἐπηρεάζει τὴν πρόοδον οἰασδήποτε μορφῆς.

Ζητῶ ἀπὸ σᾶς νὰ πάρετε τὴν ἀπόφασιν, νὰ γίνετε οἱ ἄνθρωποι πὸν ἐνεργοῦν καὶ πράττουν. Ὅταν ἀντιμετωπίζετε ἓνα πρόβλημα, νὰ ἐρωτᾶτε πάντοτε τὸν ἑαυτὸν σας «πόσος καιρὸς θὰ μοῦ χρειασθῇ νὰ τὸ λύσω;». Μὴ σπαταλᾶτε χρόνον ἐρωτώντας «μπορῶ νὰ τὸ κάμω;». Ἐὰν γίνετε ἐνεργητικὸς ἄνθρωπος καὶ ὄχι ἀναζητητῆς δικαιολογιῶν, θὰ γίνετε ἀναποφεύκτως ἓνα εὐπρόσδεκτον μέλος τῆς ἐκλεκτῆς ομάδος ἢ ὁποία κυριαρχεῖ τῆς δημοσίας, τῆς κοινωνικῆς, τῆς πνευματικῆς καὶ τῆς πολιτιστικῆς ζωῆς τοῦ τόπου μας· θὰ ἔχετε ἐπίσης τὸ μερίδιόν σας ἀπὸ τὴν ἀμοιβὴν ἢ ὁποία συνοδεύει τὴν ἡγεσίαν κάθε τόπου.

Σᾶς συνιστῶ ἀκόμη νὰ σκεφθῆτε καὶ νὰ ἔχετε ὑπ' ὄψιν σας ὅτι τὸ «δὲν μπορῶ νὰ τὸ κάμω» ἀνήκει εἰς τοὺς κηφῆνας τῆς κυψέλης

Ἡ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ

ΕΓΓΡΑΦΑΙ, ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ, ΕΝΑΡΞΙΣ ΚΑΙ
ΔΙΑΚΟΠΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ, ΣΧΟΛ. ΕΟΡΤΑΙ

1. Αἱ ἐγγραφαὶ τῶν μαθητριῶν ἀρχίζουσι κανονικὰ τὴν 1ην Σεπτεμβρίου καὶ τελειῶνται τὴν 20ὴν Σεπτεμβρίου, ἐκτὸς ἂν ἄλλως ἤθελε ὀρίσει τὸ Γραφεῖον Παιδείας. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς 1ης μέχρι 20ῆς Σεπτεμβρίου διενεργοῦνται αἱ πάσης φύσεως ἐξετάσεις, τὰ δὲ μαθήματα ἀρχίζουσι τὴν 22αν Σεπτεμβρίου.
2. Εἰς τὴν πρώτην τάξιν τοῦ σχολείου ἐγγράφονται μαθήτριάι αἱ ὁποιαὶ ἔχουν ἀπολυτήριον Δημοτικοῦ ἢ Ἰδιωτικοῦ Σχολείου καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἡλικία δὲν εἶναι μεγαλυτέρα τῶν 14 ἐτῶν τὴν 1ην Σεπτεμβρίου, ἀφοῦ ὑποστοῦν εἰσιτήριον ἐξέτασιν ἢ ἔχουν ἐνδεικτικὸν προαγωγῆς ἐκ τῆς Προγυμναστικῆς τάξεως. Εἰς τὰς ἄλλας τάξεις ἐγγράφονται αἱ προαγόμεναι ἐκ τῆς ἀμέσως κατωτέρας τάξεως τοῦ σχολείου ἢ ἄλλων ἀνεγνωρισμένων ὡς ἰσοτίμων καὶ ἔχουσαι ἀνάλογον ἡλικίαν.
3. Αἱ εἰσιτήριοι καὶ κατατακτήριοι ἐξετάσεις διενεργοῦνται τὴν πρώτην ἐβδομάδα τοῦ Ἰουλίου ἢ τὸ δεύτερον δεκαήμερον τοῦ Σεπτεμβρίου συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Γραφείου Ἑλληνικῆς Παιδείας Κύπρου. Σχετικαὶ εἰδοποιήσεις δημοσιεύονται εἰς τὰς πινακίδας τοῦ σχολείου καὶ εἰς τὰς ἐφημερίδας.
4. Διὰ τὰ ἐγγραφῆ μαθήτριάι ἢ νὰ ἀνανεώσῃ ἐγγραφῆν πρέπει α) νὰ φέρῃ μεθ' ἑαυτῆς τοὺς τίτλους σπουδῶν τῆς δεόντως κεκυρωμένους β) νὰ προσέλθῃ ὁ πατήρ ἢ ὁ κηδεμὼν μετὰ τῆς μαθητριάς εἰς τὸ σχολεῖον καὶ διὰ τῆς ὑπογραφῆς του νὰ ἀναλάβῃ ἐπισημῶς τὴν κηδεμονίαν.
5. Αἱ προφορικὰ καὶ γραπτὰ ἐξετάσεις τοῦ Α' καὶ Β' ἐξαμήνου διενεργοῦνται συμφώνως πρὸς τὰς προνοίας τοῦ Ἑλληνικοῦ νόμου καὶ τῆ ἐντολῆ τοῦ Γραφείου Παιδείας.

ΚΥΚΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Τὸ Παγκύπριον Γυμνάσιον Θηλέων προσφέρει μιὰ πλήρη προπαρασκευὴν διὰ εἰσαγωγὴν τῶν ἀποφοίτων του εἰς Ἑλληνικά, Εὐρωπαϊκά, Ἀμερικανικά καὶ λοιπὰ Πανεπιστήμια καὶ Ἀνωτάτας Σχολάς, Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας, Γεωπονικὰς, Ἐμπορικὰς Σχολάς, Πολυτεχνεῖα κ.ἄ.

Ἐν τούτοις ἐὰν οἱ ἀπόφοιτοι δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ συνεχίσουν εἰς Πανεπιστήμιον, ἀλλὰ νὰ ἐργασθῶν μετὰ τὴν ἀποφοίτησίν των ἔχουν στοιχεῖα καὶ ἐφόδια νὰ πράξουν τοῦτο.

Ἀμφότερα τὰ τμήματα τοῦ σχολείου ἔχουν ὡς πρώτιστον σκοπὸν τὴν ἀνθρωπιστικὴν μόρφωσιν τῶν τροφίμων του μετὰ τὰς Ἑλληνοχριστιανικὰς ἰδέας περὶ Ἀρετῆς καὶ Ἠθικῆς.

Εἰς ἀμφότερα τὰ τμήματα δὲν παραγνωρίζεται ἡ γνῶσις τῆς Οἰκιακῆς Οἰκονομίας καὶ ἡ προπαρασκευὴ τῶν μαθητριῶν ὡς μελλουσῶν μητέρων καὶ οἰκοκυρῶν.

Τὸ Σχολεῖον διαθέτει μαθητικὸν Γυμναστήριον, Ἀθλητικὰ Γήπεδα καὶ αἰθούσας Γυμναστικῆς ἐπὶ νεωτέρων ἐντελῶς βάσεων διὰ τὴν ἀρτίαν Σωματικὴν ἀγωγὴν τῶν μαθητριῶν του.

Ἐχει βιβλιοθήκην (3650 τόμοι) μετὰ ἀναγνωστηρίων καὶ δανειστικῶν τμημάτων, ἔχει εἰδικὰς αἰθούσας διδασκαλίας διαφόρων μαθημάτων: Ἱστορίας, Γεωγραφίας, Φυσικῆς, Χημείας, Ὡδικῆς, Δακτυλογραφίας, Οἰκοκυρικῶν, Σχολικὸν Μουσεῖον καὶ Σχολικὸν κήπον.

ΟΔΗΓΙΑΙ

Σύμβουλοι Ὁμάδων

Αἱ μαθήτριά θὰ κατανεμηθοῦν σὲ 20 ὁμάδας γνωστὰς ὡς ὁμάδας 1η, 2α, 3η κ.λ.π....20ήν. Κάθε μαθήτριά θὰ κατατάσσεται εἰς μίαν ἀπὸ αὐτὰς τὰς ὁμάδας εὐθὺς μετὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ σχολικοῦ ἔτους καὶ θὰ παραμείνη εἰς αὐτὴν ἐκτὸς ἐὰν ἐπιβαλλόμεναι διευθετήσεις ἀναγκάσουν μεταφορὰς ἀπὸ μίαν ὁμάδα εἰς ἄλλην.

Ὁ διαχωρισμὸς τῶν μαθητριῶν εἰς ὁμάδας γίνεται ἀπλῶς διὰ συμβουλευτικῶς σκοποῦς καὶ ὁ ἀριθμὸς τῆς ὁμάδος δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ τὴν ἰκανότητα τῶν μαθητριῶν.

Ὁμάς 1η.

Ὄνομα Συμβούλου Ἀριθμ. Αἰθούσης Ἡμέρα Συγκεντρώσεως
..... 32 π.χ. Δευτέρα π.χ.

Ὁμάς 2α.

Κ.Α.Π.

Γενικὸς Σύμβουλος Ὁμάδων. Ὄνομα.....

Οἱ Σύμβουλοι ὁμάδων εἶναι διαθέσιμοι διὰ συνεντεύξεις εἰς τοὺς χώρους καὶ τὰς ὡς ἀνωτέρω ὀρισθείσας ἡμερομηνίας. Οὐδεμία μαθήτριά δύναται νὰ ζητήσῃ συνέντευξιν ἀπὸ σύμβουλον τῆς Ὁμάδος τῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἡμερησίων μαθημάτων ἐκτὸς ἐὰν ὁ Σύμβουλος τὴν ζητήσῃ διὰ ἀκρόασιν. Διὰ αὐτὸ αἱ μαθήτριά πρέπει νὰ ζητοῦν ἐκ τῶν προτέρων ὅσάκις θέλουν νὰ τὰς δεχθοῦν οἱ σύμβουλοι τῶν ὁμάδων των. Αἱ μαθήτριά μπορεῖ ἐπίσης νὰ ζητοῦν ἀπὸ τοὺς συμβούλους τῶν ὁμάδων των συνέντευξιν διὰ τοὺς γονεῖς των. Οἱ γονεῖς οἱ ὅποιοι θὰ ἔρχονται νὰ ἐπισκεφθοῦν τοὺς συμβούλους τῶν παιδιῶν των χωρὶς προσεννόησιν, θὰ ἔχουν νὰ περιμένουν μέχρις ὅτου αὐτοὶ θὰ εἶναι ἐλεύθεροι διὰ νὰ τοὺς δεχθοῦν. Οἱ γονεῖς πρέπει νὰ γνωρίζουν τὰ ὀνόματα τῶν συμβούλων τῶν παιδιῶν των καὶ τὰς ἡμερομηνίας ποὺ αὐτοὶ δέχονται.

Πληροφορίαι περὶ τῶν μαθητριῶν δὲν μπορεῖ νὰ δίδονται ἀπὸ τηλεφώνου.

Γενικαὶ ὁδηγίαι:

Αἱ μαθήτριά πρέπει νὰ προσέρχονται εἰς τὸ σχολεῖον 15' μόνον πρὸ τοῦ ἐκάστοτε καθοριζομένου χρόνου διὰ τὴν ἔναρξιν τῶν μαθημάτων καὶ θὰ παραμένουν εἰς τὴν αὐτὴν τοῦ σχολεῖου μέχρι τῆς κρούσεως τοῦ κώδωνος.

Οὐδεμία μαθήτριά θὰ δύναται νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ σχολεῖον κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν μαθημάτων ἐκτὸς ἐὰν πάρῃ δελτίον ἐξόδου ὑπογραφῆς ὑπὸ τοῦ ἐντεταλμένου πρὸς τοῦτο προσώπου.

Ἐὰν μαθήτριά ἀσθενήσῃ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς σχολικῆς ἐργασίας θὰ πρέπει νὰ σταλῇ εἰς τὸ ἰατρεῖον καὶ ἀφοῦ ἐξετασθῇ ἀπὸ τὴν σχολίατρον, θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν τάξιν τῆς, ἢ θὰ λάβῃ ἄδειαν νὰ ἀπέλθῃ τοῦ σχολεῖου.

Ἐὰν μὴ μαθήτριά εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξέλθῃ τοῦ σχολεῖου δι' οἰονδήποτε ἄλλον λόγον ἐκτὸς τῆς ἀσθενείας, πρέπει νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὴν ἐντεταλμένην Ὑποδιευθύντριαν, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ νὰ παρουσιάσῃ σημειώσιν τοῦ γονέως ἢ κηδεμόνος τῆς ἀναγράφουσαν ἀποχρῶντα λόγον δι' ἀπουσίαν.

Ἀπουσίαι: Διὰ κάθε ἀπουσίαν οἱ γονεῖς ἢ κηδεμόνες πρέπει νὰ σημειῶνουν διὰ μελάνης ἐπὶ κανονικοῦ φύλλου χάρτου μίαν σαφῆ καὶ ἱκανοποιητικὴν δικαιολογίαν διὰ τὴν ἡμέραν ἢ τὰς ἡμέρας ἀπουσίας τῶν τέκνων των καὶ τὸ δικαιολογητικὸν αὐτὸ ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ γονέως ἢ κηδεμόνος νὰ παρουσιάζεται ὑπὸ τῆς μαθητριάς εἰς τὸν ὑπεύθυνον τοῦ τμήματος τῆς τὴν πρωτὴν τῆς πρώτης ἡμέρας ποὺ ἡ μαθήτριά θὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ σχολεῖον. Ἐὰν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας προσεκλήθῃ ἰατρός, συνιστᾶται ὅπως τὸ δικαιολογητικὸν τῶν γονέων συνοδεύεται καὶ ὑπὸ πιστοποιητικοῦ δοθέντος ὑπὸ τοῦ θεράποντος ἰατροῦ.

Ἀργοπορίαι: Μία μαθήτριά θεωρεῖται, ὅτι προσῆλθε ἀργὰ εἰς τὸ σχολεῖον, ἐὰν δὲν εἶναι εἰς τὴν αἴθουσαν διδασκαλίας εὐθὺς μετὰ τὴν κρούσιν τοῦ κώδωνος. Ἐὰν μὴ μαθήτριά βραδύνη νὰ προσέλθῃ εἰς τὸ σχολεῖον πρέπει νὰ ἀπευθυνθῇ εἰς τὸ γραφεῖον τῆς ἐπιμελητριάς διὰ νὰ ἐφοδιασθῇ μὲ δελτίον ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ εἶναι ἀναγεγραμμένη ἡ αἰτία τῆς καθυστέρησεως. Ἐὰν ἡ καθυστέρησις ὑπερβαίη τὰ 15' χωρὶς σοβαρὰν δικαιολογίαν τότε ἡ μαθήτριά δὲν θὰ γίνεται δεκτὴ διὰ τὸ πρῶτον μάθημα καὶ θὰ τῆς σημειώνεται ἀπουσία. Ἐὰν ἡ μαθήτριά προσέλθῃ ἀργὰ λόγω ἀσθενείας ἢ οἰονδήποτε ἄλλου σοβαροῦ λόγου, πρέπει νὰ φέρῃ μεθ' ἑαυτῆς ἱκανοποιητικὴν σημειώσιν τοῦ γονέως ἢ κηδεμόνος. Ἐὰν ἡ μαθήτριά συστηματικὰ ἀργῇ νὰ προσέλθῃ εἰς τὸ σχολεῖον, τότε θὰ κληθῇ ὁ κηδεμὼν διὰ νὰ ἐξετασθῇ ἢ περὶ τῆς περιπτώσεως.

Ἀπολεσθέντα καὶ ἀνευρεθέντα: Ὅλα τὰ ἐγκαταλειπόμενα βιβλία ἢ ἀντικείμενα θὰ παραδίδονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς ἐπιμελητριάς καὶ αἱ μαθήτριά πρέπει νὰ προσέρχονται εἰς τὸ γραφεῖον τοῦτο, πρὸς τακτοποίησιν τῆς ὑποθέσεώς των.

Βιβλιοθήκη: Ἡ Βιβλιοθήκη εἶναι μᾶλλον δανειστικὴ, ἀλλὰ καὶ τόπος μελέτης δι' ὅσας μαθητριάς ἐπιθυμοῦν νὰ πράξουν τοῦτο.

Ἡ Βιβλιοθήκη εἶναι ἀνοικτὴ καθ' ὅλας τὰς ἐργασίμους ἡμέρας ἀπὸ τις 8.15' π.μ.-1 μ.μ. καὶ ἀπὸ τις 2.30'-4.30' μ.μ. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς σχολικῆς ἐργασίας αἱ μαθήτριά δύναται νὰ μελετήσουν εἰς τὴν βιβλιοθήκην κατὰ τὰς κενὰς των ὥρας.

Λειτουργία δανειστικοῦ τμήματος: Τὸ δανειστικὸν τμήμα λειτουργεῖ κατὰ τὰ ἀπογεύματα εἰς ἡμέρας ὀριζομένας ὑπὸ τῆς βιβλιοθηκαρίου δι' ἐκάστην τάξιν. Αἱ μαθήτριά ἀφοῦ ἐκλέξουν τὰ διὰ τὴν τάξιν των κατάλληλα βιβλία τὰ ὅποια θέλουν νὰ δανεισθοῦν (δὲν δύναται νὰ δανεισθοῦν περισσότερα τῶν δύο καὶ αὐτὰ διὰ ὀρισμένον χρονικὸν διάστημα) θὰ τὰ παρουσιάσουν εἰς τὴν ὑπεύθυνον τῆς βιβλιοθήκης καὶ θὰ προβοῦν μετ' αὐτῆς εἰς τὰς καταλλήλους διευθετήσεις διὰ νὰ δανεισθοῦν τὰ βιβλία.

Ἐκάστη μαθήτριά θὰ πληρῶνῃ 15 μίλς δι' ἐκάστην ἡμέραν ποὺ κρατεῖ τὸ βιβλίον πέραν τῆς ὀρισθείσης ἡμέρας ἐπιστροφῆς του καὶ θὰ ἀποζημιώσῃ τὴν ἀξίαν του, ἐὰν τὸ χάσῃ ἢ τὸ καταστρέψῃ.

Νὰ ἐξετάζετε τὰ δανειζόμενα βιβλία προσεκτικὰ καὶ νὰ ἀναφέρετε ἀμέσως τυχὸν φθορὰν των. Μὴ δανεῖζετε σὲ φίλες σας τὰ βιβλία ποὺ ἐσεῖς δανεῖξεσθε.

Αἱ Ἐγκυκλοπαίδειαι, τὰ λεξικά, τὰ περιοδικὰ κ.λ.π. δὲν δανεῖζονται καὶ ἐὰν αἱ μαθήτριά χρειάζονται βοήθειαν διὰ τὴν χρῆσιν τούτων, προτρέπονται νὰ συμβουλευθῶνται πρὸς τοῦτο τὴν βιβλιοθηκαρίου.

Μὴν ξεχνᾶτε ὅτι ἡ Βιβλιοθήκη πρέπει νὰ χρησιμοποιηθῆται δι' ἀνάγνωσιν, μελέτην καὶ συλλογὴν πληροφοριῶν καὶ ὄχι διὰ συναναστροφὴν καὶ φλυαρίαν. Ὅσακις λοιπὸν προσέρχεσθε εἰς τὴν βιβλιοθήκην, συγκεντρῶνεσθε εἰς τὴν μελέτην σας καὶ μένετε κόσμιες καὶ σιωπηλές. Συνομιλία ἐντὸς τῆς αἰθούσης τῆς βιβλιοθήκης δὲν ἐπιτρέπεται κατ' οὐδένα λόγον.

Ἐὰν μία μαθήτρια δὲν συμμορφώνεται πρὸς τὰς διατάξεις αὐτὰς θὰ θεωρεῖται ἀπειθαρχοῦσα πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ σχολείου καὶ θὰ ὑφίσταται τὰς συνεπείας.

Περιοδικὸν τοῦ Σχολείου: Τὸ ὑπὸ τὸ ὄνομα (Ὁρίζοντες π.χ.) μαθητικὸν περιοδικὸν ἐκδίδεται δις τοῦ ἔτους τὸν Δεκέμβριον καὶ Ἀπρίλιον. Ἡ ἐπιτροπὴ πρὸς ἔκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ ἀποτελεῖται ἀπὸ 8-12 μαθητριάς. Ὅλαι αἱ μαθήτριαι μπορεῖ νὰ ἐργασθοῦν διὰ τὸ περιοδικόν, ἀλλὰ ἰδιαιτέρως αἱ ἀποτελοῦσαι τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ περιοδικοῦ πρέπει νὰ δεικνύουν ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὰ προβλήματα τοῦ περιοδικοῦ γενικὰ καὶ νὰ συνεισφέρουν διὰ συνεργασίας καὶ νὰ εἶναι ἱκαναὶ διὰ διεκπεραίωσιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ περιοδικοῦ. Αὐταὶ θὰ λαμβάνουν μέρος στὶς κανονικὰς συνεδριάσεις τῆς γενικῆς ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ.

Ἡ γενικὴ ἐπιτροπὴ θὰ ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸν Βοηθὸν Γυμνασιάρχην καὶ τοὺς συντονιστὰς τοῦ μαθήματος τῶν Ἑλληνικῶν καὶ τῆς Τέχνης, τὰς ἐπιλεγχομένας μαθητριάς καὶ μὲ Γενικὸν Σύμβουλον τὸν Γυμνασιάρχην τοῦ σχολείου.

Τὰ εἰς τοὺς «Ὁρίζοντες π.χ.» δημοσιευόμενα θέματα θὰ ἔχουν ὡς βᾶσιν τὴν ἀνάπτυξιν τῶν πνευματικῶν ἐνδιαφερόντων τῶν μαθητριῶν, τὴν τόνωσιν τοῦ γλωσσικοῦ αἰσθήματος καὶ ἀκόμη τὴν ἱκανοποίησιν πρακτικότερων ἐπιδιώξεων των. Θὰ ζητῆται διὰ τῶν δημοσιευμάτων τούτων γενικὰ νὰ δοθῆ μορφή καὶ ἔμφασις εἰς τὰς ἐπιδιώξεις ταύτας.

Σύνδεσμος Γονέων: Ὁ σύνδεσμος γονέων ἰδρύεται διὰ νὰ προαγάγῃ καὶ ἀναπτύξῃ τὰ ἐνδιαφέροντα τῶν γονέων, τὰ ὁποῖα περιστρέφονται γύρω ἀπὸ τὸ παιδί, τὸ σπῆτι καὶ τὸ σχολεῖον.

Ἐνας κοινὸς δεσμὸς συνδέει ὅλους τοὺς γονεῖς: «ἡ εὐημερία τῶν παιδιῶν τους». Διὰ τῆς ἰδρύσεως τοῦ συνδέσμου γονέων δίδεται ἡ εὐκαιρία εἰς τοὺς γονεῖς νὰ ἀντιληφθοῦν καλύτερά τὴν συμβολὴν καὶ εὐθύνην των διὰ νὰ ἐπιτευχθῆ τὸ ἀνωτέρω ἀναφερθὲν εὐτυχὲς τέρμα.

Οἱ σκοποὶ τοῦ σχολείου ἐνισχύονται καὶ ἐξυπηρετοῦνται ὅταν οἱ γονεῖς παροτρύνουν τὰς θυγατέρας των νὰ εἶναι σεμνὲς καὶ ἐνάρετες κόρες καὶ νὰ ἐπωφελοῦνται τῆς ὑπὸ τοῦ σχολείου παρεχομένης μορφώσεως ὥστε νὰ γίνων χρήσιμα καὶ ὑπεύθυνα μέλη τῆς κοινωνίας.

Συναντήσεις τοῦ συνδέσμου γονέων θὰ γίνωνται ἅπαξ τοῦ μηνὸς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους καὶ συνήθως τὴν Τρίτην Παρασκευὴν ἐκάστου μηνὸς καὶ θὰ ἔχουν σκοπὸν τὴν καλυτέραν ὑπὸ τῶν γονέων κατανόησιν τῶν τρεχόντων προβλημάτων, τὰ ὁποῖα συνδέονται μὲ τὴν μόρφωσιν τῶν παιδιῶν των καὶ τὴν μελλοντικὴν εὐημερίαν των.

Ἡ διοικοῦσα ἐπιτροπὴ τοῦ συνδέσμου θὰ ἀποτελεῖται ἀπὸ: ἓνα γονέα ἀντιπρόσωπον ἐκάστου τμήματος καὶ ἐκλεγόμενον ὑπὸ τῶν γονέων τοῦ τμήματος (θεωρεῖται ἀπαρτία ἐὰν προσέλθουν τὰ 2/3 γονέων καὶ ἐὰν εἶναι παρὼν πάντοτε ὁ Γυμνασιάρχης ἢ ὁ βοηθὸς Γυμνασιάρχης).

Εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστου σχολικοῦ ἔτους προσκαλοῦνται πρῶτον ὑπὸ τοῦ Γυμνασι-

άρχου οἱ γονεῖς τῶν πρώτων ἐγγραφομένων μαθητριῶν καὶ ἐξηγῶνται πρὸς αὐτοὺς οἱ σκοποὶ καὶ τὰ ἰδεώδη πρὸς τὰ ὁποῖα ἀποβλέπει τὸ σχολεῖον. Εἰς αὐτὴν τὴν συνάντησιν λαμβάνουν τὸ πρῶτον οἱ γονεῖς γνῶσιν τῆς ὑπάρξεως τοῦ συνδέσμου γονέων.

Ὁ σύνδεσμος γονέων δύναται νὰ διοργανώσῃ ἑορτὰς ἢ δεξιώσεις ὁσαύκις τὸ νομίζει ἀναγκαῖον καὶ ἐπιβεβλημένον· τὰ χρηματικὰ κέρδη ἐκ τῶν τοιούτων ἑορτῶν θὰ χρησιμοποιῶνται διὰ πάσης φύσεως βοήθειαν πρὸς ἀπόρους μαθητριάς ἢ ἀμέσους ἀνάγκας τοῦ σχολείου.

Ἡ δραστηριότης τοῦ συνδέσμου γονέων διὰ περαιτέρω ἀνάπτυξιν τῶν ἐπιδιώξεων των δυνατὸν νὰ γίνετα δι' εἰσηγήσεων μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Συνδέσμου.

Κάθε γονεὺς πρέπει νὰ αἰσθάνεται ὑπεύθυνος διὰ τὴν καλὴν διεκπεραίωσιν τῶν παρουσιαζομένων περιπτώσεων καὶ νὰ ἔχη πάντοτε ὑπ' ὄψιν του τὸ σύνθημα «Κάθε γονεὺς πρέπει νὰ εἶναι ἓνα δρῶν μέλος τοῦ Συνδέσμου».

Ἐπιτροπὴ:

Εἰς τὸ σχολεῖον δυνατὸν νὰ παρέχωνται ὑποτροφίαι αἱ ὁποῖαι θὰ ἀπονέμονται εἰς μαθητριάς ὑπὸ ὠρισμένας προϋποθέσεις. Βασικὴ προϋπόθεσις διὰ νὰ τύχῃ μαθήτρια ὑποτροφίας εἶναι: καλὴ ἐπίδοσις εἰς τὰ μαθήματα καὶ ἄριστος χαρακτήρ μαρτυρούμενος δι' ἀκεραιότητος εἰς τὴν σχολικὴν ἐργασίαν, ἐξ ἐνδοσχολικῶν καλῶν ἐπιδράσεων ἐπὶ συμμαθητριῶν των καὶ διὰ τῆς συμμετοχῆς εἰς σχολικὰς δραστηριότητας καὶ ἐπιδιώξεις.

Διὰ ὠρισμένας ὑποτροφίας ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς μαθητριάς λαμβάνεται σοβαρὰ ὑπ' ὄψιν.

Ἐπιτροπὴ μπορεῖ νὰ παραχωρηθῶσιν ὑπὸ τῆς Ε.Κ.Σ., τοῦ συλλόγου τῶν διδασκόντων, ὑπὸ ἐκκλησιαστικῶν ὀργανώσεων, σωματείων, βιομηχανικῶν, ἐμπορικῶν οἴκων, ἀτόμων κ.λ.π.

Πληροφορίαι περὶ ἐκάστου εἴδους ὑποτροφιῶν θὰ δίδωνται ἐγκαίρως πρὸς τὰς μαθητριάς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους.

Ἐπίσης προσφέρονται διὰ τὰς ἀποφοίτους τοῦ σχολείου ὑποτροφίαι, διὰ περαιτέρω σπουδὰς εἰς Πανεπιστήμια ἢ Ἀνωτέρας Σχολὰς, ὑπὸ τῆς Ε.Κ.Σ. καὶ τοῦ Ι.Κ.Υ. Ἑλλάδος καὶ παραχωροῦνται κατόπιν διαγωνισμῶν. Περισσότεραι πληροφορίαι περὶ αὐτῶν μπορεῖ νὰ δίδωνται εἰς τὰς τελειοφοίτους τοῦ σχολείου ὑπὸ τῶν Συμβούλων των, ἐὰν αὐταὶ τὸ ζητήσωσιν.

Γραφεῖον Ἐξευρέσεως Ἐργασίας.

Τὸ Γυμνάσιον Θηλέων Παλουριωτίσεως ἐνδιαφέρεται ἰδιαιτέρως διὰ τὴν περαιτέρω εὐδοκίμησιν καὶ ἐπιτυχίαν τῶν ἀποφοίτων του καὶ διὰ νὰ βοηθήσῃ ἵνα αἱ ἀπόφοιτοὶ του ἀποκτήσουν ἐπιθυμητὰς καὶ εὐαρέστους εἰς αὐτὰς θέσεις διατηρεῖ «Γραφεῖον Ἐξευρέσεως Ἐργασίας» τὸ ὁποῖον θὰ καταβάλλῃ κάθε προσπάθειαν πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου.

Πῶς νὰ μελετᾶτε:

Πρὶν νὰ ἐπιχειρήσετε τὴν μελέτην διὰ νὰ συμπληρώσετε ἐπιτυχῶς τὸν κύκλον σπουδῶν σας, πρέπει νὰ ξεύρετε πῶς θὰ μελετᾶτε. Αὐτὴ ἡ ἱκανότης νὰ μελετᾶτε ὀρθὰ καὶ ἀποτελεσματικὰ ὄχι μόνον θὰ ἀξήσῃ τις μάρκες ποῦ θὰ πάρετε εἰς τὴν βαθμολογίαν

ἀλλὰ καὶ θὰ σᾶς βοηθήσῃ νὰ κερδίσετε χρόνον καὶ νὰ ἔχετε καιρὸν νὰ εὐχαριστήσετε τοὺς ἑαυτοὺς σας δι' ἄλλης ἐργασίας ἀναλόγου πρὸς τὰς κλίσεις καὶ τὰ ἐνδιαφέροντα τῆς κάθε μιᾶς σας.

Ἐχομεν συνοψίσει κατωτέρω μερικὰς ὁδηγίας διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν καὶ ἄνκαι αἱ μέθοδοι ἐργασίας διαφέρουν, διὰ τὰ διάφορα θέματα ἐν τούτοις μερικὲς γενικὲς ἰδέες ἰσχύουν, διὰ ὅλους τοὺς τύπους τῆς σχολικῆς ἐργασίας.

Πρῶτον προπαρασκευῆ διὰ τὴν μελέτην εἶναι ἀπαραίτητος καὶ σημαντικὴ. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι θὰ ἔχετε ὀρίσει ἓνα ὠρισμένον χρόνον διὰ ἐργασίαν, ἓνα βολικὸν μέρος μακρὰ ἀπὸ κάθε θόρυβον καὶ σύγχισιν καὶ ἐπίσης καλὸν φῶς. Ἐὰν ἀποφεύγετε τὰ βίαια αἰσθήματα, θὰ κερδίσετε χρόνον στὸ τέλος.

Ἐπίσης πρέπει νὰ ἔχετε κοντὰ σας ὅλα τὰ βιβλία καὶ γενικῶς τὰ μέσα ποὺ χρειάζεσθε διὰ νὰ συμπληρώσετε τὴν ἐργασίαν σας.

Τώρα διὰ πραγματικὴν μελέτην. Εἶναι πάντοτε καλὸν νὰ συνοψίζωμεν τὴν προηγουμένην ἐργασίαν προτοῦ ἀρχίσωμεν νὰ ἀσχολούμεθα μὲ τὸ νέον μάθημα. Εἰς ὅλα τὰ θέματα πρέπει νὰ ἔχετε ἓνα ὠρισμένον ἀντικειμενικὸν σκοπὸν στὸν νοῦν σας, ὅταν ἀρχίζετε τὴν ἐργασίαν σας. Ἐρωτήστε τὸν ἑαυτὸν σας «Τὶ προσπαθῶ νὰ μάθω σ' αὐτὸν τὸ σημεῖον ποὺ βρίσκομαι;» Τότε συγκεντρωθῆτε σ' αὐτὸν τὸν σκοπὸν. Νὰ σκέπτεσθε καθαρὰ καὶ λογικά. Ἐὰν χρειάζεται γραπτὴ ἐργασία, κάμετέ τὴν κόσμιαν, κομψὴν καὶ καθαρὰν. Σὲ μερικὰ θέματα ἢ μελέτη συνεπάγεται κυρίως ἀνάγνωσιν καὶ κατανόησιν τοῦ τι ἐδιαβάσαμεν. Προφανῶς γι' αὐτὸ πρέπει νὰ γνωρίζετε τὴν σημασίαν τῶν λέξεων αὐτοῦ τοῦ μαθήματος. Μάθετε νὰ μεταχειρίζεσθε τὸ λεξικὸν καὶ νὰ τὸ χρησιμοποιήτε ἐλευθέρως. Τότε δοκιμάστε νὰ καταλάβετε τὴν ἔννοιαν τῆς ὅλης παραγράφου ἢ τοῦ ἐδαφίου μᾶλλον παρὰ τῶν λέξεων. Σταματήστε στὸ τέλος ἐνὸς ἐδαφίου καὶ ἐρωτήστε τὸν ἑαυτὸν σας διὰ τὸ περιεχόμενον καὶ ἀναφερθῆτε σὲ πίνακες, σχήματα ἢ χάρτες οἱ ὅποιοι μπορεῖ νὰ ἔχουν σχέση μὲ τὸ θέμα σας ἢ καὶ γράψετε ἀκόμη συντόμως τὰς ἰδέας τοῦ συγγραφέως μὲ δικὰς σας λέξεις. Ἐξακολουθήστε μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον μέχρις ὅτου ἐπιτύχετε ἐκεῖνο ποὺ ἐπιδιώκετε. Τὸ νὰ διαβάσετε πολλὰ καὶ τακτικά, θὰ σᾶς κάμῃ νὰ γίνετε μία καλὴ καὶ εὐκόλως ἀντιλαμβανόμενη ἀναγνώστρια.

Στὰ Μαθηματικά, Φυσικά, Χημεία καὶ τὰ συναφῆ θὰ πρέπει συχνὰ νὰ κάμνετε μίαν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τοῦ τι ἔχετε διαβάσει. Τοιοῦτοτρόπως θὰ γνωρίσετε ἀκριβῶς ὄχι μόνον τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ θεωρήματα, τοὺς τύπους, τὰς προτάσεις καὶ τὰ ἀξιώματα ποὺ σᾶς ἐδόθησαν, ἀλλὰ καὶ τι ἔσεῖς ζητᾶτε νὰ προσδιορίσετε. Προσπαθήστε νὰ λάβετε μίαν λογικὴν εἰκόνα τοῦ μαθήματος καὶ νὰ ἐννοήσητε κάθε βῆμα ἐνόσω προχωρεῖτε. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ φθάσετε εἰς ἓνα συμπέρασμα ποὺ θὰ ὁδηγήσῃ εἰς ἐπιτυχίαν.

Ὅταν αἰσθανθῆτε, ὅτι ἔχετε συμπληρώσει τὴν ἐπιδιωκομένην ἐργασίαν, κλείσετε τὸ βιβλίον σας καὶ ἐπαναλάβετε νοερῶς τὶ ἔχετε μελετήσει. Ἐὰν ἔχετε πάρει σημειώσεις κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μελέτης, ἐπαναλάβετε τες. Κάμετε ἔλεγχον τῶν κριτικῶν ἀποτελεσμάτων ποὺ ἐγράψατε καὶ διορθώστε τὰ λάθη.

ΛΟΓΟΔΟΣΙΕΣ

ΕΠΙ ΤΗ ΛΗΞΕΙ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΣΧΟΛ. ΕΤΟΥΣ 1961-62 ΤΗΝ 8.7.62 ΩΡΑ 7 Μ.Μ.

Μακαριώτατε, Θεοφιλέστατε, Ἐξοχώτατε, Κε Πρόεδρε τῆς Ε.Κ.Σ.Κ., Ἐξοχώτατε Κύριε Πρόεβυ, Κύριε Τμηματάρχα τοῦ Γραφ. Ἑλλην. Παιδείας, Κύριοι Ἐπιθεωρηταί, Κύριε Πρόεδρε καὶ λοιπὰ μέλη τῆς Σχολ. Ἐφορείας, Κύριοι συνάδελφοι, Κυρίες καὶ Κύριοι, Εὐγενεῖς Δωρηταί.

Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν συμπαραστάσιν ὄλων τῶν ὑπευθύνων παραγόντων συνεπληρώθη ἓν ἀκόμη ἔτος σχολικῆς ζωῆς. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ μὲ πραγματικὴν ὑπερηφάνειαν ἀλλὰ καὶ συναίσθημα πλήρους εὐθύνης ἐμφανιζόμεθα σήμερον ἐνώπιον ὑμῶν διὰ νὰ λογοδοτήσωμεν ἐπὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ σχολικοῦ τούτου ἔτους (1961-62).

Μὲ ὑπερηφάνειαν διότι ἡ Κυπριακὴ Πολιτεία μᾶς ἐνεπιστεύθη τὴν διεύθυνσιν τοῦ Γυμνασίου Θηλέων Παλουριωτίσσης, ἐνὸς ἐκπαιδευτηρίου, τὸ ὁποῖον προπαρασκευάζει πνευματικῶς καὶ ψυχικῶς περὶ τὰς 2000 μελλόντων κοινωνικῶν στελεχῶν καὶ ἰσάριθμον ἀριθμὸν αὐριανῶν Μητέρων.

Μὲ συναίσθημα πλήρους εὐθύνης, διότι εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ὑπελογίσαμεν ὅπως ἔπρεπε τὴν λεπτότητα καὶ τὴν βαρύτητα τῶν ἀναληφθεισῶν εὐθυνῶν, καὶ ἀνελάβομεν τὸ ἔργον, βασισθεῖσαι ἐπὶ τῆς ὀλοψύχου ὑποστηρίξεως καὶ συνεργασίας τοῦ Γραφείου Παιδείας, τῆς Σχολικῆς Ἐφορείας, τῶν συναδέλφων, τοῦ Συμβουλίου Γονέων καὶ Συνδέσμου Μητέρων, παραγόντων σημαντικῶν καὶ πολυτίμων εἰς τοὺς ὁποίους ἀξίζει κάθε δημόσιος ἔπαινος καθὼς καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη μας καὶ αἱ θερμαὶ μας εὐχαριστίαι.

Ὁ τελικὸς ἀπολογισμὸς τῶν πεπραγμένων παντὸς ἔτους εἶναι ἔργον δύσκολον καὶ χρειάζεται περίσκεψιν, ψυχραιμίαν καὶ οὐδετερότητα. Ὁ τελικὸς ἀπολογισμὸς τῶν πεπραγμένων ἐνὸς σχολικοῦ ἔτους εἶναι ἔργον πολὺ δυσκολώτερον. Τὰ δεδομένα διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ἀπολογισμοῦ ἐνὸς σχολικοῦ ἔτους δὲν ἔχουν τὴν σταθερότητα καὶ τὴν θετικότητα τῶν δεδομένων οἰοῦδήποτε ἄλλου ἔργου. Τὰ οἰκονομικά, τὰ βιομηχανικά καὶ τὰ πολιτικά ἐν γένει ἔτη ἔχουν τὴν συνήθη τετριμμένην σημασίαν, ἢ ὅποια προσδιορίζεται μὲ ἀριθμούς. Τὰ σχολικά ἔτη ἔχουν σημασίαν πολὺ βαθυτέραν. Ἡ ἀξία των καταμετρεῖται μὲ τὸ ποσὸν τῶν ἐλπίδων τὰς ὁποίας θεμελιώνουν διὰ τὴν ἐμπέδωσιν τῆς ἐθνικῆς ζωῆς, καὶ ἀπὸ τὴν ἐπιτυχίαν τούτων προκαθορίζεται ἡ ἐθνικὴ πορεία. Ἐπιτυχῆ σχολικά ἔτη σημαίνουσιν ἐπιτυχῆ θεμελιώσιν τῆς ἐθνικῆς

πορείας, καρποφόρος δὲ πνευματικὴ, ἠθικὴ καὶ θρησκευτικὴ προπαρασκευὴ τῆς νεολαίας καὶ δὴ τῆς θηλείας, σημαίνει ἐξασφάλισιν ἐπιτυχοῦς ἐθνικῆς ζωῆς.

Ἔργα, ἀριθμοὺς, γεγονότα καὶ δραστηριότητες διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ σχολικοῦ ἔτους ἔχομεν νὰ παρουσιάσωμεν καὶ ἡμεῖς· τὸ ἠθικὸν καὶ πνευματικὸν ὅμως ἀποτέλεσμα τῶν προσπαθειῶν μας, δὲν εἶναι εὐκολον οὔτε νὰ ἐκτεθῆ, οὔτε νὰ κριθῆ. Τοῦτο μόνον δηλοῦμεν: — Οἱ Πυθαγόρειοι εἰς τὸ τέλος ἐκάστης ἡμέρας κάμνοντες αὐτοκριτικὴν ὑπέβαλλον εἰς ἑαυτοὺς τὰ ἐξῆς τρία ἐρωτήματα: «Τὶ ἔπραξα;», «Τὶ ἔπραξα ποὺ δὲν ἔπρεπε νὰ πράξω» καὶ «τὶ δὲν ἔπραξα ποὺ ἔπρεπε νὰ πράξω;» Ἡ ἀπάντησις εἰς τὰ ἐρωτήματα αὐτὰ καθώριζε τὴν πορείαν τῶν ἐνεργειῶν τῆς ἐπομένης ἡμέρας.

Τὰ αὐτὰ ἐρωτήματα ὑπεβάλλομεν καὶ ἡμεῖς ὡς σύνολον ἐν τῷ σχολεῖν εἰς τοὺς ἑαυτοὺς μας καὶ ἂν διὰ τὰ ἀποτελέσματα τῶν προσπαθειῶν μας δὲν δυνάμεθα νὰ καυχηθῶμεν, δυνάμεθα ἀσφαλῶς νὰ καυχηθῶμεν διὰ τὴν ἀγαθὴν προαίρεσιν πάντων τῶν ὑπευθύνων σχολικῶν παραγόντων. Καθηγητικὸς Σύλλογος, ὑπαλληλικὸν προσωπικόν, Γονεῖς, μαθήτριάς εἰργάσθησαν μὲ σύμπνοιαν καὶ κατανόησιν συγκινητικῆν, ἢ ὅποια ἀντέχει καὶ εἰς τὸν ἰσχυρότερον αὐτοέλεγχον.

Ἡ ἀνταπόκρισις τῶν μαθητριῶν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς σχολικῆς ἀγωγῆς καὶ ἡ συμπαράστασις τῶν γονέων εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο ὑπῆρξε κατὰ κανόνα ἱκανοποιητικὴ. Ἀπειθαρχία, δυστροπία καὶ παραπτώματα παρετηρήθησαν βεβαίως, ὅμως τὸ ποσοστὸν τῶν ὑπῆρξε τόσο μικρὸν ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ ὑπολογισθῆ καὶ καταγραφῆ.

Δὲν δύναται ὅμως νὰ προβληθῆ παρόμοιος ἰσχυρισμὸς διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ πνευματικοῦ ἔργου τοῦ σχολεῖν. Εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο εἴχομεν νὰ ἀντιπαλαίσωμεν πρὸς δύο κυρίως δυσμενεῖς παράγοντας, τὴν κατάταξιν εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν μαθητριῶν προερχομένων ἐκ διαφόρων σχολείων μὲ πρόγραμμα διάφορον καὶ ἐπίδοσιν κατωτέραν τῆς ἐπίδοσεως τῶν μαθητριῶν μας καὶ τὴν ἔλλειψιν ἐπαρκοῦς διαφοροποιήσεως τῶν κατευθύνσεων τοῦ σχολεῖν. Τὸν δυσμενῆ παράγοντα, τῶν διαφόρων πνευματικῶν ἐπιπέδων μαθητριῶν εὐρισκομένων εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν προσεπαθήσαμεν νὰ ἐξουδετερώσωμεν, δι' ἰδιαιτέρων φροντιστηριακῶν μαθημάτων, τὰ ὅποια οἱ συνάδελφοι ἀνέλαβον, ὅπως ἀφιλοκερδῶς, κατὰ τὸ Α' ἐξάμηνον νὰ παραδίδουν εἰς τὰς καθυστερημένας μαθητριάς. Μὲ αὐτὰ καὶ μὲ ὅπως ἐξαιρετικὴν στοργὴν τὸ σχολεῖν ἐπεχείρησε νὰ καλύψῃ τὰ κενά, τὰ ὅποια μοιραίως ἔφερον μαθήτριάς προερχόμεναι ἐκ διαφόρων, μὲ διαφορετικὰς ἀπαιτήσεις σχολείων.

Ἄδύνατοι εὐρέθημεν εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἀντιμετωπίσεως τοῦ παράγοντος τῆς ἀνεπαρκοῦς διαφοροποιήσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως. Πῶς νὰ ἀντιμετωπίσῃ κανεὶς τὸ δράμα μαθητριῶν ἀγωνιζομένων νὰ προσλάβωσι μὴ μὲν, διὰ τὴν ὁποίαν δὲν διαθέτουσι τὰ κατάλληλα πνευματικὰ ἐφόδια; Αἱ μαθήτριάς τοῦ σχολεῖν τούτου εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ἀκολουθήσωσι μίαν τῶν ἀκολουθῶν πνευματικῶν κατευθύνσεων, τὴν κλασσικὴν, τὸν κλάδον τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν, καὶ τὸν κλάδον γλωσσῶν καὶ ἐμπορίου. Διὰ τὴν ἐπιτυχίαν ὅμως εἰς ἕνα τῶν ἀνωτέρω κλάδων ἀπαιτοῦνται θεωρητικαὶ πνευματικαὶ ἱκανότητες καὶ δυνάμεις, μὲ τὰς ὁποίας δὲν εἶναι προικισμένον τὸ σύνολον τῶν μαθητριῶν. Πολλοὶ διαθέτουσιν ἐπίζηλα πρακτικὰ προσόντα, τὰ ὅποια ἢ καταστέλλονται, ἢ παραμένουσιν ἀνέλκτα μέσα εἰς τὰ πλαίσια τῶν ὅπως ἀντιθέτων ἀπαιτήσεων, τὰς ὁποίας προέβαλλε τὸ σχολεῖν. Ἄλλ' ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀλλάξῃ ἡ φύσις τῶν ἀνθρώπων, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀλλάξῃ ἡ μορφή τῆς ἐκπαιδεύσεως, διὰ νὰ δύναται νὰ ἱκανοποιῆ ὅπως τὰς μαθητριάς. Εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους ὑπεβάλομεν ὅπου ἔπρεπε τὴν ἀνάγκην ἰδρύ-

σεως σχολεῖν ἐπαγγελματικῆς κατευθύνσεως διὰ τὰς κόρας, ἀναλόγου πρὸς τὴν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν τῶν νέων. Ὑπάρχουσι τόσαι πρακτικαὶ τέχναι προσιδιάζουσαι εἰς τὴν γυναῖκα, ἢ ἐκμάθησις τῶν ὁποίων, πλὴν τοῦ ὅτι θὰ συνετέλει εἰς τὴν ἀριθμητικὴν καὶ τὴν οὐσιαστικὴν ἀποσυμφόρησιν τῶν γυμνασίων, θὰ ἐξησφάλιζε τὴν ἐπιτυχίαν πολλῶν κορῶν εἰς τὴν ζωὴν καὶ θὰ ὑπεβίβαζε σημαντικῶς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀνέργων τῆς γραφίδος.

Ἐθέλομεν νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι πολὺ σύντομα κάτι θὰ γίνῃ εἰς τὸν τομέα τῆς πλήρους διαφοροποιήσεως τῆς παιδείας εἰς τρόπον ὥστε νὰ τεθῆ τέρμα εἰς τὴν δημιουργίαν ἐπιπερισσοτέρων πνευματικῶς ἀναπήρων.

Θὰ ἐπιχειρήσωμεν τώρα νὰ ἐκθέσωμεν τὰ γεγονότα καὶ τὰς ἐνεργείας μας κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους, ἀφήνοντες Ὑμᾶς νὰ κρίνετε περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐργασίας μας. Δὲν θὰ ζητήσωμεν τὴν ἐπιείκειάν σας· ἐπιμένομεν εἰς τὴν ἀμερόληπτον κρίσιν σας· μόνον αὐτὴ θὰ μᾶς καταστήσῃ ἱκανὰς νὰ συμπληρώσωμεν τὰς ἐλλείψεις μας, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν δὲν εἶναι ὀλίγαι. Πολλὰ ὑπολείπονται νὰ γίνουσι, ἀλλὰ μεγάλη εἶναι ἡ ἐπιθυμία μας νὰ ὁλοκληρώσωμεν τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον μᾶς ἐνεπιστεύθη ἢ Πολιτεία. Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἰδικὴν σας πρόθυμον συμπάρστασιν εἴμεθα βέβαιαι ὅτι θὰ τὸ ἐπιτύχωμεν.

Εἰς τὸ σχολεῖν ἐνεγράφησαν 1792 ἐν ὄλῳ μαθήτριάς, ἐκ τῶν ὁποίων ἀπεχώρησαν διὰ διαφόρους λόγους κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους 42. Αἱ μαθήτριάς κατενημήθησαν εἰς 41 τμήματα, 10 τῶν ὁποίων ἐστεγάσθησαν εἰς τὸ ἔναντι τοῦ σχολεῖν οἶκημα τοῦ Ἰνστιτούτου Ἐξῶν Γλωσσῶν. Ἐκ τούτων 194 (11%) ὑπεχρεώθησαν νὰ ἐπαναλάβωσι τὰ μαθήματα τῆς αὐτῆς τάξεως, 285 (16%) δὲ παρεπέμφθησαν εἰς ἀνεξέτασιν κατὰ Σεπτέμβριον. Ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ἐπεκράτησε πνεῦμα συνεργασίας καὶ κατανόησεως εὐθύνων μεταξὺ τοῦ προσωπικοῦ πράγμα τὸ ὁποῖον ἐξησφάλισε τὴν ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τοῦ σχολεῖν μέχρι τέλους. Τόσον τὰς ὑποδιευθύνσεις ὅσον καὶ τὰς καθηγητριάς καὶ καθηγητὰς καὶ τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν τοῦ σχολεῖν ὀφείλω νὰ εὐχαριστήσω θερμῶς διὰ τὴν πραγματικὴν φιλοτιμίαν καὶ τὸν ὑπέριμετρον ζῆλον μὲ τὸν ὁποῖον εἰργάσθησαν διὰ τὴν προαγωγὴν τῶν σκοπῶν τοῦ σχολεῖν.

Τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα ἠκολουθήθη πιστῶς, ὡς ἐμφαίνεται καὶ ἐκ τῶν βιβλίων τοῦ σχολεῖν καὶ ἐκ τῆς καθημερινῆς παρακολουθήσεως τῆς ὅλης πορείας τῆς ἐργασίας. Προϋπόθεσιν τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ἔργου τοῦ σχολεῖν ἐθεωρήσαμεν τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἐκτιμήσεως, τοῦ σεβασμοῦ, καί, ἰδίως, τὸ τελευταῖον, τῆς ἐμπιστοσύνης τῶν μαθητριῶν. Ὁ φόβος, αἱ ἀπαιτήσεις καὶ αἱ ποικίλαι πιέσεις οὐδὲν θετικὸν καὶ πραγματικὸν ἀποτέλεσμα φέρουν. Ἀντιθέτως προκαλοῦσιν ἀντίδρασιν, ἰδιαιτέρως μεταξὺ τῶν πλέον δυναμικῶν μαθητριῶν. Ἐνῶ ἡ ἀβίαστος ἐργασία καὶ ἡ ἀφοσίωσις εἰς τὸ καθῆκον ἐξ ἐσωτερικῆς παρορμήσεως, φέρουσι πολὺ σταθερότερα καὶ μονιμώτερα ἀποτελέσματα. Ἐν τῶν σπουδαιότερων μέσων διὰ τῶν ὁποίων ἐπεδιώξαμεν τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἐμπιστοσύνης τῶν μαθητριῶν, ἦτο καὶ ἡ καινοτομία τῶν Συμβούλων Ὁμάδων. Τὰ προβλήματα, τὰ ὅποια ἀντικρίζουσιν αἱ μαθήτριάς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς φοιτήσεώς των εἰς τὸ σχολεῖν εἶναι πολλά. Πολλὰ τῶν προβλημάτων τούτων δὲν ἀνάγονται εἰς τὴν σφαῖραν τῶν μαθημάτων, οὔτε ἐκείνην τῶν ὄρων τῆς διαβιώσεώς των εἰς τὸ σχολεῖν. Προβλήματα ποικίλης μορφῆς, ἀναφερόμενα εἰς τοὺς ἰδιαιτέρους ὄρους διαβιώσεως ἐκάστης μαθητριάς, τὴν ἰδιοσυγκρασίαν των, τὸ οἰκογενειακὸν των περιβάλλον, τὰς ἰδίας των κλίσεις καὶ ἐν γένει προβλήματα ἔχοντα ἀμεσώτατην σχέσιν μὲ τὴν ψυχολογικὴν των ἰσορροπίαν καὶ τὴν ἐπιτυχίαν των εἰς

την ζωήν, όλα αυτά τὰ προβλήματα, λέγω, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀντικρυσθοῦν μέσα εἰς τὴν τάξιν, οὔτε ὁμαδικῶς. Κάθε μαθήτρια εἶναι καὶ μία ἀτομικότης καὶ χρειάζεται νὰ μελετηθῇ καὶ νὰ καθοδηγηθῇ ἰδιαιτέρως. Διὰ τὴν καλὴν θεραπείαν χρειάζεται ἔμπειρος σύμβουλος, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ μαθήτρια νὰ ἐκθέσῃ τὰς ἀνησυχίας καὶ τὰ προβλήματά της. Ὅ,τι κάμνει ὁ ἐξομολογητὴς διὰ τὰ ἠθικὰ προβλήματα, πρέπει νὰ κάμῃ καὶ ὁ σύμβουλος διὰ τὰ ψυχολογικά. Ἄλλὰ διὰ νὰ φανερώσῃ τὰ προβλήματα της ἡ μαθήτρια εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχῃ ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν σύμβουλον. Κατόπιν μελέτης ὑπεδείχθησαν ὠρισμένοι καθηγήτριαι σύμβουλοι, αἵ τινες ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Διευθύνσεως καὶ καθηγητῶν, ἔλυσαν ἀπειρίαν προβλημάτων τῆς ἰδιωτικῆς καὶ τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς τῶν μαθητριῶν, μὲ εὐεργετικώτατα ἀποτελέσματα. Ὁ θεσμὸς αὐτὸς τῶν συμβούλων καταρρίψας τὸ τεῖχος, τὸ ὁποῖον συνήθως χωρίζει τὸν διδάσκαλον ἀπὸ τὸν μαθητὴν, ἔφερεν εἰς εὐεργετικὴν ἐπικοινωνίαν ὄχι μόνον τὸν πνευματικὸν καθοδηγητὴν μὲ τὴν μαθήτριαν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἠθικὸν καὶ τὸν ψυχολογικὸν τοιοῦτον, πρᾶγμα ἀπαραίτητον διὰ τὴν ὁλοκληρωτικὴν καθοδήγησιν τῶν παιδιῶν. Πρέπει νὰ τονίσωμεν, ὅτι διὰ τὴν πληρεστέραν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου τῶν συμβούλων χρειάζεται ἡ συμπαραστάσις τοῦ εἰδικοῦ ψυχολόγου, τοῦ ὁποῖου αἱ ὑπηρεσίαι πρέπει ὁπωσδήποτε νὰ ἐξασφαλισθῶσιν.

Μεγάλως τὸ ἔργον τοῦ σχολείου ὑπεβοήθησεν τὸ Συμβούλιον Γονέων καὶ ὁ Σύνδεσμος Μητέρων. Οὕτω τὸ μὲν Συμβούλιον Γονέων παρέσχε πολύτιμον βοήθειαν εἰς τὴν παρακολούθησιν, τὴν ἐπισήμανσιν καὶ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν σπουδαιότερων προβλημάτων τῆς οἰκογενειακῆς καὶ τῆς ἐξωσχολικῆς ζωῆς τῶν μαθητριῶν, ὁ δὲ Σύνδεσμος τῶν Μητέρων μεγάλως ὑπεβοήθησε τὸ φιλανθρωπικὸν καὶ τὸ ἀνθρωπιστικὸν ἐν γένει ἔργον αὐτοῦ. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο μετὰ θλίψεως ἀναφερόμεθα εἰς τὴν μεγάλην πραγματικῶς ἀπώλειαν, τὴν ὁποίαν ὑπέστη τόσον τὸ Συμβούλιον Γονέων, ὅσον καὶ τὸ Σχολεῖον, λόγῳ τοῦ ἀδοκίμου θανάτου τοῦ αἰοιδίμου ἰατροῦ Γ. Ἀναστασιάδη, μέλους τῆς Ἑπταμελοῦς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς, τοῦ ὁποῖου ὁ ζῆλος, τὸ ἐνδιαφέρον καὶ αἱ ἰκανότητες ἀπετέλουν θετικὴν ἐγγύησιν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἐπιδιώξεων τοῦ Συμβουλίου. Τὸ σχολεῖον συμμετέχον τῆς θλίψεως διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐκφράζει πρὸς τὴν οἰκογένειάν του εἰλικρινῆ συλλυπητήρια.

Ἀξιολογωτάτη ὑπῆρξεν ἡ δράσις τοῦ Συνδέσμου Μητέρων εἰς τὸ ζήτημα τῆς ὀργανώσεως τοῦ μαθητικοῦ συσσιτίου. Μὲ συμπαραστάτας μέλη τῆς Ο.Χ.Ε. Κυριῶν παρεσκευάζον καὶ προσέφερον γεύματα καὶ προγεύματα εἰς τὰς ἀπόρους μαθητριάς τοῦ σχολείου. Ἄλλ' ὁ ρόλος τῶν Μητέρων εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο δὲν ἦτο μόνον πρακτικὸς καὶ οικονομικὸς. Ἦτο πρωτίστως ἠθικὸς. Δὲν ἦσαν μόνον μητέρες τῶν ἰδίων των τέκνων. Ἦσαν μητέρες τῶν μαθητριῶν τοῦ σχολείου καὶ μάλιστα ἐκεῖνων αἱ ὁποῖαι εἶχον ἀνάγκην ἰδιαιτέρας στοργῆς καὶ περιποιήσεως.

Τὰ ἀναγκαιοῦντα ποσὰ διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ μαθητικοῦ συσσιτίου διέθεσεν ἡ Σχολικὴ Ἐφορεία. Φροντίδι τοῦ Συμβουλίου Γονέων καὶ Συνδέσμου Μητέρων ἐξασφαλίσθησαν βοηθήματα καὶ ἐπληρώθησαν εἰς εἰσιτήρια ὑπὲρ τῶν ἀπόρων μαθητριῶν, ποσὸν ἀνερχόμενον εἰς £1261.— Τὸ ἐν λόγῳ ποσὸν προῆλθεν ὡς ἀκολούθως: £636.— ἐκ τῆς διαθέσεως εἰσιτηρίων καὶ λαχνῶν τοῦ Χριστουγεννιάτικου Δένδρου, £348.— ἐκ τοῦ χορευτικοῦ δείπνου καὶ £273.— ἐκ τῆς κληρώσεως ἑνὸς ὰρολογίου τὸ ὁποῖον προσέφερον ὑπὲρ τῶν ἀπόρων μαθητριῶν τοῦ σχολείου ἡ σύζυγος τοῦ Προέδρου τῆς Σχολικῆς Ἐφορείας κ. Νίνα Ἰωαννίδου.

Καὶ ἄλλοι εὐγενεῖς δωρηταὶ συνεισέφεραν ὡς ἀκολούθως: Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπὴ Ἰ. Ναοῦ Παναγίας Παλουριωτίσσης ἀνέλαβε — καθὼς μᾶς ἀνεκοίνωσε δι'

ἐπιστολῆς της — τὰ ἔξοδα διὰ τὴν φιλοτέχνισιν εἰκόνας τῆς Παναγίας Παλουριωτίσσης, ἡ ὁποία θὰ ἀναρτηθῇ εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ σχολείου καὶ θὰ εἶναι τὸ ἔμβλημα τοῦτου.

Ὁ κύριος Χριστοφῆς Οἰκονομίδης μᾶς ἀνεκοίνωσε δι' ἐπιστολῆς του ὅτι παρήγγειλε ὡς δῶρον διὰ τὸ σχολεῖον μίαν κινηματογραφικὴν μηχανὴ τῶν 16 mm ἀξίας £250.—

Ὁ γνωστὸς φιλόμουσος καὶ σχολικὸς ἔφορος κ. Σωκράτης Εὐαγγελίδης προσέφερον εἰς τὸ σχολεῖον ἕνα πιάνο ἀξίας £150.—

Τὸ Συμβούλιον Γονέων καὶ ὁ Σύνδεσμος Μητέρων ἕνα μαγνητόφωνον ἀξίας £40.— καὶ ἕνα ζωγραφικὸν πίνακα Κυπρίου ζωγράφου ὡς ἀναμνηστικὸν δῶρον.

Ἡ Ἐταιρεία Ἀπόλλων (Κ.Κ.Ε.) προσέφερον ρουχισμὸν ὑπὲρ τῶν ἀπόρων μαθητριῶν ἀξίας £20.—

Ἐξ ἄλλου ἐβοηθήθη τὸ 1/3 τῶν μαθητριῶν τοῦ σχολείου δι' ὑποτροφίῶν ὀλικῶν ἢ μερικῶν. Οὕτω ἡ Κοινοτικὴ Συνέλευσις προσέφερον ὑποτροφίας ἀνερχομένας εἰς τὸ ποσὸν τῶν £3155.500 μίλς.

Ἀρχιεπισκοπὴ	649.500
Κληροδότημα Τυρίμου	107.000
Σχολ. Ἐφορεία λόγῳ ὑποχρεώσεως πρὸς Ἰ. Ναὸν Παλ/σης	256.000
Ο.Χ.Ε.Ν. Λευκωσίας	81.500
Ἐπιτροπὴ Ν. Χρυσοφάνη	30.000
» Ματθαίου Κωνσταντινίδη	22.000
» Κλεάνθη Χριστοφίδη	22.000
Προσέφερον ἀκόμη τὸ σωματεῖον «Ἐνωσις Κυριῶν»	13.000
«Ὀμιλος Κυριῶν» ρουχισμὸν ἀξίας	30.000
Τὸ ταμεῖον Παγίων Πόρων Παγκυπρίου Γυμνασίου	26.000
Ἱερὸς Ναὸς Ἀγ. Ἀντωνίου	20.000
Σύνδεσμος Μητέρων	40.000
Φιλόπτωχος Ἀγ. Ἰωάννου	31.000
Ἐπιτροπὴ Καθηγητικοῦ Συλλόγου	30.000

Ἀξία ἰδιαιτέρας μνείας εἶναι ἡ εὐγενὴς δωρεὰ ἐκ £50.000 τῆς ἐριτίμου κυρίας Λένας Δελιβάνη.

Πολλοὶ ἄλλοι συνεισέφεραν παντοιοτρόπως ὑπὲρ εἰσιτηρίων, ἐπενδύσεων καὶ ὑπὲρ τοῦ μαθητικοῦ συσσιτίου.

Πάντας τοὺς ἀνωτέρω εὐγενεῖς δωρητὰς τὸ σχολεῖον εὐχαριστεῖ θερμῶς. Ἰδιαιτέρως πρέπει νὰ ἐξαρθῇ ἡ προθυμία καὶ ἡ κατανόησις τὴν ὁποίαν ἐπέδειξεν ἡ Σεβαστὴ Σχολικὴ Ἐφορεία εἰς τὸ ζήτημα τῆς πληρώσεως τῶν ἀναγκῶν τοῦ σχολείου. Ἄν ἐξακολουθήσῃ τὸ αὐτὸ πνεῦμα συνεργασίας καὶ κατανόησεως — καὶ δὲν ἔχομεν κανένα λόγον νὰ ἀμφιβάλλωμεν περὶ τούτου — εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι πολλὰ τῶν σχολικῶν προβλημάτων θὰ λυθῶσιν ἐπιτυχῶς κατὰ τὸ προσεχὲς σχολικὸν ἔτος.

Δωρητῆς, ὄχι οικονομικῶν, ἀλλὰ πνευματικῶν ἀγαθῶν, ὑπῆρξε καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως, ὅστις, παρὰ τὸν φόρτον καὶ τὰς εὐθύναις, αἵ τινες ἀπορέουσι ἐκ τοῦ ἀξιώματός του, δὲν ἐφείσθη κόπων, καὶ ἀνέλυσε εἰς τὰς μαθητριάς τῆς Στ' τάξεως τοῦ σχολείου τὸν Ἐπιτάφιον τοῦ Περικλέους. Οὕτω αἱ μαθήτριάς μας εἶχον τὴν εὐτυχίαν νὰ ἐπωφεληθῶσιν μιᾶς ὀλοκληροῦ σειρᾶς διδασκαλιῶν, τὰς ὁποίας ἡ εἰδικότης καὶ ἡ μακρὰ πείρα τοῦ κ. Προέδρου κατέστησε πραγματικῶς πολυτίμους. Τὸ σχολεῖον εὐχαριστεῖ θερμῶς.

Αί σπουδαιότεραι τῶν δραστηριοτήτων τοῦ σχολείου κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἦσαν: ἡ ὀργάνωσις καὶ ὁ πλουτισμὸς τῆς σχολικῆς βιβλιοθήκης, ἡ λειτουργία τοῦ σχολικοῦ ταμειτηρίου, ἡ ἐκδοσις μαθητικοῦ περιοδικοῦ, αἱ ἀθλητικαὶ συναντήσεις, ἡ ὀργάνωσις θεαμάτων καὶ ἐπιδείξεων καὶ ἡ ὀργάνωσις τελετῶν. Ἰδιαιτέρας μνείας πρέπει νὰ τύχη ἡ ἐπιτυχὴς ἀπὸ σκηνῆς διδασκαλία τοῦ Κρητικοῦ Μεσαιωνικοῦ δράματος «Ἡ θυσία τοῦ Ἀβραάμ». Ἡ παράστασις εἶχε λίαν εὐμενῆ ἀπήχησιν ὄχι μόνον μεταξὺ τῶν μαθητῶν ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τοῦ κοινοῦ γενικώτερον. Πάντας τοὺς καθηγητὰς καὶ τὰς καθηγήτριαι, αἵτινες συνέβαλον καθ' οἷονδῆποτε τρόπον εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου θερμότατα συγχαίρομεν. Μέγας ἔπαινος ἀξίζει ὡσαύτως νὰ ἀπονεμηθῇ εἰς τὰς μαθητῶν, αἵτινες ὑπεβάστασαν τὸ βάρος τῶν διαφόρων ρόλων τοῦ ἔργου, παρ' ὅλον τὸν φόρτον τῶν μαθημάτων.

Αἱ σχολικαὶ δραστηριότητες ἐπεξετάθησαν ὡς συνήθως μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν καὶ εἰς τοὺς τομεῖς τῆς μουσικῆς, τῆς Τέχνης καὶ τῆς Χειροτεχνίας. Αἱ ἐκθέσεις Τέχνης, Χειροτεχνίας, φυτολογίας καὶ ζωολογίας εἶναι ἀνοικταὶ διὰ νὰ τὰς ἐπισκεφθῇ πᾶς τις ὅστις ἐπιθυμεῖ.

Καθαρῶς πνευματικοῦ περιεχομένου μὲ γενικώτερον κοινωνικὸν ἀντίκτυπον ἦσαν αἱ διαλέξεις, τὰς ὁποίας ὠργάνωσε τὸ σχολεῖον μὲ ὁμιλητὰς τοὺς κ.κ. Πρόεδρον τῆς Ε.Κ.Σ.Κ. Δρα Κ. Σπυριδάκιν, τὸν Δ/τὴν τοῦ Γραφείου Ἑλληνικῆς Παιδείας κ. Κλ. Γεωργιάδην, τὸν Τμηματάρχην Μέσης καὶ Ἀνωτέρας Ἐκπαιδεύσεως κ. Θ. Σοφοκλέους, τὸν ψυχίατρον κ. Ἀνδρέαν Μικελλίδην, τὸν ἀείμνηστον ἰατρὸν κ. Ἀναστασιάδην, τὸν Διευθυντὴν Ἐπαρχιακοῦ Γραφείου Εὐήμερίας κ. Κ. Χριστοδούλου τὴν ἐν τῷ σχολεῖῳ τούτῳ καθηγήτριαν τῆς φιλολογίας κ. Παναγιώταν Δοϊτσίνη καὶ τὴν ἐπίσης καθηγήτριαν τῆς φιλολογίας δεσποινίδα Ἀγγελικὴν Παπαμιχαήλ.

Αἱ διαλέξεις αὗται λόγῳ τοῦ κύρους τῶν ὁμιλητῶν καὶ τῆς σοβαρότητος τῶν ἀναπτυχθέντων θεμάτων εἶχον λίαν εὐμενῆ ἀπήχησιν μεταξὺ τοῦ κοινοῦ τῆς πρωτευούσης γενικώτερον καὶ τοῦ κύκλου τῶν γονέων εἰδικώτερον.

Δὲν πρέπει νὰ παραλείψω νὰ εὐχαριστήσω τοὺς ἰατροὺς κ.κ. Ὀδυσσεάν Ἰωαννίδην, πρόεδρον σχολ. ἐφορείας, τὸν ψυχίατρον Ἀνδρέαν Μικελλίδην, ὅστις ἀπέστειλε ὀλόκληρον συνεργεῖον ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ ἰατροῦ κ. Νεοφύτου, τὸν ἰατρὸν κ. Ἡλιάδην καὶ τὴν κ. Τζίλιταν, οἱ ὅποιοι ἀνταποκρινόμενοι εἰς παράκλησιν τοῦ σχολείου εἰργάσθησαν ἄνευ διακοπῆς ἀπὸ πρωῆς μέχρι νυκτὸς ὥστε αἱ 1800 μαθήτριά τοῦ σχολείου νὰ ἐμβολιασθοῦν ἐναντίον τῆς εὐλογίᾳς ἐντὸς 2 μόνον ἡμέρῶν.

Ἰδιαιτέρας σημασίας διὰ τὴν ζωὴν τοῦ σχολείου ἦσαν, αἱ ἐπισκέψεις διακεκριμένων προσωπικοτήτων, τὰς ὁποίας εἶχε τὴν εὐτυχίαν νὰ ὑποδεχθῇ καὶ νὰ ἐκδηλώσῃ παντοιοτρόπως τὴν πρὸς αὐτὰς ἐκτίμησίν του.

Τὸ σχολεῖον ἠσθάνθη ἰδιαιτέραν χαρὰν διὰ τὴν πρὸς αὐτὸ τιμητικὴν ἐπίσκεψιν τῶν Πανεπιστημιακῶν Ἀρχῶν καὶ τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, καθὼς ἐπίσης καὶ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ ἐν Κύπρῳ Ἑλληνος πρεσβευτοῦ καὶ τῆς Κυρίας Δελιβάνη. Ἐν τῷ προσώπῳ τῶν Πανεπιστημιακῶν Ἀρχῶν καὶ τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου γενικῶς εἶδε τὸ ζωντανὸν ἐνδιαφέρον τοῦ Ἀνωτάτου πνευματικοῦ ιδρύματος τῆς Μητρὸς Πατρίδος διὰ τὴν Παιδείαν τοῦ Τόπου, τὸ ὁποῖον δικαίως ἐθεώρησεν ὡς ἐλπιδοφόρον ὑπόσχασιν διὰ τὸ μέλλον τῶν τροφίμων αὐτοῦ, ἐν δὲ τῷ προσώπῳ τοῦ Ἑλληνος Ἐκπροσώπου τὴν ἔμπρακτον ἐκδήλωσιν τοῦ ἐνδιαφέροντος τῆς σ. Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν πνευματικὴν πρόοδον τῆς Νήσου.

Αὐτὸς ὑπῆρξεν ὁ κύκλος τῆς δράσεώς μας κατὰ τὸ λήξαν ἔτος. Ἕνας ἀδιάκοπος

ἀγὼν διὰ τὴν πνευματικὴν, τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν ἐθνικὴν ἄνοδον. Ἀποτυχίας εἶχομεν ἀσφαλῶς. Ὅχι ὅμως ὑποχωρήσεις. Εἶχομεν πάντοτε ὑπ' ὄψιν ὅτι εἰς ἓνα ἀγῶνα γενικῆς ἀναδημιουργίας, δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ νὰ παρουσιασθοῦν ἐμπόδια, καὶ ὅτι τὰ ἐμπόδια αὐτὰ θὰ ἐγίνοντο τόσο περισσότερο δυσκολώτερα, ὅσον περισσότερο ἀποφασιστικὴ ἦτο ἡ πρὸς τὰ ἄνω πορεία μας. Ἡ συναίσθησις τοῦ καθήκοντος καὶ τὸ βάρος τῆς εὐθύνης ὑπῆρξαν τὰ ἀκαταμάχητα ὅπλα, μὲ τὰ ὁποῖα τὸ σχολεῖον ἐπεδίωξε τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ προορισμοῦ του. Παραλλήλως πρέπει νὰ τονισθῇ ἡ πλήρης συμπαράστασις τοῦ Γραφείου Παιδείας, τὸ ὁποῖον παρέσχεν ἀμέριστον τὴν βοήθειάν του, ὁσάκις τοῦ ἐζητήθη. Τὸ σχολεῖον αἰσθάνεται ὑποχρεωμένον νὰ ἐκφράσῃ ἐπισήμως τὴν στιγμὴν αὐτὴν τὰς θερμὰς του εὐχαριστίας τὸσον πρὸς τὸ Γραφεῖον Παιδείας, ὅσον καὶ τὴν Κοινοτικὴν Συνέλευσιν.

Καὶ ὀλίγας λέξεις θὰ ἀπευθύνω ἐν τέλει κατὰ τὰ εἰωθότα πρὸς τὰς ἀποφοιτώσας μαθητῶν.

Ἀγαπητέ μου, εὐρίσκεσθε εἰς τὸ μεσότοιχον, πού σᾶς χωρίζει ἀπὸ τὴν κοινωνίαν. Ἐντὸς ὀλίγου ἐγκαταλείπετε τὸ σχολεῖον καὶ εἰσέρχεσθε εἰς τὴν μεγάλην πλατεῖαν μὲ τὰ φανταχτερὰ φῶτα. Ἀντιλαμβάνομαι τὴν χαρὰν σας. Εἶναι ἡ χαρὰ ἐνὸς πουλιοῦ, πού ἐγκαταλείπει τὴν πληκτικὴν φωληάν του γιὰ νὰ πετάξῃ μακριά, μέσα εἰς τὸ δάσος μὲ τὰς ἐξωτικὰς ὁμορφίαις, τὰς βρύσας, τὰ ἄλλα πουλιά. Εἴσθε λοιπὸν ἐλεύθεροι νὰ ἐργασθῆτε ὅπως θέλετε, νὰ ζῆσετε ὅπως θέλετε, χωρὶς τὰς πολλὰς ἀπαγορεύσεις τοῦ σχολείου.

Προσέξτε. Ἡ κοινωνικὴ πραγματικότης εἶναι πολὺ διαφορετικὴ ἀπὸ τὸ ὄνειρον πού ἔχετε δημιουργήσει μέσα εἰς τὸ σχολεῖον. Εἶναι βέβαιον, ὅτι σεῖς προτιμᾶτε τὸ ὄνειρον, τὸ ὁποῖον ἔχετε δημιουργήσει οἱ ἴδιαι. Εἶναι ὅμως πολὺ περισσότερο βέβαιον, ὅτι ἡ πραγματικότης πού σᾶς περιμένει, εἶναι τελείως διαφορετικὴ ἀπὸ τὸ ὄνειρον. Καὶ σεῖς εἴσθε ἀναγκασμέναι μέσα εἰς τὴν πραγματικότητα νὰ ζῆσετε. Προσέξτε λοιπὸν. Τὰ μαθήματα, τὰ ὠραῖα αἰσθήματα καὶ αἱ ὑψηλαὶ ἰδέαι πού σᾶς ἐδίδαξε τὸ σχολεῖον εἶναι τὸ ὄνειρον. Μὲ αὐτὸ προσπαθῆτε νὰ κρατήσετε φωτεινὴν τὴν πραγματικότητα, τὴν ὁποῖαν μοιραίως θὰ συναντήσετε εἰς τὴν ζωὴν σας. Τὸ ὄνειρον φωτίζει τὴν ζωὴν καὶ ἀπαμβλύνει τὰς ἀντιθέσεις καὶ τὴν σκληρότητα τῆς πραγματικότητος. Αἱ ἀπαγορεύσεις πού σᾶς προέβαλλε τὸ σχολεῖον, θὰ σᾶς φανοῦν σωτήριαι. Αἱ στερήσεις, εἰς τὰς ὁποίας σᾶς ἐσυνήθισε θὰ σᾶς βοηθήσουν εὐκολὰ νὰ διακρίνετε καὶ νὰ ἀποφεύγετε ἀπολαύσεις καὶ ἀγαθὰ, πού ἀντιτίθενται εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ κοινωνικοῦ, τοῦ ἠθικοῦ, τοῦ χριστιανικοῦ καὶ ἀκόμη τοῦ Ἑλληνικοῦ νόμου.

Εἰς τὴν κοινωνίαν θὰ ζῆσετε, καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς κοινωνίας ὀφείλετε νὰ σέβεσθε. Ἡθικαὶ ὀντότητες πρέπει νὰ εἴσθε διὰ νὰ ζῆσετε μέσα εἰς τὰ πλαίσια πού δημιουργεῖ μία κοινωνία διάγουσα ἐν Χριστῷ. Καλαὶ χριστιαναὶ πρέπει νὰ γίνετε, διὰ νὰ στηρίξετε τὴν κοινωνίαν. Τέλος μὴ λησμονῆτε, ὅτι ὀφείλετε νὰ ἐξακολουθήτε νὰ ζῆτε ὡς Ἑλληνίδες. Πολὺ περισσότερο μάλιστα τώρα, ἀπὸ ὅτι ὅλοι ἡμεθεὶς ὑποχρεωμένοι νὰ ζῶμεν πρὶν. Ἡ Κυπριακὴ συνείδησις, τὴν ὁποῖαν προσπαθοῦν νὰ μᾶς ἐπιβάλλουν, ὅσοι ἔχουν πολιτικὰ συμφέροντα ἀπὸ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἐθνισμοῦ μας, πρέπει νὰ ἐκμηδενισθῇ ἐπάνω εἰς τὴν ἐλληνικὴν σας καρδίαν. Κυπριακὴν Πολιτείαν ἔχομεν καὶ ὀφείλομεν νὰ τὴν σεβώμεθα, ἐφ' ὅσον εἶναι μία τὸσον ἰσχυρὰ πολιτικὴ πραγματικότης. Ἄλλ' αὐτὴ ἡ πολιτεία δὲν εἶναι παρὰ μία ἐπαρχία τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, μὲ Ἑλληνικὴν συνείδησιν, Ἑλληνικὴν ἱστορίαν, ἐλληνικὸν πολιτισμὸν, ἐλληνικὰ ἔθνη, ἐλληνικὰ ἔθιμα, ἐλληνικὴν καρδίαν καί... Κυπριακὴν Διοίκησιν. Σεβα-

σθῆτε τὴν Κυπριακὴν διοίκησιν ἀλλὰ μὴ λησμονῆτε τὴν Ἑλληνικὴν καταγωγὴν καὶ τὴν ἑλληνικὴν ψυχὴν καὶ καρδίαν.

Μὴ λησμονῆτε τὸν ὑψηλὸν προορισμὸν, τὸν ὁποῖον ἔχετε νὰ διαδραματῆσετε, ὡς πνευματικοί, κοινωνικοὶ καὶ ἔθνικοι παράγοντες αὐτοῦ τοῦ τόπου. Εἰς τὴν Ἑπειρωτικὴν Ἑλλάδα οἱ ὄροι τῆς οἰκονομικῆς διαβιώσεως ἔχουν δημιουργήσῃ ἐν εἶδος πνευματικοῦ προλεταριάτου. Ὑπάρχει μεγάλη παραγωγή ἀποφοίτων τῶν Γυμνασίων, τῶν Πανεπιστημίων τῶν κάθε λογῆς πνευματικῶν ἀνθρώπων, τοὺς ὁποῖους ἡ σύγχρονος οἰκονομικὴ πραγματικότης δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀπορροφήσῃ. Διὰ σᾶς δὲν γεννᾶται τοιαύτη πιθανότης. Ὡς πνευματικοὶ παράγοντες ἔχετε πολλὰ νὰ ἐπιτελέσετε διὰ τὴν πνευματικὴν ἀφύπνισιν τῆς μεγάλης πλειονότητος τῶν Κυπρίων γυναικῶν. Ὡς κοινωνικοὶ ἔχετε ἐνώπιόν σας τὸ μέγα στάδιον τῆς κοινωνικῆς ἀνασυγκροτήσεως τοῦ τόπου. Τὴν κοινωνικὴν ἀνασυγκρότησιν ἐπιτυγχάνουσι πολλοὶ παράγοντες, τοὺς παράγοντες ὁμῶς αὐτοὺς διαμορφώνει, ἐμπνέει καὶ κατευθύνει ἡ πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ γυναῖκα. Ὡς ἔθνικοι παράγοντες ἔχετε νὰ κρατήσετε ἄσβεστον τὴν δᾶδα τῆς Ἑλληνικῆς παραδόσεως καὶ τῆς Χριστιανικῆς ἀρετῆς εἰς τὴν Νῆσον. Τέλος ἔχετε νὰ διαδραματῆσετε τὸν ρόλον, τὸν ὁποῖον ἡ φύσις ὥρισεν κατὰ προνομιοῦχον εὐνοίαν εἰς τὴν γυναῖκα, τῆς δημιουργοῦ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ ὁποῖος, προκειμένου περὶ τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, ἀποβαίνει ἔτι περισσότερο ὑψηλός, τῆς δημιουργοῦ Ἑλλήνων. Ὁ ρόλος αὐτὸς εἶναι ἐξόχως ὑψηλός καὶ ὑπεύθυνος καὶ ἐπιφορτίζει ἐπὶ τῶν ὤμων σας καθήκοντα βαρύτατα. Μὴ φοβηθεῖτε τὰ καθήκοντα αὐτὰ καὶ μὴ παύσετε ποτὲ νὰ τὰ ἔχετε πρὸ ὀφθαλμῶν, καὶ ποτὲ μὴ ὑποβιάσετε τὴν σοβαρότητά των. Καὶ θὰ τὰ κρίνετε ἐπαξίως καὶ θὰ τὰ φέρετε ἀκόμη περισσότερο ἐπαξίως εἰς πέρας, ἐὰν δὲν λησμονῆσετε τοὺς τρόπους σκέψεως καὶ τοὺς τρόπους ζωῆς, τοὺς ὁποῖους σᾶς ἐδίδαξε τὸ σχολεῖον.

Μὲ ὀλίγα λόγια:

Περπατᾶτε εἰς τὴν κοινωνίαν σιγὰ καὶ σταθερά, χωρὶς νὰ τρέχετε. Ὅταν πατεῖ κανεὶς σταθερά, εἶναι βέβαιον πῶς δὲν μπορεῖ νὰ πέσῃ.

Σκέπτεσθε τὰς συνεπειὰς κάθε λόγου καὶ κάθε σας πράξεως. Ἐτσι οὔτε θὰ ἐκτεθῆτε οὔτε θὰ μετανοήσετε, περιπλέον δὲ θὰ ἐπιτύχετε εἰς ὅλα τὰ διαβήματά σας.

Προσπαθῆτε νὰ συλλαμβάνετε τὸν γύρω σας πόνον, νὰ αἰσθάνεσθε. Πολλὰ πράγματα, ποὺ δὲ μπορεῖ νὰ τὰ συλλάβει ἡ σκέψις, τὰ αἰσθάνεται ἡ ψυχὴ, ἰδιαίτερος δὲ ἡ ψυχὴ τῆς γυναίκος. Καὶ ὅταν ἡ ψυχὴ αἰσθάνεται, δημιουργεῖ ἔργα πραγματικὰ ὑψηλὰ ποὺ θεμελιώνουν τὴν κοινωνίαν καὶ τὸ ἔθνος.

Ἵπερηφανεύεσθε διὰ τὸν ρόλον σας. Μόνον ὁ ἄνθρωπος ποὺ ὑπερηφανεύεται διὰ τὸν ρόλον του, δύναται νὰ τὸν φέρῃ εἰς πέρας ἐπιτυχῶς. Ἵπερηφανεύεσθε, ἀλλὰ μὴ κενοδοξῆτε. Ἡ κενοδοξία φθείρει τὴν σοβαρότητα καὶ κανὲν ἔργον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δημιουργηθῇ ἄνευ σοβαρᾶς ἀντιλήψεως τῶν ἀπαραιτήτων ὄρων δημιουργίας του. Καὶ ἔργα χωρὶς σοβαρότητα δὲν ἔχουν ἀξίαν, τὸ δὲ ἔργον τῆς γυναικὸς εἶναι ἔργον ἐξαιρετικῶς σοβαρὸν.

Μὲ τὰς σκέψεις καὶ τὰ αἰσθήματα αὐτὰ σᾶς προπέμπομεν σήμερον ὅλοι εἰς τὸ κατώφλιον τῆς ζωῆς σας καὶ σᾶς εὐχόμεθα ἀπὸ καρδίας κάθε ἐπιτυχίαν.

ΟΜΙΛΙΑ ΥΠΟ ΤΗΣ Δ/ΝΤΡΙΑΣ κ. Κ. ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ ΤΗ 8.7.62 ΩΡΑ 7 Μ.Μ. ΕΠΙ ΤΗ ΛΗΞΕΙ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΣΧΟΛ. ΕΤΟΥΣ 1962-63

Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐμφανίζομεθα καὶ πάλιν περὶ τὸ τέλος τοῦ ἐφετεινοῦ σχολικοῦ ἔτους ἐνώπιόν σας, διὰ νὰ ἐκθέσωμεν τὰ πεπραγμένα τοῦ ἔτους, ἐμπεδώσωμεν τὰ καλῶς γενόμενα καὶ συμπληρώσωμεν τὰ παραληφθέντα. Ἡ εἰς τὸ τέλος ἐκάστου ἔτους σχολικὴ τελετὴ, πλὴν τῆς ἀναγκαίας ἐπισήμου ἐπαφῆς μεταξὺ σχολείου καὶ Κοινωνίας, ἔχει ἐν ἄλλο σπουδαῖον ἀποτέλεσμα. Ἀναζωογονεῖ τὸ συναίσθημα τῆς στενῆς ἀλληλοεξαρτήσεως σχολείου καὶ Κοινωνίας, ὅπως ἔλθῃ ἀρωγὸς εἰς τὸ ἔργον τοῦ σχολείου, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἄλλο τι εἰμὴ ὁ πνεύμων, διὰ τοῦ ὁποῖου ἀναπνέει αὕτη. Τὸ σχολεῖον ὀφείλει νὰ λογοδοτήσῃ ἐνώπιον τῆς Κοινωνίας ἐπὶ τῆς ζωῆς καὶ τῶν ἐπιδιωξέων του, διότι ἐξ αὐτῆς στρατολογεῖ τὸ διδακτικὸν καὶ τὸ μαθητικὸν αὐτοῦ προσωπικὸν καὶ ταύτης τὰς ἀνάγκας θὰ κληθῇ αὐρίον νὰ πληρώσῃ διὰ τῶν τροφίμων αὐτοῦ. Ἐκ παραλλήλου ἡ Κοινωνία ὀφείλει μετὰ πολλῆς στοργῆς καὶ ἐνδιαφέροντος νὰ παρακολουθῇ τὸ ἔργον τοῦ σχολείου, διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ ἔργου τοῦ ὁποῖου ὀφείλει νὰ παρέχῃ ἀμέριστον τὴν ὑποστήριξίν της. Ὅλοι οἱ κοινωνικοὶ προμαχῶνες ἐκ τοῦ σχολείου ἐξοπλίζονται.

Μὲ τὴν ἔννοιαν τῆς σταδιοδρομίας εἶναι συνδυασμένη ἡ ἔννοια τοῦ ἀγῶνος. Κάθε σταδιοδρομία καὶ ἓνας ἀγῶν. Ἀνάλογον μὲ τὸ ὕψος τοῦ ἐπιδιωκόμενου σκοποῦ εἶναι καὶ τὸ ὕψος τοῦ ἀγῶνος. Σκοποὶ ὑψηλοὶ, ἀγῶνες εὐγενεῖς. Σκοποὶ εὐτελεῖς, ἀγῶνες ἀνάλογοι. Οἱ σχολικοὶ ἀγῶνες εἶναι ἀσφαλῶς οἱ ὑψηλότεροι ὅλων διότι σχετίζονται μὲ τὴν διαμόρφωσιν τοῦ ἀνθρώπου. Καλὴ διαμόρφωσις τοῦ ἀνθρωπίνου ὕλικου σημαίνει ἐπιτυχητὴν κοινωνικὴν καὶ ἔθνικὴν σταδιοδρομίαν. Κακὴ διαμόρφωσις ἀνεπιτυχητὴν σταδιοδρομίαν, μοιραίως ἐπηρεάζουσιν καὶ τὴν οἰκογενειακὴν εὐτυχίαν.

Δύο εἶναι οἱ κύριοι σκοποὶ τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Πρῶτος νὰ εὕρῃ τὸν Θεόν. Δεύτερος νὰ εὕρῃ ἑαυτόν. Δὲν εἶναι ἀρκετόν, ὅτι ὑπάρχει ὁ Θεός. Εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸν εὕρῃ ὁ ἄνθρωπος. Διότι τότε μόνον ἐξασφαλίζει τὴν εὐτυχίαν του. Περιπλέον ὁ ἄνθρωπος εὐρίσκων τὸν Θεὸν εὐρίσκει καὶ ἑαυτόν. Εὐρίσκων δὲ ἑαυτόν ὁ ἄνθρωπος ἐξασφαλίζει καὶ πᾶσαν γνῶσιν ἱκανὴν νὰ τοῦ παράσῃ τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου. Αὐτὴν τὴν ὀλοκληρωμένην σοφίαν τοῦ κόσμου, ἡ ὁποία μόνον, ὅταν ξεκινᾷ ἀπὸ τὸν Θεὸν εἶναι ὀρθή, ἐκφράζει καὶ ἡ Γραφὴ διὰ τοῦ «Ἀρχῆς σοφίας φόβος Κυρίου», ὅπου ἡ ἔννοια τοῦ φόβου δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν τοῦ ταπεινοῦ δέους, τὸ ὁποῖον καταπλήσσει τὴν ψυχὴν καὶ τὴν ἐκμηδενίζει, ἀλλὰ τῆς εὐγενοῦς συναισθήσεως, τὴν ὁποίαν προκαλεῖ ἡ γνῶσις τῆς ἀπολύτου ἀληθείας, ἡ ὁποία εὐρίσκεται μόνον εἰς τὴν γνῶσιν τοῦ Θεοῦ.

Πρὸς τὰς ἀνωτέρω δύο κατευθύνσεις εἰργάσθη τὸ Σχολεῖον μας κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Καὶ τὴν μὲν θρησκευτικὴν συγκρότησιν ἐπέδιωξε διὰ τῆς καλλιέργειας τῆς Χριστιανικῆς ἀγωγῆς καὶ τῶν μαθημάτων τῶν Θρησκευτικῶν, τῆς ἠθικῆς, τῶν Φιλοσοφικῶν, καὶ τῆς ἐμβαθύνσεως εἰς ὅλα τὰ φιλολογικὰ ἰδίως κείμενα καὶ μαθήματα, τὰ ὁποῖα ὀδηγοῦν ἀνεξαιρέτως εἰς τὴν γνῶσιν τοῦ Θεοῦ. Πρὸς τὴν γνῶσιν τοῦ ἀνθρώπου κατεβλήθη προσπάθεια νὰ ὀδηγηθοῦν αἱ μαθήτριά, διὰ τῆς διδασκαλίας τῶν ὑπολοίπων μαθημάτων τοῦ προγράμματος. Προσεπαθήσαμεν διὰ τούτων νὰ πλουτήσωμεν τὸν πνευματικὸν τῶν κόσμον, εἰς τρόπον ὥστε νὰ τὰς καταστήσωμεν ἱκανὰς νὰ παρακολουθῶσιν τὴν σύγχρονον πνευματικὴν, ἐπιστημονικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν κίνησιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ τὰς ἀπαλλάξωμεν ἀπὸ τὰς πλάνας καὶ τὰς προκαταλήψεις. Αἱ

τελευταία παρεμποδίζουν την άρτιαν ανάπτυξιν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ πνεύματος με ἀποτέλεσμα τὴν ἀναστολὴν τῆς πλήρους ἐξελίξεως τοῦ ἀνθρώπου. Εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο κατεβάλομεν μεγάλας προσπάθειάς, τὰς ὁποίας θὰ συνεχίσωμεν καὶ εἰς τὸ μέλλον. Πιστεύομεν, ὅτι ἂν ἐπιτύχωμεν τὴν πλήρη ἀνάπτυξιν τῆς ψυχοπνευματικῆς προσωπικότητος τῆς κόρης, θὰ χαράξωμεν, τοῦλάχιστον, τὸν δρόμον διὰ τοὺς ἔπειτα. Παρὰ τοὺς ἀνωτέρω δύο σκοπούς, τρίτη ἐπιδιώξις μας ἦτο νὰ παράσχωμεν εἰς τὰς τροφίμας μας τὰ ἀναγκαῖα πνευματικὰ ἐφόδια διὰ τὴν ζωὴν, καὶ συγχρόνως νὰ καλλιεργήσωμεν εἰς αὐτὰς τὰς ἀναγκαῖας ἰκανότητας, εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἶναι ἰκαναὶ μετὰ τὴν ἀποφοίτησίν των νὰ συμπληρώνουν τὰς ἐλλείψεις, τὰς ὁποίας τυχὸν τοὺς ἀφῆκε τὸ σχολεῖον, καὶ νὰ προσλαμβάνουν τὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα ἡ συνεχὴς ἀνοδὸς των θὰ ἀπαιτῆ.

Εἰς τὸ τρίτον τοῦτο σημεῖον δὲν εἴμεθα ἀπολύτως ἰκανοποιημένοι, με ὅ,τι ἐπετύχομεν. Ἐνῶ ἡ ζωὴ εἶναι κατὰ κύριον λόγον πρᾶξις, ἐλάχιστα πρακτικὰ ἐφόδια παρέσχομεν εἰς τὰς τροφίμας μας. Τοῦτο γίνεται κατὰ κανόνα μέχρι σήμερον. Ἀφορμὴ τὸ τόσο δυσκίνητον σχολικὸν πρόγραμμα, τὸ ὁποῖον διὰ διαφόρους λόγους εἴμεθα ὑποχρεωμένοι ὅλοι νὰ ἀκολουθῶμεν. Ἀναπτύσσομεν ὑπερμέτρως τὸν πνευματικὸν ἄνθρωπον ἐπὶ βλάβῃ τοῦ πρακτικοῦ. Ἀποτέλεσμα ὁ πνευματικὸς ὑδροκεφαλισμὸς, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὑποφέρει ἐπικινδύνως ἡ κοινωνία μας, καὶ τοῦ ὁποίου τὰ ἀποτελέσματα γίνονται ὁσημέραι περισσότερον αἰσθητά. Ἡ πνευματικὴ ἀνεργία, ἡ ὁποία παρατηρεῖται εἰς τὴν Κύπρον καὶ δὴ εἰς τὰς τάξεις τῶν ἀποφοίτων μας, πλὴν τῶν οἰκονομικῶν ἐπιπτώσεων ἔχει καὶ ἠθικὰς καὶ ψυχικὰς τοιαύτας. Τὸ ἠθικὸν καὶ τὸ ψυχικὸν σθένος δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ μειωθῶσιν ἐπικινδύνως ἐκ τῆς ἀνεργίας, εἶναι δὲ γνωστὰ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ μειωμένου ψυχικοῦ καὶ ἠθικοῦ σθένους τῶν νέων. Καὶ εἶναι πράγματι θλιβερὸν νὰ βλέπη τις ἀποφοίτους τῶν Γυμνασίων νὰ ἀμείβωνται κατώτερον καὶ αὐτῶν τῶν ἀνειδικεῦτων ἐργατῶν.

Σήμερον, ὅτε τὸ πρόβλημα τοῦτο θίγεται τόσο ἐντόνως καὶ ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ εἰσηγηθῶμεν τὸν σχηματισμὸν ἐιδικῆς Ἐπιτροπῆς, ἥτις νὰ μελετήσῃ τὸ πρόβλημα τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς ἐνὸς σχεδίου ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν μαθητριῶν μας. Εἴμεθα βέβαιαι, ὅτι διὰ τῆς ἀφαιρέσεως ἐλαχίστων ὥρῶν ἀπὸ μαθήματα οὐχὶ κεφαλαιώδους σημασίας, καὶ διὰ τῆς προσθήκης δύο ἢ τριῶν ὥρῶν ἐβδομαδιαίως εἰς τὸ πρόγραμμα — αἱ ὥραι αὗται προκειμένου νὰ χρησιμοποιηθῶσιν εἰς πρακτικὴν ἐξάσκησιν δὲν θὰ εἶναι καθόλου κοπιαστικαί, θὰ κατορθώσωμεν, ἄνευ τῆς προσθήκης ἄλλου ἔτους, νὰ δώσωμεν ἕν πρακτικὸν ἐπάγγελμα εἰς τὰς μαθητριάς μας, με τὸ ὁποῖον νὰ ἀντικρύζουσι ἐπιτυχῶς τὸ πρόβλημα τῆς ζωῆς. Ὑπάρχει τόσο οἰκοδομικὸς ὄργανισμὸς εἰς τὴν κοινωνίαν. Δὲν ὑπάρχει ὅμως οὔτε μία κόρη σχεδιάστρια. Ὅλαι αἱ κόραι καὶ ὅλαι αἱ γυναῖκες σήμερον τρέχουσι καθημερινῶς εἰς τὰ διάφορα ἰνστιτούτα καλλονῆς. Καμμία ὅμως ἀπόφοιτος σχολῆς Μέσης Παιδείας δὲν διευθύνει τοιοῦτον Ἰνστιτούτον. Τὰ ἀνωτέρω εἶναι δύο ἀπλᾶ παραδείγματα. Ἄλλ' ὁ κύκλος τῶν πρακτικῶν δραστηριοτήτων, εἰς τὰς ὁποίας δύναται προσδοφόρως νὰ ἐπεκταθῆ ἡ γυναικεία δραστηριότης εἶναι πολὺ μεγαλύτερος. Αὐτὸ πρέπει νὰ προσέξουν ἰδιαιτέρως οἱ ὑπεύθυνοι, οἱ ὁποῖοι καὶ νὰ προωθήσουσι ἄνευ καθυστέρησεως τὴν λύσιν του.

Παράλληλος πρὸς τὴν ἐπαγγελματικὴν συγκρότησιν εἶναι καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ διαφοροποίησις τῶν κατευθύνσεων τοῦ Σχολείου τούτου. Ἡ πρακτικὴ κατεύθυνσις ἐπιβάλλεται νὰ προστεθῆ εἰς τὴν ἤδη ὑπάρχουσαν κλασσικὴν τοιαύτην. Τὸ Τμήμα Ἀρρένων οὔτε ὀρθόν, οὔτε δυνατὸν εἶναι νὰ καλύπτῃ τὰς ἀνάγκας τοῦ Τμήματος

Θηλέων. Ἡ ὑπόστασις τοῦ Γυμνασίου τούτου τότε μόνον θὰ ὀλοκληρωθῆ, ὅταν θὰ ὀλοκληρωθῆ καὶ ἡ διαφοροποίησις του. Καὶ πρέπει νὰ σημειωθῆ καὶ τοῦτο. Ἡ διαφοροποίησις θὰ κεντρίσῃ τὸν ζῆλον πρὸς δημιουργικὴν ἐργασίαν καὶ θὰ γίνῃ ἀφορμὴ τοῦ πλέον ἐπιζήλου, τοῦ πλέον καρποφόρου ἀνταγωνισμοῦ ὄχι μόνον μετὰ τῶν μαθητριῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν καθηγητῶν μας ἀκόμη....

Εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ Σχολείου μας εὔρε πολυτίμους συμπαραστάτας, τὸ Γραφεῖον Παιδείας, τὴν Ἐκκλησίαν, τὴν Σχολικὴν Ἐφορείαν, τὸ Συμβούλιον Γονέων, τὸν Σύνδεσμον Μητέρων καὶ ἕν πολλοῖς τὴν οἰκογένειαν.

Οὕτω τὸ γραφεῖον Παιδείας μετὰ πολλῆς στοργῆς καὶ ὡς πολῦτιμος σύμβουλος ἦτο πάντοτε παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ σχολείου ἐνθαρρῦνον καὶ κατευθύνον σταθερῶς καὶ με πολλὴν κατανόησιν τὸ μορφωτικόν, τὸ διοικητικὸν καὶ γενικῶς τὸ ἔργον μας.

Ἡ Ἐκκλησία πάντοτε με τὰς εὐχὰς καὶ τὰς εὐλογίας τῆς ἐξύψωνε καὶ ἐνεθάρρυνε τὸ ἔργον τοῦ σχολείου. Οὕτω κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σχολ. ἔτους ὁ Μακαριώτατος ἐδέχθη πρῶτον παράκλησιν τοῦ σχολείου διὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ θεμελίου λίθου τοῦ ναυδρίου τῆς Παναγίας τῆς Εὐαγγελιστρίας τῆς Τήνου καὶ δεύτερον τοῦ Συνδέσμου Μητέρων ὅπως ἀνοίξῃ τὴν Ποικίλην Ἀγορὰν, τὴν ὁποίαν μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας διωργάνωσεν ὁ Σύνδεσμος ὑπὲρ τῶν ἀπόρων μαθητριῶν τοῦ σχολείου μας.

Ὁ Θεοφιλέστατος Χωρεπίσκοπος Τριμυθούντος κ. Γεώργιος Παυλίδης, παρόλον τὸν φόρτον τῆς ἐργασίας του, ἐδέχθη νὰ ὀμιλήσῃ δις εἰς τὸ σχολεῖον μας, μίαν φορὰν πρὸς τὰς μαθητριάς κατὰ τὴν ἑναρξιν τῶν μαθημάτων, δώσας σοφὰς συμβουλὰς καὶ νοουθεσίας πρὸς αὐτάς, καὶ δευτέραν φορὰν πρὸς τοὺς γονεῖς τῶν μαθητριῶν διὰ σπουδαίας διαλέξεώς του, ὅπου ἐτόνισεν τοὺς κινδύνους οἵτινες ἀπειλοῦσι τοὺς νέους καὶ ὑπέδειξεν τρόπους προλήψεώς των. Ἀλλὰ ἡ συμβολὴ τῆς Ἐκκλησίας δὲν περιωρίσθη ἕως ἐδῶ. Ποικιλοτρόπως ἐβοήθησεν τὸ ἔργον μας ἐνισχύσασα οἰκονομικῶς διὰ δωρεῶν τῆς τὴν προσπάθειαν τοῦ σχολείου εἰς τὴν ἀνέγερσιν αἰθούσης τελειῶν. Οὕτω ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος μᾶς ἀνεκοίνωσε πρῶτος δωρεὰν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς ἐκ χιλίων λιρῶν (£1000.—). Κατόπιν ὁ Ἱερὸς Ναὸς Παλουριωτίσεως, ὁ μεγαλύτερος τῶν εὐεργετῶν τοῦ σχολείου τὸ ὁποῖον καὶ φέρει τὸ ὄνομα: Παγκύπριον Γυμνάσιον Θηλέων Παλουριωτίσεως, ἐνίσχυσεν τὴν προσπάθειάν μας διὰ δωρεᾶς δύο χιλιάδων λιρῶν (£2000.—) ὡς πρώτην δόσιν καὶ ἐδώρησεν τὴν εἰς τὴν κυρίαν εἴσοδον τοῦ σχολείου μας προστάτιδα εἰκόνα τῆς Παναγίας Παλουριωτίσεως, τὴν ὁποίαν ἐζωγράφησεν ἡ ἐν τῷ σχολείῳ μας καθηγήτρια τῆς Τέχνης δις Ἑλένη Χαρικλείδου, ἔχουσα ὡς πρότυπον τὴν εἰς τὴν ἐκκλησίαν Παλουριωτίσεως εὐρισκομένην παλαιὰν εἰκόνα τῆς Παναγίας.

Ἐπίσης τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπείας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Φανερωμένης, συνδεδεμένου ἀπὸ μακροῦ με τὰ ἐκπαιδευτήρια τῆς πόλεως, κατενόησαν πλήρως τὴν ἀνάγκην ἀνεγέρσεως αἰθούσης τελειῶν εἰς τὸ σχολεῖον μας καὶ ἀνήγγειλαν προθύμως δωρεὰν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Φανερωμένης ἐκ λιρῶν χιλίων (£1000.—) πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

Πάντας τοὺς ἀνωτέρω εὐγενεῖς δωρητὰς καὶ εὐεργέτας τὸ σχολεῖον εὐχαριστεῖ θερμότατα καὶ εὐχεται τὸ παράδειγμά των νὰ μιμηθοῦν καὶ ἄλλα ἰδρύματα, σωματεῖα, ὀργανώσεις καὶ ἄτομα πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἀναγκαίου ποσοῦ διὰ τὴν ἑναρξιν καὶ πραγματοποίησιν τοῦ ἔργου.

Ἡ Σχολικὴ Ἐφορεία μετὰ πολλοῦ ζήλου, στοργῆς καὶ ἀγάπης ἐμερίμνησε πάντοτε διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ σχολείου ἐπιδείξασα προθυμίαν καὶ κατανόησιν διὰ τὴν πληρωσιν τῶν ἀναγκῶν τούτου. Ὑπῆρξε ἐπίσης διὰ τοῦ προέδρου αὐτῆς σύμβουλος

καὶ βοηθὸς ὁσάκις τὸ σχολεῖον εἶχεν ἀνάγκη τῶν συμβουλευῶν τῆς. Ὁλόκληρος ὁ Καθηγητικὸς Σύλλογος ἐκφράζει δι' ἐμοῦ τὴν στιγμὴν ταύτην τὰς θερμὰς του εὐχαριστίας.

Τὸ Συμβούλιον Γονέων παρέσχεν πολύτιμον βοήθειαν εἰς τὴν παρακολούθησιν, ἐπιστήμανσιν καὶ ἀντιμετώπισιν σπουδαίων προβλημάτων τῆς οἰκογενειακῆς καὶ ἐξωσχολικῆς ζωῆς τῶν μαθητριῶν ἐπελήφθη σπουδαίων ζητημάτων ἀγωγῆς συνδεδεμένων μετὰ τὴν ἐν γένει κοινωνικὴν ζωὴν καὶ τὴν πολιτείαν καὶ ἐνδιαφέρθη ἐνεργῶς διὰ τὴν ἐξομάλυνσιν δυσχερειῶν παντὸς εἴδους. Ἐβοήθησεν ἐπίσης διὰ προσωπικῶν συνεισφορῶν εἰς τὴν πλήρωσιν ὠρισμένων ἀναγκῶν τοῦ σχολείου, λαβὼν ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ἐνεργὸν μέρος εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου Μητέρων καθιερωθὲν χορευτικὸν δεῖπνον, αἱ εἰσπράξεις τοῦ ὁποῦ διατίθενται ὑπὲρ τῶν ἀπόρων μαθητριῶν. Ἀνέλαβεν ἐπίσης ἐξ ὀλοκλήρου τὴν διάθεσιν τῶν εἰσιτηρίων διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ σχολείου δοθεῖσαν παράστασιν τοῦ Ἐρωτοκρίτου, τὸ δὲ ἐκ τῆς παραστάσεως εἰσπραχθὲν ποσὸν διέθεσεν διὰ τὴν ἀγορὰν αὐτομάτου προβολέως, σειρᾶς φωτεινῶν εικόνων καταλλήλων διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Κυπριακῆς καὶ Ἑλληνικῆς Ἱστορίας τὰ δὲ ὑπόλοιπα προσέφερον ὑπὲρ τῆς ἀνεγέρσεως στήλης ἐντὸς τοῦ σχολείου πρὸς τιμὴν τῆς Κυπρίας γυναικὸς εἰς ἀνάμνησιν τῶν θυσιῶν τῆς κατὰ τὸν τετραετῆ ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα. Ἠγοράσθη ἐπίσης ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Γονέων μεγάλη ὀθόνη διὰ προβολὰς ταινιῶν ἀξίας £38.500 μίλς. Ἐπίσης ὁμοῦ μετὰ τοῦ Συνδέσμου Μητέρων προσέφεραν εἰς τὸ σχολεῖον ἐπὶ τῇ λήξει τοῦ σχολικοῦ ἔτους ζωγραφικὸν πίνακα ἀξίας £22, σύστημα καθιερωθὲν ἀπὸ πέρυσι πρὸς ἴδρυσιν ἐν τῷ σχολείῳ μικρᾶς πινακοθήκης Κυπρίων ζωγράφων.

Ὁ Σύνδεσμος Μητέρων ἐβοήθησεν μεγάλως τὸ φιλανθρωπικὸν καὶ τὸ ἐν γένει ἀνθρωπιστικὸν ἔργον τοῦ σχολείου. Ἀνέλαβε καὶ ἐφέτος μετὰ πολλοῦ ζήλου καὶ ἐπέδειξε ἀξιολογώτατην δρᾶσιν ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας τῆς κυρίας ἐπιδιώξεώς του, τῆς προσφορᾶς δηλαδὴ προγεύματος εἰς τὰς ἀπόρους μαθητριάς τοῦ σχολείου, τῆς πληρωμῆς εἰσιτηρίων ἀπόρων μαθητριῶν καὶ τῆς ἐπενδύσεως αὐτῶν. Οὕτω ὁ Σύνδεσμος Μητέρων ἐβοήθησε διὰ τῶν ἐξῆς ποσῶν:

διὰ εἰσιτήρια 130 μαθητριῶν	£352.000
διὰ μίαν ὑποτροφίαν μαθητριάς καθιερωθεῖσαν ἀπὸ πέρυσι	£ 28.000
διὰ πρόγευμα	£530.410
διὰ διάφορα βοηθήματα	£125.000
Σύνολον	£1035.410

Ἐπίσης κατόπιν προτάσεως τῆς Προέδρου τοῦ Συνδέσμου κυρίας Λούλλας Σουκιούρογλου ἔγινεν ἐπιπροσθέτως πρὸς τὸν συνήθη ὑπὸ τοῦ σχολείου ἑορτασμὸν πρὸς τιμὴν τῆς Μητέρας διαγωνισμὸς συνθέσεως, μετὰ τῶν μαθητριῶν, ἐπὶ θέματος σχετιζομένου μετὰ τὴν Μητέρα, τὰ δε προσφερθέντα βραβεῖα ἦσαν βιβλία ὑποδειχθέντα ὑπὸ τοῦ Καθηγητικοῦ Συλλόγου καὶ ἀναμνηστικὰ μετάλλια τοῦ Συνδέσμου Μητέρων. Συγχαίρομεν θερμῶς τὸν Σύνδεσμον Μητέρων διὰ τὴν ὠραίαν του ἔμπνευσιν καὶ εὐχόμεθα ἡ πρωτοβουλία καὶ δρᾶσις του νὰ συνεχισθῇ καὶ εἰς τὸ μέλλον.

Ἀκόμη διὰ μίαν φορὰν τονίζομεν τὴν ἀξιολογώτατην δρᾶσιν καὶ πλήρη κατανόησιν καὶ συνεργασίαν τὸσον τοῦ Συνδέσμου Μητέρων ὅσον καὶ τοῦ Συμβουλίου Γονέων μετὰ τοῦ σχολείου καὶ ἐκφράζομεν καὶ ἐπισήμως τὴν στιγμὴν ταύτην τὴν ἐκτίμησίν μας καὶ τὰς θερμότητάς μας εὐχαριστίας πρὸς ἀμφοτέρω τὰ σώματα, τῶν ὁποίων ἡ προσφορὰ ὑπῆρξεν τὸσον μεγάλη καὶ τὸσον πρόθυμος ὥστε νὰ μᾶς συγκινήσῃ καὶ νὰ

μᾶς ὑποκινήσῃ διὰ περισσοτέραν ἐργασίαν καὶ δραστηριότητα, οὕτως ὥστε νὰ πληρωθῶν ὀλοκληρωτικὰ αἱ φιλότιμοι προσπάθειαι των.

Ἐπ'ἀναγκῆ θεωροῦμεν, ὅπως τονίσωμεν τὴν στιγμὴν αὐτὴν τὴν ἀναγκαιότητα τοῦ πλήρους συντακτισμοῦ τῆς γραμμῆς τῆς οἰκογενείας πρὸς ἐκείνην τοῦ σχολείου. Διότι πολλάκις, μετὰ λύπην τὸ ἀναφέρομεν, εὐρομεν τὴν οἰκογένειαν ἀντιμέτωπον τοῦ σχολείου. Λόγοι συναισθηματικοί, λόγοι ἀγνοίας, λόγοι κακῆς ἐκτιμήσεως ἔκαμαν τὴν οἰκογένειαν νὰ ἀντιστρατευθῇ τὸ ἔργον τοῦ σχολείου. Ἡ Οἰκογένεια πρέπει νὰ ἀντιληφθῇ τοῦτο, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιζητῇ νὰ ἀναθρέψῃ τὴν κόρην μέσα εἰς τὰ ἀτομικὰ πλαίσια. Ἡ κόρη πρόκειται νὰ ζήσῃ μέσα εἰς τὸ σύνολον, καὶ ἡ συνολικὴ ἀγωγή μόνον ἀπὸ τὸ σχολεῖον δύναται νὰ δοθῇ.

Ἀρνητικὸν ρόλον εἶς τινὰς περιπτώσεις ἔπαιξεν καὶ ἡ κοινωνία. Ἡ ἐλαφρὰ ὄψις τῆς ζωῆς, τὴν ὁποίαν πολλὰ κοινωνικὰ ἐκδηλώσεις ἐμφανίζουν, ἡ ὑλιστικὴ ἀντίληψις, μετὰ τὴν ὁποίαν ἀντικρύζει ἡ κοινωνία πολλὰ προβλήματα τῆς ζωῆς, ἡ σχετικὴ κάμψις τῶν ἠθικῶν ἀξιῶν, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ γνῶρισμα τῶν καιρῶν, ἐπηρεάζουν δυσμενῶς τὴν ὀρθὴν ἀγωγήν τῆς κόρης. Μετὰ τὰ μέσα μας προσεπαθήσαμε νὰ ἐξουδετερώσωμεν τὰς ἀντιδράσεις αὐτάς. Ὅμως καλὸν θὰ ἦτο, ἐὰν οἱ διάφοροι κοινωνικοὶ ὄργανισμοὶ ἤρχοντο εἰς ἐπικοινωνίαν μετὰ τὸ σχολεῖον, πρὸς χάραξιν κοινῆς γραμμῆς διὰ τὴν καταπολέμησιν τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ....

Θὰ ἐπιχειρήσωμεν τώρα νὰ ἐκθέσωμεν τὰ γεγονότα καὶ τὰς ἐνεργείας μας κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σχολ. ἔτους. Ἡ κρίσις σας διὰ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐργασίας μας θὰ μᾶς εἶναι πολὺτιμος παράγων καὶ ὁδηγὸς διότι θὰ μᾶς καταστήσει ἰκανὰς νὰ συμπληρώσωμεν τὰς ἐλλείψεις μας, αἱ ὁποῖαι ὁμολογοῦμεν δὲν εἶναι ὀλίγαι.

Ἡ Πολιτεία μᾶς ἐνεπιστεύθη ἔργον ὑψηλὸν καὶ ἔχομεν πλήρη συναίσθησιν τῶν εὐθυνῶν. Μετὰ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν συμπαράστασιν ὄλων τῶν ὑπευθύνων ἐλπίζομεν ἢ μᾶλλον εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ ἐπιτύχωμεν.

Εἰς τὸ σχολεῖον ἐνεγράφησαν 1776 μαθήτριά, ἐξ ὧν ἀπεχώρησαν διὰ διαφόρους λόγους κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους 24.

Αἱ μαθήτριά κατενεμήθησαν εἰς ἐξ τὰς τάξεις καὶ εἰς 41 τμήματα, 10 δὲ ἐξ αὐτῶν ἐστεγάσθησαν εἰς τὸ ἔναντι τοῦ σχολείου οἶκον τοῦ Ἰνστιτούτου Ξένων Γλωσσῶν.

Ἐκ τούτων 211 ἦτοι 12% περίπου ὑπεχρεώθησαν νὰ ἐπαναλάβουν τὰ μαθήματα τῆς αὐτῆς τάξεως καὶ 307 ἦτοι 18% παρεπέμφθησαν εἰς ἀνεξέτασιν κατὰ Σεπτέμβριον.

Αἱ μαθήτριά ἐβοηθήθησαν ποικιλοτρόπως:

1. Οὕτω ἡ Ε.Κ.Σ.Κ. προσέφερον εἰς 422 μαθητριάς ὑποτροφίας ὀλικὰς ἢ μερικὰς ἀνερχομένας εἰς τὸ ποσὸν τῶν	£ 4208.210
2. Ἡ Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ διὰ τέκνα ἱερέων καὶ ὑπαλλήλων τῆς	606.000
3. Ἡ Σχολικὴ Ἐφορεῖα ποσὸν	494.850
4. Ὁ Ἱερὸς Ναὸς Παλουριωτίσεως	302.000
5. Ἡ Ο.Χ.Ε.Ν. ποσὸν	221.500
6. Τὸ Καφεκοπτεῖον Γ. Χαραλάμπους διὰ τῆς Ε.Κ.Σ.Κ.	80.000
7. Το Λαϊκὸν Καφεκοπτεῖον διὰ τῆς Ε.Κ.Σ.Κ.	35.000
8. Ἡ Κόκα-Κόλα προσέφερον ὑποτροφίαν ἀντιπροσωπεύουσαν τὸ ποσὸν τῶν	23.000
9. Τὸ Ταμεῖον Παγίων Πόρων Παγκ. Γυμνασίου	36.000
10. Ἐκ τοῦ Κληροδοτήματος Τυρίμου ποσὸν	126.000

Ἐσυνεχίσθησαν καὶ ἐφέτος ὡς καὶ εἰς τὸ παρελθὸν αἱ ἐξῆς ὑποτροφίαι:

1. Ὑποτροφία Ματθαίου Κωνσταντινίδου, ἀντιπροέδρου τῆς Σχολικῆς Ἐφορείας, εἰς ἐμπορικὸν τμήμα	28.000
2. Ὑποτροφία Χ' Κωστῆ	22.000
3. » Κλ. Χριστοφίδου εἰς μνήμην τῆς θυγατρὸς του Λέλλας	26.000
4. » Φιλοπτώχου Ἀγ. Ἰωάννου	15.000
5. » Σωματείου «Ἐλευθέρια» Παλ/τίσσης	12.000
6. » Ἐνώσεως Κυριῶν Λευκωσίας	29.000
7. » Σωτηράκη Χριστοφίδου	20.000

Προσέφεραν ἐπίσης ὑποτροφίας ἀνταποκρινόμενοι προθύμως εἰς ἔκκλησίν μας οἱ εὐγενεῖς συμπολίται:

8. Ἀδ/φοὶ Γαλανοῦ	20.000
9. Ἐταιρεία Π.Μ. Τσεριώτη	41.000

Ἐπίσης ἡ Ἐταιρεία Π.Μ. Τσεριώτη προσέφερον εἰς τὸ σχολεῖον ραδιοφώνων TELEFUNKEN καὶ πολλαπλῶς μᾶς ἐβοήθησεν.

10. Π. Μεγαλέμου	20.000
11. Δ. Δημητρίου	17.000
12. Βίας Δημητρίου	20.000
13. Σπύρος Κολοκασιδῆς	17.000
14. Καθηγητικὸς Σύλλογος τοῦ σχολείου τούτου	30.000

Ἐβοηθήθησαν ἐν ὄλῳ καὶ πολλαπλῶς 870 μαθητρίαι διὰ τοῦ ποσοῦ τῶν £6,801.560

Ἡ Ἐταιρεία Ἀπόλλων προσέφερον ρουχισμὸν πρὸς τὰς μαθητρίαις κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα.

Ἡ Ἐνωσις Κυριῶν προσέφερον τὸ γάλα διὰ τὸ πρόγευμα τῶν μαθητριῶν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους καὶ ἡ Σχολικὴ Ἐφορεία προσέφερε γεῦμα εἰς 130 μαθητρίαις κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους.

Ἀξία ἰδιαιτέρας μνείας καὶ ἠθικῆς ἐνισχύσεως ὑπῆρξεν ἡ ἐξ ἑκατὸ λιρῶν εὐγενῆς δωρεὰ (£100.—) τῆς Α.Β.Υ. Πριγκιπίσσης Εἰρήνης τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν εἰς τὸ σχολεῖον ἐπίσκεψίν της. Διὰ τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ ἡγοράσθησαν ὠραῖα Κυπριακὰ εὐρήματα πρὸς ἐμπλουτισμὸν τοῦ ἐν τῷ σχολείῳ μουσείου.

Πάντας τοὺς ἀνωτέρω εὐγενεῖς δωρητὰς καὶ εὐεργέτας τοῦ σχολείου θερμῶς εὐχαριστοῦμεν.

Αἱ σπουδαιότεραι τῶν σχολικῶν δραστηριοτήτων κατὰ τὸ λήξαν ἔτος εἶναι ἡ ὀργάνωσις, καὶ ἡ ἀρτιωτέρα λειτουργία τῆς Σχολικῆς Βιβλιοθήκης καὶ ὁ ἐμπλουτισμὸς αὐτῆς μετὰ βιβλία ποικίλου καὶ χρησίου διὰ τὰς μαθητρίαις περιεχομένου. Ἡ Βιβλιοθήκη περιέχει 4316 τόμους βιβλίων, ἐνεπλουτίσθη δὲ ἐφέτος διὰ 403 τόμους προερχομένων εἴτε δι' ἀγορᾶς, εἴτε δι' εὐγενῶν δωρεῶν.

Ἄλλη δραστηριότης ἦτο ἡ ἔκδοσις μαθητικοῦ περιοδικοῦ τὸ ὅποιον ἀπὸ ἐφέτος ἐκδίδεται διὰ ἐργασιῶν ἀποκλειστικῶς τῶν μαθητριῶν αὐτοῦ τοῦ σχολείου καὶ φέρει τὸ ὄνομα «Μαθητικοὶ Ἀντίλαλοι». Αἱ εὐμενεῖς κρίσεις καὶ σχόλια διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ μας, εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐνδιαφερομένων προσώπων πρὸς παρακολούθησιν τῆς εἰς τὸν τομέαν τοῦτον ἐργασίας.

Πρὸς τὴν σεβαστὴν σχολικὴν Ἐφορείαν ἡ ὁποία, παρὰ τὰς δυσχερεῖς οικονομικὰς συνθήκας, διὰ τὸ θέμα τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ ἐπέδειξε τόσην κατανόησιν καὶ ἀνώτερον καὶ ὑψηλὸν πνεῦμα ἐκφράζομεν τὴν εὐγνωμοσύνην μας καὶ τὰς θερμὰς μας εὐχαριστίας.

Μία ἐκ τῶν σπουδαιότερων δραστηριοτήτων τῆς ἐφετεινῆς σχολικῆς μας ζωῆς ἦτο καὶ ἡ μετὰ προβολῶν ἀπαγγελία τοῦ Ἐρωτοκρίτου. Τὸ σχολεῖον μας πιστὸν εἰς τὴν νεοελληνικὴν θεατρικὴν παράδοσιν, τὴν ὁποίαν ἐχάραξεν κατὰ τὸ παρελθὸν σχολ. ἔτος μετὰ τὴν «Θυσίαν τοῦ Ἀβραάμ» ἐσυνέχισεν καὶ κατὰ τὸ ἐφετεινὸν ἔτος τὴν προσπάθειάν του μετὰ τὴν πρωτότυπον παρουσίαν τοῦ Ἐρωτοκρίτου. Ἡ καλλιτεχνικὴ ταύτη ἐκδήλωσις ἐβασίσθη εἰς τὰς μικρογραφίας τοῦ μοναδικοῦ εἰκονογραφημένου χειρογράφου τοῦ Ἐρωτοκρίτου τοῦ 18ου αἰῶνος, τὸ ὅποιον εὐρίσκεται σήμερον εἰς τὸ Βρετανικὸν Μουσεῖον, καὶ εἰς τὴν ἀπαγγελίαν. Ἡ φωτογραφίσις τῶν μικρογραφιῶν διὰ φωτεινὰς εἰκόνας ἐγένετο ὑπὸ τοῦ κ. Σταύρου Συρίμη, Προϊσταμένου Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ ἡ ἀπαγγελία ὑπὸ καθηγητῶν τοῦ γυμνασίου μας. Ὁ ρόλος τοῦ ἀφηγητοῦ προσεφέρθη εἰς τὸν ἐπιθεωρητὴν τῶν φιλολογικῶν μαθημάτων κ. Νικόλαον Ξιούτα, ὅστις παρὰ τὰς πολλαπλᾶς ἀσχολίας του εὐχαρίστως ἐδέχθη τὴν πρότασιν.

Ἡ σπουδαιότης τῆς ἐκδηλώσεως ταύτης δὲν ἔγκειται μόνον εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἔδωκεν τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὰς μαθητρίαις καὶ τὸ κοινὸν νὰ ἀπολαύσουν τὸν λυρικὸν λόγον τοῦ Κρητὸς ποιητοῦ καὶ τὴν τέχνην τοῦ ἀγνώστου ζωγράφου, ἀλλὰ εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι δι' αὐτῆς ἐτέθησαν αἱ βάσεις διὰ τὴν δημιουργίαν ἐποπτικῶν μέσων εἰς τὸ μάθημα τῆς Νέας Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας, πρᾶγμα τὸ ὅποιον ἐξέλειπεν παντελῶς μέχρι σήμερον. Τὸ σχολεῖον μας σήμερον διαθέτει εἰς φωτεινὰς εἰκόνας ἐν ὠλοκληρωμένον ἔργον τῆς Κρητικῆς Σχολῆς καθὼς καὶ τὴν ἀπαγγελίαν του μαγνητοφωνημένην.

Τὸ Γραφεῖον Παιδείας, τὸ ὅποιον ἐβοήθησεν τὴν προσπάθειαν αὐτὴν, τὸν κ. Ν. Ξιούτα ὅστις τόσον προθύμως ἀλλὰ καὶ τόσον ἐπιτυχῶς συνέβαλεν εἰς τὴν ἐμφάνισιν τῆς ἐκδηλώσεως, τὸν κ. Στ. Συρίμη, εἰς τὸν ὅποιον ὀφείλεται ἡ καλλιτεχνικὴ φωτογραφίσις τῶν μικρογραφιῶν, τὸ ραδιοφωνικὸν ἴδρυμα Κύπρου, τὸ ὅποιον προθύμως μᾶς ἐβοήθησεν καὶ τὰς καθηγητρίαις καὶ καθηγητὰς, οἱ ὅποιοι ἔλαβον μέρος καὶ τῶν ὁποίων ἐμπνευσις ὑπῆρξεν ἡ ἐκδήλωσις αὕτη, τὸ σχολεῖον εὐχαριστεῖ θερμῶς.

Τὸ σχολεῖον ὠργάνωσεν καὶ ἐφέτος, καθὼς καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν σχολ. ἔτος, διαλέξεις πρὸς τοὺς γονεῖς τῶν μαθητριῶν μετὰ παιδαγωγικὸν περιεχόμενον, αἵτινες τὰ μέγιστα συνετέλεσαν εἰς τὴν κατανόησιν διαφόρων προβλημάτων ἀφορώντων τὴν οἰκογένειαν, τὸ σχολεῖον, τὸ παιδί. Ἐναρξίν τῶν ὁμιλιῶν ἔκαμεν ὁ ἄοκνος Ἐργάτης τοῦ πνεύματος Πρόεδρος τῆς Ε.Κ.Σ.Κ. Δρ Κ. Σπυριδάκης μετὰ θέμα «Γονεῖς καὶ σχολεῖον». Ἀκολουθοῦν ὁ Θεοφιλέστατος Χωρεπίσκοπος Τριμυθοῦντος κ. Γ. Παυλίδης μετὰ θέμα «Ἐνα μεγάλο καὶ δύσκολο πρόβλημα», ὁ ψυχίατρος κ. Τάκης Εὐδόκας μετὰ θέμα «Οἱ γονεῖς κύριοι ὑπεύθυνοι τῆς νευρώσεως τῶν τέκνων των», ἡ φιλόλογος καθηγήτρια τοῦ Γυμνασίου μας κ. Φωτεινὴ Πετροπούλου μετὰ θέμα «Ἐμεῖς καὶ τὰ παιδιὰ μας» καὶ τέλος ὁ Μορφωτικὸς Ἀκόλουθος τῆς Γαλλικῆς Πρεσβείας κ. Ροζιέ Μιλλιέξ μετὰ θέμα «Τὸ σχολεῖον Γονέων στὸ Παρίσι». Τοὺς ἀνωτέρω ὁμιλητὰς τὸ σχολεῖον εὐχαριστεῖ θερμῶτα.

Αἱ σχολικαὶ δραστηριότητες ἐπεξετάθησαν ὡς συνήθως μετὰ πολλὴν ἐπιτυχίαν καὶ εἰς τοὺς τομεῖς τῆς Μουσικῆς, τῆς Τέχνης καὶ τῆς Χειροτεχνίας. Εἶχομεν καὶ ἐφέτος ἀθλητικὰς συναντήσεις καὶ ἐλάβομεν μέρος εἰς γυναικείους μαθητικοὺς ἀγῶνας μετὰ

πολύ ικανοποιητικά αποτελέσματα. Αι εκθέσεις Τέχνης, Χειροτεχνίας, φυτολογίας, ζωολογίας και φιλολογικῶν μαθημάτων εἶναι ἀνοικταὶ διὰ τὰς ἐπισκεφθῆ πᾶς τις, ὅστις ἐπιθυμεῖ.

Μεγάλην σπουδαιότητα διὰ τὴν ζωὴν τοῦ σχολείου εἶχον αἱ ἐπισκέψεις διακεκριμένων προσωπικοτήτων πρὸς τὰς ὁποίας ἐξεδηλώσαμεν ποικιλοτρόπως τὴν ἐκτίμησίν μας καὶ τὴν ἀγάπην μας. Οὕτω κατὰ τὸ παρὸν σχολικὸν ἔτος ἐτίμησεν τὸ σχολεῖον μας διὰ τῆς παρουσίας Της ἡ Α.Β.Υ. Πριγκίπισσα Εἰρήνη τῆς Ἑλλάδος συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου καὶ τῆς ἀκολουθίας τῆς. Τὴν, ὑψηλὴν προσκεκλημένην προσεφώνησεν ἡ Διευθύντρια τοῦ σχολείου καὶ προσέφερον εἰς Αὐτὴν ἐκ μέρους τοῦ Καθηγητικῆ Συλλόγου καὶ τῶν μαθητῶν ἀναμνηστικὸν δῶρον κυπριακῆς τέχνης.

Ἐξαιρετικὴν χαρὰν καὶ ἐκλεκτὴν συγκίνησιν προεκάλεσεν ἐπίσης ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Θεσσαλονίκης κ. Ν. Ἀνδριώτη καὶ ὀκτῶ μελῶν τῆς Συγκλήτου τοῦ Προοδευτικῆ Πανεπιστημίου τῆς Βορείου Ἑλλάδος.

Ἐν ἐκ τῶν σπουδαιότερων γεγονότων τῆς ἐφετεινῆς σχολικῆς μας ζωῆς ὑπῆρξεν ἀναμφιβόλως ἡ θεμελίωσις τοῦ ναοῦ τῆς Παναγίας τῆς Εὐαγγελιστρίας τῆς Τήνου ὑπὸ τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ Προέδρου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας κ.κ. Μακαρίου Γ'. Δύο εὐγενῆ τέκνα τοῦ Παγκ. Γυμνασίου ὁ ἰατρός καὶ ἡ κυρία Ἰωάννου Σπυριδάκι συνέλαβον τὴν εὐγενῆ φιλοδοξίαν νὰ προικήσωσιν τὸ σχολεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐφοίτησαν τόσον οἱ ἴδιοι ὅσον καὶ τὰ τέκνα των, διὰ ναοῦ.

Ὅποια ἡ σημασία τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ σχολικοῦ ναοῦ διὰ τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν νεανίδων, δὲν εἶναι τοῦ παρόντος νὰ ἀναπτύξωμεν. Τοῦτο μόνον παρατηροῦμεν, ὅτι ἐπιτυχέστερα συμπλήρωσις τοῦ οἰκοδομικοῦ συγκροτήματος τοῦ ὅλου σχολείου ἀπὸ τὴν προσθήκην μιᾶς ἐκκλησίας δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ. Παρὰ τὸν ναὸν τοῦ πνεύματος ὁ ναὸς τῆς ψυχῆς. Παρὰ τὸν ναὸν τῆς σοφίας τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ναὸς τῆς σοφίας τοῦ Θεοῦ.

Ὁ εὐγενὴς καὶ φιλοπρόδοτος κ. Θρασύβουλος Τρύφων σπεύδων εἰς εὐγενῆ ἀμιλλαν πρὸς τὰ τέκνα του ἀνέλαβεν διὰ τοῦ ποσοῦ τῶν £500.0 τὴν ἐσωτερικὴν διακόσμησιν τοῦ ναοῦ εἰς μνήμην τῆς ἀειμνήστου συζύγου του Κατίνας, ἥτις ἐπὶ δεκαετίαν προσέφερον τὰς ὑπηρεσίας τῆς ὡς διδασκάλισσα εἰς τὰ ἐκπαιδευτήρια τῆς πόλεως.

Περαίνουσα τὴν ἐκθεσιν τῶν πεπραγμένων τοῦ ἔτους τούτου πρέπει νὰ τονίσω ὅτι πνεῦμα συνεργασίας, κατανοήσεως καὶ καταμερισμοῦ εὐθυνῶν ἐπεκράτησεν μετὰ τὸ Συλλόγου τῶν διδασκόντων καὶ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ, τὸ ὁποῖον ἐξησφάλισε τὴν ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τοῦ σχολείου μέχρι τέλους. Τὰς ὑποδιευθυντρίαις καὶ ἰδίως τὴν βαστάσασαν τὸν περισσότερον φόρτον ἐργασίας κ. Μάγδα Κιτρομηλίδου, τὰς καθηγητρίαις καὶ καθηγητὰς καὶ τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν τοῦ σχολείου, ὀφείλω νὰ εὐχαριστήσω θερμῶς διὰ τὴν πραγματικὴν φιλοτιμίαν καὶ τὸν ὑπέμετρον ζῆλον μὲ τὸν ὁποῖον εἰργάσθησαν διὰ τὴν προαγωγὴν τῶν σκοπῶν τοῦ ἐκπαιδευτηρίου τούτου.

Αὐτὸς ὑπῆρξεν ὁ κύκλος τῆς δράσεώς μας κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος. Ἐνας ἀδιάκοπος ἀνοδικὸς ἀγὼν διὰ πνευματικὰς, ἠθικὰς καὶ ἐθνικὰς ἐπιδιώξεις καὶ κατακτήσεις. Πολλὰκις αἰσθανθήκαμεν πικρίας, εἶχομεν ἀποτυχίας καὶ ἐγνωρίσαμεν ἀπογοητεύσεις. Οὐδέποτε ὅμως ἔνεκα τούτου ὑπεχωρήσαμεν. Εἶχομεν πάντοτε ὑπ' ὄψιν ὅτι εἰς ἓνα ἀγῶνα γενικῆς ἀναδημιουργίας δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ νὰ παρουσιασθῶν ἐμπόδια καὶ ὅτι τὰ ἐμπόδια αὐτὰ θὰ ἐγίνοντο τόσον περισσότερα, ὅσον περισσότερον ἀποφα-

σιστικὴ ἦτο ἡ πρὸς τὰ ἄνω πορεία μας. Ἡ συναίσθησις τοῦ καθήκοντος καὶ τὸ βάρος τῆς εὐθύνης ὑπῆρξαν τὰ ἀκαταμάχητα ὄπλα, μὲ τὰ ὁποῖα τὸ σχολεῖον ἐπεδίωξε τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ προορισμοῦ του.

Καὶ τώρα σὲ σᾶς ἀγαπητὰ μου παιδιὰ, ποῦ ἐγκαταλείπετε τὸ σχολεῖον θέλω νὰ ἀπευθύνω δυὸ λόγια. Ἀξίζετε ἀσφαλῶς πολὺ περισσότερα. Ἡ ὥρα ὅμως εἶναι ὀλίγη. Ἐχετε ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἐντὸς ὀλίγου εἰσέρχεσθε εἰς μίαν πορείαν, ἡ ὁποία δὲν ἔχει καθόλου ἀτομικὸν χαρακτήρα. Ἐχει χαρακτήρα γενικὸν καὶ δὴ ἐθνικὸν κατὰ πρῶτον λόγον καὶ κοινωνικὸν κατὰ δεύτερον. Ὅ,τι δὲν ἀνήκει εἰς ἓνα, δὲν δικαιούται νὰ τὸ ρυθμίζει κατὰ τὴν ἰδίαν βούλησιν. Ὅφειλε νὰ τὸ ρυθμίζῃ κατὰ τὴν βούλησιν καὶ τὰ συμφέροντα τῆς ὁλότητος. Ἐχετε ὑπ' ὄψιν, ὅτι αἱ ἀπαιτήσεις τῆς ὁλότητος ἀπὸ σᾶς εἶναι μεγάλαι. Ἀπὸ σᾶς θὰ στρατολογήσῃ ἡ κοινωνία διὰ τὴν ἐπάνδρωσιν τῶν διαφόρων παραγωγικῶν ἐπάλλξεων τῆς, διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν διαφόρων λειτουργιῶν τῆς, διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῶν διαφόρων οἰκογενειακῶν στρατιῶν τῆς. Ὅλα θὰ γεμίσουν ἀπὸ σᾶς. Χωρὶς σᾶς ἡ πατρις καὶ ἡ κοινωνία δὲν ἔχουν πτερά.

Ἡ ἀφοσίωσις εἰς τὸ καθήκον, ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ὑγιὲς ἐθνικὴ καὶ κοινωνικὴ συνείδησις, ἅς εἶναι οἱ ὁδηγοὶ σας εἰς τὸ μέλλον. Μὴ λησμονῆτε, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὑπερέχει τοῦ ζώου κυρίως ὡς πρὸς τὴν συναίσθησιν τοῦ καθήκοντος. Αὐτὴ ἡ συναίσθησις θὰ σᾶς καταστήσῃ ἰκανὰς νὰ γίνετε πιστωταί, ὄχι ὀφειλέται, τῆς κοινωνίας. Τοῦτο ἔχει τεραστίαν σημασίαν διὰ τὴν ἀτομικὴν σας εὐτυχίαν. Ἡ κοινωνία σέβεται καὶ ἐκτιμᾷ τὸν πιστωτὴν, οὐδέποτε τὸν ὀφειλέτην. Διότι ὁ πιστωτὴς δεικνύει πνεῦμα ἀνώτερον καὶ αὐτὸ τὸ ἀνώτερον πνεῦμα εἶναι ἡ δύναμις ποῦ δημιουργεῖ τὰ μεγάλα ἔργα, τὰ ὁποῖα χρειάζεται ἡ κοινωνία διὰ νὰ προοδεύσῃ. Σεῖς ἔχετε ὅλα τὰ προσόντα διὰ νὰ ἐκπληρώσετε τὰς ὑποχρεώσεις σας εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ νὰ δύνασθε νὰ περιπατήτε μὲ τὸ μέτωπον ὑψηλά.

Ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ ἅς σᾶς κρατῇ διαρκῶς ἀναμμένην τὴν λαμπάδα τῆς σοφίας. Ἐχετε πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ εὐαγγελικὸν «Ἐως τὸ φῶς ἔχητε μεθ' ἡμῶν οὐμὴ περιπατήσητε ἐν τῇ σκοτίᾳ». Σεῖς δὲν ἐπιτρέπεται νὰ βαδίζετε εἰς τὸ σκοτὸς οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν. Ἐχετε λάβει τόσα φῶτα ἀπὸ τὸ σχολεῖον. Φῶτα ψυχικά, φῶτα ἠθικά, φῶτα πνευματικά. Κρατήστε μ' αὐτὰ ἀναμμένην τὴν λαμπάδα τοῦ βίου σας, ὡς αἱ φρόνιμοι παρθένοι τοῦ εὐαγγελίου. Ἐτσι θὰ φωτίσετε ἀπλῆτως καὶ ἀσφαλῶς ἓνα δρόμον δημιουργικῆς ζωῆς, θὰ γίνετε αἱ ἴδιοι δημιουργοὶ τῆς προσωπικῆς σας εὐτυχίας καὶ ἐκείνης τῶν γύρω σας, βαδίζουσαι μὲ σταθερότητα τὸν ἀνηφορικὸν δρόμον τῆς ζωῆς. Μὴ λησμονήσετε ποτέ, ὅτι ὁ δρόμος σας εἶναι στενός, ἀνηφορικὸς καὶ ἀπότομος, καὶ ἀναλογίζεσθε διαρκῶς τί μπορεῖ νὰ συμβῇ ἐὰν ἀφήσετε νὰ σβεσθῇ ἔστω καὶ πρὸς στιγμὴν ἡ λαμπάδα τῆς θεϊκῆς σοφίας!

Μὴ ἀφήσετε ποτέ νὰ ἀδυνατίσῃ μέσα σας ἡ ἐθνικὴ καὶ ἡ κοινωνικὴ συνείδησις. Ἡ πρώτη θὰ σᾶς κρατῇ δεμένας εἰς ἓν ἔνδοξον σύνολον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔχετε τὸ προνόμιον νὰ ἀνήκετε ἐκ γενετῆς, καὶ διὰ τὸ ὁποῖον δύνασθε νὰ εἴσθε πάντοτε ὑπερήφανοι. Ὁ Ἑλληνισμὸς ἀνεκάλυψε τὴν σοφίαν τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐγένετο ἡ γέφυρα τῆς διαδόσεως τῆς σοφίας τοῦ Θεοῦ. Περιπλέον καθώρισε τοὺς αἰώνιους νόμους τῆς κοινωνικῆς καὶ τῆς ἀτομικῆς ζωῆς. Ἡ ἀνθρωπότης ὅλη πνευματικῶς εἶναι κτῆμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Σεῖς ἔχετε τὸν Ἑλληνισμὸν κτῆμα σας. Τὴν ὑπερφάνειαν αὐτὴν διὰ τὴν Ἑλλην. καταγωγὴν σας κρατήσατε ὑψηλά. Θὰ εἶναι διὰ σᾶς καὶ κόσμημα καὶ ὄπλον. Ἐχετε ἀνάγκην καὶ τῶν δύο.

Ἡ ζωηρότης τῆς κοινωνικῆς συνειδήσεως θὰ σᾶς κρατῇ ἀναμμένην τὴν λαμπάδα τῶν κοινωνικῶν σας καθηκόντων. Μὴ λησμονῆτε, ὅτι ἡ ἀτομικὴ καὶ ἡ οἰκογενεια-

κὴ εὐτυχία εἶναι τμῆμα τῆς κοινωνικῆς εὐτυχίας. Εὐτυχεῖ ἢ κοινωνία; Εὐτυχεῖ καὶ ἡ οἰκογένεια. Εὐτυχεῖ ἢ οἰκογένεια; Εὐτυχεῖ καὶ τὸ ἄτομον. "Ὅχι ὁμῶς καὶ ἀντιστρόφως, ἐκτὸς ἐὰν τὸ ἄτομον χάσῃ τὴν ἀνωτέραν του ὑπόστασιν, καὶ ἀπὸ ὄντος κοινωνικοῦ καταστῆ ὄν ἀτομικόν, ἀπαρνούμενον κάθε ἀγῶνα διὰ τὴν πρόδοον καὶ τὸν πολιτισμόν.

Ἄγαπητά μου παιδιά. Δὲν ἔχουν τέλος αἱ ὑποδείξεις καὶ αἱ νοουθεσίαι. Ἄτελείωτοι εἶναι οἱ πειρασμοὶ τοῦ κόσμου καὶ ἄπειρα τὰ καθήκοντα ποὺ σᾶς περιμένουν. Ἔχετε πάντοτε ἀνοικτά, ἄγρυπνα, τὰ μάτια τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ νοῦ. Αὐτὰ θὰ σᾶς δείχνουν τὸν δρόμον τοῦ καθήκοντος καὶ θὰ σᾶς ἐπισημαίνουν τὰς κακοτοπιὰς τῆς ζωῆς.

Μὲ αὐτὰ τὰ λίγα λόγια σᾶς κατευοδώνομεν ὅλοι εἰς τὴν ζωὴν καὶ μὲ μίαν εὐχὴν νὰ εὐτυχήσετε ὅπως σᾶς ἀξίζει. Αἱ θύραι τοῦ σχολείου ἀνοίγουν διὰ νὰ φύγετε, ἀλλὰ δὲν θὰ κλείσουν. Θὰ εἶναι πάντοτε ἀνοικτές, διὰ νὰ σᾶς δέχονται, μὲ χαρὰν καὶ ἀγάπην, ὡσάκις τὸ χρειασθῆτε.

Σ τὸ καλό.

ΟΜΙΛΙΑ ΥΠΟ ΤΗΣ Δ/ΝΤΡΙΑΣ κ. Κ. ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ ΤΗ 8.7.64
ΕΠΙ ΤΗ ΛΗΞΕΙ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΣΧΟΛ. ΕΤΟΥΣ 1963-64
ΤΗ 8Η ΙΟΥΛΙΟΥ 1964

"Ἄς μᾶς ἐπιτραπῆ νὰ παρεκκλίνωμεν ἐφέτος ἀπὸ τὴν καθιερωμένην γραμμὴν καθ' ἣν ἡ ὁμιλία τοῦ Διευθυντοῦ ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων τοῦ σχολ. ἔτους περιωρίζετο κυρίως εἰς ἀπολογισμόν τῶν σχολικῶν πεπραγμένων καὶ εἰς τὰς μελλοντικὰς ἀνάγκας τοῦ σχολείου εἰς ἔμφυχον ὕλικόν καὶ ὕλικὰ μέσα.

Ἀπολογισμόν θὰ κάμωμεν καὶ εἰς τὴν παροῦσαν περίπτωσιν, ἀλλὰ θὰ εἶναι ἕνας ἀπολογισμὸς πνευματικὸς, ἕνας ἀπολογισμὸς σχολικοῦ πνευματικοῦ μόχθου, τοῦ ὁποίου τὰ λαμπρὰ ἀποτελέσματα εἶχομεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ γνωρίσωμεν καλύτερον κατὰ τοὺς τελευταίους δυσκόλους ἔξ μῆνας. Ἀπὸ τὸν ἀπολογισμόν αὐτὸν οἱ μὲν διδάσκαλοι θὰ αἰσθανθοῦν τὴν ικανοποίησιν, ὅτι ὁ μόχθος τῶν ἔφερε πλούσιους πνευματικούς καρπούς, οἱ δὲ νέοι καὶ νέες καὶ οἱ Ἕλληνες γονεῖς θὰ αἰσθανθοῦν ὑπερήφανοι, διότι τὸ σχολεῖον ἐφάνη ἀντάξιον τῶν προσδοκιῶν τῶν καὶ ἐπλασεν ἀνθρώπους ἐναρέτους καὶ ικανοὺς νὰ ἀγωνίζωνται διὰ ὑψηλὰ ἰδανικά, νὰ ἀγωνίζωνται διὰ τὴν Ἑλλάδα, τὴν Ἐλευθερίαν καὶ τὴν Δικαιοσύνην.

Ἀποτελεῖ μόνιμον στοιχεῖον τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας, ἡ ἀντίληψις ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἐπλάσθησαν ἴσοι ἐπὶ τῆς Γῆς, ὅτι ὅλοι ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ χαροῦν τὴν Ζωὴν, τὴν Δικαιοσύνην, τὴν Ἐλευθερίαν καὶ νὰ ἀπολαύσουν τὴν ἐν ἐλευθερίᾳ καὶ ἀρετῇ εὐδαιμονίαν. Ἀποτελεῖ ἀκόμη ἀκλόνητον βᾶθρον τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας ἡ πεποίθησις, ὅτι ἡ Δικαιοσύνη, ἡ Ἀρετὴ καὶ ἡ Ἐλευθερία δὲν εἶναι ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα μόνον τῶν θὰ προχωρήσουν διὰ νὰ συναντήσουν τὸν ἄνθρωπο. Κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἀντίληψιν τὰ ἰδανικά καὶ ἀγαθὰ αὐτὰ εἶναι κατόρθωμα καὶ κατάκτησις τοῦ ἰδίου τοῦ ἀνθρώπου. Διὰ νὰ κατακτηθοῦν πρέπει ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀγωνισθῆ καὶ νὰ μοχθήσῃ, ἀφοῦ αἰσθανθῆ πρῶτον βαρύτερον μέσα του τὸ χρέος, ἀφοῦ ζῆσει ὑπεύθυνα μέσα του τὴν ἀγάπην καὶ τὸ πάθος διὰ τὰ ἰδανικά αὐτά.

Ἐνα ἄλλο ἀκόμα σημαντικὸν γνώρισμα τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας καὶ Ζωῆς εἶναι ὅτι τὰ ἰδανικά δὲν ἀφοροῦν εἰς τὸ ἄτομον μόνον, ἀλλὰ ἀφοροῦν κυρίως εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ συνόλου, ἀφοροῦν εἰς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ Ἔθνους, τῆς Πατρίδος, τοῦ Ἀνθρώπου. Ὁ κάθε ἄνθρωπος πρέπει νὰ αἰσθάνεται εὐδαίμων ὄχι ἐγωϊστικά καὶ ἀτομικά, ἀλλὰ ὅταν ζῆ εὐτυχῆς μεταξὺ ἄλλων εὐτυχῶν καὶ χαρούμενων ἀνθρώπων.

"Ἄς μοῦ ἐπιτραπῆ νὰ ἀναφέρω τὴν θαυμασίαν περικοπὴν ἀπὸ τὴν τελευταίαν δημηγορίαν τοῦ Περικλέους, ὅπως τὴν παραδίδει ὁ Θουκυδίδης. Λέγει ὁ μεγάλος πολιτικός:

"Ὅταν ἡ πόλις (το κράτος θὰ ἐλέγομεν σήμερον) ὡς σύνολον εὐτυχῆ δύναται νὰ ὠφελήσῃ περισσότερον τοὺς πολίτας, παρά ὅταν ὁ κάθε πολίτης χωριστὰ εὐτυχεῖ, ἀλλὰ ὡς σύνολο ἡ πόλις δυστυχεῖ. Ἐξ ἄλλου εὐτυχῆς πολίτης, ὅταν καταστραφεῖ ἡ Πατρίς καὶ αὐτὸς θὰ δυστυχήσῃ μαζί της, ἐὰν δὲ αὐτὸς δυστυχῆ μέσα εἰς εὐτυχισμένην Πατρίδα, δύναται εὐκολώτερον νὰ καλυτερεύσῃ τὴν θέσιν του.

Ἀπὸ ὅσα ἀνωτέρω ἔχουν λεχθῆ καταφαίνεται ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Παιδεία πολλὰ ζητᾷ ἀπὸ τὸν Ἕλληνα καὶ προπάντων ἀπὸ τὸν νέον ὁ ὁποῖος θέλει νὰ φανῆ ἀντάξιος ἐνὸς μεγάλου παρελθόντος καὶ νὰ γίνῃ ἀληθινὸς πολίτης, Ἕλληνας καὶ ἄνθρωπος. Ἡ

ἔμφυτος τάσις πρὸς τὸν ἀτομισμὸν πρέπει νὰ καταπολεμηθῆ καὶ νὰ αἰσθανθῆ ὁ νέος ὅτι ζῆ διὰ τὸ σύνολον, νὰ πῆ ὅπως ἡ Ἰφιγένεια εἰς τὴν μητέραν τῆς ἀπᾶσιν "Ἐλλησιν κοινόν με ἔτεκες» καὶ ἀκόμη, ἀφοῦ πιστεύσῃ μὲ πάθος εἰς τὰ Ἑλληνικὰ ἰδανικά, νὰ ἐργασθῆ μὲ μόχθον καὶ ἰδρώτα καὶ νὰ εἶναι ἕτοιμος νὰ προσφέρῃ τὸν ἑαυτὸν του διὰ τὴν πατρίδα καὶ τὸ ἔθνος του καὶ ἐν καιρῷ εἰρήνης καὶ ἐν καιρῷ πολέμου. Καὶ ἔτσι μὲ ἀναμμένην τὴν σπίθα εἰς τὴν ψυχὴν καὶ εἰς τὸν νοῦν νὰ ἐτοιμασθῆ διὰ ἔργα εἰρηνικὰ καὶ δημιουργικὰ, ἀλλὰ καὶ διὰ ἡρωϊσμούς καὶ θυσίας ἔστω καὶ ἂν αὐτοὶ οἱ ἡρωϊσμοὶ καὶ αἱ θυσίαι θὰ ἀπαιτοῦν αἷμα καὶ πόνον. Πρέπει ὁ νέος νὰ προετοιμασθῆ ὥστε οὐδεμίαν προσφορὰν καὶ οὐδεμίαν θυσίαν διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν Ἐλευθερίαν νὰ θεωρῆ μεγάλην ἢ ὑπερβολικὴν.

Ἴδου τὸ ἰδανικὸν πρὸς τὸ ὁποῖον θέλει τὸ σχολεῖον νὰ κατευθύνῃ τοὺς νέους. Ἔργον δύσκολον καὶ βαρύτατον. Ἄθλημα τοῦ ὁποῖου ἡ εὐθύνη βαρύνει τοὺς Καθηγητὰς κατὰ πρῶτον καὶ κύριον λόγον. Ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ Καθηγητὴς πρέπει νὰ πλάσῃ τὸν τέλειον ἄνθρωπον καὶ νὰ ἀνάψῃ εἰς τὴν ψυχὴν του τὴν φλόγα τοῦ ὠραίου καὶ τοῦ ὑψηλοῦ. Πρέπει νὰ κάμῃ πάθος τὴν ἀρετὴν, δύναμιν τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ κόσμημα τὴν ἀνθρωπιὰ.

Ἔχομεν ἡμεῖς οἱ διδάσκαλοι εὐθύνην ἀπέναντι τοῦ παρελθόντος, ἀπέναντι τοῦ παρόντος καὶ ἀπέναντι τοῦ μέλλοντος τοῦ Ἔθνους. Ἄν φανοῦμεν ἀνάξιον δὲν ὑπάρχει κανεὶς ποῦ θὰ μᾶς συγχωρήσῃ. Εἶναι εὐκόλον νὰ γεννησῇ κανεὶς ἄνθρώπους, εἶναι δυσκολώτατον ὁμῶς νὰ τοὺς δημιουργήσῃ τὴν ψυχὴν, νὰ τοὺς πλάσῃ τὸ πνεῦμα, νὰ τοὺς στρέψῃ τὸ πάθος πρὸς τὸ ὠραῖον, τὸ ἀγαθὸν καὶ τὴν ἀλήθειαν.

Αὐτὸ εἶναι ἐν ὀλίγοις τὸ μεγάλο, τὸ ὑπέροχον ἔργον τοῦ δασκάλου, ὁ ὁποῖος παραλαμβάνει ἄμορφα πλάσματα καὶ τὰ δίδει στὴν Πατρίδα μαχητὰς εἰρηνικοὺς ἢ μαχητὰς πολέμου ὅταν ἡ Πατρίδα τὸ καλεῖ.

Οἱ ἄξιοι ἄνθρωποι κρίνονται εἰς τὰς κρισίμους, τὰς δυσκόλους στιγμάς.

Ἐξῆ μῆνες τώρα ὁ τόπος μας ζῆ διαρκῶς κρισίμους στιγμάς, δοκιμάζεται, ἀγωνιᾷ, ὑποφέρει.

Ἐφάνησαν ἄραγε οἱ Καθηγηταί, οἱ διδάσκαλοι, οἱ μαθηταὶ καὶ αἱ μαθήτριαι, οἱ μαθηταὶ ποῦ τώρα φοιτοῦν εἰς τὰ σχολεῖα καὶ οἱ νέοι ποῦ μόλις ἀκόμη πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐκάθητο εἰς τὰ μαθητικὰ θρανία, ἐφάνησαν ἄξιοι τῆς Πατρίδος καὶ ὑψώθησαν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ ἀνθρωπίνου χρέους;

Ἡ ἀπάντησίς μας, πιστεύω καὶ ἡ ἀπάντησις ὄλων, εἶναι «Μάλιστα». Οἱ διδάσκαλοι ἐκράτησαν τὰ ὅπλα εἰς τὰς χεῖρας, ἐφρούρησαν, ἀγρύπνησαν καὶ ἐπολέμησαν διὰ τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὴν τιμὴν αὐτοῦ τοῦ τόπου, ἀλλὰ δὲν ἐγκατέλειψαν τὸ ἄλλο ἱερόν των ἔργον, δὲν ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ τὰ σχολεῖα καὶ τοὺς μαθητὰς των καὶ ἐπετέλεσαν πλήρως τὸ καθήκον των χωρὶς νὰ φείδωνται οὔτε μόχθων ἀλλὰ οὔτε καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς των. Καὶ ὅσοι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κρατήσουν ὅπλα ἦσαν ἔθνοφρουροὶ μὲ τὸν ἰδικόν των τρόπον. Ἦσαν φρουροὶ τῶν ψυχῶν, ἦσαν φρουροὶ τῶν ἰδανικῶν, ἦσαν ἐμψυχωταὶ καὶ δημιουργοὶ πάθους καὶ ἀφοσιώσεως εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὴν Ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἀρετὴν.

Οἱ καθηγηταὶ ἐσφράγισαν τὴν δύναμιν τοῦ λόγου μὲ τὸ παράδειγμα καὶ τὴν πρᾶξιν. Τοιοῦτοτρόπως κατῴρθωσαν νὰ κερδίσουν καλύτερα τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν τοῦ ἄλλου ἀπαραιτήτου παράγοντος εἰς τὸ ἔργον τῆς παιδείας.

Οἱ μαθηταὶ καὶ αἱ μαθήτριαι ἐστάθησαν ὑπεράξιοι τῶν περιστάσεων καὶ τῶν δυσχερειῶν. Ἡ πνευματικὴ καὶ ψυχικὴ ἐπικοινωνία μεταξὺ μαθητοῦ καὶ διδασκάλου

ἔγινε πληρεστέρα καὶ ὠριμωτέρα. Εἴχομεν παρακολουθήσει μὲ ὑπερηφάνειαν καὶ χαρὰν τοὺς μαθητὰς καὶ τὰς μαθητρίας μας νὰ αἰσθάνωνται καθημερινῶς καὶ μεγαλυτέραν εὐθύνην ἀπέναντι τῆς Πατρίδος καὶ νὰ ζητοῦν τρόπους νὰ συμβάλουν εἰς τὸν κοινόν μας ἀγῶνα. Εἴχομεν παρακολουθήσει τὴν ὠριμότητα, τὴν σοβαρότητα καὶ τὴν ἀποφασιστικότητα εἰς τὰ πρόσωπά των. Ἐθαυμάσαμεν τὴν πίστιν καὶ τὸ θάρρος των.

Ἡμεῖς ἰδιαιτέρως οἱ Καθηγηταὶ αὐτοῦ τοῦ σχολεῖου αἰσθανόμεθα ἀκόμα περισσότερο ὑπερήφανοι διότι ἀπὸ ἕξῃ μηνῶν τὸ σχολεῖον ἐλειτούργησεν κανονικῶς παρὰ τὰς ἐντελῶς ἀντιξόους συνθήκας. Τὸ σχολεῖον εἶχεν ἐξ ἀρχῆς μετατραπῆ εἰς ὄχυρόν πρῶτης γραμμῆς. Εἰς ἐλάχιστα μέτρα ἀπόστασιν εὐρίσκοντο καὶ εὐρίσκονται ἀκόμα τὰ δολοφονικὰ χέρια καὶ τὰ ὅπλα τῶν Τούρκων. Καὶ ὁμῶς εἰς τὰς ψυχὰς 1400 μαθητριῶν οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν, μπορῶ νὰ πῶ, δὲν ἐκρατήθη ὁ φόβος. Καὶ ὅταν ἀκόμη ἐσύρριζαν οἱ σφαῖρες τὰ νέα αὐτὰ παιδιὰ συνέχιζαν τὰ μαθήματά των. Ὅταν τοὺς εἴχομεν ἀπαγορεύσει τὰ διαλείμματα καὶ τὰς μετακινήσαμεν εἰς μικρὰς αἰθούσας διδασκαλίας, ὅπου μόλις ἠδύνατο νὰ κάθηνται, κανένα παράπονον δὲν εἴχομεν ἀκούσει. Ἐπῆρξαν πάντοτε πρόθυμα νὰ βοηθήσουν εἰς οἰανδήποτε ἀνάγκην, νὰ ἐκφορτώσουν καὶ νὰ μεταφέρουν τοῦβλα, ἀμμοσάκκους, τρόφιμα καὶ ἄλλα. Χαρακτηριστικὴ καὶ συγκινητικὴ ἀκόμη ὑπῆρξεν ἡ ἀλληλεγγύη τὴν ὁποίαν ἐπέδειξαν πρὸς συμμαθητρίας των πατέρες τριῶν μαθητριῶν τοῦ σχολεῖου εἶχον φονευθῆ κατὰ τὸ διάστημα τῶν τελευταίων γεγονότων. Ἀξιοθαύμαστος ὑπῆρξεν ἡ συμπάθεια καὶ ἡ συμπαράστασις ποῦ ἐπέδειξαν ὅλοι αἱ μαθήτριαι πρὸς τὰς πονεμένας συμμαθητρίας των τοὺς παρέσχον προθύμως ὑλικὴν καὶ ἠθικὴν συμπαράστασιν.

Παρὰ τὰς τόσας δυσκολίας δὲν παρέλειπον νὰ εἶναι τακτικώτατοι εἰς τὰ μαθήματα των. Ἐτσι συνέβαλαν εἰς τὴν ὁμαλὴν διεξαγωγὴν τῆς ὅλης σχολικῆς ἐργασίας, ἡ ὁποία ἐπετελέσθη τόσον κανονικῶς ὅπως καὶ εἰς προηγούμενα εἰρηνικὰ ἔτη. Εἴχαν ἀκόμη καιρὸν νὰ πλέκουν μάλλινα διὰ τοὺς ἔθνοφρουρούς, νὰ παρακολουθήσουν σειρὰν μαθημάτων πρῶτων βοηθειῶν, νὰ ἐπισκεφθοῦν φυλάκια καὶ νὰ ἀναλάβουν ἢ κάθε μία εἰς τὸ χωρίον ἢ τὴν ἐνορίαν τῆς ἄλλα ἔθνικα καθήκοντα.

Δι' ὅλα αὐτὰ καὶ πολλὰ ἄλλα οἱ Καθηγηταὶ τοῦ σχολεῖου τούτου αἰσθανόμενα ὑπερήφανοι καὶ δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ ἐπαινέσωμεν τὰς μαθητρίας σήμερον ἐπισήμως ἐνώπιον τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἀρχῶν τοῦ τόπου καὶ τῶν Γονέων των. Πρέπει ἀκόμη νὰ ἐπαινέσωμεν καὶ εὐχαριστήσωμεν τοὺς γονεῖς, διότι ἐνεπιστεύθησαν εἰς ἡμᾶς τὰ παιδιὰ τους καὶ μὲ καρτερικότητα ἐδέχθησαν νὰ φοιτοῦν αὐτὰ εἰς ἕνα σχολεῖον, τὸ ὁποῖον εἶχε μετατραπῆ εἰς ὄχυρόν.

Κάτι παραμένει ἀκόμη διὰ νὰ συμπληρώσωμεν τὸν ἀπολογισμὸν μας. Μαθηταὶ ἀπὸ ὅλην τὴν Κύπρον μὲ ὑπερηφάνειαν ἐντύθησαν τὴν στολὴν τοῦ ἔθνοφρουροῦ καὶ ἐπολέμησαν διὰ τὴν Ἐλευθερίαν καὶ ἀξιοπρέπειαν αὐτοῦ τοῦ τόπου. Δὲν ἐκάμθησαν ἀπὸ κόπους καὶ δὲν ἐδειλίασαν εἰς τοὺς κινδύνους. Ἀλλὰ καὶ αἱ μαθήτριαι δὲν ὑστέρησαν εἰς προθυμίαν νὰ πολεμήσουν. Ἐνθυμούμεθα τὰς μαθητρίας τῶν μεγάλων τάξεων ἐρευνοῦσαν, ἐρωτοῦσαν, ἐπεδίωκαν νὰ ἐκπαιδευθοῦν καὶ νὰ πολεμήσουν μὲ δυσκολίαν ἐπειθόντο ὅτι ἡ στρατιωτικὴ δρᾶσις δὲν εἶναι διὰ τὰς μαθητρίας.

Σύντομος εἶναι ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ πνευματικοῦ ἔργου μας. Ὅμως, πιστεύω, ὅτι ἔχει ἐξαχθῆ σαφῆς ἡ ἐξῆς διαπίστωσις: Καθηγηταί, Διδάσκαλοι, μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι, πλάθουν μὲ πίστιν καὶ ἀρετὴν τὴν εὐτυχίαν αὐτοῦ τοῦ τόπου. Ἐργάζονται εὐσυνείδητα καὶ ἐνσαρκώνουν τὰ ἰδανικά τῆς Ἐλευθερίας, τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῆς Ἑλλάδος. Ἀγωνίζονται νὰ πλάσῃν καλύτερους ἀνθρώπους καὶ καλύτερους Ἑλλη-

νας. Δέν διστάζουν, δέν φοβοῦνται καί δέν ὑποχωροῦν. Εἰς τὸν ὠραῖον αὐτὸν δρόμον τοὺς νομίζω, ὅτι εἶναι ἄξιοι θαυμασμοῦ καὶ ἐμπιστοσύνης. Ἄς τοὺς ἀγαπῶμεν καὶ ἄς τοὺς ἐμπιστευόμεθα. Μὲ τέτοιους ἐργάτας ἰδανικῶν ἢ Κύπρος θὰ νικήσῃ...

Καὶ τώρα θέλω νὰ σᾶς ἀπευθύνω ἰδιαιτέρως ὀλίγα λόγια, ἀγαπηταὶ μαθήτριά, πού ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἀποφοιτήσετε ἀπὸ τὸ σχολεῖον τοῦτο. Σᾶς ἐπαινῶ καὶ σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν βοήθειαν τὴν ὁποῖαν μοῦ ἔχετε παράσχῃ εἰς ὅλας τὰς δυσκολίας πού ἀντιμετώπισε κατὰ τοὺς τελευταίους ἕξ μῆνας τὸ σχολεῖον. Μὲ προθυμίαν καὶ θάρρος ἀνελάβατε εὐθύναι ἀπέναντι τῶν ἄλλων συμμαθητριῶν σας καὶ μὲ χαρὰν ἀνελάβατε νὰ παράσχετε προστασίαν, ἐὰν παρίστατο ἀνάγκη. Εἶναι χαρὰ μας διότι σᾶς ἀπολύομεν τόσον ὠρίμους καὶ ἱκανὰς νὰ ἐπιφορτισθῆτε εὐθύναι.

Ἐπὶ ἕξ ἔτη σᾶς παρηκολουθήσαμεν μὲ στοργὴν καὶ ἀγάπην. Καὶ ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ἔχαιρόμεθα περισσότερο, διότι σᾶς ἐβλέπαμεν νὰ ὠριμάζετε καὶ νὰ γίνεστε ὠλοκληρωμέναι προσωπικότητες. Οἱ Καθηγηταὶ σας δὲν ἐφείσθησαν χρόνου καὶ μόχθου διὰ νὰ σᾶς βοηθήσουν νὰ πλάσετε τὸν Νοῦν, τὴν θέλησιν καὶ τὸν συναισθηματικόν σας κόσμον. Διὰ τοῦτο σᾶς θεωροῦμεν πνευματικά μας τέκνα καὶ σᾶς ἀγαποῦμεν ὅσον καὶ οἱ γονεῖς τὰ παιδιὰ τους. Χαρὰ καὶ καύχημά μας θὰ εἶναι νὰ σᾶς βλέπωμεν νὰ εὐτυχῆτε καὶ νὰ προοδεύετε εἰς τὴν νέαν σας ζωὴν. Ἐπεδιώξαμεν νὰ σᾶς γαλουχήσωμεν μὲ ἀρετὴν, ἀλήθειαν, Δικαιοσύνην καὶ Ἐλευθερίαν, νὰ σᾶς πλάσωμεν τελείους ἀνθρώπους καὶ τελείας Ἑλληνίδας. Σᾶς προσεφέραμεν ὅ,τι καλύτερον εἶχομεν ἀπὸ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ψυχὴν μας.

Ἀναμένομεν ἀπὸ σᾶς νὰ φανῆτε ἀντάξια τῶν προσδοκιῶν μας καὶ τῆς ἀγάπης μας. Ἀγωνισθῆτε μὲ αἰσιοδοξίαν, πίστιν καὶ καρτερίαν εἰς τὸν στίβον τῆς ζωῆς. Δυσκολίας καὶ σκοπέλους θὰ συναντήσετε πολλούς. Μὴ δειλιάσετε καὶ μὴ καμφθῆτε. Καὶ ἂν πέσετε σηκωθῆτε ἄλιν καὶ συνεχίστε τὸν ἀγῶνα. Ἀναλάβετε πάντοτε ἀγῶνες ὠραίους καὶ εὐγενικούς διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν ἄνθρωπον, διὰ τὴν Ἐλευθερίαν καὶ τὴν Δικαιοσύνην. Τοὺς ἀγῶνας σας νὰ χαρακτηρίζῃ ἀξιοπρέπεια, τιμιότης καὶ ἀρετὴ. Ἐχετε κατὰ νοῦν, ὅτι εἰς τὴν ζωὴν δὲν ἔχουν ἀξίαν οὔτε τὰ πλούτη, οὔτε οἰαδήποτε ὑλικά ἀγαθὰ. Ὑψιστος σκοπὸς τῆς ζωῆς σας ἄς εἶναι νὰ γίνετε πραγματικοὶ ἄνθρωποι, τίμιοι, ἐνάρετοι, εἰλικρινεῖς, ἐργατικοὶ καὶ ἀκέραιοι. Ὅποιοιδήποτε ἄλλοι σκοποὶ πλανοῦν καὶ ταλαιπωροῦν τὴν ψυχὴν, φέρουν πόνον, δυστυχίαν καὶ μᾶς ὑποβιβάζουν. Ἀγωνισθῆτε ἐναντίον τοῦ ἑαυτοῦ σας διὰ νὰ μὴ σᾶς παρασύρῃ εἰς ἔργα καὶ λόγους διὰ τὰ ὁποῖα ὕστερα θὰ ἐντραπῆτε. Ἐχετε ὁδηγόν σας τὸν Θεὸν καὶ τὴν συνείδησιν σας, ἢ ὁποῖα πάντοτε πρέπει νὰ εἶναι παροῦσα διὰ νὰ σᾶς ἐλέγξῃ.

Σᾶς ὀμιλῶ καὶ σᾶς ἀπευθύνω τοὺς λόγους τούτους διότι τὸ αἰσθάνομαι ὡς ἀνάγκη. Σᾶς ὀμιλῶ μὲ τὸ δικαίωμα πού μοῦ παρέχει ἡ πείρα τῆς ζωῆς καὶ ἡ μεγαλυτέρα μου ὠριμότης. Σᾶς ὀμιλῶ μὲ τὸ δικαίωμα τοῦ ἀνθρώπου πού προσέφερε κόπους καὶ θέλει νὰ ἀντικρύσῃ μέσα εἰς τὴν κοινωνίαν λαμπρούς τοὺς καρπούς. Σᾶς ὀμιλῶ μὲ ὅσπιν ἀγάπην ἔχει ἡ καρδιὰ τῆς μητέρας.

Ἀκολουθήστε πιστὰ τὰ διδάγματά σας καὶ τὰ ἰδανικά πού ἔχομεν προβάλλει μπροστὰ εἰς τὰ μάτια τῆς ψυχῆς σας· τότε χωρὶς ἀμφιβολίαν καὶ σεῖς θὰ γίνετε εὐτυχεῖς καὶ τοὺς γύρω σας θὰ κάμετε χαρούμενους καὶ εὐτυχισμένους. Ποιὰ ἄλλη μεγαλύτερη ἱκανοποίησις ἀπὸ αὐτὴν ὑπάρχει ἄραγε διὰ τὸν ἄνθρωπον;

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑΣ κ. Κ. ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ ΕΠΙ ΤΗ ΛΗΞΕΙ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΣΧΟΛ. ΕΤΟΥΣ 1964-65

Τὰ προβλήματα τῶν νέων, τὸ σχολεῖον, ἡ οἰκογένεια καὶ ἡ Πολιτεία

Τὸ ἔργον τοῦ σχολείου Μέσης Παιδείας παρουσιάζεται τὰ τελευταῖα χρόνια ἰδιαιτέρως δυσχερὲς εἰς τὴν Κύπρον. Τὰ προβλήματα τῆς Παιδείας εἶναι πολλὰ καὶ διαρκῶς αὐξάνονται χωρὶς ἐν τῷ μεταξὺ νὰ ἔχουν λυθῆ τὰ προγενέστερα. Οἱ λόγοι εἶναι πολλοὶ καὶ μερικοὺς ἀπὸ αὐτοὺς θὰ ἐκθέσωμεν ἀμέσως κατωτέρω.

Ἡ Κύπρος ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου ἔχει ὑποστῆ τελεῖαν μεταμόρφωσιν. Μετέβη εἰς συντομώτατον χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τὴν ἀγροτικὴν εἰς τὴν ἀστικὴν οἰκονομίαν καὶ ἡ σύνθεσις τοῦ πληθυσμοῦ ἔχει τελείως διαφοροποιηθῆ, ὥστε νὰ παρουσιάζεται ἰδιαιτέρως ηὔξημένος ὁ ἀστικὸς πληθυσμὸς· καὶ ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει ὁ ἀγροτικὸς πληθυσμὸς παρουσιάζεται μία ἰσχυροτάτη τάσις ἀστικοποιήσεως.

Ἐχει ἐπίσης εἰσρῦσει πλοῦτος κατὰ τὰ τελευταῖα εἴκοσι ἔτη μὲ ρυθμὸν ταχύτατον, πού ἔχει ἀλλάξει ἐντελῶς τὰς ἀπαιτήσεις καὶ τὰς ἀνάγκας ἑνὸς μεγάλου μέρους τοῦ πληθυσμοῦ.

Ἐχει ἐπὶ πλέον εἰσβάλλει ἀκάθεκτος ὁ Εὐρωπαϊκὸς τρόπος ζωῆς καὶ ἔχει κατακτήσει τὸ μεγαλύτερον, ἂν ὄχι τὸ σύνολον, τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Κύπρου. Ταυτοχρόνως ἔχουν εἰσβάλλει τὰ παντοειδῆ ὑλικά ἀγαθὰ πού ἔχουν ἐπηρεάσει εἰς ἀπάνταστα μέγαν βαθμὸν τὴν ζωὴν καὶ τὰς ἀντιλήψεις τοῦ πληθυσμοῦ.

Πρέπει ἀκόμα νὰ παρατηρηθῆ ὅτι ἡ δεκαετία 1955-1965 εἶναι περίοδος πολιτικῆς ἀναταραχῆς, σκληρῶν ἐθνικῶν ἀγῶνων, στρατιωτικῶν γεγονότων καὶ ἀβεβαιότητος.

Εἰς αὐτὰ πρέπει νὰ προστεθῆ ὅτι ὁ Κύπριος εἶναι φύσει συντηρητικὸς καὶ λόγῳ τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος εἶχε κάθε λόγον νὰ στραφῆ πρὸς τὴν παράδοσιν, τὰς ἐθνικὰς καὶ κοινωνικὰς του ἀξίας διὰ νὰ δυνηθῆ νὰ αὐτοσυντηρηθῆ ἀφ' ἑνός, καὶ νὰ ἐπιτύχῃ τοὺς ἐθνικοὺς του σκοποὺς ἀφ' ἑτέρου.

Μέσα εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον τῆς κοινωνικοοικονομικῆς ἀλλαγῆς, μέσα εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον πού διαρκῶς μεταμορφώνεται καὶ ἀναζητεῖ, ἔχουν γεννηθῆ καὶ μεγαλῶνουν οἱ ἔφηβοι τοὺς ὁποίους ἐκπαιδεύει τώρα τὸ σχολεῖον. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἔχει τὴν ἱκανότητα καὶ τὴν ὑπομονὴν νὰ κοιτάξῃ μέσα εἰς τὴν ψυχὴν τῶν σημερινῶν νέων, θὰ ἀντιληφθῆ εὐκολα τὰ τεράστια προβλήματα πού περικλείονται εἰς αὐτὴν, τὴν ἐπιφανειακῶς ἤρεμον ψυχὴν. Περισσότερον ὅμως παντὸς ἄλλου εἶναι εἰς θέσιν νὰ κατανοήσουν τὸ μέγεθος τοῦ προβλήματος οἱ Καθηγηταὶ, οἱ ὁποῖοι καὶ τὴν πείραν διαθέτουν καὶ εἰς διαρκῆ ἐπαφὴν μὲ ἑκατοντάδες νέων εὐρίσκονται.

Αἱ συνθήκαι αὐταὶ καθιστοῦν δυσχερὲς τὸ ἔργον τοῦ σχολείου καὶ δημιουργοῦν τεράστια προβλήματα ψυχολογικῆς καὶ κοινωνικῆς προσαρμογῆς τῶν νέων. Τὸ πρόβλημα δὲν εἶναι ἀπλοῦν ὅπως συνήθως νομίζεται ἀπὸ πολλούς. Ἡ ψυχὴ τῶν νέων σήμερα δὲν εἶναι ἀπλῆ καὶ ἀφελῆς, ὅπως συνέβαινε τὰ παλαιότερα χρόνια ὅπου μέσα εἰς τὰ πλαίσια μιᾶς κλειστῆς κοινωνίας ὁ ἔφηβος εὕρισκε εὐκόλως τὸν δρόμον του. Σήμερα ὁ νέος δέχεται ἀπειρίαν ἐξωτερικῶν ἐρεθισμῶν καὶ προκλήσεων καὶ ἔχει πολλοὺς δρόμους νὰ ἐκλέξῃ. Ἡ ψυχὴ του εἶναι πολύπλοκη καὶ δυσερεύνητη. Ἐσωτε-

ρικοί και έξωτερικοί παράγοντες του δημιουργούν μίαν ατμόσφαιραν συγκρούσεων και αντιφάσεων μέσα από τὰς ὁποίας μὲ ὀδύνην καὶ σκληρὸν ἀγῶνα πρέπει νὰ ἀνεύρη τὸν δρόμον του. Τὰ ψυχικὰ προβλήματα δὲν λύονται ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴν ἄνεσιν καὶ τὴν ἀφθονίαν τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν· ἀντιθέτως τὰ ὑλικά ἀγαθὰ καὶ ἡ εὐμάρεια συνήθως περιπλέκουν τὰ προβλήματα καὶ καθιστοῦν δυσκολωτέραν τὴν προσαρμογὴν τῶν νέων.

Τὸ πρόβλημα παρουσιάζεται ἰδιαιτέρως δύσκολον διὰ τὰς νέας. Θέλουν νὰ ἐξευρωπαίσθωσιν ἀφ' ἑνός, ἀλλὰ καὶ τὰς καθιερωμένας ἀξίας τῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ ἔθνους νὰ σεβασθῶσιν. Θέλουν νὰ χειραφετηθῶσιν, νὰ αἰσθανθῶσιν ἐλευθερίαν, ἀλλὰ ἀντιλαμβάνονται ὅτι ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν καὶ τὴν καθιερωμένην ἠθικὴν. Ἄλλαι θέλουν νὰ ἐπιβληθῶσιν εἰς τὴν κοινωνίαν, ἀλλὰ ἀντιλαμβάνονται ὅτι δὲν ἔχουν τὰς ἀναγκαίας προϋποθέσεις. Τὸ σχολεῖον τὰς κατευθύνει πρὸς ἕνα ὑπεύθυνον βίον ἀλλὰ πολλοὶ παράγοντες τὰς προκαλοῦν πρὸς τὴν ἀνευθυνότητα.

Ἐπιπλέον αὐτὰς τὰς συνθήκας καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ ἔφηβος ὑφίσταται μίαν ὀργανικὴν καὶ ψυχολογικὴν ἐπανάστασιν, ὁ κάθε νέος καὶ ἡ κάθε νέα εὐρίσκονται εἰς μίαν διαρκῆ ἀναστάτωση καὶ ἀντιμετωπίζουσι ἀμέτρητα προβλήματα. Αὐτὴ ἡ ἀναστάτωση παρουσιάζεται εἴτε ὡς ἐσωτερικὴ σύγκρουσις, εἴτε ὡς σύγκρουσις τοῦ νέου πρὸς τὴν οἰκογένειαν, πρὸς τὸ σχολεῖον, πρὸς τοὺς μεγαλύτερους του, εἴτε ὡς σύγκρουσις πρὸς τοὺς θεσμοὺς καὶ τὰς ἀξίας τῆς ζωῆς.

Ἐχομεν ἓν συντομίᾳ διαγράψαι τὰς συνθήκας καὶ τὰ προβλήματα ποὺ ἔχει νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ σχολεῖον εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου του. Σὰς διαβεβαιῶ Κυρίαί καὶ Κύριοι, ὅτι τὸ ἔργον αὐτὸ εἶναι δυσχερέστατον καὶ μόνον ἡ ἀγάπη, ἡ κατανόησις, ἡ ἀφοσίωσις καὶ ἡ σκληρὰ ἐργασία τῶν Καθηγητῶν καθιστοῦν δυνατὴν τὴν ἀντιμετώπισίν του.

Ὅμως δὲν ἀρκεῖ ἡ προσφορὰ τῶν Καθηγητῶν καὶ τοῦ σχολείου διὰ νὰ ἀντιμετωπισθῶσιν καὶ νὰ λυθῶσιν τὰ προβλήματα. Ἐξ ἴσου βαρὺ εἶναι τὸ καθῆκον τῶν ἄλλων δύο παραγόντων τῆς παιδείας: τῆς Πολιτείας καὶ τῶν Γονέων.

Τὸ σχολεῖον ἄνευ τῆς συμπαραστάσεως τῆς Οἰκογενείας καὶ τῆς Πολιτείας αἰσθάνεται ὅτι ματαιοπονεῖ καὶ ὅτι αἱ προσπάθειαι του παραμένουν ἀτελέσφοροι.

Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ δημιουργία ὅταν ἕνας ἢ πολλοὶ παράγοντες ἐξ ἀγνοίας, ἀμελείας ἢ ἀδιαφορίας ἀντιστρατεύωνται τὰς προσπάθειαις τῶν ἄλλων. Εἶναι διὰ τοῦτο ἀναγκαῖον, ὅπως Σχολεῖον, Οἰκογένεια καὶ Πολιτεία συνεργασθῶσιν ἄρμονικῶς πρὸς κοινὰς κατευθύνσεις, διὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ καθοδήγησις τῶν νέων, ἡ λύσις τῶν προβλημάτων των καὶ ἡ διαμόρφωσις τελείων κατὰ τὸ δυνατόν Ἑλλήνων καὶ ἀνθρώπων.

Ἡ Πολιτεία ἔπραξε πολλὰ βεβαίως διὰ τὴν Παιδείαν ἀλλὰ ἔχει καὶ πλεῖστα ὅσα νὰ ἐπιτελέσῃ. Πρέπει νὰ μᾶς βοηθήσῃ νὰ προσανατολισθῶμεν πρὸς ὠρισμένον ἐκπαιδευτικὸν σύστημα τὸ ὁποῖον νὰ εἶναι ἔτσι διαφοροποιημένον, ὥστε ἡ παιδεία νὰ καθίσταται προσιτὴ εἰς πάντας. Δὲν δύναται ἡ ἐκκρεμότης νὰ συνεχισθῇ χωρὶς κακὰς συνεπειὰς διὰ τὸ ἔργον τοῦ σχολείου. Ὡρολόγια καὶ ἀναλυτικὰ προγράμματα πρέπει νὰ ἀναθεωρηθῶσιν διὰ νὰ καταστῇ τὸ ἔργον τοῦ σχολείου εὐχερέστερον καὶ νὰ καλύψῃ οὐσιώδεις τομεῖς τῆς πνευματικῆς καὶ ψυχικῆς καλλιέργειας τοῦ νέου.

Εἰς διδασκάλους καὶ καθηγητὰς δέον ὅπως παρασχεθῇ ἡ εὐκαιρία πληρεστέρου

παιδαγωγικοῦ καὶ ἐπιστημονικοῦ καταρτισμοῦ, διὰ νὰ δυνηθῶσιν οὗτοι νὰ ἀνταποκριθῶσιν ἐπαρκέστερον εἰς τὰ καθήκοντά των καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ σχολείου. Οἱ περισσότεροι Καθηγηταὶ διορίζονται χωρὶς καμμίαν εἰδικὴν προπαρασκευὴν διὰ τὸν τομέα· εἰς τὸν ὁποῖον θὰ ἐργασθῶσιν διότι τὰ Πανεπιστήμια παρέχουν ἀκαδημαϊκὴν μόρφωσιν καὶ δὲν προετοιμάζουσι ἐπαρκῶς τοὺς ἀποφοίτους των διὰ τὸ ἔργον τοῦ σχολείου. Ἔτσι ὁ καθηγητὴς ὑποχρεώνεται νὰ αὐτοσχεδιάζῃ πολλὰκις, ἢ νὰ μιμῆται παλαιοὺς καθηγητὰς του. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἄλλοτε ἐπιστεύετο, ὅτι δηλαδὴ ὁ Διευθυντὴς ἐνὸς σχολείου ἠδύνατο νὰ δώσῃ τὴν ἐκπαιδευτικὴν κατεύθυνσιν εἰς ζητήματα ὕλης καὶ μεθόδου, δὲν μπορεῖ πλέον νὰ ἀληθεύῃ.

Πρέπει νὰ ληφθῶσιν μέτρα, ὥστε ὁ διδάσκαλος νὰ ἔχῃ εἰς τὴν διάθεσίν του τὰ μέσα καὶ νὰ ἐξοικειοῦται ταχέως μὲ τὰς διδακτικὰς μεθόδους.

Ἐνα ἄλλο πρόβλημα τοῦ διδασκάλου τὸ ὁποῖον πρέπει συντόμως νὰ εὔρη τὴν λύσιν του, πρὸς ὄφελος τῆς παιδείας εἶναι τὸ τοῦ φόρτου ἐργασίας. 28 μέχρι 30 ὥραι ἐβδομαδιαίως διδασκαλίας προϋποθέτουν ἄλλας τριάκοντα ὥρας ἐργασίας κατ' οἶκον. Μὲ ἐξήκοντα ὥρας ἐβδομαδιαίας ἐργασίας δὲν εἶναι δυνατόν νὰ διατηρήσῃ ὁ διδάσκαλος ἀκμαίαις τὰς δυνάμεις του καὶ νὰ ἔχῃ τὴν ἴδιαν πάντοτε διάθεσιν πρὸς ἐργασίαν, διότι συντρίβεται κάτω ἀπὸ τὸ βάρος τῶν ὑποχρεώσεων καὶ συντόμως ἀποκάμνει.

Ἐνα ἄλλο γενικώτερον θέμα τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλεται νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἡ Πολιτεία μὲ σθένος καὶ εὐρύτητα πνεύματος εἶναι τὸ τῆς θεσπίσεως ὁμοιομόρφων Νόμων καὶ Κανονισμῶν ἀφορώντων εἰς τὴν εὐρυθμὸν λειτουργίαν καὶ πειθαρχίαν τοῦ σχολείου. Δὲν εἶναι δυνατόν τὸ θέμα αὐτὸ νὰ παραμένῃ ἐκκρεμὸς ἐπὶ μακρότερον χρόνον.

Τὰ προβλήματα τῶν νέων δέον ὅπως τύχουν ἐπισταμένης καὶ ὑπευθύνου μελέτης ἀπὸ μέρους τῆς Πολιτείας. Ὑπάρχει καὶ παραμένει ἄλυτον τὸ πρόβλημα τῆς ψυχολογίας τῶν μαθητῶν. Πρέπει καὶ τοῦτο νὰ ἀντιμετωπισθῇ μὲ τὴν δέουσαν προσοχὴν, ἄλλως θὰ ἀφεθῶσιν οἱ νέοι εἰς τοὺς διαφόρους ἐπιβλαβεῖς καὶ φθοροποιούς τρόπους ψυχολογίας.

Ὁ ρόλος τῶν γονέων εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐκπαιδεύσεως εἶναι σπουδαιότατος. Δυστυχῶς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν παρουσιάζεται καὶ τόσον ἐποικοδομητικός. Ἐπικρατεῖ μεταξὺ πολλῶν γονέων ἐσφαλμένη ἀντίληψις καὶ διὰ τὸ ἔργον τοῦ σχολείου καὶ διὰ τὴν σημασίαν τῆς ἐκπαιδεύσεως. Βεβαίως ὑπάρχει ἡ ἐξήγησις. Ἡ ὑπερβολικὴ ἀγάπη καὶ τρυφερότης κάμνει πολλοὺς γονεῖς νὰ μὴ ἀντιλαμβάνωνται τί εἶναι ἐκεῖνο ποὺ συμβάλλει εἰς τὴν πρόοδον καὶ τὴν ἀληθῆ ψυχοπνευματικὴν καλλιέργειαν τῶν τέκνων των. Τὸ σχολεῖον ἐπέδιώξε καὶ ἐπιδιώκει μὲσφω διαλέξεων, ἐπαφῶν καθηγητῶν καὶ γονέων καὶ ἄλλων μέσων νὰ προσελκύσῃ ἕνα εὐρύτερον ἐνδιαφέρον τῆς οἰκογενείας διὰ τὸ πρόβλημα τῆς ἀγωγῆς. Δυστυχῶς τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς τῆς προσπάθειαις δὲν εἶναι ἱκανοποιητικὰ. Τὸ ἐνδιαφέρον πολλῶν γονέων ἐκδηλοῦται μόνον, ὅταν πρόκειται νὰ ἐπιδοθῶσιν δελτία προόδου, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ἐνδιαφέρον πολλὰκις ἀπουσιάζει ἐντελῶς.

Ἐχομεν ὑποχρεώσιν οἱ γονεῖς νὰ πλησιάσωσιν τὸ σχολεῖον καὶ νὰ συνεργασθῶσιν μαζὶ του εἰς τὸ δύσκολον ἔργον του. Τὸ ἐνδιαφέρον των πρέπει νὰ γίνῃ εὐρύτερον ἀπὸ τὴν ἀνησυχίαν διὰ τοὺς βαθμοὺς τῶν Ἑλληνικῶν ἢ τῶν Μαθηματικῶν. Τὰ παιδιὰ ὅπως ἐτονίσθη εἰς τὴν ἀρχὴν, ἔχουν πλῆθος προβλημάτων ψυχικῶν καὶ κοινωνικῆς προσαρμογῆς καὶ αὐτὸ πρέπει νὰ προσέξωσιν οἱ γονεῖς καὶ εἰς αὐτὸ βασικῶς πρέπει νὰ συνεργασθῶσιν μὲ τὸ σχολεῖον. Ἐργον τῆς παιδείας εἶναι νὰ ἀναπτύξῃ τὰ κοινωνικὰ συναισθήματα τῶν νέων καὶ νὰ τοὺς ἐντάξῃ εἰς μίαν κοινωνίαν ὅπου σαφῶς νὰ ἀναγνωρίζωσιν καὶ νὰ ἐκτελοῦν τὰ καθήκοντά των ἀφ' ἑνός καὶ νὰ διεκδικοῦν τὰ δικαίω-

ματά των ἀφ' ἑτέρου. Ἀπὸ μέρους ὅμως πολλῶν γονέων ἐπιδεικνύεται δυστυχῶς ἐκουσίως ἢ ἀκουσίως τάσις πρὸς καλλιέργειαν τοῦ ἀτομισμοῦ καὶ τῶν ἐγωϊστικῶν διαθέσεων εἰς τὰ παιδιὰ των. Τοῦτο εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα σφάλματα, ἔχει δυσμενῆ ἀντίκτυπον εἰς τὸ ἔργον τοῦ σχολείου καὶ προετοιμάζει μίαν κοινωνίαν ἐγκωκεντρικῶν ἀτόμων, ὅπου ἡ συνεργασία, ἡ ἀλληλεγγύη καὶ ὁ ἀμοιβαῖος σεβασμὸς δὲν θὰ ἔχουν τὴν θέσιν των.

Πρέπει διὰ ἄλλην μίαν φορὰν νὰ τονισθῇ σαφῶς καὶ ἀπεριφράστως ὅτι σκοπὸς τοῦ σχολείου δὲν εἶναι ἀπλῶς νὰ μεταδώσῃ γνώσεις. Τοῦτο εἶναι ἓνας ἐκ τῶν σκοπῶν, ὁ ὀλιγώτερον ἴσως σημαντικὸς τομεὺς δραστηριότητος τοῦ σχολείου. Κύριον ὅμως ἔργον του εἶναι νὰ πλάσῃ ἀνθρώπους δικαίους καὶ ἐναρέτους, ἀληθινὰς καὶ ἀρτίας προσωπικότητας, πού νὰ ὑπερφηανεύωνται διὰ τὸ ἦθος ζωῆς καὶ τὴν ἀρετὴν των.

Εἰς αὐτὸ τὸ δύσκολον ἔργον καλοῦμεν τοὺς γονεῖς νὰ πλησιάσουν τὸ σχολεῖον μὲ ἐμπιστοσύνην, νὰ διαθέσουν ὀλίγον ἀπὸ τὸν χρόνον των καὶ νὰ ἀντικρύσουν τὸ θέμα ἀπὸ κοινοῦ μὲ τὸ σχολεῖον μὲ ὄλην τὴν ἀπαιτουμένην σοβαρότητα καὶ συναίσθησιν εὐθύνης.

Εἰς αὐτὸ τὸ σχολεῖον λειτουργεῖ ἤδη ἀπὸ τετραετίας ὁ θεσμὸς τῶν συμβούλων ὁμάδων. Σκοπὸς τοῦ θεσμοῦ εἶναι νὰ πλησιάσῃ ὁ διδάσκαλος τὴν ψυχὴν τῆς νέας, νὰ ἀνεύρῃ τὰ προβλήματα καὶ τὰς ψυχικὰς συγκρούσεις καὶ νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἐπίλυσίν των. Ἐὰν οἱ γονεῖς δεῖξουν τὴν ἀπαιτουμένην κατανόησιν, ἀντικρύσουν τὰ ἀληθινὰ προβλήματα τῶν τέκνων των καὶ συνεργασθοῦν μὲ τὸ σχολεῖον, ὁ θεσμὸς πολλὰ θὰ ἀποδώσῃ καὶ πολλὰ προβλήματα δύσκολα καὶ ἐνίοτε ἀκατανόητα διὰ τοὺς γονεῖς, θὰ ἐπιλυθοῦν.

Ὁφείλουσιν οἱ γονεῖς νὰ ἀντιμετωπίσουν τὰς εὐθύναις των καὶ νὰ κατανοήσουν ὅτι ἡ κοινωνία τοῦ μέλλοντος ἐξαρτᾶται ἀπολύτως ἀπὸ τὸ ποιὸν τῶν ἀνθρώπων τοὺς ὁποίους ἡμεῖς σήμερον ἀπὸ κοινοῦ ἐκπαιδεύομεν. Ἐὰν πρέπει ὄντως ἡ κοινωνία τοῦ μέλλοντος νὰ διέπεται ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀνθρωπισμοῦ, τὴν Δικαιοσύνην καὶ τὴν Ἐλευθερίαν καὶ ἐὰν πρέπει νὰ προετοιμάσωμεν ἓνα εὐτυχέστερον μέλλον διὰ τοὺς μεταγενεστέρους, ὀφείλομεν νὰ ἐργασθῶμεν διὰ νὰ πλάσωμεν ἀνθρώπους ὑπευθύνους, σεμνοὺς καὶ ἐργατικούς, ἀπολυτρωμένους ἀπὸ συμπλέγματα καὶ ἀντικοινωνικὰς τάσεις, νὰ πλάσωμεν ἀκόμη ἦθος καὶ προσωπικότητας ἐλευθέραις, τῶν ὁποίων ἡ ἀρετὴ θὰ πηγάζῃ ἀπὸ βαθεῖαν συναίσθησιν τοῦ χρέους τοῦ Ἑλλήνος καὶ τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐχω ἐκθέσει ἐν συντομίᾳ τὰ σπουδαιότερα πού ἔχει νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ σχολεῖον. Θέλω νὰ ἐλπίζω πὼς ἡ Πολιτεία θὰ τὰ προσέξῃ καὶ θὰ λάβῃ τὰ μέτρα της καὶ ἡ οἰκογένεια θὰ ἀναλάβῃ μὲ κατανόησιν τὰς εὐθύναις της.....

Μετὰ τὴν σύντομον αὐτὴν ἔκθεσιν τῶν γενικῶν προβλημάτων τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίζει ἡ Ἑλληνικὴ Παιδεία ἐν Κύπρῳ θὰ ἐκθέσωμεν τὰ πεπραγμένα τοῦ λήγοντος σχολικοῦ ἔτους.

Εἰς τὸ σχολεῖον ἐνεγράφησαν 1277 μαθητρίαι, ἐκ τῶν ὁποίων ἀπεχώρησαν διὰ διαφόρους λόγους κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους 27 μαθητρίαι. Αἱ μαθητρίαι κατενεμήθησαν εἰς 6 τάξεις καὶ 30 ἐν ὄλῳ τμήματα. Εἰς τὰς γραπτὰς καὶ ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις προσῆλθον 1250 μαθητρίαι. Ἐκ τούτων 1038 μαθητρίαι, ἧτοι 83% προήχθησαν ἢ ἀπελύθησαν. 88 μαθητρίαι, ἧτοι 7% ὑπεχρέωθησαν νὰ ἐπαναλάβουν τὰ μαθήματα τῆς αὐτῆς τάξεως καὶ 124, ἧτοι 10% παρεπέμφθησαν εἰς ἀνεξέτασιν κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον.

Τὰ μαθήματα ἐδιδάχθησαν συμφώνως πρὸς τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα εἰς 184 ἐργασίμους ἡμέρας καὶ ἐκαλύφθη ἡ ὑπὸ τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος προβλεπομένη ὕλη.

Ἡ φοίτησις τῶν μαθητριῶν ὑπῆρξε κανονικὴ, ἡ δὲ συμπεριφορὰ των ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ σχολείου λίαν ἱκανοποιητικὴ. Ἡ σημειωθεῖσα πρόοδος εἶναι γενικῶς ἱκανοποιητικὴ.

Αἱ μαθητρίαι ἐβοηθήθησαν ποικιλοτρόπως ὡς ἀκολούθως:

	£	μῖλις
1. Ἡ Ε.Κ.Σ.Κ. προσέφερον εἰς 317 μαθητρίαις ὑποτροφίας ὀλικὰς ἢ μερικὰς ἀνερχομένας εἰς τὸ ποσὸν τῶν	3333.930	
2. Ἡ Σχολικὴ Ἐφορεῖα ἐβοήθησε 128 μαθητρίαις διὰ ποσοῦ	725.000	
3. Ἡ Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Κύπρου εἰς τέκνα ἱερέων καὶ ὑπαλλήλων της τὸ ποσὸ τῶν	316.000	
4. Ὁ Σύνδεσμος Μητέρων διὰ τὴν συνήθη κατ' ἔτος ὑποτροφίαν εἰς μαθητρίαν τῆς Στ' τάξεως, διὰ διδάκτρα ἀπόρων μαθητριῶν, δι' ἐπένδυσιν, ὑπόδησιν καὶ ἄλλας ἀνάγκας ποσὸν ἐκ	450.000	
5. Ὁ Ἱερὸς Ναὸς Παλουριωτίσσης προσέφερον εἰς 27 μαθητρίαις	211.000	
6. Τὸ Ταμεῖον Παγίων Πόρων Παγκ. Γυμνασίου	30.000	
7. Ἐκ τοῦ κληροδοτήματος Τυρίμου	26.000	
8. » » » Ν. Χρυσάφινη	15.000	
9. Καφεκοπτεῖον Γ. Χαραλάμπους	10.000	
10. Ο.Χ.Ε.Ν. Λευκωσίας	5.000	
11. ΕΛ.ΔΥ.Κ.	5.000	

Ἐσυνεχίσθησαν καὶ ἐφέτος αἱ ἐξῆς ὑποτροφίαι:

1. Ὑποτροφία Κλ. Χριστοφίδη εἰς μνήμην τῆς θυγατρὸς του Λέλλας ...	30.000
2. Ὑποτροφία Σωματείου Ἑλλην. Κυριῶν «Ἐνωσις»	18.000
3. Ὑποτροφία Σωτηράκη Χριστοφίδη	10.000

Προσέφεραν ἐπίσης ὑποτροφίας καὶ κατὰ τὸ παρὸν σχολ. ἔτος ἀνταποκρινόμενοι εἰς ἔκκλησιν μας οἱ ἐξῆς συμπολίται:

1. Ἐταιρεία Π.Μ. Τσεριώτη	30.000
2. Παναγ. Μεγάλεμος	26.000
3. Δ. Δημητρίου	22.000
4. Β. Δημητρίου	30.000
5. Ὁ Καθηγητικὸς Σύλλογος τοῦ σχολείου μας προσέφερε δύο ὑποτροφίας ἐξ ὧν τὴν μίαν εἰς μνήμην Θ. Σοφοκλέους ἀνερχομένας εἰς τὸ ποσὸν τῶν	60.000
Ἡ Ἐταιρεία «Ἀπόλλων» προσέφερε ρουχισμὸν πρὸς τὰς ἀπόρους μαθητρίαις κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων ἀξίας	30.000

Ἡ Ἐνωσις Κυριῶν προσέφερε τὸ γάλα διὰ τὸ πρόγευμα 165 μαθητριῶν καθ' ὄλην τὴν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους καὶ ἡ Σχολικὴ Ἐφορεῖα προσέφερε γεῦμα εἰς 80 ἀπόρους μαθητρίαις τοῦ σχολείου.

Πολλοὶ ἄλλοι προσέφεραν ποικιλοτρόπως ὑπὲρ εἰσιτηριῶν, ἐπενδύσεως, προγεύματος καὶ ἄλλων ἀναγκῶν τοῦ σχολείου. Πάντας τοὺς ἀνωτέρω εὐγενεῖς δωρητὰς καὶ εὐεργέτας τοῦ σχολείου θερμῶς εὐχαριστοῦμεν.

Τὴν Σεβαστὴν Σχολικὴν Ἐφορεῖαν, ἡ ὁποία παρὰ τὰς δυσχερεῖς οικονομικὰς συνθήκας ἐπεφορτίσθη τῆς εὐθύνης καὶ τῆς βαρείας οικονομικῆς δαπάνης διὰ τὴν

ἐπιδιόρθωσιν τῆς στέγης καὶ τὴν ἀντικατάστασιν τῶν ὑελοπινάκων καὶ ἐγὼ καὶ ἀπὸ μέρους τῶν γονέων θερμῶς εὐχαριστῶ.

Ἐν ἐκ τῶν σπουδαιότερων γεγονότων τῆς ἐφετεινῆς σχολικῆς μας ζωῆς ὑπῆρξεν ἡ τέλεισι τῶν ἐγκαινίων τοῦ ναοῦ τῆς Παναγίας τῆς Εὐαγγελιστρίας τῆς Τήνου ὑπὸ τῆς Α. Μακαριότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ Προέδρου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας κ.κ. Μακαρίου Γ'. Πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς δωρητὰς τὸν ἱατρὸν καὶ τὴν Καν. Ἰωάννου Σπυριδάκι, οἱ ὅποιοι συνέλαβον τὴν εὐγενῆ φιλοδοξίαν νὰ προικήσουν τὸ σχολεῖον διὰ ναοῦ ἐκφράζομεν καὶ πάλιν τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τὰς θερμὰς εὐχαριστίας τοῦ σχολείου.

Ἐπίσης τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον καὶ τοὺς κ.κ. Θρασύβουλον Τρύφωνα, Δρα Κωνσταντῖνον Σπυριδάκιν καὶ τὴν σύζυγον αὐτοῦ, τὴν οἰκογένειαν Λέλλου Τσεριώτη, τὴν Καν. Λουλλοῦ Συμεωνίδου, τὸν κ. Κύπρον Μαροῦχον, τὸν Σύνδεσμον Μητέρων, τὸ Συμβούλιον Γονέων καὶ τόσους ἄλλους εὐγενεῖς δωρητὰς διὰ τὸν ἐξοπλισμὸν τῆς ἐκκλησίας τὸ σχολεῖον θερμῶς εὐχαριστεῖ.

Ἡδη ἡ ἐκκλησία ἔχει περιουσίαν ἐκ £600.— περίπου ἐκ δωρεῶν προερχομένων ὡς ἐξῆς:

	£
1. Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος	100.000
2. Θρασύβουλος Τρύφωνας	200.000
3. Οἰκογένεια Ἀχιλλέως Γκίνη	100.000
4. Γεωργίου Χρυσάφινη	50.000
5. Μιχαλάκη Κυθραιώτη	50.000
6. Εἰσφοραὶ διαφόρων Πιστῶν	72.000

Κατὰ τὸ λήξαν σχολικὸν ἔτος ὀργανώθη καλύτερον καὶ ἐνεπλουτίσθη ἡ Βιβλιοθήκη τοῦ σχολείου, ἀπὸ τὴν ὁποίαν αἱ μαθήτριά ἐδανείσθησαν μέγαν ἀριθμὸν βιβλίων. Ἡ Βιβλιοθήκη ἀριθμεῖ σήμερον 4.746 τόμους.

Ἐνεπλουτίσθησαν ἐπίσης αἱ κατὰ τμήματα βιβλιοθήκαι, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐκάστη μαθήτρια ἐδανείσθη καὶ ἀνέγνωσε κατὰ μέσον ὄρον 4-5 βιβλία.

Ἐξεδόθησαν ἐπίσης δύο τεύχη τοῦ περιοδικοῦ «Μαθητικοὶ Ἀντίλαλοι», εἰς τὰ ὁποῖα ὑπάρχει πολλὴ καὶ πρωτότυπος ἐργασία τῶν μαθητριῶν. Ἡ ἔκδοσις τοῦ περιοδικοῦ ἀπεδείχθη χρησιμωτάτη διότι καλλιεργεῖ τὴν αὐτενέργειαν καὶ συνθίξει τὰς μαθητριάς εἰς τὴν δημιουργικὴν ἐργασίαν. Εὐμενέστατα σχόλια ἐξεφράσθησαν διὰ τὸ περιοδικὸν ἀπὸ πολλοὺς παράγοντας τῆς Κύπρου καὶ τῆς Ἑλλάδος.

Ἐτοιμάζεται ἐπίσης καὶ θὰ κυκλοφορήσῃ ἐντὸς τῶν ἡμερῶν ἡ ἐπετηρὶς τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1963-1964.

Μία ἐκ τῶν ἐφετεινῶν ἐκδηλώσεων τοῦ σχολείου ὑπῆρξε καὶ ἡ ἀπὸ σκηνῆς διδασκαλία τοῦ ἔργου τοῦ Κωστή Παλαμᾶ «Ἡ Τρισεύγενη». Τὴν εὐθύνην προθύμως εἶχον ἀναλάβει οἱ καθηγηταὶ τοῦ σχολείου κ. Ι. Κατσούρης καὶ Κα. Ἀνδρεανῆ Ἡλιοφώτου, τοὺς ὁποίους ἐπίσης εὐχαριστῶ, ὅπως καὶ τὴν καθηγήτριαν δ. Ἐλένην Χαρικλείδου, ἡ ὁποία ἀνέλαβε τὰς σκηνογραφίας. Εὐχαριστῶ ἐπίσης τὰς μαθητριάς τοῦ σχολείου μας καὶ τοὺς μαθητὰς τῶν Γυμνασίων Ἀρρένων Λευκωσίας, οἱ ὅποιοι εἰργάσθησαν μὲ ζῆλον διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς παραστάσεως.

Μὲ καλὰ ἀποτελέσματα εἰργάσθη καὶ ὁ Φιλολογικὸς-Ἐπιστημονικὸς Ὁμιλος τῶν μαθητριῶν, ὁ ὅποιος διωργάνωσε ἑορτὰς ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἐθνικῶν ἐπετειῶν καὶ φιλολογικὰ μνημόσυνα εἰς μνήμην μεγάλων ἐκπροσώπων τοῦ πνεύματος.

Αἱ σχολικαὶ δραστηριότητες ἐπεξετάθησαν μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν εἰς τοὺς τομεῖς τῆς Μουσικῆς, τῆς Τέχνης καὶ τῆς Χειροτεχνίας. Αἱ ἐκθέσεις Τέχνης, Χειροτεχνίας,

Φυτολογίας καὶ Ζωολογίας καὶ Φιλολογικῶν μαθημάτων εἶναι ἀνοικταὶ διὰ νὰ τὰς ἐπισκεφθῇ πᾶς τις ὅστις ἐπιθυμεῖ.

Σημαντικὴν βοήθειαν εἰς τὸ σχολεῖον παρέσχεν ὁ Σύνδεσμος Μητέρων καὶ τὸ Συμβούλιον Γονέων. Ὁ μὲν Σύνδεσμος Μητέρων διέθεσε ποσὸν £450.— περίπου λιρῶν διὰ τὸ πρόγευμα 165 ἀπόρων μαθητριῶν, δι' ἐπένδυσιν καὶ ὑπόδησιν, διὰ δίδακτρα καὶ ἄλλας ἀνάγκας ἀπόρων μαθητριῶν. Εὐχαριστῶ τὸ Συμβούλιον τοῦ Συνδέσμου καὶ τὰς ἄλλας μητέρας αἱ ὁποῖαι, μὲ τόση προθυμίαν ἐξετέλεσαν τὰ πολλαπλᾶ τῶν καθηκόντα.

Τὸ Συμβούλιον Γονέων ἀντιμετώπισε ὠρισμένα προβλήματα γενικῆς φύσεως καὶ ὑπέβαλεν εἰσηγήσεις εἰς τὸ σχολεῖον διὰ τὴν λύσιν τῶν. Ἐβοήθησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς Πολιτικῆς Ἀμύνης καὶ προσέφερεν μετὰ τοῦ Συνδέσμου Μητέρων εἰς τὸ σχολεῖον ἓνα ζωγραφικὸν πίνακα. Διὰ τὰς ὑπηρεσίας του αὐτὰς ἐκφράζω θερμὰς εὐχαριστίας, ὅπως ἐπίσης καὶ εἰς τοὺς ἄλλους γονεῖς, οἱ ὅποιοι προθύμως ἀνταποκρινόμενοι ἀπέστειλαν ποικίλα ἐφόδια, τρόφιμα, κουβέρτες καὶ χρήματα διὰ τὴν πληρεστέραν ὀργάνωσιν τῆς πολιτικῆς ἀμύνης.

Περαίνουσα τὴν ἐκθεσιν τῶν πεπραγμένων τοῦ ἔτους τούτου πρέπει νὰ τονίσω ὅτι πνεῦμα συνεργασίας, κατανοήσεως καὶ καταμερισμοῦ εὐθύνων ἐπεκράτησε μετὰ ξὺ τοῦ Συλλόγου τῶν διδασκόντων καὶ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ, τὸ ὁποῖον ἐξησφάλισε τὴν ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τοῦ σχολείου μέχρι τέλους.

Τοὺς Ὑποδιευθυντὰς τοῦ σχολείου, τὰς καθηγήτριάς καὶ τοὺς καθηγητὰς καὶ τὸ γραμματειακὸν προσωπικὸν τοῦ σχολείου ὀφείλω νὰ εὐχαριστήσω θερμῶς διὰ τὴν πραγματικὴν φιλοτιμίαν μὲ τὴν ὁποίαν εἰργάσθησαν διὰ τὴν προαγωγὴν τῶν σκοπῶν τοῦ ἐκπαιδευτηρίου τούτου.

Καὶ τώρα ἀπευθύνομαι σὲ σᾶς, ἀγαπηταί μου, ποὺ μεταβαίνετε ἀπὸ τὸν μαθητικὸν εἰς τὸν στῖβον τῆς ζωῆς. Πολλὰ ἔχετε ἀκούσει καὶ πολλὰ σᾶς προσέφερε τὸ σχολεῖον κατὰ τὴν ἐξαετῆ ἐδῶ φοίτησίν σας· ἀπὸ αὐτὰ οἱ γνώσεις συντόμως εἰς πολλὰς περιπτώσεις θὰ σᾶς ἐγκαταλείψουν. Ὅ,τι ὀφείλει καὶ πρέπει νὰ παραμείνη μέσα σας εἶναι ἡ φωνὴ τῆς Ἑλλάδος, τὸ φῶς τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τοῦ Ἀνθρωπισμοῦ. Ἀπὸ τὸ πλούσιον αὐτὸ Φῶς σᾶς ἔχομεν μεταδώσει πολλὰ μὲ γενναιοδωρίαν καὶ ἀγάπην· αὐτὸ τὸ φῶς ζητοῦμεν νὰ φωτίζῃ πάντα τὸ πνεῦμα σας καὶ νὰ καθοδηγῇ τὰ βήματά σας. Εἰς τὸν σημερινὸν κόσμον οἱ Ἕλληνες εἴμεθα ἓνα ὀλιγάνθρωπον Ἔθνος. Ὑλικὰς δυνάμεις δὲν δυνάμεθα νὰ προβάλωμεν οὔτε καὶ ἡ ὑλικὴ δύναμις ὑπῆρξε ποτὲ ἡ οὐσία τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Μᾶς μένει λοιπὸν διὰ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τοῦ Ἔθνους, τὸ φῶς τῆς Ἀρετῆς καὶ τοῦ πνεύματός μας. Διατηρήσατε αὐτὸ τὸ φῶς εἰς τὰς ψυχὰς σας καὶ μεταδώσατέ το εἰς τοὺς γύρω σας καὶ εἰς τὴν γενεάν ποὺ θὰ δημιουργήσετε σὰν μητέρες. Ἀντιμετωπίσατε μὲ γενναιότητα καὶ εὐθύνην τὴν ζωὴν καὶ ἀγωνισθῆτε διὰ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Ἔθνους μας, διὰ τὴν δόξαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ Θεοῦ. Σᾶς ἀναμένουν καθήκοντα, εὐθύναι καὶ ὑποχρεώσεις ἀπέναντι τῆς ἀγωνιζομένης Κύπρου μας. Σᾶς ἀναμένουν δυσκολίαι καὶ προβλήματα εἰς κάθε βῆμα τῆς ζωῆς σας. Θὰ φανῆτε ἄξιοι ἂν καλύψετε τὰ πάντα μὲ τὸ φῶς τῆς ψυχῆς σας, ἂν φωτίσετε τὸν δρόμον σας μὲ Φῶς Ἑλληνικόν, μὲ Φῶς ἀρετῆς καὶ ἀγάπης.

Τότε καὶ σεῖς προσωπικῶς θὰ εὐτυχῆσετε καὶ οἰκογενείας εὐτυχεῖς θὰ δημιουργήσετε, καὶ εἰς τὸ μεγαλεῖον τοῦ Ἔθνους μας θὰ συμβάλετε καὶ ἄξιοι ἄνθρωποι θὰ γίνετε.

Σᾶς προπέμπω ἀπὸ μέρους μου καὶ ἀπὸ μέρους τῶν καθηγητῶν σας καὶ σᾶς εὐχομαι κάθε ἀληθινὴν χαρὰν καὶ εὐδαιμονίαν εἰς τὴν περαιτέρω ζωὴν σας.

Ἡ Κλασσικὴ Παιδεία, ἡ Ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις
καὶ ἡ Ἐποχὴ μας

Ἀπὸ τὰ χρόνια τῆς ἀναγεννήσεως μέχρι σήμερον μία ἄλλοτε βαθμιαία καὶ ἄλλοτε ραγδαία μεταβολὴ συντελεῖται τόσον εἰς τὸ ἀτομικὸν πνεῦμα, ὅσον καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τῆς κοινωνίας. Τοῦτο ἔχει ἐπανειλημμένως τονισθῆ καὶ ἔχουν ἐπισημανθῆ τὰ στοιχεῖα καὶ οἱ παράγοντες ποὺ διακαθορίζουν τὴν ἀλλαγὴν.

Ἡ οἰκονομία βιομηχανοποιεῖται καὶ ἡ κοινωνία μαζοποιεῖται, ἡ πολιτεία κλονίζεται. Τὸ πνεῦμα γίνεται χρησιμοθηρικὸν καὶ ὠφελιμιστικόν, αἱ παλαιαὶ ἀξίαι παραμερίζονται, ὁ ἄνθρωπος ἐκκριζοῦται ἀπὸ τὴν παράδοσιν καὶ ἀναζητεῖ νέας κατευθύνσεις.

Ὁμαλωτέρα ὑπῆρξεν ἡ μεταβολὴ ἀπὸ τὰς κλασσικὰς μορφὰς τῆς ζωῆς πρὸς τὰς νέας, εἰς χώρας ὅπου νέοι οικονομικοὶ, κοινωνικοὶ, πολιτικοὶ καὶ πνευματικοὶ παράγοντες παρουσιάσθησαν βαθμιαίως καὶ καθώρισαν βαθμιαίαν καὶ προοδευτικὴν τὴν ἀλλαγὴν. Εἰς τὸν χώρον τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἡ ἀλλαγὴ συντελεῖται εἰς διάστημα ὀλίγων ἐτῶν, ἐνῶ εἰς τὰς ἄλλας Εὐρωπαϊκὰς χώρας ἡ ἐξέλιξις ἔχει ἡλικίαν τετρακοσίων καὶ πλέον ἐτῶν.

Ποία ἡ θέσις τῆς Κλασσικῆς Παιδείας εἰς ἕνα κόσμον ποὺ διαπνέεται ἀπὸ πνεῦμα ὠφελιμιστικὸν καὶ ἀναζητεῖ τὸ «παραυτίκα χρήσιμον»; Ἡ Κλασσικὴ Παιδεία ἐβλήθη καὶ διαρκῶς βάλλεται ἀπὸ πολλὰς πλευράς, κυρίως διότι δὲν προσφέρει ἐφόδια ἀμέσως χρήσιμα καὶ δυνάμενα νὰ ἀποδώσουν οικονομικῶς καὶ ἐπαγγελματικῶς. Διὰ τοῦτο ζητεῖται ἀπὸ πολλοὺς νὰ στραφῆ ἡ Παιδεία μας πρὸς τὴν Τεχνικὴν καὶ τὴν Ἐπαγγελματικὴν Ἐκπαιδευσιν διὰ νὰ προετοιμάζῃ τεχνίτας καὶ ἐπαγγελματίας.

Ἡ ἄλλη πλευρά, ἡ ὁποία συνηγορεῖ καὶ θέλει νὰ διατηρήσῃ τὰ κλασσικὰ γράμματα ὡς κύριον μέσον ἀγωγῆς καὶ παιδείας ὑπερασπίζει μὲ σθένος τὰς θέσεις τῆς καὶ προβάλλει ὀλόκληρον σειρὰν ἐπιχειρημάτων.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος ἔπαυσε νὰ ζῆ μὲ τὴν λατρείαν τοῦ παρελθόντος καὶ ἀγωνίζεται νὰ δημιουργήσῃ τὸ δικόν του παρὸν μὲ τὴν ἰδικὴν του μορφήν καὶ τὰς ἰδικὰς του ἀξίας.

Παρήλθεν ὁ καιρὸς τῆς ἐπαναπαύσεως εἰς τὰ παραδεδομένα. Χαράσσεται σήμερον μία βαθυτάτη τομὴ εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὸ πνεῦμα. Ὁ ἄνθρωπος γκρεμίζει διὰ νὰ κτίσῃ νέα οἰκοδομήματα εἰς τὴν θέσιν τῶν παλαιῶν. Διευρύνει τοὺς ὀρίζοντας τῶν ἀναζητήσεών του εἰς τὸν κοινωνικὸν χώρον καὶ περιορίζει τὰ πλαίσια ἀναπτύξεως τοῦ ἐσωτερικοῦ κόσμου. Ζητᾷ μὲ τὸν ὀλιγώτερον μόχθον νὰ ἀποκτήσῃ τὰ περισσότερα ὠφελήματα. Αὐτὸς εἶναι ὁ νόμος τῆς μηχανῆς καὶ αὐτὸν ζητᾷ νὰ ἐφαρμώσῃ καὶ εἰς τὴν ζωὴν του. Βιάζεται ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος νὰ ἀποκτήσῃ ὅσα περισσότερα οικονομικά, κοινωνικά καὶ ἄλλα ὕλικά πλεονεκτήματα μπορεῖ νὰ τοῦ προσφέρῃ ἡ ἐποχὴ μας.

Αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ τάσις τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου διὰ καλυτέρας συνθήκας ζωῆς δὲν εἶναι κατακριτέα. Ἀντιθέτως δύναται νὰ συμβάλῃ ἀποφασιστικῶς εἰς τὴν ἄνοδον τοῦ βιωτικοῦ ἐπιπέδου καὶ τὴν καλυτέρευσιν τῆς ζωῆς καὶ πιέζει διαρκῶς τὸ κράτος νὰ λάβῃ ἐκεῖνα τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα θὰ ἐξυπηρετήσουν τὸ σύνολον. Εἰς τὴν

προσπάθειαν ὅμως αὐτὴν παραγωνρίζεται ἕνας σπουδαιότατος παράγων, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὴν προϋπόθεσιν διὰ κάθε πρόοδον, ἢ μᾶλλον ἀποτελεῖ τὸν πυρῆνα κάθε προόδου. Παραγωνρίζεται δηλαδὴ ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος. Ὁ ὠφελιμισμὸς καὶ ἡ χρησιμοθηρία, εἰς τελευταίαν ἀνάλυσιν, καταλήγουν νὰ ἀναιροῦν τὴν ἰδίαν τὴν ἀνθρωπίνην ὑπαρξιν.

Ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ Νίτσε καὶ τοῦ Σπένσερ ὁ ἄνθρωπος ἀντιμετωπίζεται κάτω ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ βιολογισμοῦ καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῶν βιολογικῶν ὀρμῶν. Τὸ πνεῦμα καταντᾷ νὰ θεωρῆται ὡς ἐπιφαινόμενον τῆς ζωῆς καὶ τοποθετεῖται εἰς δευτερεύουσαν μοῖραν, προκειμένου νὰ ἐρμηνευθῆ ὁ ἄνθρωπος, ὁ πολιτισμὸς τὰ προβλήματα καὶ οἱ ἀνάγκαι του.

Συνέπεια τοῦ τρόπου αὐτοῦ, ἐρμηνεῖα τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως εἶναι ἡ ὑπερβολικὴ προσοχὴ εἰς ζητήματα αὐτοσυντηρήσεως καὶ ἱκανοποιήσεως τῶν πρώτων ἀναγκῶν τῆς ζωῆς.

Ποῦ εὐρίσκεται ὅμως τὸ πνεῦμα; Παραγωνρίζεται, συμπιέζεται καὶ θρυμματίζεται. Ὁ Χριστὸς ἀπαντῶν εἰς τὸν Διάβολον εἶπε: «Οὐκ ἐπ' ἄρτων μόνον ζήσεται ἄνθρωπος». Δὲν ζεῖ μόνον μὲ τὸ ψωμί ὁ ἄνθρωπος. Ὁ ὠφελιμισμὸς ἀνήγαγε εἰς ἔμβλημά του τὴν ἀντίθετον πρότασιν. «Ἐπ' ἄρτων καὶ ἀνέσει ζήσεται ἄνθρωπος». Ἐπ' αὐτῆς τῆς αὐθαιρέτου προτάσεως κινεῖ τὴν ζωὴν τοῦ ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς. Τοῦτο ὅμως ἀντιστρέφει τὴν εἰκόνα τοῦ κόσμου καὶ τὸ νόημα τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. Ὁ κόσμος τῆς ἀληθείας, τοῦ κάλλους καὶ τῆς ἀρετῆς παραμερίζεται ἐνώπιον τῶν τυφλῶν ὀρμῶν τῆς ζωῆς καὶ τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν. Ὁ ἄνθρωπος δὲν γίνεται ὅτι ἀπαιτεῖ ἡ βαθυτέρα οὐσία τῆς ὑπάρξεώς του, ἀλλὰ ὅτι ἐπιβάλλει ὁ κόσμος τῆς ἀνάγκης. Αὐτὸς ὁ κόσμος τῆς ἀνάγκης ἐνισχυμένος ἀπὸ τοὺς παράγοντας τοῦ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος ὑποδουλώνει τὸν ἄνθρωπον εἰς δουλείαν πλέον ἐπώδυνον καὶ καταστρεπτικὴν πάσης προηγουμένης. Ὁ ἄνθρωπος δρᾷ καὶ συμπεριφέρεται κάτω ἀπὸ τὴν πίεσιν ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ καταναγκασμοῦ. Ποῦ εὐρίσκεται ὅμως ὁ κόσμος τοῦ ἐλευθέρου πνεύματος καὶ ἡ γαλήνη τῆς Ἐλευθερίας; Ὁ κόσμος αὐτὸς χάνεται μέσα εἰς τὰς συγκρούσεις τῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν παρορμήσεων καὶ ὁ ἄνθρωπος τραυματισμένος πορεύεται τὸν βίον του μέσα εἰς ἕνα ἀνερέυνητον ἄγχος.

Ἡ κλασσικὴ Παιδεία εἰσάγει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸν κόσμον τοῦ πνεύματος, εἰς τὸν κόσμον τῆς πέραν τῶν ἀναγκῶν εὐδαιμονίας. Δύο χιλιάδων χρόνων ἱστορία μετουσιώνεται εἰς ὑπερχρονικὰ δημιουργήματα πολιτισμοῦ μέσα εἰς τοὺς κλασσικοὺς συγγραφεῖς τὸν Ὅμηρον, τὸν Ἡσίοδον, τὸν Ἡρόδοτον, τὸν Πλάτωνα καὶ τοὺς ἄλλους δημιουργοὺς.

Ἡ ζωὴ μὲ τὰς γυμνὰς ἀνάγκας τῆς μεθίσταται ἀπὸ τὴν ὠμότητα ζωντανῆς ὀρμῆς εἰς τὴν γαλήνην τοῦ ἐλευθέρου δημιουργήματος καὶ τὴν τελειότητα τοῦ κάλλους καὶ τῆς ἀληθείας. Πραγματικότης καὶ Πνεῦμα, ἀλήθεια καὶ κόσμος τῆς φαντασίας συναδελφοῦνται μέσα εἰς τὸ κλασσικὸν ἔργον, μὲ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε οὔτε ἡ ζωὴ νὰ παραμορφοῦται, οὔτε τὸ πνεῦμα νὰ αὐθαιρεθῆ.

Εἰσαγόμενος ὁ νέος εἰς τὸν κόσμον τῶν κλασσικῶν συγγραφέων γνωρίζει μίαν ἄλλην ἄποψιν ἀπ' ὅπου, δύναται κανεὶς ν' ἀντικρύσῃ καὶ ν' ἀντιμετωπίσῃ τὴν ζωὴν. Ὁ γύρω κόσμος φωτίζεται μὲ νέον φῶς, παίρνει ἄλλας διαστάσεις, μιᾶς εὐρυτέρας πραγματικότητος. Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ἀρχίζει ἕνας διάλογος μεταξὺ τοῦ παρόντος καὶ τοῦ παρελθόντος. Μέσα εἰς αὐτὸν τὸν διάλογον ὁ νέος ἀνακαλύπτει τὴν πνευματικὴν εὐδαιμονίαν. Τὸ κάλλος, ἡ ἀλήθεια, ἡ σωφροσύνη, ἡ δικαιοσύνη, ἡ Ἐλευθερία.

Ἡ Πατρις καὶ ἡ εὐδαιμονία μεταδίδονται εἰς τὸν νέον ὡς ἀξίαι ἢ ὡς δυνατότητες καὶ ἀγωνίσματα, τὰ ὅποια μὲ τρόπον ὑπεύθυνον πρέπει νὰ ἀναλάβῃ νὰ πραγματώσῃ εἰς τὴν ζωὴν του.

Ἡ ἀξία ὅμως τῆς κλασσικῆς Παιδείας δὲν εἶναι μόνον θεωρητικὴ· εἶναι καὶ πρακτικὴ. Κατὰ πρῶτον λόγον φέρει τὸν ἄνθρωπον εἰς ἐπαφὴν μὲ τὰ πραγματικὰ προβλήματα τῆς ζωῆς του, τοῦ προσφέρει κατὰ δεύτερον λόγον λύσεις δοκιμασμένης ἀξίας ἢ τέλος διδάσκει τὸν τρόπον καὶ τοὺς δρόμους διὰ νὰ εὐρωμεν λύσιν τῶν προβλημάτων τοῦ παρόντος. Μᾶς διδάσκει νὰ λύσωμεν τὰ πολιτικὰ προβλήματα τοῦ καιροῦ μας, νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὰς κοινωνικὰς ἀνάγκας, νὰ ἀντικρύσωμεν τὸν ἄνθρωπον ὡς ὠλοκληρωμένην ὀντότητα διὰ νὰ λύσωμεν ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερα προβλήματα τῆς ζωῆς του. Τὸ πνεῦμα τῶν κλασσικῶν εἶναι διαμορφωμένον μέσα εἰς πλουσίαν ἐμπειρίαν τῆς ζωῆς, συγκρούσεων καὶ ἀντιθέσεων εἰρήνης καὶ πολέμου, εὐτυχίας καὶ δυστυχίας. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἔχει ἀντικρύσει τὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν ζωὴν του ἀπὸ ὅλας τῆς τὰς πλευρᾶς, τόσον εἰς τὸ πλάτος ὅσον καὶ εἰς τὸ βάθος. Ἡ πεῖρα καὶ τὸ κῦρος τῶν κλασσικῶν εἶναι ἰσχυρότατος παράγων πού δύναται νὰ ἐπιδράσῃ ἀποφασιστικῶς ἐπὶ τοῦ διαπλασθέντος ἀνθρώπου.

Σκοπὸς τῆς Παιδείας εἶναι νὰ διαπλάσῃ κατὰ πρῶτον ἀνθρώπους καὶ κατὰ δεύτερον λόγον ἐπαγγελματίας. Τὸ ἐπάγγελμα δίχως τὸν ἄνθρωπον καταντᾷ βάναντος ἀπασχόλησις. Ὁ πραγματικὸς ἄνθρωπος δύναται νὰ γίνῃ καὶ καλὸς ἐπαγγελματίας, ἀλλὰ ὁ καλὸς ἐπαγγελματίας δὲν εἶναι ἀπαραιτήτως καὶ πραγματικὸς ἄνθρωπος.

Ἐπειδὴ κέντρον τῶν κλασσικῶν γραμμάτων εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ἡ κλασσικὴ παιδεία πρέπει νὰ ἀποτελῇ τὴν βᾶσιν τῆς ἀγωγῆς.

Ἴσως ὑποβληθῇ ἡ ἐρώτησις: ὑποστηρίζετε τὴν ἀνθρωπιστικὴν Παιδείαν ὡς ἀποτελεσματικὸν μέσον ἀγωγῆς; Ἡ ἀπάντησις εἶναι ὄχι. Ἡ ἀνθρωπιστικὴ Παιδεία μόνη τῆς δὲν δύναται νὰ λύσῃ τὰ προβλήματα τῆς ἐποχῆς μας. Πρέπει νὰ συνδυασθῇ μὲ τὴν πρακτικὴν καὶ ἐπαγγελματικὴν ἀγωγήν. Τὸ πρόβλημα τοῦτο ἀντιμετωπίζεται κατὰ τρόπον ῥωμαλέον ἀπὸ τὴν ἐκπαιδευτικὴν μεταρρύθμισιν.

Εἰς τὰς τρεῖς τάξεις τοῦ Γυμνασίου ὁ νέος μέσω τῶν γραμμάτων ἔχει μίαν εὐκολον καὶ εὐχάριστον γνωριμίαν μὲ τὰ κλασσικὰ κείμενα. Ἡ ἐπαφὴ τοῦ παιδιοῦ μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρωπισμοῦ γίνεται ἀμεσώτερα. Ἐχει παραμερισθῇ τὸ μέγαλον ἐμπόδιον τῆς γλώσσης καὶ ἡ προσέγγισις γίνεται πλέον, ὄχι ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ συντακτικοῦ τῆς γραμματικῆς καὶ τῆς ἐγκεφαλικῆς μαθήσεως, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ συναισθήματος, τοῦ ἀμέσου αἰσθήματος τῆς φαντασίας καὶ τῆς διανοίας, ὥστε ἡ λειτουργία τῆς παιδείας τελεῖται μὲ πλήρη συμμετοχὴν τῆς ψυχῆς τοῦ νέου. Αὐτὴ, καθ' ἑαυτὴν ἢ ἄμεσος αὐτὴ ἐπαφὴ ἀποτελεῖ σπουδαῖον παράγοντα παιδείας· φέρει ἐξοικείωσιν τοῦ παιδιοῦ πρὸς τὰ μεγάλα ἔργα τοῦ κλασσικοῦ κόσμου καὶ καταρρίπτει τὰ παλαιὰ τείχη τὰ ὅποια ἐχώριζαν τὸν μαθητὴν ἀπὸ τὴν ζωντανὴν καὶ πάλλουςαν ψυχὴν τοῦ κειμένου.

Ἐνα δεύτερον μέγαλον πλεονέκτημα τῆς μεταρρυθμίσεως εἶναι ὅτι καθιστᾷ τὴν ἐπαφὴν τοῦ μαθητοῦ μὲ ὠλοκληρωμένα ἔργα ἢ μεγάλας ἐνότητας τῶν κειμένων. Παλαιότερον τοῦτο ἦτο ἀδύνατον. Ἡ διδασκαλία εἶχε χαρακτῆρα ἀποσπασματικὸν καὶ ὁ μαθητὴς οὐδέποτε ἠδύνατο, τοῦλάχιστον, εἰς τὰς τρεῖς κατωτέρας τάξεις τοῦ Γυμνασίου, νὰ γνωρίσῃ ἕναν ὠλοκληρωμένον ἔργον ἢ μίαν πλήρη ἐνότητα ἰδεῶν τοῦ συγγραφέως. Ἀκόμα καὶ ἐκεῖ ὅπου ἡ ἐπαφὴ ἐγένετο μὲ προσωπικότητος τοῦ παρελθόντος ἡ διαγραφή τῶν χαρακτήρων παρέμεινεν εἰς τὸ ἡμίφως καὶ ὁ μαθητὴς ἔμενε μὲ

ἐλλιπεῖς παραστάσεις. Καὶ τοῦτο τὸ μειονέκτημα παραμερίζεται μὲ τὴν ἐκπαιδευτικὴν μεταρρύθμισιν. Τὰ κείμενα, αἱ ἰδέαι καὶ αἱ προσωπικότητες καθίστανται πλέον ἰσχυροὶ παράγοντες παιδείας, δύνανται νὰ γοητεύσουν τὴν ψυχὴν τοῦ μαθητοῦ καὶ νὰ τοῦ προσφέρουν ἰσχυρὰ βιώματα ζωῆς καὶ πνεύματος.

Ἀφ' ἑτέρου ὅμως ἡ μεταρρύθμισις στέκεται ἀπέναντι καὶ εἰς τὴν πραγματικότητα τῆς ἐποχῆς μας. Βλέπει τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας, τὰ Μαθηματικὰ καὶ τὴν Τεχνικὴν ὡς ἰσχυρὰς δυνάμεις πού μεταβάλλουν τὸν ρυθμὸν, τὸ νόημα καὶ τὴν μορφήν τῆς ζωῆς μας. Διὰ τοῦτο παρὰ τὸ πνεῦμα τῶν κλασσικῶν τοποθετεῖ ἰσοτίμως τὰς γνώσεις καὶ τὰ ἐπιτεύγματα τοῦ νεωτέρου ἀνθρώπου. Ὁ νέος ἔρχεται εἰς ἐπαφὴν καὶ γνωριμίαν μὲ τὸν φυσικὸν κόσμον καὶ μαθαίνει νὰ τὸν ἀντιμετωπίζῃ ὡς μέσον καὶ δύναμιν διὰ τὴν καλυτέρευσιν τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ νέου Τεχνικὰ καὶ Φυσικὰ Ἐπιστήμαι λαμβάνουν θέσιν παρὰ τὰς ἀνθρωπιστικὰς. Ὁ ἕνας κόσμος ἔρχεται νὰ συμπληρώσῃ τὸν ἄλλον.

Ἡ μονομερὴς τοποθέτησις ἀναιρεῖται καὶ ἐπιδιώκεται νέα πνευματικὴ σύνθεσις ἰκανὴ νὰ ἐξαγάγῃ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὸ ἀδιέξοδον τοῦ ὠφελιμισμοῦ καὶ τῆς ἐπιδιώξεως μόνον ἀνέσεων καὶ ὑλικῶν ἀγαθῶν.

Βεβαίως ἡ μεταρρύθμισις παρουσιάζει ἀκόμα προβλήματα τεχνικῆς μᾶλλον φύσεως, μεθοδολογίας, συμπληρώσεως καὶ προσαρμογῆς προγραμμάτων καὶ ἄλλα. Μὲ τὸν χρόνον ὅμως καὶ τὴν ἀποκτωμένην διαρκῶς πείραν πιστεύομεν, ὅτι ταῦτα εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιλυθοῦν. Ἐπισημαίνομεν ἐδῶ, ὅτι πρέπει νὰ λυθῇ συντόμως τὸ πρόβλημα τῆς ὁμοιομορφίας τῆς γλώσσης καὶ νὰ καθορισθῇ ἡ ἐξέλιξις τῶν νεωτέρων Μαθηματικῶν, τὰ ὅποια διδάσκονται εἰς τὰς πρώτας τάξεις τοῦ Γυμνασίου καὶ νὰ ληφθῇ φροντίς ὥστε νὰ ἀντιμετωπισθοῦν ἀμέσως καὶ ἐποικοδομητικῶς τὰ γενικὰ καὶ εἰδικὰ προβλήματα τὰ ὅποια ἐν πολλοῖς παρουσιάζονται.

Χρειαζονται ἐργαστήρια εἰς κάθε σχολεῖον διὰ πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὄσων οἱ μαθηταὶ θεωρητικῶς διδάσκονται καὶ ἡσκημένον προσωπικόν, ὥστε τὸ ἐργαστήριον νὰ ἀποτελῇ τόπον ἐπαληθεύσεως καὶ δοκιμῆς τῆς θεωρίας. Ἡ ἐφαρμογὴ καὶ ἡ ἄσκησις προσαρμόζει τὸν νέον εἰς τοὺς φυσικοὺς νόμους, τὸν ὀπλίζει μὲ γνώσεις χρησίμους διὰ τὴν ζωὴν του, τὸν συνηθίζει εἰς τὴν ἀνάλυσιν καὶ τὴν ἀκριβῆ σκέψιν, τοῦ ἀναπτύσσει τὴν κρίσιν καὶ τὸν καθιστᾷ ἰκανὸν διὰ τῆς αὐτογνωσίας νὰ ἐπιλέξῃ τὸν τομέα τῆς ἐπαγγελματικῆς ἀπασχολήσεώς του.

Ὡς ἐτονίσσαμεν εἰς τὴν ἀρχὴν ἡ ἄλλοτε ὑποσυνειδητος καὶ ἄλλοτε ἐνσυνειδητος τάσις τοῦ καιροῦ μας εἶναι νὰ ἀναπτύξῃ μονομερῶς τὴν προσωπικότητα καὶ νὰ τὴν καταστήσῃ μίαν καλῶς ἐργαζομένην παραγωγικὴν μονάδα, ἰκανὴν νὰ παράγῃ ἔργον καὶ νὰ ἀμείβεται κατὰ τὸ δυνατόν καλύτερον.

Ἡ ἀναγεννημένη κλασσικὴ Παιδεία εἶναι ἐκεῖνη ἡ ὅποια θὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν ἰσορροπίαν καὶ θὰ καταστῇ ἀντίρροπος δύναμις πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς κλονιζομένης ἐνότητος τοῦ ἀνθρώπου. Περισσότερον ἴσως ἀπὸ κάθε ἄλλην ἐποχὴν χρειάζεται ἡ κλασσικὴ παιδεία εἰς τὸν σημερινὸν ἄνθρωπον, διότι καὶ περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλην φορὰν κινδυνεύει ἡ ἰδία ἡ οὐσία τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἐξαφανισθῇ μέσα εἰς τὰς συγκρουόμενας κοινωνικὰς, οἰκονομικὰς καὶ πνευματικὰς δυνάμεις τῆς ἐποχῆς μας.

Ἡ μεταρρύθμισις εἰς αὐτὸν τὸν τομέα ἀποτελεῖ θετικὸν βῆμα πρὸς τὴν ὀρθὴν κατεύθυνσιν καὶ συμβάλλει εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν προβλημάτων, τὰ ὅποια θέτει ἐνώπιόν μας ἡ ἐποχὴ μας.

Τόσον εἰς τὸ Γυμνάσιον ὅσον καὶ εἰς τὸ Λύκειον ὄλων τῶν κατευθύνσεων, Κλασ-

σικής, Οικονομικής και Θετικών 'Επιστημών καθώς και εις τὰς Τεχνικάς Σχολάς, ή κλασσική παιδεία καταλαμβάνει σημαντικό μέρος του προγράμματος και συμπληρώνει την τεχνικήν και επαγγελματικήν 'Εκπαίδευσιν.

Δυνάμεθα μετά πεποιθήσεως να υποστηρίξωμεν ότι το γεγονός τουτο είναι πρωταρχικός παράγων δια να πλάσωμεν ώλοκληρωμένους ανθρώπους και να εντάξωμεν από πάσης απόψεως τον άνθρωπον εις την ζωήν και τον πολιτισμόν. "Ηδη εις χώρας όπου από έτών επεδιώχθη ή μονομερής επαγγελματική και πρακτική εκπαίδευσις παρουσιάσθησαν σημαντικά συμπτώματα άποτυχίας τής παιδείας. 'Η μονομέρεια επέφερε άνατροπήν τής ζωής του ανθρώπου και παρεκώλυσε την πρόοδον τόσο εις το έπάγγελμα όσον και εις την δημιουργίαν ώλοκληρωμένων ανθρώπων. Εις τὰ νέα προγράμματα των προηγμένων χωρών γίνεται προσπάθεια επανόδου εις την γενικήν και ανθρωπιστικήν παιδείαν, διότι έχει άποδειχθή ότι όπου ή παιδεία δεν διαπλάθει ανθρώπους, αλλά επαγγελματίας ή ζωή των άτομων παρουσιάζει στασιμότητα, δημιουργείται ένας πρόσκαιρος ευδαιμονισμός, ό όποιος συντόμως άπαγορευτεί το πνεύμα και τὰς βαθυτέρας του απαιτήσεις και ό άνθρωπος μένει μετέωρος μέσα εις μίαν σειράν αλύτων προβλημάτων.

Χάρις εις το εύρυ πνεύμα και την σύνθεσιν την όποίαν επιδιώκει ή εκπαιδευτική μεταρρύθμισις πιστεύομεν ότι το έργον μας, να διαπλάσωμεν ώλοκληρωμένους ανθρώπους, θα καταστή εύκολώτερον. Περισσότερον παντός άλλου ή εποχή μας χρειάζεται παιδείαν, τόσο πλάτους όσον και βάθους, διότι άλλως, ό άνθρωπος δεν δύναται να υπερνικήση τὰς δυσκολίας και να λύση τὰ μεγάλα προβλήματα του. 'Η πρακτική και επαγγελματική εκπαίδευσις θα λύση τὰ προβλήματα των βιωτικών αναγκών και ή κλασσική παιδεία με το βαθύ πνεύμα της θα ολοκληρώση το νόημα τής ζωής....

Μετά την γενικήν ταύτην θεώρησιν των προβλημάτων και των επιδιώξεων τής παιδείας ώς παρουσιάζονται σήμερα, μεταβαίνω εις σύντομον εκθεσιν των πεπραγμένων του λήξαντος σχολικού έτους.

Εις το σχολείον ενεγράφησαν 1149 μαθήτριαι, εκ των όποίων απέχωρησαν δια διαφόρους λόγους κατά την διάρκειαν του σχολικού έτους 16 μαθήτριαι.

Αι μαθήτριαι κατενεμήθησαν εις 6 τάξεις και 28 εν όλω τμήματα. Εις τὰς γραπτάς και άπολυτήριους εξετάσεις προσήλθον 1133 μαθήτριαι. 'Εκ τούτων 947 μαθήτριαι, ήτοι 83% προήχθησαν ή απελύθησαν. 64 μαθήτριαι, ήτοι 6% υπεχρεώθησαν να επαναλάβουν τὰ μαθήματα τής αύτης τάξεως και 122, ήτοι 11% παρεπέμφθησαν εις άνεξέτασιν κατά μήνα Σεπτέμβριον.

Τὰ μαθήματα έδιδάχθησαν συμφώνως προς το αναλυτικόν πρόγραμμα εις 192 εργασίμους ήμέρας και εκάλυφθη ή υπό του αναλυτικού προγράμματος προβλεπομένη ύλη.

'Η φοίτησις των μαθητριών υπήρξε κανονική, ή δε συμπεριφορά των εντός και εκτός του σχολείου λίαν ικανοποιητική. 'Η σημειωθεΐσα πρόοδος είναι γενικώς ικανοποιητική.

Αι μαθήτριαι έβοηθήθησαν ποικιλοτρόπως ώς ακόλουθως:

1. Το 'Υπουργείον Παιδείας προσέφερεν εις 286 μαθητριάς ύποτροφίας όλικὰς	£
ή μερικὰς άνερχομένας εις το ποσόν των	3053.500
2. 'Η Σχολική 'Εφορεία έβοήθησε 106 μαθητριάς δια ποσοῦ	552.500
3. 'Ο 'Ιερός Ναός Παλ/τίσσης εις 23 μαθητριάς	231.000

4. 'Η 'Ιερά 'Αρχιεπισκοπή Κύπρου εις τέκνα ιερέων και ύπαλλήλων της	
το ποσὸ των	116.000
5. 'Ο Σύνδεσμος Μητέρων δια την συνήθη κατ' έτος ύποτροφίαν εις	
μαθήτριαν τής Στ' τάξεως, δια δίδακτρα άπόρων μαθητριών, δι' επένδυσιν,	
ύπόδησιν, δια πρόγευμα 145 μαθητριών και δι' άλλας ανάγκας προσέφερον	
το ποσόν των	1091.000
6. 'Εκ του Κληροδοτήματος Τυρίμου	30.000
7. 'Εκ του Κληροδοτήματος Ν. Χρυσ αφίνη	18.000

'Εσυνεχίσθησαν δε και έφέτος αί έξής 'Υποτροφίαι:

1. 'Υποτροφία Κλεάνθους και Μαρίας Χριστοφίδη εις	
μήνην τής θυγατρός των Λέλλας	30.000
2. 'Υποτροφία Σωτηράκη Χριστοφίδη	30.000
3. 'Υποτροφία Σωματείου 'Ελληνίδων Κυριών «'Ενωσις»	22.000

Προσέφεραν επίσης ύποτροφίας και κατά το παρόν σχολικόν έτος άνταποκρινόμενοι εις εκκλησίαν μας οι έξής συμπολίται:

1. 'Εταιρεία Π.Μ. Τσεριώτη (2 ύποτροφίας)	44.000
2. Π. Μεγάλεμος	30.000
3. Δ. Δημητρίου	26.000
4. Β. Δημητρίου	30.000
5. 'Ο Καθηγητικός Σύλλογος του σχολείου προσέφερεν μίαν ύποτροφίαν	
εις μήνην Λουκῆ 'Ακριτά	22.000

'Η "Ενωσις Κυριών προσέφερε το γάλα δια το πρόγευμα 145 μαθητριών καθ' όλην την διάρκειαν του σχολ. έτους και ή Σχολική 'Εφορεία προσέφερε γεύμα εις 58 άπόρους μαθητριάς του σχολείου.

Πολλοι άλλοι προσέφεραν ποικιλοτρόπως υπέρ εισιτηρίων, επενδύσεως, προγεύματος και άλλων αναγκών του σχολείου. Πάντας τους άνωτέρω ευγενείς δωρητάς και ευεργέτας του σχολείου θερμώς ευχαριστούμεν.

'Ιδιαιτέρως πρέπει να έξάρω την στοργήν και την συγκινητικήν φροντίδα τής Βασιλικής Πρεσβείας τής 'Ελλάδος δια το σχολείον και τὰς μαθητριάς. Και κατά το λήξαν σχολικόν έτος ώς και κατά το παρελθόν ή Πρεσβεία τής μητρὸς Πατρίδος συμπαρεστάθη εις το σχολείον τόσο ήθικῶς όσον και ύλικῶς.

Μετά προθυμίας συνεισέφερε ποσόν £314 δια την εις Ρόδον εκδρομήν των μαθητριών τής Στ' τάξεως και δι' όλων των μέσων έβοήθησε εις την επιτυχίαν τής εκδρομῆς. Είσεφερεν επί πλέον ποσόν £186 προς ενίσχυσιν του ταμείου δια την άνέγερσιν τής στήλης τής 'Αγωνιζομένης Κυπρίας 'Ελληνίδος. Τόσον δια την οικονομικήν αύτην ενίσχυσιν, όσον και δια την παντοειδή συμπαραστάσιν προς το σχολείον εκφράζω προς τον κ. Πρέσβυν και την Βασιλικήν Πρεσβείαν θερμάς ευχαριστίας.

'Ο Σύνδεσμος Μητέρων του σχολείου μας ειργάσθη και έφέτος με θερμόν ζήλον και συγκινητικήν άφοσίωσιν δια την επιτυχίαν του σκοποῦ των και εν άγαστῇ συνεργασίᾳ μετά του Συμβουλίου Γονέων επέτυχον τὰ άριστα των αποτελεσμάτων. Ούτω έφέτος συνεισέφερον, ώς και προηγουμένως άνεφερα, το σεβαστόν ποσόν των £1091.000 μιλς. Προσέφεραν επίσης, ένα μικροσκοπίον αξίας £64.000 και μίαν κουζίνα δια το εργαστήριον Οικοκυρικῶν του σχολείου, αξίας £32,000. 'Επίσης, συμφώνως προς δημιουργηθεΐσαν κατά τὰ τελευταία έτη παράδοσιν προσέφεραν ένα πίνακα

Κυπρίου ζωγράφου πρὸς ἐμπλουτισμὸν τῆς Πινακοθήκης Κυπρίων Ζωγράφων, τὴν Ἰδρυσιν τῆς ὁποίας τὸ σχολεῖον ἔχει τὴν φιλοδοξίαν νὰ πιστεύῃ ὅτι θὰ ἐπιτύχῃ.

Μία ἐκ τῶν ἐφετεινῶν σημαντικῶν ἐκδηλώσεων τοῦ σχολείου ὑπῆρξεν ἡ ἀπὸ σκηνῆς διδασκαλία τοῦ ἔργου τοῦ Λουκῆ Ἀκρίτα «Θεοδώρα». Τὴν εὐθύνην τῆς διδασκαλίας τοῦ ἔργου προθύμως ἀνέλαβον οἱ καθηγηταὶ τοῦ σχολείου, ἡ κ. Ἀνδρεανὴ Ἡλιοφώτου καὶ ὁ κ. Ι. Κατσούρης, τοὺς ὁποίους εὐχαριστῶ θερμῶς διὰ τὴν πρόθυμον προσφορὰν των, καθὼς ἐπίσης καὶ τὸν ἀναλαβόντα ν' ἀντικαταστήσῃ τὴν ἀπουσιάζουσαν καθηγήτριαν τῆς Τέχνης κ. Γεώργιον Μπισκίνην.

Ἐξεδόθησαν ἐπίσης δύο τεύχη τοῦ περιοδικοῦ «Μαθητικοὶ Ἀντίλαοι», εἰς τὰ ὁποῖα ὑπάρχει πολλὴ καὶ πρωτότυπος ἐργασία τῶν μαθητριῶν. Ἡ ἐκδοσις τοῦ περιοδικοῦ ἀπεδείχθη χρησιμωτάτη διότι καλλιεργεῖ τὴν αὐτενέργειαν καὶ συνηθίζει τὰς μαθητριάς εἰς τὴν δημιουργικὴν ἐργασίαν. Ἐτοιμάζεται ἐπίσης καὶ θὰ κυκλοφορήσῃ ἐντὸς τῶν ἡμερῶν ἡ ἐπετηρὶς τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1964-65.

Στρέφω τώρα τὸν λόγον εἰδικῶς πρὸς σᾶς, ἀγαπηταὶ μαθήτριάι, πού μετὰ ἐξαιετῆ μόχθον ἐφθάσατε εἰς τὸ τέρμα τῆς σχολικῆς σας ζωῆς. Τὸ σχολεῖον ἐπεδίωξε νὰ σᾶς γαλουχήσῃ μετὰ τὰς ὑψηλοτέρας ἀξίας τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ νὰ σᾶς προσκήσῃ διὰ τὸν ἀγῶνα καὶ τὰ προβλήματα τῆς ζωῆς.

Ἐξερχόμενοι τοῦ σχολείου, ἀναλάβετε μετὰ πίστιν καὶ ῥωμαλέον φρόνημα τὰς εὐθύνας σας. Αὐτὸ ἐπεδίωξε ἐπὶ ἕξ ἔτη τὸ σχολεῖον νὰ σᾶς κάμῃ νὰ πιστεύετε, νὰ ἔχετε φρόνημα καὶ νὰ ἀναλαμβάνετε εὐθύναι. Ἐκτελέσατε τὸ καθῆκον σας ἔναντι τοῦ ἑαυτοῦ σας, τῆς οἰκογενείας σας, τῆς κοινωνίας, τῆς Πατρίδος καὶ τῶν ἀνθρώπων γενικώτερα. Καταστήσατε τὸν ἑαυτὸν σας ἐργάτην τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ωραίου. Εἶναι τοῦτο ὁ μόνος δρόμος πού δὲν μπορεῖ νὰ φέρῃ ἀπογοήτευσιν, ἀλλὰ ἀντιθέτως νὰ ὀδηγήσῃ εἰς πληρότητα ζωῆς καὶ εὐτυχίαν. Μπορεῖτε νὰ γίνετε δημιουργοὶ καλυτέρων ἡμερῶν διὰ τὴν Πατρίδα. Θὰ εἶναι ἔγκλημα νὰ μὴν εἰσέλθετε εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ θερτισμοῦ καὶ νὰ μὴ ἀξιοποιήσετε τὴν ζωὴν σας. Ὅπουδῆποτε εὐρίσκεσθε νὰ ἔχετε ἐνώπιόν σας τὸν ἄνθρωπον, τὸν κάθε ἄνθρωπον καὶ δι' αὐτὸν νὰ ἐργάζεσθε. Σεβαστήτε τον, διὰ νὰ σᾶς σεβασθῇ, ἐργασθῆτε δι' αὐτὸν διὰ νὰ ἐργασθῇ καὶ ἐκεῖνος διὰ σᾶς.

Μέσα εἰς αὐτὸ τὸ πνεῦμα τῆς συνεργασίας καὶ τῆς ἀλληλεγγύης δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ εὐτυχία. Ὁ πλοῦτος μόνος καὶ τὰ ὑλικά ἀγαθὰ ὀδηγοῦν εἰς ματαιοδοξίαν καὶ κορεσμὸν, οὐδέποτε δύναται νὰ φέρουν τὴν εὐτυχίαν. Τὴν εὐτυχίαν θὰ συναντήσετε εἰς τὰ μάτια καὶ τὴν ἀγάπην τῶν ἀνθρώπων.

Μὲ αὐτοὺς τοὺς τελευταίους παραινετικούς λόγους σᾶς ἀποχαιρετῶ ἀπὸ μέρους μου καὶ ἀπὸ μέρους τοῦ σχολείου καὶ τῶν καθηγητῶν σας καὶ εὐχομαί νὰ γίνετε ἀξίαι Ἑλληνίδες καὶ δημιουργοὶ ἐνὸς καλυτέρου μέλλοντος.

ΟΜΙΛΙΑ ΥΠΟ ΤΗΣ Δ/ΝΤΡΙΑΣ κ. Κ. ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ ΕΠΙ ΤΗ ΛΗΞΕΙ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΣΧΟΛ. ΕΤΟΥΣ 1966-67

Ἴδου καὶ πάλιν ἡμεῖς εἰς τὸ τέρμα μιᾶς σχολικῆς περιόδου μετὰ τὰς ἰδίας ἀνησυχίας καὶ τὰ ἴδια προβλήματα, τὰ ὁποῖα δι' ἓνα εὐσυνείδητον ἐκπαιδευτικὸν οὐδέποτε ἔλλείπουν. Θεωροῦντες τὸ παρελθὸν καὶ προσβλέποντες πρὸς τὸ μέλλον, τὸ ὁποῖον ὀραματιζόμεθα διὰ τὴν πατρίδα μας λαμπρὸν, καταθέτομεν ἐνώπιόν σας τὴν ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν δοκιμασθεῖσαν ἀγωνίαν μας, διὰ τὰ ἐκπαιδευτικά μας πράγματα, τὸν ἄνθρωπον καὶ εἰδικῶς δι' ἡμᾶς, τὴν νέαν, ἥτις αὐτὴν τὴν στιγμὴν εἶναι τὸ ἐπίκεντρον τῆς σκέψεώς μας.

Σαφῆς σκοπὸς μας ἡ αὐτοκριτικὴ καὶ δι' αὐτῆς ἡ προσανατολισμένη πρόοδος τοῦ σχολείου, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὸ κατώφλιον πάσης ὑγιοῦς ζωῆς κοινωνίας. Τὰ ἐρωτήματά μας προβάλλουν μετὰ ἀπαιτήσεις:

Τὶ ἐπιτελέσαμεν, εἰς ποίους τομεῖς ἐπροοδεύσαμεν, τί ἐπετύχαμεν, πού ὑστερήσαμεν, διατὶ ὑστερήσαμεν, πόσον συνεμορφώθημεν πρὸς τὰς οὐσιώδεις ἀπαιτήσεις τῆς κοινωνίας καὶ τῆς πολιτείας, πόσον συνεβάλομεν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐθνικῶν μας πόθων, πόσον ἐστερεώσαμεν ἓνα μέλλον λαμπρὸν, βασιμμένον εἰς τὴν ἀγαθὴν συνύπαρξιν τῆς κοινωνικῆς εὐδαιμονίας, τῆς ἐθνικῆς προκοπῆς καὶ τῆς πνευματικῆς ἰσορροπίας τῆς γυναικός, ἐκ τῆς ὁποίας κατὰ τὴν παροιμιώδη διαπίστωσιν τῆς μεγάλης ὑμνωδοῦ «πηγάζει τὰ κρείττω»; Καὶ κυρίως τί ἀκόμη εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ πράξωμεν παιδαγωγικῶς, ὥστε ἡ ἐργασία μας νὰ ἀποβῇ πραγματικῶς πλήρης ἀπὸ πάσης ἀπόψεως; Ἀλλὰ εὐλόγως ἴσως γεννηθῇ ἡ ἀπορία:

Ἡ πολιτεία δὲν δίδει ὑπευθύνως τὰς κατευθυντηρίους γραμμάς, ἐφαρμόζουσα τὴν ἐκπαιδευτικὴν τῆς πολιτικῆς; Διατὶ ἡ ἀγωνιώδης αὐτὴ ἀνησυχία τοῦ σχολείου; Εἰς αὐτὸ ἀπαντῶμεν: ἄλλο ἡ θεωρητικὴ θέσις τοῦ πράγματος καὶ ἄλλο ἡ πρακτικὴ ἐφαρμογή του, ἥτις διέρχεται διὰ τοῦ ἄκμωνος τῆς καθημερινῆς ἐργασίας, τῶν ποικιλιῶν δυσκολιῶν, τῆς προσωπικότητος τέλους τοῦ καθ' ἑνὸς ἐξ ἡμῶν.

Εἰσερχόμεθα λοιπὸν πρῶτον εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἐπιτελεσθέντος ἔργου κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος.

Εἰς τὸ σχολεῖον ἐνεγράφησαν κατὰ τὸ λῆξαν σχολικὸν ἔτος 1042 μαθήτριάι, ἐκ τῶν ὁποίων ἀπεχώρησαν διὰ διαφόρους λόγους κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους 21.

Αἱ μαθήτριάι κατενεμήθησαν εἰς 6 τάξεις καὶ ἐν ὄλῳ 27 τμήματα. Εἰς τὰς γραπτὰς προαγωγικάς καὶ ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις προσῆλθον 1021 μαθήτριάι. Ἐκ τούτων 845 μαθήτριάι, ἥτοι 81%, προήχθησαν ἢ ἀπελύθησαν, 37 μαθήτριάι, ἥτοι 3,5% ὑπεχρεώθησαν νὰ ἐπαναλάβουν τὰ μαθήματα τῆς αὐτῆς τάξεως καὶ 149, ἥτοι 13,5%, παραπέμθησαν εἰς ἀνεξέτασιν κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον.

Τὰ μαθήματα ἐδιδάχθησαν συμφώνως πρὸς τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα εἰς 195 ἐργασίμους ἡμέρας καὶ ἐκαλύφθη ἡ ὑπὸ τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος προβλεπομένη ὕλη.

Ἡ φοίτησις τῶν μαθητριῶν ὑπῆρξε κανονικὴ, ἡ δὲ συμπεριφορὰ των ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ σχολείου λίαν ἱκανοποιητικὴ. Ἡ σημειωθεῖσα πρόοδος εἶναι γενικῶς ἱκανοποιητικὴ.

Αί μαθήτριαι ἐβοηθήθησαν ποικιλοτρόπως ὡς ἀκολούθως:

	£
1. Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας προσέφερεν εἰς 264 μαθητριάς ὀλικὰς ἢ μερικὰς ὑποτροφίας διὰ ποσοῦ	2882.500
2. Ἡ Σχολικὴ Ἐφορεία ἐβόηθησε 105 μαθητριάς διὰ ποσοῦ	560.500
3. Ἡ Ἐκκλησία Παλουριωτίσσης 29 μαθητριάς	304.500
4. Ἡ Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Κύπρου 4 μαθητριάς	51.000
5. Ὁ Σύνδεσμος Μητέρων διὰ τὴν συνήθην κατ' ἔτος ὑποτροφίαν εἰς μαθήτριαν τῆς Στ' τάξεως, διὰ διδακτρα ἀπόρων μαθητριῶν, δι' ἐπένδυσιν, ὑπόδησιν, διὰ πρόγευμα 120 μαθητριῶν καὶ δι' ἄλλας ἀνάγκας προσέφερεν τὸ ποσὸν τῶν	898.500
6. Ἐκ τοῦ κληροδοτήματος Ν. Χρυσοφάνη διετέθη ποσὸν	22.000

Ἐσυνεχίσθησαν δὲ καὶ ἐφέτος αἱ ἐξῆς ὑποτροφίαι:

	£
1. Ὑποτροφία Κλεάνθους καὶ Ἰωάννου Χριστοφίδη εἰς μνήμην τῆς θυγατρὸς καὶ ἀδελφῆς των Λέλλας	30.000
2. Ὑποτροφία Σωτηράκη Χριστοφίδη	30.000
3. Ὑποτροφία Σωματείου Ἑλληνίδων Κυριῶν «Ἐνωσις»	26.000
4. Ἐταιρεία Π.Μ. Τσεριώτη (2 ὑποτροφίας)	56.000
5. Π. Μεγάλεμος	20.000
6. Δ. Δημητρίου	32.000
7. Β. Δημητρίου	20.000
8. Ἰωάννης Τσιαττάλας (2 ὑποτροφίας Α' τάξεως)	28.000

Ἡ Ἐνωσις Κυριῶν προσέφερε τὸ γάλα διὰ τὸ πρόγευμα 120 μαθητριῶν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους καὶ ἡ Σχολικὴ Ἐφορεία προσέφερε γεῦμα εἰς 60 μαθητριάς τοῦ σχολείου.

Πάντας τοὺς ἀνωτέρω εὐγενεῖς δωρητὰς καὶ εὐεργέτας θερμῶς εὐχαριστοῦμεν.

Ὁ Σύνδεσμος Μητέρων καὶ τὸ Συμβούλιον Γονέων τοῦ σχολείου μας εἰργάσθησαν καὶ ἐφέτος μὲ θερμὸν ζῆλον καὶ συγκινητικὴν ἀφοσίωσιν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ των καὶ ἐν ἀγαστῇ συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ σχολείου ἐπέτυχον τὰ ἄριστα τῶν ἀποτελεσμάτων καὶ ἐπίλυσιν πολλῶν προβλημάτων.

Ἀνταποκρινόμενοι εἰς παράκλησίν μας δὲν παρέλειψαν καὶ ἐφέτος νὰ προσφέρουν συμφώνως πρὸς δημιουργηθεῖσαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη παράδοσιν εἰς τὸ σχολεῖον ἕναν πίνακα Κυπρίας ζωγράφου ἀξίας £65.— πρὸς ἐμπλουτισμὸν τῆς Πινακοθήκης Κυπρίων ζωγράφων, τὴν ἱδρυσιν τῆς ὁποίας τὸ σχολεῖον ἤρχισε ἀπὸ τοῦ 1961-62 καὶ ἔχει τὴν φιλοδοξίαν νὰ πιστεύῃ ὅτι θὰ ἐπιτύχῃ.

Παραλλήλως πρὸς αὐτὰ διέθεσαν τὸ ὑπόλοιπον χρήσεως τοῦ λήξαντος ἔτους ἐκ £331.000 πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ Παγίου Κεφαλαίου Ὑποτροφιῶν τῆς Παναγίας Εὐαγγελιστριάς τοῦ σχολείου τούτου.

Ἐδῶ πρέπει νὰ ἀναφέρωμεν ὅτι τὸ Ταμεῖον τοῦτο ἐνισχύθη σημαντικῶς διὰ τοῦ ποσοῦ τῶν £811.—, τὸ ὁποῖον κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Καθηγητικοῦ Συλλόγου μετεφέρθη ἐκ τῆς διαχειρίσεως «Ἰδρυσις Στήλης τῆς Ἀγωνιζομένης Ἑλληνίδος Κυπρίας», ἡ ὁποία ἱδρυσις ἀνεβλήθη δι' εὐθετώτερον χρόνον.

Εἰς τὸ Πάγιον Κεφάλαιον Ὑποτροφιῶν μετεφέρθη ἐπίσης ποσὸν £350.— ἐκ παλαιᾶς διαχειρίσεως διαφόρων ταμείων τοῦ σχολείου, καθὼς καὶ αἱ εἰσπράξεις £195.— ἐκ τῆς κληρώσεως ἐνὸς ζωγραφικοῦ πίνακος εὐγενῶς προσφερθέντος ὑπὸ τῆς Προέδρου τοῦ Συνδέσμου Μητέρων, κυρίας Ἄννας Ἱερωνυμίδου, τὴν ὁποίαν τὸ σχολεῖον εὐχαριστεῖ θερμῶς.

Ἐκ τῆς ἐφετεινῆς διαχειρίσεως τῶν διαφόρων ἐσωτερικῶν ταμείων τοῦ σχολείου καὶ εἰσφορῶν διαφόρων εὐγενῶν πολιτῶν προέκυψεν ποσὸν £302.—, τὸ ὁποῖον κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Καθηγητικοῦ Συλλόγου, κατετέθη εἰς τὸ Πάγιον Κεφάλαιον τῆς Ἐκκλησίας. Οὕτω τὸ ποσὸν τοῦ Παγίου Κεφαλαίου Ὑποτροφιῶν ἀνήλθεν εἰς τὸ σεβαστὸν ποσὸν τῶν £2,700.— τοῦ ὁποίου οἱ τόκοι θὰ διατίθενται διὰ τὴν κάλυψιν ἐξόδων διὰ σπουδὰς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀποφοίτου τοῦ σχολείου τούτου.

Ἡ ὑποτροφία θὰ καλυφθῇ διὰ ποσοῦ £200.— διὰ τὸ ἀμέσως προσεχὲς ἀκαδημαϊκὸν ἔτος, κατόπιν εὐγενοῦς δηλώσεως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ.κ. Μακαρίου Γ', ὁ ὁποῖος καὶ ἀπεφάσισεν νὰ συμπληρῶνῃ κατ' ἔτος, τὸ ἐκ τῶν τόκων τοῦ Παγίου Κεφαλαίου προερχόμενον ποσὸν, μέχρις ὅτου ἀποφέρῃ τοῦτο ἐτήσιον τόκον τὸ ποσὸν τῶν £200.—

Τῆς ἐν λόγω ὑποτροφίας θὰ τυγχάνουν ἀποκλειστικῶς ἀπόφοιτοι τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου Θηλέων Παλουριωτίσσης...

Τώρα μετὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ παρελθόντος προβαίνομεν εἰς τὴν διαγραφὴν τῆς πορείας τοῦ μέλλοντος, βάσει βεβαίως τῶν κοινωνικῶν καὶ ἐθνικῶν μας πεποιθήσεων, ὡς ἀκόμη καὶ τῶν ἀποκρυσταλλωμένων ἐκ τῆς πολυμόχθου μακροχρονίου ἐπαφῆς μας, ἐκπαιδευτικῶν καὶ παιδαγωγικῶν μας «πιστεύω».

Ἐεκινουῦμεν ἐκ τῶν κοινωνικῶν δεδομένων: Ἡ σύγχρονος ζωὴ εἶναι δρᾶσις, ἄσκησις ἐξαντλητικὴ, ἀγὼν μετὰ παντοίων ἐμποδίων, μὸχος τέλος μακροχρόνιος. Ἐπόμενον εἶναι λοιπὸν ἡ ἐκπαίδευσις νὰ πρέπη νὰ προσανατολίζεταί διὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἀντιμετώπισιν τῶν προβλημάτων τούτων. Ἀλλὰ αὐτομάτως καὶ πάλιν διανοίγεται ἐνώπιόν μας ἕνα μεγάλο ἐρώτημα. Πῶς θὰ ἐπιτύχωμεν νὰ δώσωμεν εἰς τὸν νέον βλαστὸν τὰ ἐφόδια αὐτά;

Ἐλέχθη, ὑπὸ πολλῶν ὅτι ἡ γνῶσις ἀποτελεῖ σκοπὸν τοῦ βίου καὶ συνεπῶς καὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως. Ὅλα ὅμως γύρω μας μαρτυροῦν, ὅτι ὅσοι ἔθεσαν τὴν γνῶσιν ὡς μόνον καὶ βασικὸν σκοπὸν ζωῆς ἀπέτυχον. Καὶ δυνατὸν εἶναι εἰς κάποιον σημεῖον τοῦ βίου των νὰ διέλαμψαν εἰς τὴν κοινωνίαν, τελικῶς ὅμως δὲν ἀπέφυγον τὴν ἥτταν, τὴν ψυχολογικὴν καὶ τὴν κοινωνικὴν.

Εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ μεγαλείου τῶν Μαθηματικῶν καὶ Φυσικῶν ἐπιστημῶν, ὅπου ὁ ἄνθρωπος ἤρχισε νὰ ἀνιχνεύῃ τὸ σύμπαν διὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ δυνάμεων, θὰ ἦτο κατὰ τὴν γνώμην μας αὐταπάτη νὰ περιορισθῶμεν εἰς τὴν αἴγλην τῆς φιλολογίας καὶ τῆς τέχνης μόνον. Ὅπως αὐταπάτη θὰ ἦτο καὶ ἡ στεγνὴ προσέγγισις μόνον τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν.

Ὁ ἄνθρωπος εἶναι πνεῦμα καὶ καρδιά, σκέψις καὶ συναίσθημα καὶ ὡς τοιοῦτος ἔχει τὰς ἀπαιτήσεις του. Ἡ ἐπιστήμη θὰ ἰκανοποιήσῃ τὰς πνευματικὰς του ἀνησυχίας, ἡ τέχνη καὶ ἡ φιλολογία θὰ τέρψῃ τὸ κουρασμένον του μυαλὸ καὶ θὰ τὸν ἀνανεώσῃ. Οὕτω ἡ ἐπικὴ μεγαληγορία τοῦ Ὀμήρου, ἡ τραγικὴ κάθαρσις τὴν ὁποίαν χαρίζει ὁ Σοφοκλῆς καὶ τὸ μυστηριώδες μειδίαμα τῆς Τζοκόντας θὰ πρέπη νὰ συμβαδίζουσι μὲ τὸ μεγαλεῖον τῆς σκέψεως ἐνὸς Ἀϊνσταϊν καὶ ἐνὸς Ὀπενχάϊμερ. Ἐτσι ἴσως ἐπιτευχθῇ ἡ ἰσορροπία τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ παγκόσμιος γαλήνη. Ἀνθρωπισμὸς λοιπὸν,

ψυχική καλλιέργεια και τὰ ἐπιστημονικά ἐπιτεύγματα τῶν συγχρόνων θετικῶν ἐπιστημῶν πρέπει νὰ συμβαδίζουν.

Ὁμως πέραν τούτων ὑπάρχει και κάτι ἄλλο. Σήμερον ὁ ἄνθρωπος ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι ἐθνική και κοινωνική μονάς, πρέπει νὰ εἶναι και μία πανανθρώπινος ἀξία, μία παγκόσμιος ἠθική ὀντότης με θεάσιν τῶν διεθνῶν προβλημάτων και προσπαθειῶν. Σήμερον ὑπάρχουν οἱ ἀνεπτυγμένοι και οἱ ὑποανάπτυκτοι, τὰ ἔθνη τὰ καλπάζοντα τεχνολογικῶς και τὰ ἔθνη τὰ μόλις ἀφυπνιζόμενα ἀπὸ ὕπνον χιλιετηρίδων· κι' ὅλα αὐτὰ εἶναι τὸ συνονθύλευμα τῆς σύγχρονης ζωῆς και τοῦ περιβάλλοντός μας και ὡς ἐκ τούτου και τῆς ἰδικῆς μας ζωῆς, ἐφ' ὅσον τὸ περιβάλλον παίζει πρωταρχικὸν ρόλον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀτόμου.

Ἔτσι μόνον ἡ ξηρὰ γνῶσις καθίσταται στολίδι φορτικὸν και ἐπιφανειακόν. Ἄλλωστε τὸ ἐπιβεβαιῶ και ὁ μέγας Ἡράκλειτος: «Πολυμαθὴν νόον οὐ διδάσκει». Ὁμως ἐὰν λάβωμεν τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα ὡς ὀρθὰ τι ἡμεῖς κάνομεν διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν; Δίδομεν εἰς τοὺς μαθητὰς γνῶσεις ἴσως φορτικὰς ἔχοντες ὡς ἰδανικὸν τὴν κατὰκτησίν των. Μία παρεξηγημένη νοοτροπία βασισμένη ἐπάνω εἰς τὴν ἄλλοτε περιωρισμένην ἀντίληψιν περὶ τῆς μορφώσεως, ἔχει θέσει τὸ ξηρὸν γνωσιολογικὸν μέρος τῆς μορφώσεως τόσον ὑψηλὰ εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐπισκιαζῇ τὴν πραγματικότητα. Κοντὰ στὴν ἀκτινοβολίαν τῆς γνῶσεως δὲν ἦτο δυνατόν νὰ σταθῇ ἡ πραγματικότης, ἡ ὁποία ὡς ἐκ τῆς φύσεως της εἶναι κάτι τὸ κάπως ἀσύλληπτον και ρευστόν.

Οὐδὲ ἐπὶ στιγμὴν θὰ ἠθέλαμεν νὰ νομισθῇ ὅτι κηρύττομεν πόλεμον κατὰ τοῦ πνεύματος και τῆς γνῶσεως. Ἄπλούστατα ἐπιθυμοῦμεν νὰ διανοίξωμεν διὰ τῶν γνῶσεων τὴν λεωφόρον τῆς σύγχρονης πραγματικότητος. Δόξα εἰς τὸ πνεῦμα και τὴν γνῶσιν τὰ ὁποῖα φωτίζουν τὴν ζωὴν και τὴν συγκροτοῦν ἀλλὰ και δόξα εἰς τὴν πραγματικότητα, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν οὐσίαν τῆς ζωῆς. Ἔτσι θὰ γίνῃ ὁ νέος ἄνθρωπος, ψυχική, ἠθική και κοινωνική ὀντότης, γνήσιον τέκνον τῆς ἐποχῆς του, ἀκριβῶς ὅ,τι χρειάζεται αὐτὴ ἡ ἐποχή, διὰ νὰ προοδεύσῃ, πρὸς τὸ καλὸν ὄλων μας. Οὐδεὶς φωτισμένος ἄνθρωπος ὑπῆρξε σοφὸς με τὴν γνωσιολογικὴν σημασίαν τῆς λέξεως. Ὅλοι οἱ πρωτοπόροι, ὅλοι οἱ ἐργάται τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου ὑπῆρξαν ἄνθρωποι ἔχοντες τὰ προσόντα, τὰ ὁποῖα διεγράψαμεν.

Πιθανὸν νὰ ἐτονίσθῃ κατὰ κόρον ἡ ἔννοια τῆς πραγματικότητος. Ἐγινε κατ' ἀνάγκη, διὰ νὰ ἀπομονωθῇ ἡ πεπαλαιωμένη ἀντίληψις ὅτι τὰ γράμματα πρέπει νὰ μανθάνωνται χάριν τῶν γραμμάτων και ὄχι χάριν τῆς ζωῆς, με ἀποτέλεσμα τὸ σύγχρονον ἄγχος τῆς νεολαίας μας, ἥτις παιδευθεῖσα κατὰ τρόπον μονομερῆ ἀδυνατεῖ νὰ συλλάβῃ τὸ νόημα τῆς σημερινῆς πραγματικότητος.

Κυρίες και Κύριοι,

Ἀγαπητὰ μας παιδιά,

Προέβημεν εἰς τὴν ἐπισήμανσιν τῆς ἀνωτέρω ἀρχῆς ἐκ καθήκοντος γενικωτέρου· ὄχι ὡς ἐκπαιδευτικὸς ὑπεύθυνος τοῦ σχολείου τούτου, ὁ ὁποῖος θὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν τὴν ἐκτεθεῖσαν ἀρχήν. Συμπληρώσαμε τὴν ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Νόμου ἀπαιτουμένην 30πενταετίαν ἀποσύρομαι τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας ἀπὸ τοῦ ἐπομένου ἔτους. Τιοιουτοτρόπως εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ κλείσωμεν μίαν πλευρὰν τῆς ζωῆς μας, τὴν κυριωτέραν, ἡ ὁποία ἠναλώθη εἰς ἀγῶνας διὰ τὴν παιδείαν, τὰ παιδιά τοῦ τόπου τούτου, τὴν χρυσὴν Νεολαίαν μας. Τριάκονταπέντε ἔτη νεότητος ἀφιερώθησαν εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν εὐγενεστέρων ἰδεωδῶν και τὴν προπαρασκευὴν τῆς νεότητος εἰς τὸ νὰ

καταστῆ ἀξία ἐργάτις τῆς κοινωνίας και τῆς Πατρίδος. Τριάκονταπέντε ἔτη ἀγῶνων, τοὺς ὁποίους ἐχαρακτήριζεν ἔντονος ψυχική ἐπαγρύπνησις. Ἐπρόκειτο περὶ τοῦ πολυτιμωτέρου κεφαλαίου τῆς Πατρίδος και ἡ ἐλαχίστη χαλάρωσις εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἀγωγῆς τῆς Νεολαίας, ἰδίως κατὰ τοὺς τελευταίους χαλεποὺς καιρούς, θὰ ἦτο ἐνδεχόμενον νὰ ἐπιφέρῃ βλάβας ἀνυπολογίστους. Ἀντὶ τῆς χαλαρώσεως και τῶν μαλακῶν μεθόδων ἐπροτιμήσαμεν τὰς αὐστηράς, αἵτινες ἠγγυῶντο μεγαλυτέραν ἀσφάλειαν εἰς τὴν ὀρθὴν ἀγωγὴν τῶν αὐριανῶν Μητέρων και Ἑλληνίδων. Αἱ τάσεις πρὸς παρεκτροπὴν, ὁσονδήποτε ἀθῶαι, ἀντικρύζοντο ὄχι με τὸ πνεῦμα τοῦ παρόντος, ἀλλὰ με τὴν εὐρείαν προοπτικὴν τοῦ μέλλοντος. Εἰς τὰς ἐνεργείας μας εἴχομεν γνώμονα και κριτήριον, ὄχι τὴν σημερινὴν μαθήτριά, ἀλλὰ τὴν αὐριανὴν γυναῖκα, τὴν αὐριανὴν Ἑλληνίδα μητέρα. Ἡ μαθήτριά ἦτο δι' ἡμᾶς, τὸ προστάδιον, ἡ πρώτη ὕλη διὰ τὴν διαμόρφωσιν τῆς κοινωνίας τοῦ μέλλοντος. Ὁ δρόμος ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὠδήγουν οἱ ἀρχαῖοι Γυμναστὰι τοὺς ἐπιδόξους Ὀλυμπιονίκας ἦτο σκληρὸς, ἐπίπονος, πλήρης ἀσκήσεων και στερήσεων. Ἀπὸ τὸν ἴδιον δρόμον ὠδηγοῦσαμεν και ἡμεῖς τὰ παιδιά σας, τὰ παιδιά μας. Μᾶς ἐνδιέφερε περισσότερον ἡ νικητριά τοῦ οἰκογενειακοῦ και κοινωνικοῦ στίβου, ἀπὸ τὴν ἀφροντιν μαθήτριά τοῦ Γυμνασίου. Αὐτὴ ἡ συναίσθησις τῆς μεγάλης εὐθύνης ἀπέναντι τῆς κοινωνίας και τῆς Πατρίδος μᾶς ἠνάγκαζε πολλὰκις νὰ φανῶμεν δυσάρεστοι, παρὰ τὰ αἰσθημάτά μας. «Ὁ ποιμὴν, ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων» ἐδίδαξεν ὁ Κύριος. Καὶ ἡμεῖς ποιμένα ἐθεωρήσαμεν τὸν ἑαυτὸν μας κατὰ τὰ 35 ἔτη τῆς καθηγεσίας μας και ἐθέσαμεν και τὴν ψυχὴν και τὰ αἰσθημάτά μας ὑπὲρ τῆς υἱοῦς ἀσφαλίσεως τῆς ζωῆς τῶν προβάτων, τὰ ὁποῖα αἱ κατὰ καιροὺς Κυπριακαὶ γενεαὶ μᾶς ἐνεπιστεύοντο.

Κυρίες και Κύριοι, ἀγαπημένα μας παιδιά,

Ὅ,τι ἐλέχθη ἀποτελεῖ ξεχείλισμα ψυχῆς, ὄχι περιαιτολογία. Ἐνομίσαμεν ὅτι μετὰ 35 ἐτῶν σκληρὰν ἐργασίαν, θὰ ἔπρεπε νὰ δώσωμεν μίαν ἐξήγησιν τῆς ἐπιστημονικῆς και τῆς ἐκπαιδευτικῆς μας τακτικῆς. Ἀπερχόμενοι ἤδη τῆς ὑπηρεσίας και βλέπουσαι εἰς τὸ παρελθὸν αἰσθανόμεθα ἱκανοποίησιν, διότι ἐπετελέσαμεν πᾶν ὅ,τι ἐξήρτᾶτο ἐκ τῶν ἀσθενῶν μας δυνάμεων διὰ τὴν ὑγιᾶ διαμόρφωσιν τῆς Κυπρίας νεότητος.

Ἀποβλέπουσαι εἰς τὸ μέλλον αἰσθανόμεθα γαλήνην και αἰσιοδοξίαν. Αἱ κόραι, τὰς ὁποίας παρεδώσαμεν εἰς τὴν κοινωνίαν, εἶναι καλῶς ἐξωπλισμένοι ψυχικῶς και πνευματικῶς και θὰ προαγάγωσιν ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς τὴν ἀτομικὴν των ἀλλὰ και τὴν κοινωνικὴν εὐδαιμονίαν.

Εἰδικῶς σεῖς, ἐφετεῖναι ἀπόφοιτοι, ἔχετε ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐπαμίξεσθε ἀκόμη βαρυτέρας εὐθύνας ἀπὸ τὰς παλαιότερας ἀποφοίτους. Ἀπέρχεσθε τοῦ σχολείου εἰς μίαν ἐποχὴν κρίσιμον και ταραχώδη. Δὲν ἐμπίπτει εἰς τὴν δικαιοδοσίαν μου και τὸν ρόλον μου νὰ ἐπισημᾶνῶ ἢ νὰ κρίνω τὰ αἵτια. Εἶναι ὅμως καθήκον μου νὰ ἐπισημᾶνῶ τὸ ἀγχώδες και κρίσιμον τῆς σημερινῆς καταστάσεως. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ βοηθήσῃ τὸν τόπον νὰ ἐξέλθῃ ἀβλαβὴς και νὰ βαδίσῃ νικητὴς τὸν δρόμον τῶν ἐθνικῶν πεπρωμένων, εἶναι ἡ ἠθική και ἡ ἐθνική σταθερότης τῶν κατοίκων του. Τὰ ὄπλα αὐτὰ παρελάβετε, σεῖς, ἀπὸ τὸ σχολεῖον, τὸ ὁποῖον με συγκίνησιν ἀλλὰ και χαρὰν σᾶς προπέμπει σήμερον εἰς τὸν δρόμον τῶν κοινωνικῶν και ἐθνικῶν ἀγῶνων. Χρησιμοποιήσατέ τα διὰ νὰ ἀφοπλίσετε τοὺς ὀλιγοπίστους και νὰ ἐνισχύσετε τοὺς ὑγιεῖς στρατιώτας τῶν κοινωνικῶν και ἐθνικῶν ἀγῶνων. Θὰ εἴσθε ἐμψυχώτριαι τῶν ἀγωνιστῶν και ἂν παραστῆ ἀνάγκη και ἄμεσοι ἀγωνίστριαι.

Μή δειλιάτε και μη παρασύρεσθε. Σκέπτεσθε, ασφαλίζετε τὰ βήματά σας και προχωρείτε. Προχωρείτε με τὸ μέτωπον ὑψηλά, μακριὰ ἀπὸ τὶς κακοτοπιές και τὰς τυχὸν παγίδας. Ἡ συνείδησίς σας, τὴν ὁποίαν ἐκαλλιεργήσατε κατὰ τὰ ἔξ ἔτη τῆς φοιτήσεώς σας εἰς τοῦτο τὸ σχολεῖον, ἂν τὴν ἀκούσετε, θὰ σᾶς εἰδοποιήσῃ ἐγκαίρως. Προτιμήσατε πάντοτε τοὺς φωτεινοὺς δρόμους, ἔστω και ἂν αὐτοὶ εἶναι γεμάτοι ἀπὸ ἀνηφορίες. Θὰ κουραστήτε ἴσως, ἀλλὰ θὰ ἔχετε τὴν μεγάλην ἱκανοποίησιν ὅτι ἐνίκησατε και ὅτι ἐκερδίσατε τὴν ζωὴν.

Νὰ εἰσθε βέβαιαι ὅτι με τὸν τρόπον αὐτὸν δὲν στηρίζετε μόνον τὸ Ἔθνος και τὴν Πατρίδα, ἀλλὰ ἐπιτελεῖτε και ἔργον προσωπικόν: θεμελιώνετε κατὰ ὑγιῆ τρόπον και τὴν ἰδικὴν σας προσωπικὴν εὐτυχίαν.

Εὐγενεῖς κόραι, ποὺ εἰσέρχεσθε εἰς τὸν στίβον τῆς ζωῆς: Βαδίσατε με τὸ μέτωπον ὑψηλά, τὸ βλέμμα πρὸς τὰ ἐμπρὸς και τὴν σκέψιν πρὸς τὰ ὀπίσω. Προσέξατε τὸ τελευταῖον: Τὸ ὀπίσω εἶναι ἡ συνεχὴς ἐπισκόπησις τῶν διαγαμάτων, τὰ ὁποῖα σᾶς ἔδωσε τὸ σχολεῖον. Φυλάξετε τα εἰς τὴν σκέψιν και τὴν συνείδησίς σας. Εἶναι αἰώνια και ἀλάνθαστα. Τὰ ὑπαγόρευσαν ἡ Ἐρησκεία, ἡ Ἀρετὴ και ἡ ἀνθρωπίνῃ ἀξιοπρέπεια.

Ὁ Θεὸς ἄς ὀδηγεῖ πάντοτε τὰ βήματά σας.

Και τώρα πρὸς ἐσᾶς, ἀγαπητοὶ συνάδελφοι,

Μαζὶ διεξηγάγομεν τὸν ὑψηλὸν ἀγῶνα τῆς διαμορφώσεως τῆς Κυπρίας Νεότητος. Ἔργον ὑψηλὸν και λεπτὸν συνάμα, καθόσον ἐπρόκειτο περὶ νεότητος κορασιακῆς. Μαζὶ ἀγωνιούσαμεν εἰς τὰς κρίσιμους και τεταραγμένας ἐποχάς, μαζὶ ἐσκιρτούσαμεν εἰς τὰς ἐπιτυχίας. Μαζὶ ἐβαδίσαμεν εἰς ὅλα.

Τώρα ἤλθεν ἡ ὥρα νὰ βαδίσετε χωρὶς ἐμέ. Κάποιοι ἄλλοι, ἐξ ἴσου ἄξιοι, θὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν μου. Τοῦ εὐχομαι νὰ εὕρῃ τὴν αὐτὴν κατανόησιν και ἀνταπόκρισιν ἐκ μέρους σας, τὴν ὁποίαν εὕρον και ἐγώ. Χωρὶς τὴν ἰδικὴν σας πρόθυμον συνεργασίαν τίποτε δὲν θὰ ἠδυνάμην νὰ φέρω εἰς πέρας ἐπιτυχῶς.

Ἐκφράζω πρὸς ὅλους σας δημοσίᾳ ἀνεπιφύλακτον ἔπαινον και εὐχομαι συνέχισιν τῆς σταδιοδρομίας σας με αὐξοῦντα ρυθμὸν ἐπιτυχίας. Ἡ ἀγαθὴ ἀνάμνησις τῆς συνεργασίας μας θὰ ἀποτελῇ παρηγορίαν εἰς τὸν μονήρην ὑπόλοιπον βίον μου.

Ἀγαπητά μου παιδιά, Γονεῖς τῶν παιδιῶν μας,

Αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην νὰ ἀπευθυνθῶ τελικῶς και πρὸς σᾶς. Γιατὶ ἐσεῖς ὑπῆρξατε ὁ κόσμος μας. Οἱ συνοδοιπόροι στὸν τραχὺν δρόμον τῆς ἠθικῆς βελτιώσεως τοῦ τόπου μας. Ἐσεῖς οἱ πρῶτοι, τὰ παιδιά, ὑπῆρξατε οἱ ἄνθρωποι ποὺ μᾶς ἐμπνέατε και μᾶς δείχνατε τὸ δρόμον μας. Ἀπλαστοὶ με δίψα μαθήσεως και προβληματισμοῦ μᾶς ἐκάνετε πάντοτε νὰ γρηγοροῦμεν ὡς οἱ σκοποὶ στὸ σκοτάδι, οἱ ἀγωνιζόμενοι νὰ ἀνιχνεύσουν τὴν ἐλαχίστην ὑποψίαν φωτός, διὰ νὰ τὴν μεταβάλουν κατόπιν ὁδοιοπρίας εἰς φάρους τηλαυγεῖς. Ἐσεῖς δὲ ἀγαπητοὶ γονεῖς, ὑπῆρξατε οἱ σίγουροι βοηθοὶ εἰς τὴν ἀναζήτησιν τοῦ φωτός. Δὲν θὰ ἤθελα τώρα νὰ ἀναμνησθῶ τῶν κοινῶν μας ἀγῶνων διότι αὐτοὶ ἂν και ὑπῆρξαν πολλοὶ και τραχεῖς καλύπτονται τώρα με τὴν ἀχλὺν ἐνὸς παρελθόντος, ὠραίου και μεγάλου, τὸ ὁποῖον εὐχαρίστως θὰ ἐξοῦσα πολλὰς φορὰς ἂν ἦτο δυνατόν. Περιορίζομαι, εἰς τὸ νὰ νᾶς εὐχαριστήσω ἐκ βάθους καρδίας και νὰ σᾶς διαβεβαιώσω ὅτι και τώρα, ὅτε θὰ ἀποσυρθῶ τῆς ἐνεργουῦ ὑπηρεσίας, θὰ εἶμαι πάντοτε ὁ πρόθυμος σύμβουλος και ὁ νοερός συνοδοιπόρος τοῦ ἀγῶνος ποὺ θὰ συνεχίσετε, ποὺ εἶναι ὁ ἀγῶνας τοῦ ἔθνους μας.

Και πάλιν σᾶς εὐχαριστῶ.

Τὸ τέλος τῆς ἐφετεινῆς σχολικῆς χρονιᾶς συνοδεύει γεγονός σημαντικὸ κι' ἀξιοσημείωτο γιὰ τὸ σχολεῖο μας, μὰ και γιὰ ὀλόκληρον τὸν ἐκπαιδευτικὸν κόσμον τοῦ τόπου μας: ἡ σεβαστὴ κι' ἀγαπημένη μας διευθύντρια, σύμβουλος, παιδαγωγός, ἐπιστήμων και πνευματικὴ μητέρα συμπληρώνοντας λαμπρὴ σταδιοδρομίαν 35 χρόνων ἀποσύρεται ἀπὸ τὸ ἐκπαιδευτικὸν ἔργο.

Ἄν ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ θεωροῦν εὐκολο και ἐπομένως ὄχι μεγάλης σημασίας τὸ ἔργον τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ δὲν ἔχουν παρὰ νὰ σκεφθοῦν αὐτά: ἡ ἀποστολὴ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ πάντοτε, ἀλλὰ πῶς πολὺ σήμερα, εἶναι ἔργο ἀπίστευτα ἐπίπονο και δύσκολο: ἡ ἀδιάκοπη κι' ἐξαντλητικὴ ψυχικὴ και πνευματικὴ προσφορά του, ἡ ἔλλειψη κατανοήσεως και ἐκ τῶν ἄνω και ἐκ τῶν κάτω, ποὺ δημιουργεῖ πολλὰς πικρίας κι' ἀπογοητεύσεις, τὸ πνεῦμα τῆς χρησιμοθηρικῆς ἐποχῆς μας, ποὺ στρέφει τὴν προσοχὴν και τὸ ἐνδιαφέρον τῶν παιδιῶν σὲ στόχους περισσότερον πρακτικὸν και λιγώτερον ὑψηλοῦς ἀπὸ ἐκείνους τῆς παιδείας, ὅλα τοῦτα ἀποτελοῦν προβλήματα τεράστια, τὰ ὁποῖα μόνον τότε μποροῦν νὰ ξεπεραστοῦν, ὅταν ὁ ἐκπαιδευτικὸς ἀφοσιωθῇ ὀλοκληρωτικὰ και ὀλόψυχα εἰς τὸ ἔργον του. Τοῦτο νομίζω ὅτι πέρα ἀπὸ κάθε ἀμφιβολίαν συνέβη με τὴν κυρίαν Καραγεώργη. Εἰς ὅλην τὴν μακρόχρονη ἐκπαιδευτικὴν θητεῖαν της, ἀλλὰ ἰδιαίτερα ἀφ' ὅτου ἀνάλαβε τὴν διεύθυνση τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου Ἐθλέων Παλουριωτίσεως ἐπέδειξε παραδειγματικὴν προσήλωσιν και τέλειαν ἀφοσίωσιν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, ἐπιδιώκοντας ὄχι μόνον τὴν ἄρτιαν ἐπιστημονικὴν κατάρτισιν τῶν μαθητριῶν, ἀλλὰ πρὸ παντὸς τὴν πνευματικὴν και ἠθικὴν τους διαπαιδαγώγησιν. Ὁργάνωσε τὸ σχολεῖο και ἐχάραξε πραγματικὰ ἀξιοζήλευτην κατευθυντήριαν γραμμὴν εἰς τὸ ἔργον του, ὥστε τοῦτο νὰ λειτουργῇ κανονικὰ και εὐχάριστα γιὰ τὶς τροφίμους του, ἀλλὰ και καλῆς φήμης μέσα εἰς τὸ εὐρύτερον κοινωνικὸν περιβάλλον ν' ἀπολαύῃ.

Ἐν πρώτοις ἐπεσήμανε ὀρθὰ και εἰσηγήθη τὶς κατάλληλες λύσεις εἰς πλεῖστα ἐκπαιδευτικὰ προβλήματα, ὅπως τὸ πρόβλημα τῆς διαφοροποιήσεως τῆς παιδείας με τὴν δημιουργίαν τεχνικῆς και ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδύσεως και γιὰ τὶς κοπέλλες, τῆς σύνταξης ὁμοίωμορφων σχολικῶν κανονισμῶν, τῆς ψυχαγωγίας τῶν μαθητῶν, τῆς δημιουργίας καλύτερων συνθηκῶν ἐργασίας γιὰ τοὺς καθηγητὰς και πολλῶν ἄλλων, ποὺ ὁ χρόνος δὲν μοῦ ἐπιτρέπει νὰ ἀναφέρω.

Ἐξ' ἄλλου τὰ ἐκπαιδευτικὰ της φρονήματα ὑπῆρξαν πάντοτε εὐγενῆ και γενναῖα. «Οἱ σχολικοὶ ἀγῶνες, ἀναφέρει κάπου, εἶναι ἀσφαλῶς οἱ ὑψηλότεροι ὄλων, διότι σχετίζονται με τὴν διαμόρφωσιν τοῦ ἀνθρώπου». Καὶ ἄλλου: «Ἔργον τοῦ σχολείου εἶναι νὰ διαμορφώσῃ τὴν χρυσὴν γέφυραν, ἡ ὁποία νὰ συνδέῃ τὸ ἐλεύθερον φρόνημα, και τὴν ἐλευθέραν ἀξιοπρεπῆ προσωπικότητα τῶν ἀνθρώπων: αὐτὸς ὁ σεβασμὸς πρὸς τὸν συνάνθρωπον δὲν μπορεῖ νὰ ἐπιτευχθῇ παρὰ διὰ τοῦ περιορισμοῦ τῆς αὐθαιρέτου ἐλευθερίας μας, δηλαδὴ διὰ τῆς πειθαρχίας».

Ἄλλὰ ἐκτὸς τοῦ κυρίως ἐκπαιδευτικοῦ ρόλου διεδραμάτισε και εὐρύτερον κοινωνικόν, διανοίγοντας τὸν δρόμον γιὰ τὴν χειραφέτηση και τὴν πνευματικὴν ἀνοδο τῆς γυναίκας, ἀφοῦ ὑπῆρξε ἡ πρώτη ἐκπαιδευτικὸς και γυμνασιάρχης τῆς Κύπρου.

Μιὰ τέτοια βαρυσήμαντη προσωπικότητα ἐξαιρέτου ἐκπαιδευτικοῦ κύρους και ἐναρέτου χαρακτήρα μοῦ ἔλαχε νὰ ἀποχαιρετήσω ἀπὸ μέρους ὄλων τῶν ἀγαπητῶν συναδέλφων. Φοβοῦμαι πῶς δὲν κατάφερα νὰ μιλήσω σύμφωνα με τὸ ὀρθὸν μέτρον.

'Ανεξάρτητα όμως αυτού, σεβαστή κι' αγαπημένη μας διευθύντρια, να είσατε βέβαιη πώς ή αγάπη κι' εκτίμησή μας θα σ'α συνοδεύη παντού όπου κι' αν βρίσκεστε. Πιστεύομεν πώς τούτη την στιγμή νοιώθετε την απόλυτη ικανοποίηση και την ύψηλή εύτυχία, που μόνο ή ευόδωση τῶν μεγάλων ήθικῶν και πνευματικῶν αγῶνων προσφέρει στον ἄνθρωπο. 'Αγωνιστήκατε τὸν καλὸ ἀγῶνα, ἐφέρετε εἰς πέρας τὸ δύσκολον ἔργον σας, γι' αὐτὸ ή τιμὴ και ή δόξα σ'α ἀνήκουν ἐξ ὀλοκλήρου.

Βαθειὰ συγκινημένοι ὅλοι μας σ'α εὐχόμεσθε κάθε χαρὰ και εύτυχία στο νέο στάδιο τῆς ζωῆς σας και σ'α διαβεβαιώνουμ πώς τὸ φωτεινὸ παράδειγμά σας θά μ'α ἐμπνέη και θά μ'α καθοδηγῆ πάντοτε.

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΤΗΡΙΟΣ ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΟΝΕΩΝ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΟΛΥΜΠΙΟΥ ΕΠΙ ΤΗ ΑΦΥΠΗΡΕΤΗΣΕΙ ΤΗΣ κ. ΚΑΛΛ. ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ

Πανοσιολογιώτατε,
'Εκπρόσωποι τῆς Μητρὸς Πατρίδος,
'Εντιμοὶ Κύριοι Σχολικοὶ 'Εφοροὶ,
Κυρίες και Κύριοι,

'Υπὸ τοῦ Συμβουλίου Γονέων και τοῦ Συνδέσμου Μητέρων τοῦ Γυμνασίου τούτου μοῦ ἀνετέθη ὁ τιμητικὸς κλῆρος νὰ ἀπευθύνω μερικὰς λέξεις ἐπὶ τῇ εύκαιρίᾳ τῆς ἀφυπηρητήσεως τῆς Διευθυντρίας τοῦ Γυμνασίου μας ἐλλογίμου κυρίας Καραγεώργη.

Σ'α βεβαιῶ, ὅτι μοῦ εἶναι δύσκολον νὰ εὔρω τὰς καταλλήλους λέξεις διὰ νὰ ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην και τὴν ἐκτίμησιν ὄλων μας πρὸς τὴν καν Καραγεώργη διὰ τὰς μεγάλας ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας προσέφερε διὰ τὴν καθ' ὅλα Χριστιανικὴν και 'Ελληνοπρεπῆ διαπαιδαγώγησιν τῶν τέκνων μας.

Τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ εἶναι ἀναμφιβόλως τὸ ἱερώτερον και τὸ εὐγενέστερον τῶν ἐπαγγελμάτων. 'Αλλὰ και τὸ πλέον δύσκολον, και ή κα Καραγεώργη ἐγνώριζε τοῦτο καλῶς, και τοῦτο ἐξέλεξε ὡς σταδιοδρομίαν τῆς. Διὰ νὰ ἐπιτύχη ὅμως διέθεσε τὸν ἑαυτὸν τῆς ψυχῆς τε και σώματι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἱεροῦ τούτου ἐπαγγέλματος ἐν γνώσει τῶν εὐθυνῶν, τῶν δυσκολιῶν και πλειστάκις τῶν πικριῶν τὰς ὁποίας εἶχε νὰ ἀντιμετωπίσῃ διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν σκοπὸν και νὰ νικήσῃ. Καὶ ἐνίκησεν, ἀφοῦ εἰργάσθη σκληρὰ ἐπὶ ὀλόκληρον τριακονταπενταετίαν διὰ νὰ παραδώσῃ εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς χιλιάδας νεαρῶν ὑπάρξεων, ἀφοῦ ἐσφυροκόπησε και ἐχάλκευσε τὸν χαρακτήρα των και τὸν ἐπροίκισε μὲ τὰς ήθικὰς και Χριστιανικὰς ἀξίας τῆς 'Ορθοδόξου ἡμῶν πίστεως και τὰς ἐπότισε μὲ τὰ ἱερά νάματα τῶν ἔθνικῶν μας ἰδεωδῶν και τοῦ ἀθανάτου ὑμῶν 'Ελληνικοῦ πολιτισμοῦ.

Διὰ τὴν προαγωγὴν ὅμως και τὴν πραγματοποίησιν τῶν εὐγενῶν τούτων ἐπιδιώξεων ή κα Καραγεώργη διέθετε μεγάλην φιλοπονίαν και ἐργατικότητα, χριστιανικὴν ἀγάπην και ἀρετὴν, ὑπομονὴν και καρτερικότητα, ἀκεραιότητα χαρακτήρος, ὀργανωτικὰ προσόντα, συνεργασίαν και κατανόησιν πρὸς τοὺς συναδέλφους τῆς, μεθοδικὴν αὐστηρότητα ἀλλὰ και μεγάλην στοργὴν πρὸς τὰ τέκνα μας.

'Η προσφορὰ τῆς κας Καραγεώργη εἰς τὴν ἔθνικὴν μας παιδείαν ὑπῆρξε μέγιστον κεφάλαιον διὰ τὴν νῆσον μας και θά παραμένῃ τοῦτο ζωντανὸν ὑπόδειγμα φιλοπονίας και ἐργατικότητος δι' ὅλους τοὺς ἐκπαιδευτικούς μας: θ' ἀποτελῆ δι' αὐτοὺς τὸν λαμπρὸν φάρον, ὁ ὁποῖος θά τοὺς φωτίζει και θά τοὺς καθοδηγῆ εἰς τὸν ἀκανθῶδη δρόμον τοῦ καθήκοντος και τῆς τιμῆς.

Τὸ Συμβούλιον Γονέων, ὁ Σύνδεσμος Μητέρων και τὰ γυναικεῖα σωματεῖα, ἀπεφάσισαν ὅπως τιμήσουν τὴν καν Καραγεώργη και εἰς δημοσίαν συγκέντρωσιν εἰς τὸ λίαν ἐγγὺς μέλλον.

Δὲν προτίθεμαι νὰ ἐπεκταθῶ διότι, ὅσα και νὰ πῶ, δὲν νομίζω ὅτι θά εἶναι ἄρκετὰ διὰ νὰ πλέξω τὸ ἐγκώμιον τῆς ἀγαπητῆς και σεβαστῆς κας Καραγεώργη, τὴν δρᾶσιν και τὰς ἀξιολόγους ὑπηρεσίας τῆς ὁποίας ὅλοι σας καλῶς γνωρίζετε. Διὰ τοῦτο σ'α παρακαλῶ ὅπως μοῦ ἐπιτρέψῃτε νὰ ἐκφράσω ἐκ μέρους ὄλων τῶν γονέων

τὴν μεγάλην μας εὐγνωμοσύνην καὶ τὰς ἀπείρους εὐχαριστίας μας, ὡς ἐλάχιστον φόρον τιμῆς πρὸς τὴν ἀφυπηρετοῦσαν καὶ Καραγεώργη διὰ τὰς πολλαπλὰς καὶ εὐσυνειδήτους ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας προσέφεραν ἰδιαιτέρως εἰς τὰ τέκνα μας καὶ γενικῶς εἰς τὴν παιδείαν τῆς Νήσου μας.

Τὸ Συμβούλιον Γονέων καὶ ὁ Σύνδεσμος Μητέρων τοῦ Γυμνασίου τούτου ὡς ἐλάχιστην ἔνδειξιν σεβασμοῦ καὶ ἐκτιμῆσεως πρὸς τὴν ἀποχωροῦσαν καὶ Καραγεώργη ἀπεφάσισε τὰ ἑξῆς:

1) Νὰ ἐκδώσῃ τὸ ἀκόλουθον ψήφισμα:

Τὸ Συμβούλιον Γονέων καὶ ὁ Σύνδεσμος Μητέρων τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου Ὁηλέων Παλουριωτίσσης, συνελθόντα εἰς κοινὴν συνεδρίαν, ἐπὶ τῇ ἀφυπηρετήσῃ τῆς ἑλλ. Διευθυντρίας κας Κ. Καραγεώργη, ὁμοφώνως καὶ ἐκθύμως ψηφίζουν:

α) Ἐκφράζουν τὴν ἀπειρον ἐκτίμησιν καὶ εὐγνωμοσύνην ἀπάντων τῶν Γονέων πρὸς τὴν ἀφυπηρετοῦσαν ἑλλ. Διευθύντριαν διὰ τὸν ἄριστον τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον διηύθυνε τὸ Γυμνάσιον Παλουριωτίσσης, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τὸ ἀδιάλειπτον καὶ θερμὸν ἐνδιαφέρον τὸ ὁποῖον ἐπεδείκνυε διὰ τὴν πλήρη μόρφωσιν, τὴν ἠθικὴν διάπλασιν καὶ τὴν ἐν γένει ἀρίστην ἀγωγὴν τῶν τέκνων των.

β) Ἐκφράζουν τὴν βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην τοῦ Συμβουλίου Γονέων καὶ τοῦ Συνδέσμου Μητέρων διὰ τὸ ὑψηλὸν φρόνημα κατανοήσεως καὶ συνεργασίας, τὸ ὁποῖον ἐπεδείκνυε πρὸς αὐτά, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον συνετέλεσε μεγάλως εἰς τὴν εὐόδωσιν τοῦ ἔργου των.

γ) Εὐχονται πρὸς τὴν ἀπερχομένην ἑλλ. Διευθύντριαν ὅπως ἐν ὑγείᾳ καὶ εὐτυχίᾳ συνεχίσῃ τὴν πνευματικὴν προσφορὰν τῆς, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς πνευματικῆς καλλιέργειας τῶν μελλουσῶν γενεῶν.

2) Νὰ προσφέρῃ τὸ μικρὸν τοῦτο ἀναμνηστικὸν δῶρον, παρακαλεῖται δὲ ἡ κα Καραγεώργη ὅπως τὰ ἀποδεχθῇ.

ΟΜΙΛΙΑΙ ΠΡΟΣ ΜΑΘΗΤΡΙΑΣ ΚΑΘΗΓΗΤΑΣ ΚΑΙ ΓΟΝΕΙΣ

ΟΜΙΛΙΑ ΠΡΟΣ ΜΑΘΗΤΡΙΑΣ ΕΠΙ ΤΗ ΕΝΑΡΞΕΙ ΤΟΥ ΣΧΟΛ. ΕΤΟΥΣ 1961-62

Ἄγαπητά μου παιδιὰ,

Εἶναι μὲ συγκίνησιν πραγματικὴν, χαρὰν, ὑπερηφάνειαν, ἀλλὰ, ὁμολογῶ, καὶ δέος, ποῦ σᾶς ἀπευθύνω ἐκ μέρους τοῦ Σχολείου τὸ «καλῶς ἦλθετε». Μὲ συγκίνησιν, διότι σᾶς ξαναβλέπω ὅλες μαζί, ἔπειτα ἀπὸ ἓνα ὑπηρεσιακὸν χωρισμὸν δύο ἐτῶν.

Μὲ χαρὰν, διότι ἀναλογίζομαι τὸ τί θὰ μπορέσωμεν νὰ δημιουργήσωμεν μὲ ὅλους τοὺς καθηγητὰς καὶ τὰς καθηγήτριάς σας, χρησιμοποιοῦντες τὰς πνευματικὰς καὶ τὰς ἠθικὰς σας δυνάμεις.

Μὲ ὑπερηφάνειαν, διότι ἐφέτος μοῦ ἔλαχεν ὁ κλῆρος, νὰ διευθύνω ἐν σχολεῖον μὲ τόσον βραχυχρόνιον παράδοσιν, ἀλλὰ καὶ μὲ τόσην δυναμικότητα.

Εἰς τὰ ἀνωτέρω πρέπει νὰ προστεθῇ καὶ τὸ δέος... τὸ δέος τῶν μεγάλων εὐθυνῶν, τὲς ὁποῖες κάμνει ἀκόμη μεγαλύτερες ἢ πλήρης συναίσθησις. Πρέπει νὰ σᾶς ὁμολογήσω, ὅτι ἔχω πλήρη συναίσθησιν τῶν εὐθυνῶν μου, καί, ἐπομένως, καὶ πολλοὺς φόβους. Αὐτοὺς τοὺς φόβους, οἱ ὁποῖοι εἰς τὴν περίπτωσιν τὴν ἰδικήν μου δὲν εἶναι ψυχολογικὸν ἀλλὰ ἠθικὸν συναίσθημα, τοὺς κατανακῶ μὲ τὴν σκέψιν, ὅτι θὰ μὲ βοηθήσετε εἰς τὸ μεγάλο ἔργον τῆς μορφώσεώς σας, τὸ ὁποῖον μαζί μὲ ὅλους τοὺς καθηγητὰς σας, ἔχομεν ἀναλάβει. Καὶ θὰ μὲ βοηθήσετε ἀσφαλῶς, ἐὰν ἔχετε ὑπ' ὄψιν τὰ ἑξῆς:

1) Ὅτι εἰς τὸ ζήτημα τῆς μορφώσεως δὲν ἐπιτρέπονται διαταγμοί, οὔτε χωροῦν μετριότητες. Ὁ ἄνθρωπος ποῦ θέλει νὰ μορφωθῇ πραγματικὰ δὲν πρέπει νὰ διστάσῃ νὰ ἀφιερῶσθαι ὅλον τοῦ χρόνον καὶ ὅλας τὰς δυνάμεις εἰς τὸ ὑψηλὸν ἔργον τῆς πνευματικῆς καὶ τῆς ἠθικῆς ἀγωγῆς του. Θέτει τὰ θεμέλια τῆς μετέπειτα ζωῆς του, καί, ἂν τὰ θεμέλια αὐτὰ δὲν εἶναι στερεὰ, ἢ ἂν ἔχουν κενά, τὸ κακὸν θὰ ξεσπάσῃ ἀργότερον, ἀθεράπευτον, δυστυχῶς, ὅταν θὰ ἔχη εἰσέλθει εἰς τὸ πέλαγος τῆς ζωῆς. Ἀντιθέτως, ὅποια κτίσει τώρα γερά, ἴσια καὶ χωρὶς ψευτιᾶν τὰ θεμέλια τῆς ζωῆς της, θὰ ἔχη ἐξασφάλισιν ἔπειτα μίαν σταθεράν, ἴσιαν, προκομμένην καὶ εὐτυχισμένην ζωὴν.

2) Εἰς τὸ ζήτημα τῆς μορφώσεως δὲν χωρεῖ ἡ ἔννοια τοῦ «δὲν μπορῶ». Δὲν μπορῶ σημαίνει «δὲν θέλω». Ἀλλὰ κανένας ἠθικὸς ἄνθρωπος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πῇ «δὲν θέλω τὴν εὐτυχίαν μου, δὲν θέλω τὴν εὐτυχίαν τῶν γύρω μου». Πιστεύω ἀπόλυ-

τα εις την αγνότητα των προθέσεων σας και την ευγένειαν της ψυχής σας και δι' αυτό ακριβώς πιστεύω εις την επιτυχίαν του ύψηλου έργου της αγωγής σας. Θά μου πητε. Μά δεν υπάρχουν αδύνατες; Δεν υπάρχουν κακές μαθήτριες; 'Αδύνατες, ναί. Κακές, όχι. Κακομαθημένες, μάλιστα. Αύτες τες αδύνατες και τες κακομαθημένες, πού ή αδυναμία τους οφείλεται σέ κενά προηγούμενα, σέ πνευματικήν άδιαφορίαν ή σέ δυσμενείς οικογενειακές συνθήκες, θά πρέπει όλοι μας νά προσπαθήσωμεν νά τες δυναμώσωμεν, νά τες κάμωμεν άρτιες πνευματικές και ήθικες μονάδες τώρα, δια νά τες έχωμεν άρτιες κοινωνικές και έθνικες μονάδες αύριον. Την προσπάθειαν αύτην θά την αναλάβη ό Σύλλογος των καθηγητών και των καθηγητριών σας, νά είσθε βέβαιες. Όμως δεν άρκει αυτό. Πρέπει νά εργασθήτε και σεΐς επάνω εις την κατεύθυνσιν αύτην. Τό αξίωμα του « Ό καθείς δια τον έαυτόν του και ό Θεός δι' όλους» δεν ισχύει δι' έν σχολείον μέ ιδεώδη και κατευθύνσεις 'Ελληνοχριστιανικάς. 'Αντιθέτως δι' έν σχολείον όπως τό ιδιόν μας ισχύει τό «Κάθε μία δια τον έαυτόν της και όλες δι' όλες». Είς τό σημείον αυτό θά βοηθήσετε μέ την άτομικήν σας προσπάθειαν και τό παράδειγμά σας. Τι χρειάζεται μία συμμαθήτριά σας; Νά τό ανακαλύψετε και νά της τό προμηθεύσετε. Τι την στενοχωρεί; Νά τό εύρετε και νά την βοηθήσετε νά τό νικήση.

'Αλλ' εις τό σημείον αυτό δεν άρκει ή ιδική μας προσπάθεια και ή ιδική σας φροντίς. Είναι άπαραίτητος ή προσπάθεια των ιδίων. Αύτες θά πρέπει νά μάς εκθέτουν τά προβλήματά των, είτε άπ' ευθείας, είτε δια των αντιπροσώπων των τάξεων. 'Ωρισμένην ώραν του άπογεύματος τό Γραφείον θά είναι άνοικτόν, και θά δικαιούται ή κάθε μία σας νά μέ βλέπη δια τά προσωπικά της προβλήματα. Θά λέγωμαι Διευθύντρια, αλλά θά είμαι σύμβουλος και βοηθός.

'Υπάρχουν πολλά πράγματα και προβλήματα, τά όποια δεν είναι δυνατόν νά τά θίξωμεν τώρα. Θά θίξω μόνο ένα τελευταίον, εις τό όποιον άποδίδω μεγάλην σημασίαν. Είναι τό ζήτημα της έμπιστοσύνης πρὸς τους καθηγητάς και τας καθηγήτριας σας. Αί πράξεις, οί λόγοι και οί θυμοί των, νά είσθε βέβαιες, ότι δεν έχουν άλλο έλατήριον παρά την βελτίωσιν σας. "Αν τό αντιληφθήτε αυτό, ούτε σεΐς θά λυπᾶσθε δια την αύστηρότητά των, ούτε θά τους αναγκάζετε μέ τους τρόπους σας νά είναι αύστηροί.

Μέ την βοήθειαν του Θεού, την όποιαν έπεκαλέσθημεν πρὸ ολίγου, μέ πίστιν πρὸς τά ύψηλά ιδανικά της πίστεως και της πατρίδος, τά όποια καλούμεθα νά καλλιεργήσωμεν όλοι μαζί δια τό καλόν της Κύπρου μας, και μέ άπόλυτον έμπιστοσύνην εις τά αγαθά σας αισθήματα και εις τό μέλλον, κηρύττω σήμερα την έναρξιν των μαθημάτων του σχολικού έτους 1961-62 και εύχομαι εις όλες

ΚΑΛΗΝ ΠΡΟΟΔΟΝ

'Αγαπητά μου παιδιά,

"Ηθελα πρώτον νά σᾶς επαινέσω σήμερα και νά εκφράσω την ευαρέσκειαν των καθηγητών σας και την ιδικήν μου δια την φρόνιμη στάσιν σας και την σταθερότητα πού επεδείξατε, όταν την παρελθούσαν Πέμπτην άνεύθυνα και άτίθασσα στοιχειά ήθέλησαν νά διαταράξουν την κανονικήν λειτουργίαν και γαλήνην του σχολείου μας και νά επηρεάσουν δυσμενώς και επίσημίως πρὸς παρέκκλινιν από τον όρθον τρόπον της διαπαιδαγωγήσεως και αγωγής σας.

'Εδειξετε μέ την στάσιν σας ότι έχετε προσωπικότητα και κρίσιν άρκετήν, ώστε νά μπορείτε νά διευθύνετε όχι μόνον τους έαυτούς σας αλλά και νά δίδετε μαθήματα εις εκείνους πού δεν έχουν συναίσθησιν του προορισμού και του έργου των μαθητών.

Εύχαριστώ ιδιαίτέρως τας μαθητριάς των μεγάλων τάξεων αι όποιαί έβόηθησαν μέ την στάσιν των και έχάραξαν και έδειξαν τον όρθον δρόμον εις τας μικροτέρας μαθητριάς.

Αυτό πρέπει νά γίνη παράδοσις εις τό σχολείον μας και όπως άνεφερα και εις την προσευχήν της προηγούμενης Δευτέρας πρέπει οί μεγαλύτερες μαθήτριες νά είσθε υπόδειγμα και όδηγοί των μικροτέρων, νά είσθε άψογες σέ συμπεριφοράν, φρονιμάδα και εμφάνισιν ώστε νά είσθε δια τας μικροτέρας παράδειγμα πρὸς μίμησιν. Θά αποκτήσουν έτσι και οί μικρότερες συναίσθησιν των καθηκόντων των και του προορισμού των.

"Όλοι οί καθηγηταί σας και εγώ έλπίζομεν και πιστεύομεν ότι θά φανήτε άντάξιες των προσδοκιών μας και ότι θά συναισθάνεσθε πάντοτε τό καθήκον σας και άπέναντι του έαυτού σας, του σχολείου σας ως συνόλου, της Πολιτείας και του "Εθνους. 'Αποβλέπομεν πρὸς σᾶς ως αξίας και περιμένομεν πολλά. Εΐθε αι έλπίδες μας νά μην αποβοϋν μάταιαι και ψευδεΐς.

Και τώρα μετά τον επαινον, θά αναφερθώ σέ μερικὰς συμβουλάς πρὸς όλας σας και νά σᾶς υπενθυμίσω τά έξής:

1. Νά διοργανώσετε κατόπιν όδηγιών των καθηγητών σας μέ όλας σας τας δυνάμεις, όσον τό δυνατόν καλύτερον και άρτιώτερον την ένδοσχολικήν έορτήν κατά τό πρωϊ και τό άπόγευμα της 27ης 'Οκτωβρίου. 'Ο έορτασμός αυτός γίνεται, όπως όλες σας γνωρίζετε, δια νά τιμήσωμεν την Σημαίαν και την μεγάλην επέτειον του ιστορικού "Οχι και θά επιτύχετε, εάν έτοιμασθήτε ψυχολογικά ώστε νά αισθανθήτε την σημασίαν του ιεροϋ συμβόλου της Πατρίδος της Σημαίας, καθώς και την μεγάλην σημασίαν της 'Εθνικής 'Επετείου.

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Θὰ ἀναφερθῶ καὶ σήμερα εἰς συμβουλὰς καὶ παραινέσεις τὰς ὁποίας καὶ ἄλλοτε ἀνεφέραμεν. Νὰ εἴστε κόσμιες, ἀξιοπρεπεῖς καὶ πειθαρχημένες. Ἡ ὄλη σας συμπεριφορὰ καὶ ἐμφάνισις, οἱ τρόποι σας πρέπει νὰ εἶναι τέτοιοι ὥστε νὰ ὑπερηφανεύωνται γιὰ σᾶς καὶ ἡ οἰκογένειά σας καὶ τὸ σχολεῖον· τότε θὰ αἰσθάνεσθε καὶ ἐσεῖς καλύτερα, θὰ ἔχετε τὴν ἱκανοποίησιν ὅτι βαδίζετε τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς προόδου.

Ἡ πειθαρχία εἶναι μέγιστος παράγων προόδου καὶ ὄλες ἀσφαλῶς θὰ ἔχετε προσέξει ὅτι τὰ πειθαρχημένα ἄτομα, αἱ πειθαρχημένοι οἰκογένειαι, σχολεῖα, κοινωνίαι καὶ ἔθνη εἶναι ἐκεῖνα ποὺ εὐδοκίμοῦν περισσότερο εἰς τὴν ζωὴν.

Ἰδιαιτέρως ἀναφέρομαι εἰς τὴν σημασίαν τῆς σχολικῆς πειθαρχίας. Εἶμεθα, ὅπως ἀνέφερα καὶ ἄλλοτε, ἓνα σύνολον, μία μεγάλη ὁμάς, μία κοινότης. Ὅλες πρέπει νὰ ἀκολουθοῦμεν τὰς αὐτὰς ἀρχὰς καὶ διατάξεις τὰς ὁποίας τὸ σχολεῖον μας χαράζει καὶ τοποθετεῖ π.χ. πρέπει ὄλες νὰ φέρωμεν τὴν ἰδίαν στολὴν καὶ νὰ μὴ θέλωμεν νὰ διαφέρωμεν ἀπὸ τὸ σύνολον.

Ἐὰν μερικὲς θέλωμεν νὰ ξεχωρίζωμεν ἔχουσαι ἄλλην στολὴν παρὰ τὴν ὑποδειχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ σχολείου, θὰ κάμωμεν ἀμέσως τὴν κακὴν ἐντύπωσιν, ὅτι εἶμεθα ἀπειθάρχητες, ἐγωῖστριες καὶ γενικῶς ὅτι δὲν θέλωμεν καὶ δὲν μπορούμεν καθόλου νὰ ἀποτελέσωμεν μέλος ἑνὸς συνόλου καὶ νὰ συντελέσωμεν εἰς τὴν πρόοδον αὐτοῦ.

Συμφώνως λοιπὸν μὲ ὅσα ἀνεφέραμεν προηγουμένως ἀντιλαμβάνεσθε ὅτι τὸ σχολεῖον ὡς ἐνδιαφερόμενον διὰ τὸ σύνολον τῶν μαθητριῶν, δὲν μπορεῖ νὰ δέχεται τὰς μαθητριάς του, ντυμένας κατὰ βούλησιν. Γι' αὐτὸ παρακαλῶ σήμερον τοὺς καθηγητὰς καὶ τὰς καθηγήτριάς σας, νὰ ἀποβάλλουν ἀπὸ τὰς αἰθούσας παραδόσεως ὅσας ἀπὸ σᾶς δὲν συνειδητῶσαν πρὸς τὴν ὑπόδειξιν τοῦ σχολείου ὅσον ἀφορᾷ τὴν στολὴν καὶ γενικὰ τὴν ἐμφάνισιν.

Ἐπειδὴ ὀμιλοῦμεν περὶ σχολικῶν διατάξεων πρέπει νὰ ἀναφέρω ὅτι συμφώνως μὲ τὸ φυλλάδιον ποὺ σᾶς διενείμαμεν περὶ ἀπουσιῶν, ἡ ἐντεταλμένη ἐπιμελήτρια εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἀπευθύνεσθε ὅταν εἴσθε ἀσθενεῖς ἢ διὰ σοβαρὸν λόγον θέλετε νὰ ἐξέλθετε τοῦ σχολείου εἶναι ἡ κ. Χαραλαμπίδου. Καὶ κάτι ἀκόμη ὅσον ἀφορᾷ τὰ φυλλάδια ποὺ σᾶς διανέμομεν. Πρέπει νὰ τὰ ἀναφέρετε εἰς τοὺς γονεῖς σας ἢ κηδεμόνας σας διὰ νὰ λαμβάνουν καὶ αὐτοὶ γνῶσιν.

Ἐνας ἄλλος παράγων προόδου καὶ πολιτισμοῦ κάθε ἀτόμου εἶναι ἡ καθαριότης καὶ ἡ τάξις. Ὅπως ἐνδιαφέρεσθε διὰ τὸ σπίτι σας νὰ εἶναι καθαρὸ, στὸν ἴδιον βαθμὸν ἂν μὴ καὶ μεγαλύτερο πρέπει νὰ ἐνδιαφέρεσθε διὰ τὸ σχολεῖον σας, ὅπου ζητε τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἡμέρας. Δυστυχῶς διεπιστώθη, ὅτι τρῶτε εἰς τὰς αἰθούσας τῶν παραδόσεων καὶ ρίπτετε τὰ χαρτιά ὅπουδήποτε ἢ τὰ ἀφήνετε νὰ πετοῦν εἰς τὸν ἀέρα καὶ νὰ γεμίζουν τὴν αὐλὴν. Ὑπάρχουν κάλαθοι τῶν ἀχρήστων παντοῦ καὶ ἂν θελήσετε νὰ ἀκούσετε τὰς συμβουλὰς μας, θὰ αἰσθάνεσθε καὶ ἐσεῖς πολὺ καλύτερα ἂν βλέπετε τὸ σχολεῖον σας νὰ λάμπη ἀπὸ τάξιν καὶ καθαριότητα. Ἰδιαιτέρως ζητῶ ἀπὸ τὰς μαθητριάς τῶν μεγάλων τάξεων νὰ θεωρήσουν τοῦτο ζήτημα ἰδικόν των καὶ νὰ ἐπιβλέπουν καὶ ὀδηγοῦν τὰς μικρὰς μαθητριάς μέχρις ὅτου ἀναπτυχθῇ καὶ εἰς ἐκεῖνας συνείδησις καθαριότητος καὶ τάξεως.

Ἀκόμη ἤθελα σήμερον νὰ σᾶς ἀναφέρω σχετικῶς μὲ τὰ θεάματα καὶ ἄλλας ἐξωσχολικὰς ἐκδηλώσεις καὶ δραστηριότητας.

Τὰ θεάματα δὲν ἐπιτρέπονται παρὰ μόνον ὅταν τὸ σχολεῖον ἀνακοινώσῃ, εἰς τὰς πινακίδας ὅτι ἐπιτρέπει τὴν παρακολούθησιν ὠρισμένου ἔργου.

Ὅσον ἀφορᾷ ἄλλας ἐξωσχολικὰς ἐκδηλώσεις σας, πρέπει πάντοτε νὰ ζητᾶτε τὴν ἄδειαν καὶ ἔγκρισιν τοῦ σχολείου διὰ συμμετοχὴν σας.

Καὶ ἐπειδὴ πλησιάζει ἡ ἑορτὴ τῆς Σημαιίας καὶ ἡ 28ῃ Ὀκτωβρίου, ὑπενθυμίζω ὄλες σας, ὅτι πρέπει νὰ ἔχετε ἔτοιμη τὴν καλοκαιρινὴν Κυριακάτικην στολὴν σας δηλ. τὴν φούστα σας ἀπὸ ἀλατζιὰ καὶ ἄσπρη μπλουζα συμφώνως μὲ τὸ σχέδιον ποὺ ὑπάρχει εἰς τὴν προθήκην καθὼς καὶ τὰ καπέλλα σας. Περισσότερες πληροφορίες περὶ αὐτῶν, θὰ σᾶς δώσουν οἱ καθηγήτριες τῆς Γυμναστικῆς καὶ οἰκοκυρικῶν. Ἐγὼ ὅμως ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ θέλω νὰ σᾶς πῶ τὸ ἐξῆς: ὅποια δὲν ἔχει ἔτοιμη τὴν στολὴν τῆς διὰ τὰς προηγουμένως ἀναφερθεῖσας ἑορτάς, ὄχι μόνον δὲν θὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν παρέλασιν, ἀλλὰ καὶ θὰ σημειωθῇ ὡς ἀπειθαρχοῦσα καὶ θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅταν θὰ καθορίζεται ἡ διαγωγή.

Νὰ μὴ πηγαίνετε τρεῖς μαζὶ εἰς τὸν δρόμον καὶ νὰ ἀγοράζετε ὅτιδήποτε θέλετε ἀπὸ τὴν καντίνα.

Ἐλπίζουσα ὅτι θὰ λάβετε ὅλα ποὺ ἀνεφέραμεν σοβαρὰ ὑπ' ὄψιν ὥστε νὰ ἀποτελῆτε ἡ καθεμία καὶ πρότυπον ἐν τῷ συνόλῳ μαθητριάς, ὥστε νὰ εἴσθε συμπαθεῖς καὶ ἀξιαγάπητες εἰς ὄλας τὰς καθηγητριάς, καθηγητὰς, τὴν Διευθύντριαν σας καὶ τοὺς γονεῖς σας, σᾶς εὐχομαι καλὴν καὶ εὐχάριστον ἑβδομάδα.

Ἄγαπητά μου παιδιά,

Μήνυμα τοῦ Δ/ντοῦ Γραφείου Ἑλλην. Παιδείας ἀνέφερε: «Μὴ φανῆτε ἐπιλήσμονες τῶν εὐγενῶν παραδόσεων τῆς φυλῆς μας, αἱ ὁποῖαι καλοῦν ἕκαστον εἰς ἀφοσίωσιν ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ. Ἀφοσιωθῆτε εἰς τὰ σχολικά σας καθήκοντα καὶ εἰς τὴν ιδέαν τῆς πειθαρχίας, ριφθῆτε μετὰ ζήλου εἰς τὴν μελέτην, κάμετε βίωμά σας τὴν ἀπόφασιν νὰ γίνετε ἄνθρωποι ὀλοκληρωμένοι, ἄνθρωποι πνευματικὰ καὶ ψυχικὰ καλλιεργημένοι, ἀφοσιωμένοι εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀνθρώπου ὅπως τὸν ἔπλασαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἠθικὴν ὀντότητα.»

Αὐτὸ τὸ τέρμα, νὰ δημιουργήσωμεν δηλ. ἠθικὰς ὀντότητας καὶ πνευματικὰς ἀξίας, εἶναι ποῦ πρέπει ὅλοι νὰ ἐπιδιώκωμεν καὶ αὐτὸς πρέπει νὰ εἶναι ὁ σκοπὸς καὶ τὸ ἰδεῶδες εἰς τὸ ὁποῖον ἀποβλέπει ἡ κάθε μία ἀπὸ σᾶς.

Διὰ τῆς ἐργασίας καὶ ἀφοσιώσεως εἰς τὴν μελέτην θὰ ἐπιτύχωμεν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν. Ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν ἐργασίαν εἶναι πρῶτιστος παράγων διὰ τὴν πρόοδον κάθε ἀνθρώπου· χωρὶς ἐργασίαν κανένα ἀπὸ τὰ ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα ἀπολαμβάνομεν δὲν θὰ ἔχωμεν. Ἡ ἐργασία ἔκαμε τίς ἔρημες ἐκτάσεις καλλιεργημένους τόπους, ἡ ἐργασία σκέπασε τὴν Γῆν μὲ πολιτεῖες, τοὺς ὠκεανούς μὲ πλοῖα, τοὺς αἰθέρας μὲ ἀεροπλάνα. Ἡ ἐργασία ἔκαμε τὰ ἀκατέργαστα φυσικὰ προϊόντα χρήσιμα πράγματα, ἡ ἐργασία λυτρώνει ἀπὸ τὴν φτώχεια καὶ ἐκπολιτίζει τοὺς βαρβάρους. Ἡ ἐργασία εἶναι ζωὴ καὶ ἡ ἀργία θάνατος.

Ὅλα αὐτὰ ἰσχύουν γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἰδιαιτέρως γιὰ σᾶς, οἱ ὁποῖες θὰ δημιουργήσετε τοὺς ἑαυτοὺς σας καὶ θὰ στηρίζετε τὴν αὐριανὴν κοινωνίαν. Τὸ σχολεῖον σᾶς παρέχει τὰ μέσα, τὰ θεμέλια, τὸ βᾶθρο πάνω στὸ ὁποῖον θὰ μπορέσετε νὰ σταθῆτε ὀρθοί καὶ εὐθυτενεῖς ἐὰν στηριχθῆτε τώρα γερὰ στὰ πολυποικίλα στηρίγματα ποῦ σᾶς παρέχει. Ἀφοσιωθῆτε λοιπόν, παιδιά μου, στὰ μαθήματά σας, ὑπακούετε στοὺς καθηγητὰς σας καὶ στὰς σχολικὰς διατάξεις καὶ καταβάλλετε κάθε προσπάθεια νὰ μένετε ἀγνὲς καὶ ἀλύγιστες ἠθικὰ καὶ πνευματικὰ διότι ἂν λυγίσῃ ὁ τρυφερὸς κορμὸς ἐνὸς δένδρου, θὰ μείνῃ καμπουριασμένος, σημαδεμένος καὶ στραβὸς εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν. Τὸ σχολεῖον σᾶς παρακολουθεῖ ὅλες μαζὶ καὶ τὴν κάθε μίαν χωριστὰ μὲ στοργὴν καὶ ἀγάπην καὶ μὲ μαλακὸ χέρι θὰ διωρθώσῃ τὰ τυχὸν λάθη σας εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς: ἐλλείψεις ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρόοδον σας εἰς τὰ μαθήματα ἢ παραβάσεις σχολικῶν κανονισμῶν. Θέλει νὰ εἶναι βέβαιον, ὅτι ἐσεῖς καταβάλλετε ὅλας σας τὰς δυνάμεις διὰ νὰ εἴστε πραγματικὲς μαθήτριες.

Διὰ τὴν προθυμίαν καὶ τὴν συμβολὴν ὄλων σας, διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἑορτασμῶν διὰ τὴν Σημαίαν καὶ τὴν 28ην Ὀκτωβρίου ἔχω νὰ εὐχαριστήσω καὶ ἐπαινέσω ὅλες σας.

Καλὴν ἐβδομάδα καὶ καλὸν μῆνα.

ΜΑ·Ι·ΟΣ 1962

Παιδιά μου,

Διὰ τελευταίαν φορὰν ἐντὸς τοῦ σχολικοῦ τούτου ἔτους κάμνομεν τὴν κοινὴν προσευχὴν μας. Ὑπῆρξατε καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ σχολ. ἔτους τὸ κύριον μέλημα μας καὶ ἡ κυρία μας φροντίς. Οἱ καθηγηταὶ σας καὶ αἱ καθηγήτριαί σας ἔδωσαν πολὺν ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν τους διὰ τὸ ὑψηλὸν ἔργον τῆς ἀγωγῆς καὶ μορφώσεώς σας. Μεγαλωμένες κατὰ 8 μῆνες ἀφ' ἧς στιγμῆς τὸ πρῶτον σᾶς ἀπετείναμεν τὸν λόγον παρουσιάζεσθε τώρα ἐνώπιόν μας ἐμπλουτισμένοι εἰς γνώσεις καὶ μὲ σταθεροποιημένον χαρακτήρα. Εἴμεθα ἱκανοποιημένοι διότι 1796 μαθήτριαι τοῦ σχολείου τούτου καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ σχολ. αὐτοῦ ἔτους καὶ παρὰ τὰς ἀντιξοότητας ἐργασίας δὲν μᾶς παρουσίασαν σοβαρὰ παραπτώματα παρὰ εἰς ἐλάχιστον, ἀπειροστὸν μπορῶ νὰ πῶ ποσοστὸν, τὸ ὁποῖον καὶ δὲν δύναται νὰ ὑπολογισθῇ καὶ καταγραφῇ. Ὁρισμένοι ἀπερισκεψία καὶ ἀνέμελοι συνήθειές σας ἢ ἔχουν ἐκλείψει ἢ ἔχουν περιορισθῇ εἰς τὸ ἐλάχιστον. Αἱ γνώσεις σας ἐσταθεροποίησαν καὶ ηὔξηθησαν καὶ τὸ μορφωτικὸν ἐπίπεδόν σας ἀνυψώθη. Εἴμεθα ἱκανοποιημένοι διὰ τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον ἐπετελέσαμεν ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ παραλείψωμεν ἀπὸ τὸ νὰ σᾶς συνιστῶμεν καὶ νὰ σᾶς συμβουλεύωμεν, νὰ σᾶς ἀνοίγωμεν τὰ μάτια γιὰ νὰ βλέπετε παντοῦ καὶ νὰ σᾶς ὀδηγοῦμεν πῶς νὰ ἀνεβαίνετε τὸν δύσκολον, ἀλλὰ καὶ ὠραῖον δρόμον ὅταν πλέον μπορέσετε νὰ δῆτε με καθάρια μάτια τὸν δρόμον τὸν καλόν, τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς προόδου. Παιδιά μου, ἔχετε πάντοτε ὑπ' ὄψιν σας ὅτι ἐκεῖναι ποῦ ἐπιτελοῦν τὸ καθήκον των θὰ φθάσουν πάντοτε αἰσιῶς εἰς τὸ ὕψος τοῦ δρόμου ποῦ ὄνειρεύονται. Σταθεροποιήσατε τὸν χαρακτήρα σας καὶ μὴ βαδίζετε καὶ μὴν ζῆτε ἀσκοπῶς, χαράξετε προορισμὸν καὶ προσπαθήσατε νὰ τὸν φθάσετε.

ΟΜΙΛΙΑ ΕΠΙ ΤΗ ΕΝΑΡΞΕΙ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
ΤΗ 24.9.1962

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Με μεγάλην χαρὰν σὰς ξαναβλέπομεν ὄλες οἱ καθηγήτριες καὶ οἱ καθηγηταὶ σας συνηθρισμένες ἐδῶ, ἔτοιμες διὰ τὴν πνευματικὴν καὶ τὴν ἠθικὴν ἐκστρατείαν τοῦ ἐφετεινοῦ ἔτους. Εἶπα «ὄλες» καί, πιθανόν, μερικὲς νὰ σκεφθοῦν «πῶς ὄλες, ἀφοῦ μερικὲς ἔχουν φύγει ἀπὸ τὸ σχολεῖον, μερικὲς δὲ προσέρχονται διὰ πρώτην φοράν;» Αὐτὸ δὲν εἶναι ὀρθόν. Ὁ ὄρος «ὄλες» διὰ τὸ σχολεῖον ἔχει διαφορετικὴν σημασίαν. «Ὅλες» διὰ τὸ σχολεῖον εἶναι τὸ σύνολον τῆς κορασιακῆς νεότητος, τῆς ὁποίας ἀναλαμβάνει τὴν εὐθύνην τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς πνευματικῆς διαπαιδαγωγήσεως, καὶ ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀποθέτει τὰς ἐλπίδας τῆς πατρίδος διὰ τὴν αὔριον. Πέρυσιν ἦσαν καὶ ἄλλες, ἐφέτος εἶναι καὶ ἄλλες, τὸ ἐπόμενον ἔτος καὶ ἄλλες. Ὅλες μαζὶ ἀποτελεῖτε ἕνα συνεχὲς καὶ ἀτελείωτον σύνολον μέσα εἰς τὸν χρόνον, ὅπως καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Πατρίς, τῆς ὁποίας μίαν πλευρὰν ἐκπροσωπεῖτε προνομιακῶς. Ἡ Ἑλλάς δὲν ἦταν χθές, οὔτε σήμερον, οὔτε αὔριον, ἀλλὰ πάντοτε.

Με χαρὰν λοιπὸν καὶ ὑπερηφάνειαν σὰς βλέπομεν «ὄλες» μαζεμένες σήμερον γύρω μας. Εἶσθε τὸ ἄθροισμα τῶν δυνάμεων καὶ τῶν ἐλπίδων τῆς Πατρίδος, πού μᾶς ἐδόθη τὸ προνόμιον νὰ σὰς διαπλάσωμεν πνευματικὰ καὶ ἠθικὰ, πάνω δὲ ἀπὸ ὅλα ἔθνη κά.

Παράλληλα πρὸς τὸ συναίσθημα τῆς χαρᾶς μᾶς διακατέχει τὸ συναίσθημα τῆς εὐθύνης. Δὲν εἶναι μικρὸν πρᾶγμα νὰ ἀναλαμβάνη κανεὶς τὴν θεμελίωσιν τοῦ ἐνὸς δευτέρου τῶν ἐλπίδων τοῦ ἔθνους. Μερικὲς πιθανὸν νὰ ἀπορήσουν «Πῶς σὰς βαρύνει τὸ συναίσθημα τῆς εὐθύνης, ἀφοῦ ἔχετε τὴν πείραν τῶν περασμένων ἐτῶν;» Ἀκριβῶς αὐτὴ ἡ πείρα τὸ κάμνει ζωντανώτερον καὶ βαρύτερον. Ἀποκαλύπτει διαρκῶς εὐθύναν καὶ δυσκολίας, τὰς ὁποίας δὲν ὑποψιαζόμεθα ἐνωρίτερον. Ὁ ρόλος τῆς πείρας δὲν εἶναι νὰ καθιστᾷ μόνον τὰ πράγματα εὐκολώτερα ἀλλὰ καὶ νὰ ἀποκαλύπτῃ τὰς κρυμμένας δυσκολίας καὶ εὐθύναν, αἱ ὁποῖαι διὰ τὸν εὐσυνεῖδητον ἄνθρωπον οὐδέποτε τελειώνουν. Ὅλοι οἱ καθηγηταὶ καὶ οἱ καθηγήτριές σας εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι τὸ παρὸν σχολικὸν ἔτος θὰ μᾶς ἀποκαλύψῃ εὐθύναν καὶ δυσκολίας, τὰς ὁποίας δὲν ἐφάνταζόμεθα πέρυσι, ὅπως καὶ τὰ ἐπόμενα ἄλλας καὶ ἄλλας. Ἐνας ζωντανὸς χεῖμαρρος εἶναι ἡ ζωὴ, πού ἐξελίσσεται διαρκῶς ἀνάμεσα ἀπὸ ρεύματα καὶ συνθήκας, πού δημιουργεῖ τὸ ἀδιάκοπον πέρασμα τοῦ χρόνου.

Ὅμως πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅλοι, τὸ βάρος τῶν εὐθυνῶν μας τούτων ἐλαφρώνει μία παρήγορος διαπίστωσις, ἡ ὁποία, φωτίζει μὲ πολλὰς ἐλπίδας τὴν ἐφετεινὴν σχολικὴν μας πορείαν. Εἶναι ἡ ἰδικὴ σας φιλότιμος προσπάθεια νὰ φανῆτε ἀντάξει τοῦ ρόλου, τὸν ὁποῖον προορίζεσθε νὰ διαδραματίσετε. Πέρυσιν ἐδείξατε μεγάλην καὶ πρόθυμον κατανόησιν νὰ ἀνταποκριθῆτε εἰς ὅ,τι σὰς ἐζήτηε τὸ σχολεῖον. Εἴμεθα ἀπολύτως βέβαιοι ὅλοι καὶ ὄλες μας, ὅτι καὶ ἐφέτος θὰ ἐξακολουθήσετε τὴν ἰδίαν ἀνοδικὴν πορείαν, τὴν ὁποίαν ἠκολουθήσατε πέρυσι, διὰ τὴν θεμελίωσιν τοῦ μέλλοντος τῆς πατρίδος, πού εἶναι καὶ τὸ ἰδικόν σας προσωπικὸν μέλλον. Ὁ δρόμος ἄλλως τε εἶναι ὁ αὐτός. Τὰ ἴδια καθήκοντα, οἱ ἴδιοι σκοποὶ, οἱ ἴδιοι ἀγῶνες, τὰ ἴδια ἰδανικά. Μόνον πού ἐφέτος θὰ ἐπιζητήσωμεν ὑψηλότερα ἐπίπεδα ἐπιτυχίας. Αὐτὸ ἀπαιτεῖ ὁ ἀπαράβατος κανὼν πού διέπει τὴν ζωὴν ὄλων τῶν προοδευτικῶν ἀνθρώπων. Ἰδιαίτε-
ρος ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες ἔχομεν μέσα εἰς τὸ αἷμα μας τὴν συνθήθειαν νὰ μὴ μένωμεν

ποτὲ εὐχαριστημένοι μὲ ὅ,τι ἔχομεν, ἀλλὰ νὰ ζητῶμεν διαρκῶς νέα ὑψηλότερα ἐπίπεδα ζωῆς καὶ ἐπιτυχίας. Καὶ ἀκριβῶς ἐπάνω εἰς αὐτὸ στηρίζεται ἡ διαρκὴς ἀνοδικὴ μας πορεία μέσα εἰς τὸ πέρασμα τριῶν ὀλοκλήρων χιλιετηρίδων ἐθνικῆς ζωῆς. Ἐπάνω εἰς τὴν τάσιν αὐτὴν θὰ ἐστηρίχθη καὶ ὁ Ἱστορικὸς (Ἡρόδοτος) ὁ ὁποῖος μᾶς ἐχαρακτήρισεν ὡς αἰεὶ παῖδας «Ἕλληνες αἰεὶ παῖδες», δηλαδὴ διαρκῶς ἀφελεῖς, νέοι, ὀρμητικοί, διαμορφοῦντες καὶ τελειοποιοῦντες κάθε δημιουργήμα τοῦ παρελθόντος, οὐδέποτε ἐπαναπαυόμενοι εἰς μίαν ἐπιτυχίαν.

Αὐτὴν τὴν πορείαν πρὸς τὰ νέα παρόντα καὶ τὰ νέα μέλλοντα ἐγκαινιάζομεν σήμερον ὑπὸ τὰς εὐλογίας τῆς ἐκκλησίας καὶ τὴν νοερὰν συμπαραστάσιν τῆς πατρίδος.

Ὅπως ἐνθυμεῖσθε ἀπεκλείσαμεν πέρυσιν ἀπὸ τὸ πρόγραμμα τῶν ἐργασιῶν μας τὸ «δὲν μπορῶ». Ὁ ἀποκλεισμός ἰσχύει καὶ ἐφέτος. Διότι «δὲν μπορῶ» σημαίνει ὀπισθοχωρῶ, καὶ ὀπισθοχωρῶ σημαίνει σταματῶ, ἀποτυγχάνω. Ἀλλὰ ἔργον τοῦ σχολείου δὲν εἶναι νὰ διδάξῃ τὴν ὀπισθοχώρησιν καὶ τὴν ἀποτυχίαν, ἀλλὰ τὴν μάχην καὶ τὴν νίκην. Δι' αὐτὰς τὰς εὐγενεῖς μάχας καὶ τὰς ὑψηλὰς νίκας σὰς καλοῦμεν καὶ ἐφέτος. Ὅπλα ἀκατάβλητα διὰ τὴν ἐπιτυχίαν θὰ ἔχετε τὰ αὐτὰ μὲ τὰ περυσινά, τὴν πίστιν ἐπὶ τὴν ἀξίαν τῆς Παιδείας, τὴν ἐμπιστοσύνην ἐπὶ τοὺς καθηγητὰς καὶ τὰς καθηγήτριάς σας καὶ τὴν πεποίθησιν τῆς ἀτομικῆς καὶ τῆς οἰκογενειακῆς ἀξιοπρεπείας, ἀκόμη δὲ περισσότερον τῆς ἐθνικῆς ἀξιοπρεπείας. Ἐφέτος διὰ μίαν ἀκόμη φοράν πρέπει νὰ ὑψώσετε ὡς ἐμβληματὶκά σας τοὺς στίχους, τοὺς ὁποίους θέτει ὁ Παλαμᾶς εἰς τὸ στόμα τοῦ εὐγενοῦς πολεμιστοῦ Δεξιλέω:

Θαρρῶ εἶναι σάν τοῦ Αἴαντα ψηλὸ τ' ἀνάστημά μου

Θαρρῶ τὸ δρόμο ἑνας Θεὸς μοῦ δείχνει καὶ κανένας,
καὶ καὶ κανένας δὲ μπορεῖ νὰ κόψῃ τὴν ὁρμή μου.

Καὶ σεῖς ἀγωνίστριες εἶσθε εἰς τὸν ὑψηλότερον ἀγῶνα τῆς ζωῆς. Τίποτε δὲν πρέπει νὰ σὰς κόψῃ τὸν δρόμον πρὸς τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν πνευματικὴν τελείωσιν. Οἱ καθηγηταὶ σας εἶναι παρὰ τὸ πλευρόν σας. Ἄς παρακαλέσωμεν ὅλοι τὸν Θεόν, ὅπως εὐλογῆσῃ τὸ ἔργον μας.

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑΣ
κ. ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ ΕΠΙ ΤΗ ΕΝΑΡΞΕΙ
ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΤΗ 16ῃ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1963

Ἀγαπητά μας παιδιά,

Μὲ χαρὰν καὶ γαλήνην σᾶς ὑποδεχόμεθα καὶ πάλιν σήμερον, κατὰ τὴν ἐπίσημον ἐναρξιν τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν ἔργου. Εἶναι ἡ χαρὰ μας αὐθόρμητον συναίσθημα. Τὰ παιδιά μας ἐπανερχονται εἰς τὴν πνευματικὴν καὶ ἐθνικὴν τῶν ἐστῖαν. Τὶ ἄλλο ἦτο δυνατόν νὰ αἰσθανθῶμεν; Ἡ γαλήνη ὅμως, τὴν ὁποῖαν αἰσθανόμεθα δὲν εἶναι φυσική. Εἶναι προῖον ψυχικῆς καὶ πνευματικῆς συγκεντρώσεως. Μέσα εἰς τὸν κυκεῶνα τῶν ἠθικῶν συγκρούσεων, εἰς τὰς ὁποίας περιπίπτουν συνεχῶς οἱ ἐχθροὶ τῆς πατρίδος μας, εἶναι ἀνάγκη νὰ αὐτοσυγκεντρωμέθα διαρκῶς, διὰ νὰ μὴ πτοούμεθα ἀπὸ τὰς ἀπειλάς των, καὶ διὰ νὰ δυνάμεθα νὰ ἐμμένωμεν σταθεροὶ εἰς τὴν γραμμὴν τῶν ἐθνικῶν μας ἐπιδιώξεων. Ἡ πνευματικὴ συγκέντρωσις εἶναι ἐξ ἴσου ἀναγκαῖα. Θὰ κρατῆ ἐντόνους εἰς τὴν ψυχὴν μας τὰς μεγάλας ἠθικὰς ἀξίας τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ θὰ μᾶς καθιστᾷ ἱκανὰς νὰ συνειδητοποιῶμεν τὰς ἀγωνιστικὰς μας δυνάμεις.

Αὐτὴν τὴν ψυχικὴν καὶ τὴν πνευματικὴν ἐγρήγορσιν θὰ προσπαθήσωμεν ἐφέτος νὰ σᾶς καλλιεργήσωμεν εἰς ὅσο τὸ δυνατόν μεγαλύτερον βαθμὸν. Ἄν παραστῆ ἀνάγκη, θὰ ὑποχωρήσωμεν εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν γνώσεων. Αἱ στρατιαὶ χρειάζονται κατὰ κύριον λόγον ψυχικὰς καὶ πνευματικὰς δυνάμεις. Σεῖς ἀποτελεῖτε στρατιάν. Ὅχι μὲ τὴν μεταφορικὴν σημασίαν τῆς λέξεως. Μὲ τὴν κυριολεξίαν. Εἰσθε ἡ στρατιά, εἰς τὴν ὁποῖαν ἐναποθέτουν τὰς ἐλπίδας καὶ τοὺς φόβους των ὅλοι. Ἄλλ' εἰσθε συγχρόνως καὶ ἡ στρατιά, ἡ ὁποία ἐμπνέει ὅλους. Γονεῖς, φίλους, διδασκάλους, κοινωνίαν, Ἔθνος. Διὰ σᾶς πολεμοῦν ὅλοι. Ἀπὸ σᾶς ἐμπνέονται ὅλοι.

Εἶναι αὐτονόητον, ὅτι, ὡς ἐκ τοῦ ρόλου σας καὶ τῶν συνθηκῶν, ὑπὸ τὰς ὁποίας διαβιοῖ ἡ Νῆσος, ἔχετε νὰ ἐπιτελέσετε σπουδαῖα καθήκοντα. Πρέπει νὰ κρατηθῆτε συνειδητὰ ἀγωνίστρια μέσα εἰς τὰ πλαίσια τῶν κινδύνων, διὰ νὰ κρατήσετε συνειδητοὺς ἀγωνιστὰς καὶ τοὺς ἄλλους. Ἡμεῖς θὰ προσπαθήσωμεν νὰ σᾶς κρατήσωμεν δίδοντες εἰς τὴν μόρφωσίν σας τὴν γραμμὴν, τὴν ὁποῖαν ἀπαιτοῦσιν αἱ σημερινὰ περιστάσεις. Παλαιότερον κυρία γραμμὴ τῆς μορφώσεώς σας ἦτο νὰ καταστήτε ἱκαναὶ νὰ ἀντιμετωπίζετε τὰ ἠθικὰ καὶ τὰ πνευματικὰ προβλήματα τῆς ζωῆς σας. Ἡ γραμμὴ τὴν ὁποῖαν θὰ χαράξωμεν ἀπὸ ἐφέτος θὰ εἶναι νὰ καταστήτε ἱκαναὶ νὰ ἀντιμετωπίζετε τοὺς κινδύνους. Πρέπει νὰ τονισθῆ ἐξ ἀρχῆς, ὅτι ἡ ἀντιμετώπισις αὐτὴ δὲν θὰ ἔχη παθητικὸν χαρακτῆρα. Ἡ παθητικότης εἶναι ἄρνησις, καὶ ἡ ἄρνησις δὲν ἔχει θέσιν μέσα εἰς τὴν ζωὴν τῆς Χριστιανῆς καὶ τῆς Ἑλληνίδος. Δὲν πρόκειται νὰ διδαχθῆτε νὰ παρακάμπετε τοὺς κινδύνους. Θὰ διδαχθῆτε νὰ τοὺς ἀντιμετωπίζετε καὶ νὰ τοὺς ἐξουδετεροῦτε... Ὁ θετικὸς αὐτὸς τρόπος ἐγκλείει πολλὰ δημιουργικὰ στοιχεῖα. Δίδει ἐν πρώτοις εἰς τὴν ψυχὴν τὴν ἀναγκαίαν σταθερότητα πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν, αἱ ὁποῖαι χαρακτηρίζουν τὴν ἐποχὴν. Ὅλοι διακηρύττουν ὡς ιδεώδη ἐπιδιώξιν των τὴν εἰρήνην, ἐνῶ καλλιεργοῦν τὸν πόλεμον. Διακηρύττουν τὴν ἐλευθερίαν ἐνῶ καλλιεργοῦν τὴν ἀποικιακὴν καὶ τὴν οἰκονομικὴν δουλείαν. Κατὰ δεύτερον λόγον ἡ νέα γραμμὴ θὰ σᾶς ἐξουδετερώσῃ τὸ αἶσθημα τοῦ φόβου, τὸ ὁποῖον ἐπενεργεῖ ἀρνητικῶς εἰς πᾶσαν δημιουργικὴν ἐργασίαν. Τρίτον θὰ σᾶς ἐξασφαλίσῃ τὰ ἀναγκαῖα ἐχέγγυα διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν ἀτομικῶν καὶ τῶν ἐθνικῶν ἐπιδιώξεων.

Ἡ ἐπιτυχία εἶναι νίκη, ἡ δὲ οὐσία τῆς νίκης ἐγκεῖται εἰς τὴν ἐξουδετέρωσιν τῶν κινδύνων. Μέσα εἰς τὸ γενικὸν στράτευμα τῶν κινδυνευτῶν τῆς πατρίδος καλεῖσθε νὰ ἀναλάβετε τὸν ρόλον σας. Πρέπει νὰ εἰσθε ἔτοιμες νὰ ἀντιμετωπίσετε μίαν ἀνεόρταστον μαθητικὴν ζωὴν, πλήρη ἀγῶνων καὶ κινδύνων. Οἱ κίνδυνοι καὶ οἱ ἀγῶνες ἔχουν σύντροφον τὴν στέρησιν.

Ὅμως μὴ λησμονῆτε. Οἱ ἀγῶνες, οἱ ὁποῖοι διεξάγονται μέσα εἰς τὰ πλαίσια τοῦ δικαίου καὶ τῶν νόμων τοῦ Θεοῦ γενικῶς, δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ νὰ εὐοδωθοῦν. Καὶ ὁ ἰδικός μας εἶναι ἀγὼν δικαίου, ἀγὼν ἠθικῶν ἀρχῶν. Δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ νὰ εὐοδωθῆ. Μετὰ τὴν εὐόδωσιν θὰ ἀκολουθήσῃ περίοδος ἐθνικῶν ἑορτασμῶν. Ὅ,τι θὰ στερηθῶμεν τώρα, θὰ τὰ ἀπολαύσωμεν τότε. Καὶ θὰ εἶναι ἡ ἀπόλαυσις πλήρης καὶ τελεία, διότι θὰ εἶναι σύμφωνος μὲ τὰς ἐπιταγὰς τῆς ἐθνικῆς μας ἱστορίας.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡ πατρίς καλεῖ ὅλους καὶ ὄλας εἰς ἐθνικὸν συναγερμόν. Ὅλαι εἰς τὰς ἐπάλλξεις. Νῦν ὑπὲρ πάντων ὁ ἀγὼν.

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑΣ
κ. ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ ΕΠΙ ΤΗ ΕΝΑΡΞΕΙ
ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1964

Κάτω από αντίξοους συνθήκας και τόν Κυπριακόν λαόν αγωνιζόμενον περι-
υπάρξεως και ελευθερίας επανανοίγει τὰς πύλας του τὸ σχολεῖον, γιὰ νὰ σᾶς ὑποδε-
χθῆ και πάλιν, ἀγαπηταὶ μαθήτριά, νὰ σᾶς προσφέρῃ τὴν στοργὴν και τὴν ἀγάπην
του και νὰ ἐπιτελέσῃ και διὰ τὸν νέον χρόνον τὸ καθήκον του ἔναντι τῆς Ἑλληνικῆς
παιδείας και τῆς Πατρίδος.

Παρά τὰς δυσκολίας ὅλοι οἱ καθηγηταὶ εἶναι ἔτοιμοι νὰ ἐργασθῶν με τὴν ἰδίαν
εὐσυνειδησίαν και ἀγάπην ὡς και κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη. Ὅλοι εἴμεθα ἔτοιμοι νὰ
συμβάλωμεν εἰς τὴν πνευματικὴν και ψυχικὴν σας κατάρτισιν χωρὶς νὰ φειδόμεθα
κόπων και θυσιῶν. Πάντοτε θὰ εὐρισκώμεθα παρὰ τὸ πλευρόν σας συμπαραστάται
και βοηθοὶ εἰς ὅλα σας τὰ προβλήματα.

Σᾶς καλωσορίζομεν, παλαιὰς και νέας μαθητριάς τοῦ σχολείου, και ἐλπίζομεν
ὅτι θὰ φανῆτε ἀντάξια τῶν προσδοκιῶν, τῆς ἀγάπης και τῶν κόπων μας. Γνωρίζομεν
ἀπὸ τὸ παρελθὸν τὴν ἐπιμέλειαν και τὴν ἐργατικότητά σας και ἐλπίζομεν ὅτι και
κατὰ τὸ ἀρξάμενον σχολικὸν ἔτος θὰ ἐξακολουθήσετε νὰ ἐργάζεσθε με τὸν ἴδιον
φιλότιμον τρόπον και τὴν ἰδίαν ὑψηλὴν συναίσθησιν εὐθύνης.

Τὰ ἰδικὰ μας καθήκοντα, ἀλλὰ κυρίως τὰ ἰδικὰ σας, κάτω ἀπὸ τὰς δυσκόλους
αὐτὰς ἔθνικὰς συνθήκας, προβάλλουν μεγαλύτερα και ἐπομένως χρειάζεται νὰ ἐργα-
σθῶμεν ἐπιμελέστερα και ἐντατικώτερα, διὰ νὰ δυναθῶμεν, εἰς τὸ μέτρον τῶν δυνά-
μεῶν μας, νὰ ὑπερικήσωμεν τὴν παροῦσαν κρίσιν. Τοῦτο σημαίνει ὅτι πρέπει νὰ
ἐργασθῆτε διὰ τὰ μαθήματά σας, νὰ σέβεσθε τοὺς κανονισμοὺς τοῦ σχολείου και νὰ
εἴσθε ἔτοιμοι δι' οἰανδήποτε ὑπηρεσίαν ἤθελε σᾶς καλέσει ἡ Πατρίδα.

Τὸ σχολεῖον εὐρίσκεται κοντὰ εἰς τοὺς θύλακας τῆς τουρκικῆς ἀνταρσίας. Τοῦτο
ὅμως δὲν τὸ ἡμῶν δὲν ἐπέδωκεν πῆρσι νὰ συνεχίσῃ τὴν λειτουργίαν του. Καὶ ἐφέτος θὰ ἐργα-
σθῶμεν ὑπὸ τὰς ἰδίας συνθήκας, ἀλλὰ δὲν πρόκειται νὰ ἀφήσωμεν τὴν θέσιν μας ὅσον
ἀκραιά και ἂν εἶναι. Πρέπει νὰ ἐπαινεθοῦν τὸ θάρρος τὸ ὁποῖον ἐπέδειξαν μικραὶ και
μεγάλα μαθήτριά τοῦ σχολείου και ἐλπίζω πῶς και κατὰ τὸ νέον σχολικὸν ἔτος δὲν
θὰ φανῆτε ὀλιγώτερον γενναῖα.

Ἰδιαιτέρως θὰ ἤθελα νὰ καλωσορίσω τὰς μαθητριάς τῆς Α' τάξεως αἱ ὁποῖαι
διὰ πρώτην φοράν προσέρχονται εἰς τὸ σχολεῖον. Πρέπει νὰ γνωρίζουν ὅτι ὅλοι θὰ τὰς
περιβάλλωμεν με τὴν ἰδίαν ἀγάπην, ὅπως και τὰς ἄλλας, και πλησίον μας θὰ βροῦν
οἰανδήποτε βοήθειαν χρειασθοῦν. Μποροῦν ἀκόμα νὰ βασίζωνται εἰς τὴν βοήθειαν
τῶν μεγαλύτερων μαθητριῶν δι' ὅλα τὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα δὲν μποροῦν μόναι των
νὰ λύσουν.

Πρέπει ὅλοι νὰ αἰσθανώμεθα ἐδῶ ὡς μία οἰκογένεια και νὰ συνεργαζώμεθα με
ἀγάπην, σύμπνοιαν και κατανόησιν, διὰ νὰ μπορέσωμεν νὰ πραγματοποιήσωμεν τοὺς
σκοποὺς ποὺ μᾶς ἀνέθεσεν ἡ Πατρίδα και ἡ Πολιτεία νὰ ἐπιτύχωμεν. Πρόοδος τῶν
ἀτόμων, ἀνοδος τῆς πνευματικῆς και ἠθικῆς των στάθμης, σημαίνει και πρόοδον τοῦ
Συνόλου. Πρόοδος δὲ τοῦ συνόλου σημαίνει και ἐξύψωσιν τῆς Πατρίδος.

Μέσα εἰς αὐτὰ τὰ πλαίσια θὰ ἐργασθῶμεν και κατὰ τὸ ἀρξάμενον σχολικὸν ἔτος
και πιστεύω ὅτι, ὅταν θὰ λήξῃ τὸ σχολικὸν ἔτος, σὲ δέκα μῆνες, θὰ ἔχωμεν ὅλοι τὴν
ικανοποίησιν ὅτι ἐπετελέσαμεν τὸ καθήκον μας.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΑΘΗΓΗΤΑΣ
ΥΠΟ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑΣ κ. ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ
ΕΠΙ ΤΗ ΕΝΑΡΞΕΙ ΤΟΥ ΣΧΟΛ. ΕΤΟΥΣ 1961-62

Ἀγαπητοὶ συνάδελφοι,

Με μεγάλην μου χαρὰν σᾶς καλωσορίζω εἰς τὸ σχολεῖον ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου
σχολικοῦ ἔτους. Τὸ νέον τοῦτο ἔτος εἶναι πραγματικῶς νέον δι' ὅλους. Νέον δι' ἐμέ,
ἡ ὁποῖα ἀναλαμβάνω ἐντελῶς νέα καθήκοντα και νέας εὐθύναι, και νέον διὰ σᾶς, οἱ
ὁποῖοι ἀναλαμβάνετε ὑπηρεσίαν ὑπὸ ἐντελῶς νέας συνθήκας. Ὑπὸ νέας συνθήκας, ὅταν
λέγω, δὲν ἐνοῶ μόνον ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἀναλαμβάνουν ὑπηρεσίαν τὸ πρῶτον. Ἐν-
νοῶ ὅλους. Δι' ὅλους μας γενικῶς ἔχουσι δημιουργηθῆ νέαι συνθήκαι. Ἐν πρώτοις
νέα κατάστασις εἰς τὴν πολιτικὴν ζωὴν τοῦ Τόπου, τῆς ὁποίας ἀποτέλεσμα εἶναι ἡ
νέα κατάστασις εἰς τὰ ἐκπαιδευτικὰ μας πράγματα. Ἐφέτος διὰ πρώτην φοράν
ἀλλάσσει ριζικῶς ἡ διοικητικὴ διάρθρωσις τῆς Μέσης Παιδείας. Ἀποτέλεσμα αὐτῆς
τῆς ἀλλαγῆς εἶναι ἡ ἐπιτυχία μιᾶς σταθερότητος εἰς τὸ ζήτημα τοῦ διορισμοῦ και τῆς
μισθοδοσίας τῶν καθηγητῶν. Ἀπὸ ἐφέτος ἡ εὐθύνη τοῦ διορισμοῦ και τῆς μισθοδο-
σίας τῆς τάξεώς μας περιέρχεται εἰς χεῖρας τοῦ Γραφείου Παιδείας. Ποία εἶναι ἡ
διαφορὰ μεταξὺ ἐνὸς διορισμοῦ τοῦ συνόλου τῶν καθηγητῶν ἀπὸ ἐν ὑπεύθυνον Σῶμα
και τοῦ διορισμοῦ των ἀπὸ διαφόρους ἐφορείας, αἱ τινες δὲν ἦσαν ἀπολύτως ὑπεύθυνα
σώματα, δὲν χρειάζεται νὰ τονίσω. Ἡ νέα αὐτὴ σταθερότης δημιουργεῖ τὴν ἀνάγκην
μεγαλυτέρας σταθερότητος και ἀκριβεστερου προγραμματισμοῦ εἰς τὴν ἐπιτέλεσιν
τοῦ ἔργου μας. Ἀπὸ ἐφέτος δὲν δύναται νὰ ἐπιτελῆ ὁ καθένας μας τὸ ἔργον του
σύμφωνα με τὰς προσωπικὰς του ἀντιλήψεις μόνον. Θὰ εἶναι ὑπόχρεος νὰ τὸ ἐπιτελῆ
σύμφωνα με τοὺς γενικοὺς κανόναις με τοὺς ὁποῖους θὰ τὸ ἐπιτελοῦν ὅλοι, ὅχι μόνον
εἰς τὸ σχολεῖον τοῦτο, ἀλλὰ και εἰς ὅλα τὰ σχολεῖα τῆς Νήσου. Ἡ ἐνοποίησις ὡς
ἀνέφερα προηγουμένως τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας δυνάμεων, ἐπέφερε και τὴν ἐνοποίη-
σιν τῶν κατευθύνσεων, ἡ δὲ ἐνοποίησις τῶν κατευθύνσεων κατ' ἀνάγκην προϋποθέτει
τὴν ὑπαρξίν μεγαλυτέρου βαθμοῦ συνεργασίας. Αὐτὴν τὴν ἀντίληψιν τῆς συνεργασίας
ἐπιθυμῶ νὰ τονίσω εἰς ὅλους. Εἶμαι βεβαία ὅτι θὰ τὴν καλλιεργήσετε, τόσον ἐπ'
ἀγαθῶ τοῦ γενικοῦ ἔργου τοῦ σχολείου, ὅσον και διὰ τὴν πλήρη ἐπιτυχιάν τοῦ ἰδιοῦ
σας ἐπαγγελματικοῦ ἔργου και τοῦ ἰδιοῦ μου εἰδικώτερον. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀπόψεις
μου διὰ τὸ ἔργον τοῦ σχολείου ἐφέτος, ἔχουν ὡς ἐξῆς. Τὸ Γραφεῖον τῆς Παιδείας δίδει
τὰς γενικὰς κατευθύνσεις. Ἐκαστος τῶν καθηγητῶν ἀναλαμβάνει νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ
μέγεθος τῶν εὐθυνῶν του μέσα εἰς τὰ πλαίσια τῆς ἀτομικῆς πορείας τὴν ὁποῖαν τοῦ
χαράσσει ἡ εἰδικότης του ὡς ἐπιστήμονος και μέσα εἰς τὰ πλαίσια τῶν γενικῶν
κατευθύνσεων, τὰς ὁποίας τοῦ ἐπιβάλλει ὁ ρόλος του ὡς στρατιώτου μιᾶς κοινῆς
γενικῆς στρατιᾶς. Ὁ διευθυντῆς δὲν εἶναι παρὰ ὁ συντονιστῆς και ὁ ἐπόπτης τοῦ
ἔργου τούτου. Στρατιώτης και αὐτὸς ἔχει τὰ ἴδια καθήκοντα ποὺ ἔχουν οἱ ἄλλοι
στρατιῶται, με ἐν ἐπὶ πλέον. Ὅφειλε νὰ συντονίζῃ τὴν πορείαν τῶν συστρατιωτῶν
του εἰς τρόπον, ὥστε, αὐτὴ νὰ προχωρῇ συγχρόνως και ἐπὶ τῶν αὐτῶν γενικῶν
κατευθύνσεων τοῦ σχολείου. Διὰ ἄλλην μιάν φοράν κ. συνάδελφοι θέλω νὰ τονίσω, ὅτι
ἐξαρτῶ τὴν ἐπιτυχιάν τοῦ ἔργου μου ἀπὸ τὴν ἰδικὴν σας συνεργασίαν. Γνωρίζω τὸν
χαρακτῆρα τῶν περισσοτέρων σας ἀπὸ παλαιὰν μας συνεργασίαν εἴτε συναδελφικὴν
εἴτε καθηγητοῦ και μαθητριάς και εἶμαι τελείως ἡσυχῇ διὰ τὴν ἐπιτυχιάν τοῦ ἔργου
μου. Εἶμαι πολὺ αἰσιόδοξο, ὅτι και οἱ νέοι συνάδελφοι δὲν θὰ διαφέρουν ἀπὸ τοὺς

παλαιούς εις τὴν ἀντίληψιν τοῦ καθήκοντος, καὶ ὅτι θὰ ἐκπληρώσουν καὶ αὐτοὶ εὐσυνειδήτως τὸν ρόλον των εἰς τὸν κοινὸν ἀγῶνα, ὁ ὁποῖος ἀνοίγεται ἐνώπιον ὄλων μας.

Λέγοντας ἀγῶνα, πρέπει νὰ σᾶς τονίσω, ὅτι τὸν νέον ἀγῶνα ὁ ὁποῖος ἀνοίγεται ἐνώπιόν μας, τὸν ἐνωῶ ὀλιγώτερον μὲν ὀξὺν ἀπὸ τὸν ἐνοπλιον ἀγῶνα, ὁ ὁποῖος ἐδημιούργησε τὴν νέαν κατάστασιν τῶν πολιτικῶν μας πραγμάτων, περισσότερον ὁμως ὑπεύθυνον, διὰ τὸ πλῆθος τῶν ὑποχρεώσεων καὶ τῶν εὐθυνῶν τὰς ὁποίας μᾶς ἐπιβάλλει. Ἐκεῖνος ἤρχισε, χωρὶς νὰ ἔχη προηγούμενα, καὶ ἔληξεν. Ὁ νέος ἤρχισε μὲ τὴν βαρεῖαν κληρονομίαν ἐκείνου καὶ μὲ βαρεῖας ὑποχρεώσεις. Τὰς ὑποχρεώσεις τὰς ὁποίας μᾶς γεννᾷ ἡ συναίσθησις μας ὡς πνευματικῶν ἀνθρώπων, ὡς ἐξαιρετικῶς ὑπευθύνων κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν στελεχῶν, καὶ ὡς κληρονόμων μιᾶς καταστάσεως τὴν ὁποίαν ἐδημιούργησεν ἓνας Μεγάλος Ἀγών, καὶ τὴν ὁποίαν καλούμεθα νὰ ἀξιοποιήσωμεν.

Εὐτυχῶς αἱ γενικώτεραι κατευθύνσεις τοῦ ἔργου μας παραμένουσιν αἱ αὐταί: Ἑλλάς, Χριστιανικὴ θρησκεία, ἐλευθερία, Πνευματικὴ ἀνάπτυξις, ἠθικὴ καὶ κοινωνικὴ καλλιέργεια τῶν τροφίμων μας, εἰς τρόπον ὥστε νὰ δυνηθῶσι νὰ ἀντεπεξέλθωσιν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ βίου, καὶ νὰ ἀποτελέσωσι δυναμικὰ στελεχῆ, εἰς τὴν στρατιάν τῆς αὔριον, ἡ ὁποία θὰ ἀναλάβῃ τὴν συνέχισιν καὶ τὴν ὀλοκλήρωσιν τοῦ ἔργου τὸ ὁποῖον θὰ τοὺς παραδώσωμεν. Ἄς εὐχηθῶμεν ὁ Θεὸς καὶ ὁ Ἑλληνικὸς φάρος, τὸν ὁποῖον ἔχομεν ὄλοι ἀναμμένον μέσα μας, ὅπως μᾶς φωτίσωσιν εἰς τὴν ἐπιτέλεσιν τοῦ ὑψηλοῦ μας ἔργου.

Πρὸς τοὺς Καθηγητὰς τοῦ Α΄ Παγκυπρίου Γυμνασίου Θηλέων,

Εἶναι εἰς ὄλους γνωστὸν, ὡς ἐτονίσθη ἄλλωστε καὶ κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίαν μας, ὅτι μόνον διὰ τῆς συνεργασίας εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτύχωμεν καὶ νὰ φέρωμεν τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα. Ἔργον μας δὲν εἶναι ἀπλῶς ἡ διδασκαλία, διότι παραμελοῦμεν τότε τὸν σκοπὸν τῆς ἀγωγῆς· τὸ ἔργον μας πρέπει νὰ ἐξαπλοῦται καὶ εἰς τοὺς δύο τομεῖς καὶ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος παραμελεῖ τὸν ἕναν, δὲν ἐπιτυγχάνει καὶ τὸν ἄλλον. Τὸ σχολεῖον ἀνήκει εἰς ὄλους μας καὶ δὲν μπορεῖ ὁ ἓνας νὰ ἐνδιαφέρεται ὀλιγώτερον καὶ ὁ ἄλλος περισσότερον. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἄλλοι μὲν κάμνομεν τὸ καθῆκον μας, ἄλλοι δὲ τὸ παραμελοῦμεν. Δὲν μπορεῖ ἄλλοι νὰ φαινόμεθα αὐστηροὶ ὅσον ἀφορᾷ τοὺς σχολικοὺς κανονισμοὺς καὶ ἄλλοι ὄχι. Ἡ ἀποφῆς ὅτι ἔτσι θὰ θεωρηθῶμεν καλοὶ πρέπει νὰ ἐκλείψῃ. Ἡ αὐστηρότης πρέπει νὰ ἐξασκῆται ἀπὸ πάντας εἰς τὸν ἴδιον βαθμόν, καὶ μόνον ἀμέλεια μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ ἡ τυχὸν ἀντίθετος ἀποφῆς.

Ὅλοι πρέπει νὰ βοηθήσωμεν διὰ τὴν τήρησιν τῶν σχολικῶν κανονισμῶν καὶ νὰ ἐρμηνεύσωμεν τούτους εἰς τὰς μαθητρίας μας ἔχοντες ὑπ' ὄψιν μας τὸ πραγματικῶς ἀνθρωπιστικὸν ἔργον τὸ ὁποῖον ἐπιτελοῦμεν, διαπλάττοντες ἔτσι ὑγιεῖς χαρακτῆρας καὶ ἀνθρώπους μὲ συναίσθησιν εὐθυνῶν καὶ καθηκόντων.

Καλοῦμεν λοιπὸν ὄλους σας εἰς συνεργασίαν πρὸς αὐστηρὰν τήρησιν τῶν σχολικῶν κανονισμῶν (δυνατὸν ὁ καθένας νὰ ἔχη ἰδιαιτέρον τρόπον πρὸς τοῦτο, ἐννοεῖται ἀποτελεσματικόν) καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὸ νὰ ἀποκτήσουν αἱ μαθητρίαι αἱ μὲν μικραὶ τὴν συνήθειαν αἱ δὲ μεγαλύτεραι τὸ συναίσθημα καθήκοντος ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀποστολὴν καὶ τὴν θέσιν τῆς μαθητρίας εἰς τὸ σχολεῖον καὶ τὴν κοινωνίαν ἐν γένει.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
(Κ. ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ)

ΧΑΙΡΕΤΙΣΤΗΡΙΟΣ ΟΜΙΛΙΑ
ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΑΘΗΓΗΤΑΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ 1ην ΣΥΝΕΔΡΙΑΝ ΤΗΝ 18.9.1962

Ἀγαπητοὶ Συνάδελφοι,

Τὸ σχολεῖον μὲ μεγάλην χαρὰν σὰς ἐπαναβλέπει ὄλους συνηθρισμένους εἰς αὐτὴν τὴν αἵθουσαν διὰ τὴν ἐπίσημον ἑναρξιν τοῦ ἀγῶνος διὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ κοινοῦ σκοποῦ, τὸν ὅποιον ἐπιδιώκωμεν.

Μὲ μεγάλην χαρὰν ὡς Διευθύντρια τοῦ σχολείου τούτου χαιρετῶ ἐπίσημως αὐτὴν τὴν στιγμήν τοὺς παλαιούς συναδέλφους καὶ καλωσορίζω τοὺς νέους.

Ἡ χαρὰ αὐτὴ δὲν ἔχει τίποτα τὸ τυπικόν — ἐκπηγάζει ἀπὸ μίαν πολὺ ζωντανὴν πραγματικότητα ἢ ὅποια δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν συναίσθησιν τῆς εὐθύνης διὰ τὴν μόρφωσιν τῶν κορασίδων τῆς Κύπρου. Δὲν εἶναι καθόλου μικρὸν πρᾶγμα τὸ ὅτι μᾶς ἐμπιστεύεται ἡ πολιτεία τὴν διαμόρφωσιν τῆς θηλείας νεότητός της. Ἡ νεότης ἐνός τόπου εἶναι αὐτὴ, αὐτὴ ἡ ζωὴ τοῦ τόπου καὶ συνεπῶς ἡ ἐντολὴ ἢ ὅποια μᾶς ἀνετέθη συμπίπτει μὲ τὴν ἐντολὴν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ζωῆς τοῦ τόπου. Τὰς ἀνησυχίας διὰ τὴν σοβαρότητα τῆς εὐθύνης αὐτῆς μετριάζει ἡ θετικὴ πείρα τοῦ παρελθόντος ἔτους. Ἡ ἐργατικότης καὶ ἡ εὐσυνειδησία τὴν ὅποιαν ἐπεδείξατε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἶναι σταθερὸν ἐχέγγυον διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου τοῦ παρόντος ἔτους. Εἶμαι βεβαία ὅτι καὶ οἱ διὰ πρώτην φοράν ἐργαζόμενοι συνάδελφοι δὲν θὰ ὑστερήσουν εἰς ζῆλον καὶ ἐργατικότητα, τῶν παλαιῶν.

Θὰ ἤθελα ἀκόμη νὰ ἐκφράσω τὴν λύπην μου διότι μερικοὶ παλαιοὶ ἀγαπητοὶ συνάδελφοι δὲν εὐρίσκοντο ἐφέτος μεταξύ μας διότι ἐκπαιδευτικαὶ ἀνάγκαι ἐπέβαλον τὴν τοποθέτησίν των εἰς ἀδελφὰ σχολεῖα. Τοὺς εὐχόμεθα κάθε ἐπιτυχίαν ἀπὸ τῆς νέας των θέσεως.

Οἱ σκοποὶ καὶ ἐπιδιώξεις τοῦ σχολείου παραμένουσιν οἱ αὐτοί. Ἀνάπτυξις τῶν ψυχικῶν καὶ πνευματικῶν δυνάμεων τῶν παιδιῶν, καλλιέργεια τοῦ ἠθικοῦ των χαρακτῆρος καὶ ἐμπλουτισμὸς τῶν γνώσεων καὶ πρακτικῶν ἱκανοτήτων των εἰς τρόπον ὥστε νὰ δυνηθοῦν νὰ ἀντεπεξέλθουν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ζωῆς ὡς καλοὶ Χριστιαναί, γνήσια Ἑλληνίδες καὶ ὑγιεῖς κοινωνικοὶ καὶ οἰκογενειακοὶ παράγοντες.

Ὁ ἐμπλουτισμὸς τῶν γνώσεων καὶ τῶν εἰδικῶν ἱκανοτήτων τῶν παιδιῶν εἶναι ἔργον τὸ ὅποιον ἐμπίπτει κατὰ πρώτιστον λόγον εἰς τὰ πλαίσια τῶν εἰδικῶν εὐθυνῶν ἐκάστου καθηγητοῦ. Ὁ φιλόλογος εὐθύνεται κατὰ πρῶτον λόγον διὰ τὸν καταρτισμὸν εἰς τὰ φιλολογικὰ μαθήματα, ὁ μαθηματικὸς διὰ τὸν καταρτισμὸν εἰς τὰ Μαθηματικά, ὁ Φυσικὸς εἰς τὰ Φυσικὰ καὶ οὕτω καθεξῆς. Ὅμως ὁ ἠθικός, ὁ ἐθνικός καὶ ὁ κοινωνικός καταρτισμὸς των, δηλ. ἡ ὑγιὴς καὶ ἀρτία ἐξέλιξις τῆς προσωπικότητός των ἐμπίπτει εἰς τὰ πλαίσια τῶν εὐθυνῶν τοῦ συνόλου. Ἄν θὰ γίνῃ μία μαθήτρια καλὴ εἰς τὰ Φιλολογικὰ μαθήματα ἢ τὰ Μαθηματικά εὐθύνεται κατὰ κύριον λόγον ὁ οἰκεῖος Καθηγητὴς καὶ κατὰ δεύτερον λόγον τὸ σχολεῖον. Ἄν θὰ γίνῃ ὅμως ἀγαθὸν ἐθνικὸν καὶ κοινωνικὸν στέλεχος εὐθύνεται κατὰ πρώτιστον λόγον τὸ σχολεῖον. Τὸ καλὸν παράδειγμα καὶ ἡ ἀρμονικὴ συνεργασία ὄλων μας, περιπλέον δὲ ὁ διαρκὴς καὶ

ἀγρυπνος συντονισμὸς τῶν προσπαθειῶν ὄλων μας εἶναι ὄρος ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ὑψηλοῦ μας ἔργου.

Ἐχω πείραν καὶ μάλιστα ἀγαθὴν τῆς εὐσυνειδησίας ὄλων σας καὶ εἶμαι βεβαία ὅτι καὶ κατὰ τὸ ἐπὶ θύραις σχολικὸν ἔτος τὸ ὅποιον ἐγκαινιάζομεν σήμερον, τὸ σχολεῖον θὰ βαδίσῃ τὸν δρόμον του μὲ ἐπιτυχίαν ὄχι κατωτέραν τῆς περυσινῆς.

Ἀντιθέτως μάλιστα οἱ εὐνοϊκώτεροι πολιτικοὶ καὶ κοινωνικοὶ ὄροι, οἱ ὅποιοι ἐπικρατοῦσιν ἐφέτος θὰ συντελέσουν εἰς τὸ νὰ προχωρήσῃ τὸ ἔργον μας μὲ μεγαλυτέρας ἐλπίδας ἐπιτυχίας.

Μὲ τὰς ἀπλᾶς αὐτὰς σκέψεις καὶ μὲ αἰσθήματα πραγματικῶς ἐγκάρδια σὰς καλωσορίζω καὶ πάλιν εἰς τὸ σχολεῖον καὶ εὐχομαι καλὸν στάδιον καὶ ἐπιτυχίαν εἰς τὸ σκληρὸν ἔργον τὸ ὅποιον ἐγκαινιάζομεν σήμερον.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1961

Κυρίες και Κύριοι,

Με εξαιρετικήν χαράν σᾶς υποδεχόμεθα σήμερον εἰς τὸ Σχολεῖον, διὰ τὴν πρώτην κοινήν σύσκεψιν πρὸς μελέτην τῶν προβλημάτων τῶν παιδιῶν σας. Ὅπως γνωρίζετε, ἡ ἀγωγή εἶναι κατὰ ὠρισμένην ἀναλογίαν — τὸ 1/3 περίπου — ἔργον τοῦ σχολείου, κατὰ δὲ τὰ 2/3 ἔργον τῆς οἰκογενείας. Διότι, τὸν περισσότερον χρόνον τὸ παιδί διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ τὴν καθοδήγησιν τοῦ σπιτιοῦ. Ὅσονδήποτε καὶ ἂν ἐπηρεάζῃ μετὰ τὸ κῦρος καὶ τὴν πείραν τοῦ σχολείου τὴν ὅλην ἀγωγήν, εἶναι βέβαιον, ὅτι διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ ἔργον τοῦ ἀποτελεσματικώτερον, εἶναι ἀνάγκη νὰ μᾶς βοηθήσετε σεῖς οἱ γονεῖς, παρέχοντες ὅλα τὰ στοιχεῖα, τὰ ὅποια σᾶς ζητοῦμεν, καὶ ὅσα παρατηρεῖτε σεῖς, καὶ τὰ ὅποια ἡμεῖς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑποψιασθῶμεν. Ἡ ἔγκαιρος κατατόπισίς μας ἐπὶ πολλῶν σημείων ποῦ ἀφοροῦν τὴν ζωὴν τοῦ παιδιοῦ σας, τὰς φυσικὰς καὶ τὰς πνευματικὰς του ικανότητας, τὰς ψυχικὰς του ιδιορρυθμίας, καὶ τὰς ἰδιζούσας κλίσεις του, καὶ ἡ ἐν γένει συμβολή σας εἰς τὸ νὰ σχηματίσωμεν πλήρη καὶ ἀκριβῆ εἰκόνα τῆς προσωπικότητος τῶν παιδιῶν σας, θὰ μᾶς βοηθήσουν ἐξαιρετικὰ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου μας. Τὸ ἔργον μας εἶναι ἐξαιρετικὰ λεπτὸν καὶ ὑπεύθυνον, καὶ εἴμεθα ὅλοι βέβαιοι, ὅτι θὰ μᾶς βοηθήσετε νὰ τὸ φέρωμεν εἰς πέρας ἐπιτυχῶς. Βοηθοῦντες τὸ ἔργον τοῦ σχολείου, βοηθεῖτε τὰ παιδιὰ σας, βοηθοῦντες δὲ τὰ παιδιὰ σας καὶ τὸ σχολεῖον βοηθεῖτε τοὺς ἑαυτοὺς σας καὶ τὴν κοινωνίαν.

Ἄλλος σκοπὸς διὰ τὸν ὅποιον σᾶς ἐκαλέσαμεν σήμερον εἶναι ὁ καταρτισμὸς Συμβουλίου Γονέων. Ὁ ρόλος τοῦ Συμβουλίου Γονέων εἶναι περίπου ἀναλογος μετὰ ἐκεῖνον, τὸν ὅποιον ὀφείλει νὰ διαδραματίζῃ ὁ κάθε γονεὺς χωριστά. Ἐχει ὅμως γενικώτερον χαρακτήρα καὶ μᾶλλον ὑπεύθυνον. Τὸ Συμβούλιον Γονέων θὰ συνεδριάζῃ χωριστά, θὰ μελετᾷ καὶ θὰ καταλήγῃ εἰς συμπεράσματα, τὰ ὅποια θὰ ὑποβάλλῃ ὡς εἰσηγήσεις εἰς τὸν Καθηγητικὸν Σύλλογον πρὸς μελέτην. Περιπλέον θὰ ἔχῃ πρωτοβουλίαν εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἐξευρέσεως μέσων πρὸς ἀνακούφισιν τῶν ἀπόρων παιδιῶν.

Τελευταῖος, ἀλλ' ἀσφαλῶς ὄχι ἔσχατος, σκοπὸς τῆς σημερινῆς συγκεντρώσεως, εἶναι ὁ καταρτισμὸς Συμβουλίου Μητέρων. Πολλῶν παιδικῶν προβλημάτων ἡ λύσις εὐρίσκεται εἰς τὰ χέρια ἀμφοτέρων τῶν γονέων. Ὁρισμένων ὅμως, τῶν πλέον λεπτῶν ποῦ ἀφοροῦν τὴν γυναικείαν φύσιν, εὐρίσκεται εἰς τὰς χεῖρας τῆς Μητρός ἀποκλειστικῶς. Μόνον αὐταὶ εἶναι δυνατόν νὰ κατανοήσουν τὰ προβλήματα αὐτά, καὶ νὰ τὰ ἀντικρύσουν ἀποτελεσματικῶς. Αὐτὸ τὸ Συμβούλιον πρέπει νὰ ἀποτελῆται ἀπὸ Μητέρας, αἱ ὅποια νὰ διαθέτουν, πρωτίστως χρόνον, γνώσεις εἰδικὰς, καὶ ἰδιαιτέραν ἀγάπην πρὸς τὰ παιδιὰ γενικῶς. Ἄν διαθέτουν χρόνον, χωρὶς νὰ διαθέτουν τὰ ἄλλα προσόντα, δὲν θὰ δυνηθοῦν νὰ ἀντικρύσουν τὰ ἰδιάζοντα προβλήματα τῶν παιδιῶν. Ἄν διαθέτουν τὰ ἄλλα προσόντα καὶ δὲν διαθέτουν χρόνον ἐπαρκῆ δὲν θὰ δυνηθοῦν νὰ ἐργασθοῦν. Ἐπιβάλλεται ἡ νέα γενεὰ νὰ ἀνατραφῇ μέσα εἰς μίαν ἀτμόσφαιραν χαρᾶς καὶ κατανοήσεως, ἀπὸ τὴν ὁποίαν νὰ ἀποκτᾷ ἐφόδια διὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς, χωρὶς νὰ πληγώνεται ἀδίκως, καί, κάποτε ἀνεπανορθῶτως. Τὰ καθήκοντα τοῦ Συμβουλίου

Μητέρων εἶναι ἐξαιρετικὰ λεπτὰ καὶ ὑπεύθυνα, καί, παρακαλῶ ὅλας τὰς Μητέρας νὰ τὸ ἔχουν αὐτὸ ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν ὑπόδειξιν τῶν Μελῶν του.

Κυρίες καὶ Κύριοι, προτοῦ ἀποχωρήσετε, ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς ἐκφράσω τὴν βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην τοῦ Συλλόγου καὶ ἐμοῦ διὰ τὴν προθυμίαν, μετὰ τὴν ὁποίαν προσήλθετε, καὶ τὴν κατανόησιν τὴν ὁποίαν ἐπεδείξατε εἰς τὴν ἀντίληψιν τῶν προβλημάτων τῶν παιδιῶν μας. Εἴμεθα βέβαιοι ὅλοι, ὅτι θὰ ἐξακολουθήσετε νὰ περιβάλλετε τὸ Σχολεῖον μετὰ τὴν ἰδίαν ἀγάπην καὶ τὸ ἴδιον ἐνδιαφέρον, τὰ ὅποια ἐπεδείξατε σήμερον. Αὐτὸ θὰ ἀποτελέσῃ δι' ἡμᾶς τὴν μεγαλυτέραν ἱκανοποίησιν, καὶ τὴν ἀσφαλεστέραν ἐγγύησιν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ὑψηλοῦ μας ἔργου.

Κυρίες καὶ Κύριοι, σᾶς εὐχαριστῶ.

ΕΠ' ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ, ΤΗ 22α ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ, 1961

Κυρίες και Κύριοι,

Με εξαιρετικήν χαράν σᾶς ὑποδεχόμεθα σήμερον εἰς τὸ Σχολεῖον, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Προέδρου καὶ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς Σχολικῆς Ἐφορείας, διὰ τὴν πρώτην κοινήν σύσκεψιν πρὸς μελέτην τῶν προβλημάτων τῶν παιδιῶν σας.

Ἐπιθυμοῦμεν νὰ γνωρισθῶμεν καλύτερον μὲ τοὺς γονεῖς καὶ νὰ συντονίσωμεν τὰς προσπάθειάς μας διὰ τὸ μέγαλον ἔργον τῆς μορφώσεως καὶ ἀγωγῆς τῶν παιδιῶν μας.

Ἐχομεν εἰς τὰ χέρια μας τὰ εὐπλαστα αὐτὰ πλάσματα, τὰ τέκνα σας, τὰ ὅποια ἐσεῖς μᾶς ἐνεπιστεύθητε μὲ τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν πίστιν ὅτι θὰ σᾶς τὰ παραδώσωμεν ἀργότερον ῥωμαλέα εἰς τὴν σκέψιν καὶ τὸν χαρακτήρα καὶ ἐφοδιασμένα μὲ τὰς γνώσεις αἱ ὅποια εἶναι ἀπαραίτητοι καὶ χρήσιμοι δι' ἀντιμετώπισιν τῆς ζωῆς.

Αἱ εὐθῆναι μας εἶναι ἀπέραντοι καὶ τὸ συναισθανόμεθα πλήρως. Ὅλοι μας, ἡ Διεύθυνσις, οἱ καθηγηταὶ καὶ τὸ λοιπὸν προσωπικὸν τοῦ σχολείου ἐργαζόμεθα ἀόκνως πρὸς πληρεστέραν ἐπιτυχίαν καὶ εὐδωσίαν τοῦ ὑψηλοῦ ἔργου, τὸ ὅποιον ἀνελάβομεν.

Ἄλλὰ διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν εἶναι ἀνάγκη στενῆς, διαρκοῦς καὶ ἐντέχνου συνεργασίας Οἰκογενείας καὶ Σχολείου. Ἐνα καλὸ σχολικὸν καὶ ἕνα καλὸ οἰκογενειακὸν περιβάλλον ἐνδυναμώνουν τὴν ἀνάπτυξιν ὑγιῶν προσωπικοτήτων καὶ συντελοῦν εἰς τὴν δημιουργίαν ἀξιολόγων πολιτῶν χρησίμων εἰς τὴν ἀνάπτυξιν ὑγιоῦς καὶ ἀρμονικῆς κοινωνίας. Ἐχομεν λοιπὸν οἱ γονεῖς καὶ τὸ σχολεῖον κοινὰς ἐπιδιώξεις διὰ νὰ ἐτοιμάσωμεν τὴν εὐημερίαν τῶν παιδιῶν μας.

Καὶ πρὸς ἐπιτυχίαν ὄλων τῶν κοινῶν ἐπιδιώξεων μας εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἀγωγῆς εἶναι ἀπαραίτητα:

α) ἐνδυνάμωσις τῆς σχολικῆς πειθαρχίας. Πρέπει ὠρισμένοι ἀρχαὶ νὰ γίνουιν πιστὶς τῶν μαθητριῶν καὶ ἡ τήρησις των νὰ θεωρηθῆ παράδοσις. Ἐὰν πειθαρχήσουν σήμερον πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ σχολείου των θὰ πειθαρχήσουν ἀργότερον καὶ πρὸς τὰς οἰκογενειακὰς παραδόσεις, θὰ πειθαρχήσουν πρὸς τὴν Πολιτείαν καὶ τὸ Ἔθνος.

β) Πρέπει αἱ μαθήτριά νὰ σέβωνται τὸ σχολεῖον των καὶ νὰ ρυθμίζουν τὴν συμπεριφορὰν καὶ ἐμφάνισίν των συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ διατάξεις τοῦ σχολείου.

γ) Πρέπει νὰ ἀντιληφθοῦν τὰ παιδιὰ μας ὅτι μέγιστος παράγων πολιτισμοῦ εἶναι ἡ εὐπρέπεια, ἡ τάξις καὶ ἡ καθαριότης.

Ὅσον ἀφορᾷ α) τὴν ἐπιδίωξιν τῆς πειθαρχίας, δυστυχῶς δὲν μπορῶ νὰ πῶ, ὅτι βοηθᾷ ἡ οἰκογένεια καὶ ἐξηγοῦμαι ἀναφέρουσα παραδείγματα:

Ὅπως γνωρίζετε ἀπαγορεύονται τὰ θεάματα ἐκτὸς ἐὰν τὸ σχολεῖον τὸ ἐπιτρέψῃ παρ' ὅλα ταῦτα οἱ μητέρες ὀδηγῆτε οἱ ἴδιες τὰ παιδιὰ σας εἰς τὸν κινηματογράφον ἢ τὰ ἀφήνετε νὰ πηγαίνουν μόνα των. Εὐυπόληπτοι πολῖται δι' ἐπιστολῶν των μοῦ καταγγέλλουν, ὅτι οἱ κινηματογράφοι τῶν προαστείων, ὅπου αὐτοὶ συνέβη νὰ παρακολουθήσουν, εἶναι γεμάτοι ἐκάστην Κυριακὴν πρῶτ' ἀπὸ μαθητικὸν κόσμον ἀμφοτέρων τῶν φύλων μαζί μὲ πλῆθος ἄλλων στοιχείων τὰ ὅποια ἐκφράζονται ποικιλοτρόπως καὶ ὅπως αὐτοὶ ἀρέσκονται. Ποία εἶναι ἡ ἐπίδρασις, ὅλοι ἀντιλαμβάνεσθε.

β) Ἐνῶ ὅλοι οἱ γονεῖς καὶ ἰδίως οἱ μητέρες γνωρίζετε, ὅτι ὑπάρχει μαθητικὴ στολὴ, ἐπιτρέπετε εἰς τὰς κόρας σας νὰ φοροῦν ὅ,τιδήποτε ἄλλο καὶ δίδετε τοιοῦτοτρόπως τὸ δικαίωμα εἰς τὰ παιδιὰ σας νὰ παρακούουν εἰς τὸ σχολεῖον. Ἐνῶ ἐὰν δὲν τοὺς

ἀγοράζετε φόρεμα θὰ ἀναγκασθοῦν νὰ πειθαρχήσουν καὶ νὰ φορέσουν τὴν μαθητικὴν στολήν.

Κάτι ἄλλο πολὺ ἐπιζήμιον εἶναι τὰ μιξ-parties. Πολλὰ μᾶς καταγγέλλονται καὶ πολλὰ πρόσωπα ἐνδιαφερόμενα μᾶς διαμνηνοῦν καὶ μᾶς εἰδοποιοῦν νὰ λάβωμεν κατάλληλα μέτρα χωρὶς ὅμως νὰ λαμβάνουν καμμίαν εὐθύνην καὶ οὔτε ἀναφέρουν καθόλου πρόσωπα. Ἄλλὰ τί μπορεῖ νὰ ἐπιτύχῃ τὸ σχολεῖον, ὅταν τὸ ἔργον του τὸ καταστρατηγῆ ἢ οἰκογένεια; Ὅταν ἡ ἴδια ἢ μητέρα ἐτοιμάζει καὶ καλεῖ διὰ τὸ μιξ-party; καὶ ὅταν ἐκεῖνοι εἰς γνώσιν τῶν ὁποίων περιῆλθε τὸ ἀναφέρουν ἀπλῶς χωρὶς νὰ θέλουιν νὰ ὀνομάσουν πρόσωπα;

Τὸ σχολεῖον ἐπιθυμεῖ μὲ κάθε θυσίαν νὰ ἀποσπάσῃ τὰ παιδιὰ σας ἀπὸ ὅλα τὰ ἄσκοπα καὶ βλαβερὰ καὶ μεταχειρίζεται πρὸς τοῦτο, χωρὶς νὰ φεισθῆ κόπων καὶ φροντίδων, ὅλα τὰ εἰς τὴν διάθεσίν του μέσα καὶ ἀκόμη καὶ τὸν χρόνον ἀναπαύσεως τῶν καθηγητῶν. Τὸ σχολεῖον ἐτοιμάζει ἐνδοσχολικὰς ἀπασχολήσεις διὰ τὰς μαθητριάς, μορφωτικὰς καὶ ψυχαγωγικὰς πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν δραστηριοτήτων του.

Εἰσήγαγε ἀπὸ ἐφέτος τὸν θεσμὸν τῶν Συμβούλων Ὁμάδων. Κύριος σκοπὸς τοῦ θεσμοῦ τούτου εἶναι νὰ γνωρίζουν οἱ καθηγηταὶ καλύτερον τὰς μαθητριάς καὶ ἀποσπάσουν τὴν ἐμπιστοσύνην των, ὥστε νὰ μποροῦν νὰ τοὺς ἐμπιστευθοῦν διάφορα προβλήματα, τὰ ὅποια τὰς ἀπασχολοῦν καὶ ἔτσι θὰ μποροῦν οἱ Σύμβουλοι Καθηγηταὶ νὰ ἐξομαλύνουν ψυχικὴν ἀναταραχὴν τῶν παιδιῶν, ἢ ὅποια δυνατὸν νὰ προσέρχεται λόγῳ ὠρισμένων στερηήσεων ἢ λόγῳ σκληρότητος γονέων ἢ ἀπλῆς εὐαισθησίας αὐτῶν τούτων τῶν παιδιῶν καὶ αὐστηρότητος καθηγητῶν· ἀκόμη ἢ διερεύνησις τῶν αἰτίων ὠρισμένης συμπεριφορᾶς ἢ ψυχικῆς καταστάσεως τοῦ παιδιοῦ καὶ ἡ ἐξομάλυνσις ὠρισμένων καταστάσεων.

Ἐχωρίσθησαν τὰ παιδιὰ ἐφέτος εἰς 33 ὀμάδας αἱ ὅποια ἔχουν τὰ ὀνόματα 1η, 2α, 3η... κλπ.

Ἐδώσαμεν εἰς κάθε μίαν μαθήτριάν ἀπὸ ἕνα κατατοπιστικὸν φυλλάδιον σχετικὰ μὲ τὸν θεσμὸν τοῦτον καὶ παρακαλοῦμεν νὰ ζητήσετε νὰ μάθετε ἀπὸ τὰ παιδιὰ σας τὸ ὄνομα τῆς συμβούλου τῆς ὀμάδος εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει, τὸν ἀριθμὸν τῆς ὀμάδος καὶ τὴν ἡμέραν καὶ ὥραν ποῦ ἡ σύμβουλος αὐτῆ μπορεῖ νὰ δεχθῆ τοὺς γονεῖς.

Πιστεύομεν ὅτι μὲ τὸν θεσμὸν αὐτὸν θὰ καταρωθῶσῃ τὸ σχολεῖον νὰ γνωρίσῃ τὸν πλούσιον καὶ εὐπλαστον ψυχικὸν κόσμον τῶν παιδιῶν μας καὶ νὰ τὰ κατευθύνῃ πρὸς τὸ καλόν, νὰ κερδίσῃ τὰ παιδιὰ ὥστε νὰ ἔρχωνται εἰς τὸ σχολεῖον χωρὶς φόβον ἀλλὰ μὲ ἀγάπην καὶ πλήρη διάθεσιν πρὸς μάθησιν.

Ζητοῦμεν πρὸς τοῦτο καὶ τὴν συνεργασίαν τῶν γονέων. Ἐὰν οἱ γονεῖς ὀμιλῆτε πάντοτε εἰς τὰ παιδιὰ σας μὲ σεβασμὸν καὶ ἐκτίμησιν διὰ τὸ σχολεῖον των, τότε τὰ παιδιὰ θὰ καταβάλουν ὅλας των τὰς δυνάμεις διὰ νὰ εὐχαριστήσουν καὶ ἐσᾶς καὶ τὸ σχολεῖον των.

Ἐὰν τὰ παιδιὰ μας ἔχουν ἐλαττώματα θὰ πρέπη νὰ τὸ καθιστῶμεν γνωστὸν εἰς τὸ σχολεῖον καὶ νὰ ζητοῦμεν τὴν βοήθειάν του. Ἐκ παραλλήλου τὸ σχολεῖον θὰ καταβάλλῃ κάθε προσπάθειαν διὰ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἀνύψωσιν τῶν τροφίμων του, διὰ τῆς δημιουργίας καλῆς ἀτμοσφαιρας, ἐνδιαφερόντων πνευματικῶν, δι' ἐνδοσχολικῶν ἀπασχολήσεων τῶν μαθητριῶν μορφωτικῶν καὶ ψυχαγωγικῶν ὥστε ὡς ἀνεφάρμαμεν καὶ προηγουμένως νὰ μὴ παρίσταται ἀνάγκη νὰ καταφεύγωσι ἔξω τοῦ σχολείου πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν δραστηριοτήτων των.

Κυρίες καὶ Κύριοι, σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν ἀθρόαν προσέλευσίν σας καὶ πιστεύω εἰς τὴν ἀμέριστον συνεργασίαν καὶ συμπαράστασίν σας.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΤΗΣ Δ/ΝΤΡΙΑΣ κ. Κ. ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ
ΕΠΙ ΤΗ ΕΝΑΡΞΕΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ
ΚΗΔΕΜΟΝΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ ΔΙΑΦΩΤΙΣΤΙΚΩΝ
ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ ΜΕ ΠΡΩΤΟΝ ΟΜΙΛΗΤΗΝ ΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟΝ
ΤΗΣ Ε.Κ.Σ.Κ. ΔΡΑ Κ. ΣΠΥΡΙΔΑΚΙΝ ΤΗΝ 28.11.1962

Κυρίες και Κύριοι,

Τὸ Σχολεῖον μας μὲ χαρὰν σὰς ὑποδέχεται εἰς τὴν ἀποφινὴν ἑναρξιν τῶν πνευματικῶν του ἐκδηλώσεων. Πιστεύομεν ἀκραδάντως, ὅτι τότε μόνον συμπληροῦται τὸ ἔργον τοῦ σχολείου, ὅταν τοῦτο κοντὰ εἰς τὴν πνευματικὴν καὶ τὴν ἠθικὴν καλλιέργειαν ἐργάζεται γενικώτερον καὶ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς συμπληρώσεως τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ του ἔργου. Ἔργον τοῦ Σχολείου δὲν εἶναι νὰ μορφώσῃ μόνον τὴν νεολαίαν. Τὸ σχολεῖον ἔχει καθῆκον νὰ συμπληρώσῃ τὴν μόρφωσιν τῶν γονέων τῆς νεολαίας, παρέχον συμπληρωματικῶς ὅ,τι παρέλειψε νὰ τοὺς δώσῃ, ὅταν ἦσαν οἱ ἴδιοι μαθηταί, ἢ ὅ,τι αἱ νεώτεροι παιδαγωγικαὶ ἔρευναι καὶ μάλιστα ἡ Πειραματικὴ Ψυχολογία ἔχουν κατακτήσει εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς ὀρθῆς ἀγωγῆς τῶν νέων. Ἴσως ἡ ἔκφρασις «νὰ μορφώσῃ τοὺς γονεῖς» ἐγκλείει κάποιαν ὑπερβολήν. Πιστεύομεν ὅτι, εἰς τὴν πραγματικότητα εἶναι τοῦτο καθῆκον τοῦ σχολείου καὶ ὀφείλει νὰ τὸ ἐπιδιώξῃ ἐντόνως. Ἄν τὸ ἐπιτύχῃ ἔστω καὶ εἰς μικρὸν βαθμὸν, ἡ ὠφέλεια θὰ εἶναι ἀνυπολόγιστος. Τὸ σπίτι ἀποτελεῖ βασικὸν παράγοντα τῆς ἀγωγῆς, ὃ δὲ γονεὺς τὸν πρῶτον παιδαγωγὸν τοῦ παιδιοῦ του. Κατὰ ταῦτα πρέπει νὰ εἶναι ὁ ἴδιος ἄρτια μορφωμένος εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς ἀγωγῆς τῶν παιδιῶν, διὰ νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἔργον τοῦ σχολείου, ἢ τουλάχιστον νὰ μὴ τὸ ἀντιστρατεύεται. Ὁ ὅρος «συμπληρώνει» δὲν πρέπει νὰ φανῇ ὑπερβολικός. Ἡ ἐπίδρασις τοῦ σπιτιοῦ ἐπάνω εἰς τὸ παιδί εἶναι πολὺ πρωϊμώτερα, πολὺ μακροτέρα καὶ πολὺ ἐντονώτερα ἀπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ σχολείου. Ἀρχίζει ἀπὸ τοὺς πρώτους μῆνας τῆς γεννήσεως, διαρκεῖ ὅλην τὴν περίοδον, πού προηγεῖται τοῦ σχηματισμοῦ ἰδικῆς του οἰκογενείας — εἰς ἕνα βαθμὸν συνεχίζεται καὶ κατόπιν — καὶ εἶναι πολὺ ἐντονος, λόγῳ τῶν συναισθηματικῶν δεσμῶν πού συνδέουν τὸ παιδί μὲ τὴν Μητέρα, τὸν Πατέρα καὶ τὰ ἄλλα Μέλη τῆς οἰκογενείας. Ἰδίως ἡ ἐπίδρασις τῆς μητρὸς εἶναι ἀφάνταστος. Ἐνα παλὸν ποίημα, πού ἐμανθάναμεν, ὅταν ἤμεθα εἰς τὸ Δημοτικὸν σχολεῖον ἀρχίζε με τὸ «Μάνα, δὲ βρῖσκειται λέξη καμία, νᾶχη στὸν ἦχο της τέτοι' ἄρμονία». Ἐπειτα ἔλεγε ὅτι μετὰ τὸ μάνα ἀρχίζει τὸ παιδί, ὅταν μπαίνει εἰς τὴν ζωὴν, μάνα, ὅταν γελά, μάνα ὅταν κλαίῃ, μάνα ὅταν ἀρρωστᾷ καὶ μετὰ τὸ μάνα κλείει γιὰ πάντα τὰ μάτια.

Τὸ σχολεῖον ἐπιδρᾷ ὀλίγες ὥρες μόνον τὸ εἰκοσιτετράωρον. Ὅλες τὲς ἄλλες ὥρες τὸ παιδί εὐρίσκειται ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ σπιτιοῦ καὶ ἰδίως τῶν γονέων. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ὁ χαρακτηρισμὸς, ὅτι ἡ οἰκογένεια συμπληρώνει τὸ ἔργον τοῦ σχολείου δὲν ἔχει τίποτε τὸ ὑπερβολικόν. Αὐτὸ πρέπει νὰ προσεχθῇ καλὰ ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὅποιοι τὰ περιμένουν ὅλα ἀπὸ τὸ σχολεῖον, καὶ φορτώνουν ὅλα τὰ βάρη τῆς ἀποτυχίας εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἀγωγῆς καὶ τῆς πνευματικῆς καλλιιεργείας τῶν παιδιῶν των εἰς τοὺς ὤμους τοῦ σχολείου.

Ἄλλὰ καὶ ἂν ἀρθῇ θεωρητικῶς ἡ ἀρχὴ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ἔργου τοῦ σχολείου ἀπὸ τὸ σπίτι, παραμένει ἀκλόνητος ἡ ἀπαίτησις ἢ διαφωτισθοῦν οἱ γονεῖς εἰς τὸν τρόπον ὥστε νὰ μὴ ἀντιστρατεύωνται τὸ ἔργον τοῦ σχολείου.

Καὶ εἶναι πάρα πολλὰς οἱ περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας τὸ σπίτι ἀπὸ κακὴν ἐκτίμησιν τῆς πραγματικότητος, εἴτε ἀπὸ λόγους βλαβεροῦ συναισθηματισμοῦ κατστρέφει κυριολεκτικῶς τὸ ἔργον τοῦ σχολείου.

Ἄλλὰ καὶ κάτι ἄλλο πρέπει νὰ τονισθῇ. Ἡ ἐπίδρασις τοῦ σπιτιοῦ εἶναι ἄμεσος κατὰ κύριον λόγον. Δὲν συμβαίνει τὸ ἴδιον μὲ τὸ σχολεῖον καὶ μάλιστα εἰς τὸν ἴδιον βαθμὸν. Τὸ παιδί μπορεῖ νὰ ξεγελάσῃ τὸ σχολεῖον. Δὲ μπορεῖ νὰ ξεγελάσῃ τὸ σπίτι. Αὐτὴ ἡ ἀμεσότης τῆς ἐπίδρασεως μαζὶ μὲ τὸν ἐντονον καὶ τὸ μακροχρόνιον ἀποτελοῦν πολυτιμώτατα στοιχεῖα, τῶν ὁποίων τὸ σπίτι πρέπει νὰ κάμῃ καλὴν χρῆσιν πρὸς τὸ συμφέρον τόσο τοῦ παιδιοῦ ὅσον καὶ τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς κοινωνίας γενικώτερον.

Ἀπόψε τὸ σχολεῖον μας ἔχει τὴν ἐξαιρετικὴν εὐχαρίστησιν νὰ φιλοξενῇ εἰς τὸ βῆμα του ἐπὶ ἐνὸς σπουδαιότατου θέματος τοῦ κύκλου τῶν ἐπιδιώξεων του ἕνα διακεκριμένον ὀμιλητὴν, τὸν δόκτορα Κων/τῖνον Σπυριδάκιν, ἐπιστήμονα μὲ μακρὰν πείραν καὶ δόκιμον ἐκπαιδευτικὴν σταδιοδρομίαν. Εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι οἱ καρποὶ τῆς πείρας του θὰ ἀποτελέσουν πολὺτιμον συμβολὴν εἰς τὴν λύσιν τῶν παιδαγωγικῶν μας προβλημάτων. Ἐκ μέρους τοῦ Σχολείου καὶ τοῦ Συμβουλίου Γονέων τὸν εὐχαριστῶ διὰ τὴν ἀποδοχὴν καὶ τὸν παρακαλῶ νὰ καταλάβῃ τὸ βῆμα.

Τὸ Γυμνάσιον Παλλουριωτίσσης ἐπιθυμεῖ νὰ ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς ὄλους καὶ ὄλας, ὅσαι εἴχετε τὴν εὐγενῆ καλωσύνην νὰ προσέλθετε εἰς τὴν σημερινὴν ἑναρξιν μιᾶς νέας σειρᾶς πνευματικῶν καὶ κοινωνικῶν δραστηριοτήτων του, τῆς σειρᾶς τῶν ὀμιλιῶν τὰς ὁποίας ἀνέλαβε νὰ διοργανώσῃ ἐπὶ θεμάτων ἐκπαιδευτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ περιεχομένου. Ἡ ἀθρόα προσέλευσίς σας δὲν μαρτυρεῖ μόνον τὴν ἀμέριστον ἠθικὴν ὑποστήριξιν σας πρὸς τὸ ἔργον του, ἀλλὰ συγχρόνως μᾶς ἐνθαρρύνει εἰς τὴν προσπάθειάν μας, διότι ἡ ὑποστήριξις σας μαρτυρεῖ, ὅτι ἐργαζόμεθα ἐπὶ ὀρθῶν κατευθύνσεων. Τὰ θέματα τῶν ὀμιλιῶν αἱ ὁποῖαι θὰ δοθοῦν ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦ Σχολείου μας, εἶναι ὄλα παρμένα ἀπὸ τὴν ζωὴν καὶ ἰδίως τὰ προβλήματα τῶν παιδιῶν καὶ καλύπτουν κατὰ ἕνα τρόπον ἕνα πλήρη κύκλον τῶν προβλημάτων τῆς ζωῆς των. Ὅμως ὑπάρχουν καὶ θέματα εὐρυτέρας σημασίας, τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν τὴν κοινωνίαν ἐν τῷ συνόλῳ της. Ἐλπίζομεν μελλοντικῶς νὰ ὀλοκληρώσωμεν τὴν προσπάθειάν μας, καλύπτοντες, κατὰ τὸν δυνατὸν, ὄλους τοὺς κύκλους τῶν μαθητικῶν προβλημάτων καὶ ἐνδιαφερόντων. Ἡ προσπάθειά μας αὕτη, ἂν ἐπιτύχῃ, θὰ ἔχῃ χαρακτῆρα κοινωνικῆς ὑπηρεσίας, διότι πιστεύομεν ὅτι, ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ παιδί ἀφορᾷ καὶ τὴν κοινωνίαν, ἡ ὁποία θὰ ἀνανεωθῇ ἀπὸ τὰ σημερινὰ παιδιά, καὶ ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν κοινωνίαν ἀφορᾷ καὶ τὸ παιδί, διότι κάθε προσπάθεια τοῦ σχολείου εἰς τὴν κοινωνικὴν καὶ εὐρύτερον τὴν ἐθνικὴν ἐξυπηρέτησιν ἀποβλέπει.

Τὰ ἀνωτέρω δικαιολογοῦν τόσον τὸ θέμα, μὲ τὸ ὁποῖον κάμνομεν ἑναρξιν τῶν ὀμιλιῶν μας, ὅσον καὶ τὴν προσωπικότητα τοῦ πρώτου ὀμιλητοῦ. Ἡ θετικὴ προβολὴ τῶν σκοπῶν καὶ τῶν κατευθύνσεων τῆς Μέσης Παιδείας εἰς τὴν Νῆσον ἀποτελεῖ τὸν θεμέλιον λίθον τῆς ἐπιτυχίας ὄλων τῶν λοιπῶν ἐπιδιώξεων. Διὰ τὴν προσωπικότητα τοῦ ὀμιλητοῦ εὐτυχῶς δὲν εἶναι καμμία ἀνάγκη νὰ ὀμιλήσω. Εἶναι εἰς ὄλους γνωστός, ὥστε περιττεῦει οἰαδήποτε ἐκ μέρους μου εἰσαγωγὴ. Μόνον τοῦ ἐκφράζω τὰς εὐχαριστίας ὄλων μας, διότι ἐδέχθη νὰ κάμῃ ἑναρξιν τῆς σειρᾶς τῶν ἐφετινῶν πνευματικῶν μας ἐκδηλώσεων, καὶ τὸν παρακαλῶ, ὅπως ἀνέλθῃ εἰς τὸ βῆμα.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑΣ ΕΠΙ ΤΗ ΕΟΡΤΗ
ΤΗΣ ΣΗΜΑΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ 28ΗΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ,
ΤΗ 27.10.1962

Ἀγαπηταὶ Μαθήτριά,

Εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Λαῶν, ὅπως καὶ τῶν ἀτόμων, μερικαὶ ἡμέραι ξεχωρίζουν ἰδιαιτέρως ἀπὸ τὰς ἄλλας. Εἶναι αἱ ἡμέραι, κατὰ τὰς ὁποίας ἐμφανίζονται εἰς τὴν ζωὴν των νέαι καταστάσεις, ὄλως διαφορετικαὶ καὶ ἀντίθετοι ἀπὸ τὰς προηγουμένας. Ὅροι ἐξωτερικοὶ καὶ ἐσωτερικοὶ δημιουργοῦν τὰς καταστάσεις αὐτάς. Θεομηναί, τὰς ὁποίας στέλλει ἡ φύσις ἢ ἡ ἠθικὴ κατωτέρας τῶν ἀνθρώπων, ἀνατρέπουν τὰς βάσεις τῆς ἐθνικῆς ζωῆς τῶν λαῶν. Τὸ ἀντίκρουμα τῶν καταστάσεων τούτων εἶναι σύμφωνον πρὸς τὰς παραδεδομένας ἐθνικὰς ἀντιλήψεις. Μεγάλοι Λαοὶ ἀποδεικνύονται μικροί, καὶ μικροὶ ἀποδεικνύονται μεγάλοι. Ὁ τόνος τοῦ ἐθνικοῦ μεγαλείου τῶν μεγάλων στιγμῶν εἶναι ἀνάλογος τοῦ ἐθνικοῦ μεγαλείου, τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζει τὴν ὄλην πορείαν τῆς ζωῆς τῶν λαῶν. Ἡ Ἑλλάς ἔχει τὸν πλουσιώτερον κατάλογον τῶν ἐθνικῶν θεομηνιῶν, καὶ τὸν μεγαλύτερον ἀριθμὸν μεγαλείου, γιὰ τὸν ἡρωϊσμόν μὲ τὸν ὁποῖον τὰς ἀντεμετώπισε. Ὁ κατάλογος ἀρχίζει ἀπὸ τὰ Τρωϊκά, κατεβαίνει εἰς τὰ Περσικά, προχωρεῖ διὰ τῶν ἀγώνων τῶν Βυζαντινῶν κατὰ τῶν ποικιλονύμων βαρβάρων, φθάνει εἰς τὸ ἔπος τοῦ 21, καὶ καταλήγει εἰς τὴν 28ην Ὀκτωβρίου τοῦ 40. Εἰς τὴν τρισχιλιετῆ αὐτὴν διαδρομὴν τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος οὐδέποτε ἐπρόδωσε τὴν ἱστορίαν του ἢ τὰς βασικὰς ἀρχὰς τῆς ζωῆς, θεμέλιον τῶν ὁποίων ἀποτελεῖ ἡ ἐλευθερία. Ἡ σταθερὰ αὕτη προσήλωσις εἰς τὰς μεγάλας ἀρχὰς τῆς ζωῆς ἐξησφάλισε τὴν σταθερότητα καὶ τὴν συνέχισιν τῆς ἐθνικῆς ζωῆς. Ἑλληνικὸν Κράτος ὑπῆρξεν ἐποχαι, κατὰ τὰς ὁποίας δὲν ὑπῆρχεν. Ἑλληνισμὸς ὅμως ὑπῆρχε πάντοτε, διὰ νὰ ὑπερασπίζεται τὰς μεγάλας ἀξίας τῆς ζωῆς.

Ὅταν τῷ 40 ἡ Φασιστικὴ λαϊλαψὺ ὑψοῦτο ἀπειλητικὴ ὑπεράνω τῆς Εὐρώπης, Μεγάλοι Λαοί, μὲ ἰσχυρὰς δυνάμεις, πτωχὴν ὅμως ἐθνικὴν ἱστορίαν, ὑπεχώρουσαν πανικόβλητοι. Ἡ Ἑλλάς μὲ τὰς μικρὰς δυνάμεις ἀλλὰ τὴν ἀφαντάστως πλουσίαν Ἐθνικὴν Ἱστορίαν, δὲν ἐσκέφθη κἂν τὴν ὑποχώρησιν. Ἐστάθη ὑπερήφανος εἰς τὰς ἐπάλλξεις τῶν ἐθνικῶν της πεπρωμένων, καὶ ἐδήλωσεν εἰς τὰς Δυνάμεις τοῦ σκότους «ΟΧΙ δὲν θὰ περάσετε». Καὶ ἐπάλαισε πρὸς τὸν πρῶτον ἐπιδρομέα καὶ τὸν ἐνίκησεν μέχρις ὅτου τῆς ἐπετέθη καὶ ὁ δεύτερος ἐπιδρομέυς. Ἐπηκολούθησε μία ἱστορία σκότους, δακρύων, αἵματος, ὀδύνης, ἀλλὰ καὶ ἐθνικῆς δόξης καὶ τιμῆς.

Αυτήν την ιστορίαν, τὴν ὁποίαν ἐχάραξαν βαθειὰ εἰς τὴν ψυχὴν τῶν ὄλων οἱ σύγχρονοι Λαοί, καλεῖσθε νὰ χαράξετε εἰς τὴν ψυχὴν σας. Εἶναι ἀνάγκη νὰ τὴν κρατήσετε ὡς κληρονόμοι, καί, ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα, νὰ τὴν παραδώσετε ὡς κληροδότα εἰς τοὺς συνεχιστὰς τῆς ἐθνικῆς ζωῆς, τοὺς ὁποίους θὰ ἔχετε τὴν ὑψίστην τιμὴν νὰ δημιουργήσετε.

Δὲν προτίθεμαι νὰ ὑμνήσω τὸ μεγαλεῖον τῆς ἡμέρας. Ἡ τιμὴ αὐτὴ ἀνήκει εἰς τὴν καθηγῆτριαν σας. Ἄν ἀνῆλθον τὸ βῆμα, ἀνῆλθον διὰ νὰ ἐξάρω ἀπλῶς τὴν ἀναγκαιότητα τῆς σταθερᾶς ἐμμονῆς σας εἰς τὴν ὁδὸν τῶν ἐθνικῶν πεπρωμένων. Ἡ πίστις καὶ ἡ ἐμμονὴ εἰς τὰ πεπρωμένα αὐτὰ ἀποτελοῦν τὰ δπλα τῆς ἐπιτυχίας. Ἡ δόξα καὶ ἡ ἐθνικὴ ἐπιβίωσις ἀποτελοῦν τὰ βραβεῖα τῆς ἐμμονῆς αὐτῆς. Μὲ τὴν σειρὰν σας θὰ κληθῆτε αὔριον νὰ προσφέρετε τὸν φόρον διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἐθνικῆς ἐπιβιώσεως, ἐντὸς τῶν λαμπρῶν πλαισίων, τὰ ὁποῖα μᾶς παρέδωκεν ἡ Ἱστορία. Θὰ εἶναι βαρὺς. Εἶμαι βεβαία, ὅτι δὲν θὰ διστάσετε νὰ ὑπακούσετε μὲ προθυμίαν. Ἡ πρόσφατος Κυπριακὴ Ἱστορία μαρτυρεῖ πειστικῶς περὶ τούτου.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑΣ

κ. ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ ΕΠΙ ΤΗ 28ῃ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ
ΤΗ 26ῃ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1963

Ἄγαπηται Μαθήτριάι,

Ἴδου καὶ πάλιν ἡμεῖς ἐπὶ τὰς θύρας νέου σχολικοῦ ἔτους μὲ νέα προβλήματα, νέας εὐθύναι, νέα καθήκοντα καὶ ὑποχρεώσεις. Ἡ ζωντανὴ πραγματικότης τῆς κοινωνίας καὶ τῆς πατρίδος, μὲ τὰ ὑψηλὰ ιδεώδη τῶν, εἰς γενικὰς γραμμὰς ἴστανται ἀμετάβλητα, πανομοιότυπα, αἰώνια. Ἀλήθειαι καὶ ἐπιδιώξεις βασικαὶ διὰ τὴν ὀρθὴν καὶ ὑγιᾶ πορείαν τῶν κοινωνιῶν, ἀπαραίτητοι διὰ τὴν πλήρη ἀνταπόκρισιν εἰς τὰς ὑψηλὰς παραδόσεις τῆς πατρίδος, δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ μένωσιν ἀμετάβλητοι. Ἡ ἡμέρα αὐτὴ τῆς σχολικῆς ζωῆς εἶναι ἀφιερωμένη κατὰ κύριον λόγον εἰς τὴν ἐκτίμησιν καὶ ἰδίως τὴν συνειδητοποίησιν τῆς ἱερᾶς ιδέας τῆς Πατρίδος. Ἐν σύμβολον καὶ μία ιδεώδης πραγματικότης ὑψώνονται εἰς τὰ μάτια σας τὴν ἡμέραν αὐτὴν. Σύμβολον ἡ Σημαία, ἡ αἰσθητὴ προσωποποίησις τῆς πατρίδος. Κάτω ἀπὸ τὰ χρώματα καὶ τὸν σταυρὸν τῆς ἀντικρύζετε τὴν ἔνδοξον ἱστορίαν τῆς, τὴν ἱστορίαν τῆς Σημαίας, ἡ ὁποία ἐσελάγισε νικήτρια εἰς τὴν ξηρὰν, τὰ γλαυκὰ πελάγη καὶ τοὺς γαλανοὺς οὐρανοὺς, νικήτρια ἐν πολέμῳ νικήτρια ἐν εἰρήνῃ. Νικήτρια διὰ τῆς ἀνδρείας τῶν τέκνων τῆς, τὰ ὁποῖα ἐβάδιζον εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν διὰ τὰς ἐθνικὰς διεκδικήσεις, μὲ σύμβολον τὸ Ἑλληνικὸν «Μηδὲ γένος πατέρων αἰσχυνέμεν», νικήτρια διὰ τῆς πίστεως εἰς τὴν θρησκείαν τοῦ σταυροῦ, μὲ σύνθημα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εἶδεν ἐν πληρεῖ μεσημβρίᾳ εἰς τὸν οὐρανὸν ὁ Μέγας Κων/τίνος, τὸ «ἐν τούτῳ νίκα» καὶ τὸ ὁποῖον ἀπετέλεσεν τὴν ἀκαταμάχητον δύναμιν, μὲ τὴν ὁποίαν ἐθαυματούργησεν ἀρχικῶς ὁ Χριστιανισμὸς, καὶ ἀργότερον ὁ νεώτερος Ἑλληνισμὸς, ὅταν συνεδύασε τὸ Ἑλληνικὸν πρὸς τὸ Χριστιανικὸν ιδεῶδες.

Παρὰ τὸ σύμβολον ὁμως ὑπομιμνήσκεσθε σήμερον καὶ μίαν ιδεώδη πραγματικότητα. Εἶναι ἡ πραγματικότης τῆς 28ῆς Ὀκτωβρίου, τῆς ἡμέρας κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ιδέα ἐνίκησε τὴν ὕλην, ἡ ἀνδρεία τὴν βίαν, ἡ ἀρετὴ τὴν κακίαν, ὁ πολιτισμὸς τὴν βαρβαρότητα, ὁ Δαυτὶδ τὸν νεώτερον Γολιάθ, ἡ Ἑλλὰς τὴν Ἱταλίαν τοῦ Μουσσολίνι. Ἡ ὑπόμνησις δὲν γίνεται διὰ νὰ παράσχη εὐκαιρίαν νὰ ἐπαναπαυθῶμεν εἰς παλαιὰς δόξαι, ἀλλὰ διὰ νὰ μᾶς ὑπομνήσῃ γεγονότα ἐκ τῶν ὁποίων νὰ ἀντλήσωμεν διδάγματα.

Τὸ Σύμβολον τῆς Πατρίδος καὶ ἡ σύγχρονος ἱστορικὴ πραγματικότης ὑψοῦνται σήμερον ἐνώπιόν σας διὰ νὰ σᾶς ὑπομνήσουν ἱερὰ καθήκοντα καὶ ὑποχρεώσεις. Μέγα παρελθόν, μεγάλα ὑποχρεώσεις. Οἱ ἀπόγονοι κληρονομοῦν τὸ μεγαλεῖον τῶν προγόνων μὲ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τὸ αὐξήσουν «τὴν Πατρίδα δὲ οὐκ ἐλάττω παραδώσω, ἀλλὰ πλείω δὲ καὶ ἀρείω ὅσης ἂν παραδέξωμαι».

Εἶμεθα ὑπεύθυνοι ἀπέναντι αἰώνων Ἑλληνικῆς Δόξαι, εἶμεθα ὑπεύθυνοι ἀπέναντι εἰς ὅ,τι ὄχι μόνον οἱ παλαιότεροι, ἀλλὰ καὶ οἱ νεώτεροι Ἕλληνας ἐδημιούργησαν, εἴτε ταῦτα εἶναι ἀνδραγαθήματα σωματικῆς βώμης καὶ ψυχικοῦ σθένους, εἴτε ταῦτα εἶναι αἱ γνωστὰ μεγαλειώδεις πνευματικαὶ ἐπιτεύξεις.

Εἶμεθα ὑπεύθυνοι ἀπέναντι στὰ Κυπριακὰ νεῖατα καὶ στὴν μεγάλην θυσίαν τῶν Ἐθυσιασθησάν ἀγωνιζόμενοι ὑπὲρ τοῦ ὑψηλοτέρου ἰδανικοῦ, τοῦ ἰδανικοῦ τῆς

Ἐλευθερίας. Αἱ ἅγιοι ψυχαὶ των θὰ φτερουγίζουν ἀνάμεσά μας καὶ τότε μόνον θὰ ἰκανοποιηθοῦν ὅταν θὰ παρακολουθήσουν σᾶς, τὴν νεωτέραν γενεάν ἀνταξίας τῆς ὑπερτάτης θυσίας των.

Μὴ λησμονῆτε ἐκ παραλλήλου ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Πατρίς ὁ ὅποια ἐπὶ δύο ἡδὴ χιλιετηρίδας μεγαλουργεῖ ἐδημιούργησεν τὸν Νεώτερον Ἑλληνικὸν Πολιτισμὸν στηριζομένη εἰς τὴν ἀκαταμάχητον δύναμιν τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ὁ Γολγοθᾶς ἐστήριξε τὴν Ἑλλάδα καὶ ἡ Ἑλλάς ἐπολέμησε διὰ τὴν προάσπισιν καὶ ἐξάπλωσιν τῶν διδασμάτων ποῦ ἐκπορεύονται ἀπὸ τὸν Γολγοθᾶν. Καὶ ἀπετελέσθη συνδυασμὸς ἐξαίρετος τῶν δύο ὑψηλοτέρων ἰδεωδῶν τοῦ ἀρχαίου καὶ νεωτέρου κόσμου τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ Χριστιανικοῦ.

Αὐτὸν τὸν θαυμάσιον συνδυασμὸν ἐπιθυμῶ ὑπὸ μορφὴν ἐπιλόγου νὰ σᾶς ἐπισημάνω διὰ νὰ συνειδητοποιήσετε καλύτερον τὰς κατευθύνσεις σας ὡς Χριστιαναὶ καὶ ὡς Ἑλληνίδες κατ' εὐθεῖαν κληρονόμοι τῆς ἱστορικῆς κληρονομίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἀναξιότης ἢ ἀμαύρωσις τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης ιδιότητος δὲν ἐπιτρέπεται. Βαδίσατε καὶ τὸ ἔτος τοῦτο ὑπὸ τὰς πτυχὰς τῆς Ἑλληνικῆς Σημαίας καὶ ὑπὸ τὴν εὐλογίαν τοῦ Σταυροῦ. Μόνον μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν θὰ ὀλοκληρώσετε τὸν ἑαυτὸν σας. Διαγράψατε σταθερὰ καὶ μὲ αὐστηρότητα τὸν ὀρθὸν προσανατολισμὸν τῆς μετέπειτα ζωῆς σας. Μὴ ἐφησυχάζετε εἰς τὴν μαθητικὴν σας ιδιότητα καὶ μὴ ὑποτιμᾶτε τὸν περιωρισμένον κύκλον τῶν σημερινῶν ὑποχρεώσεών σας. Ἡ μαθητικὴ ιδιότης ἀποτελεῖ τὴν προβαθμίδα τῆς μετέπειτα ὑψηλῆς ἀποστολῆς σας καὶ ἔχει ἀξίαν μόνον, ἐφόσον χρησιμοποιεῖται ἐπωφελῶς διὰ τὴν θεμελίωσιν τοῦ μέλλοντος.

Τὸ χρέος σας εἶναι βαρὺ καὶ πρέπει νὰ ἐργασθῆτε διὰ νὰ ἐπιτύχετε. Τὸ εὐχόμεθα ὅλοι ἀπὸ καρδίας.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑΣ
κ. ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ ΕΠΙ ΤΗ ΕΘΝΙΚΗ
ΕΠΕΤΕΙΩ ΤΗΣ 28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗ ΕΟΡΤΗ
ΤΗΣ ΣΗΜΑΙΑΣ ΤΗ 27.10.1966

Ἀγαπηταὶ Μαθητριά,

Τὰ Ἔθνη, τὰ ὅποια ἀγωνίζονται διὰ τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν των εἶναι προωρισμένα νὰ ζήσουν καὶ νὰ μεγαλουργήσουν. Τὸ ἀπέδειξαν τούλάχιστον οἱ αἰῶνες ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων.

Τοῦτο ὅμως ἀπέδειξαν γλαφυρότερον παντὸς ἄλλου οἱ Ἕλληνες, ἀπὸ τότε, ὅτε ἄρχισαν νὰ διαδραματίζουν τὸν ἱστορικὸν τὸν ῥόλον ἐπὶ τῆς Γῆς. Καὶ τοῦτον τὸν ῥόλον τὸν ἐκράτησαν μὲ ἐκπληκτικὴν συνέπειαν εἰς μίαν περίοδον τριῶν χιλιάδων ἐτῶν.

Βέβαια τὸ τίμημα τῆς ψυχικῆς ἀλκῆς εἶναι πάντοτε βαρὺ, ἐξ οὗ καὶ αἱ θυσίαι τῆς φυλῆς μας. Εἶναι ὅμως ταυτοχρόνως καὶ θεῖον. Καὶ ἡ ἱστορία γνωρίζει τελικῶς πάντοτε νὰ ἀμείβῃ καὶ ἡ μεγαλύτερη ἀμοιβὴ εἶναι ἡ ἱστορικὴ ἐπιβίωσις.

Κάτοικοι οἱ Ἕλληνες μιᾶς σχετικῶς πτωχῆς χώρας ἔζησαν διὰ μέσου τῶν αἰώνων, τὴν στιγμήν κατὰ τὴν ὅποιαν ἔθνη πολυπληθῆ ζῶντα κάτω ἀπὸ γεωγραφικοὺς ὄρους πολὺ εὐνοϊκοὺς δὲν ἠδυνήθησαν οὔτε θέσιν εἰς τὴν ἱστορίαν νὰ διεκδικήσουν, ἀλλ' οὔτε καὶ ἐν τῇ ζωῇ.

Οὕτω σήμερον, ὅτε συγκεντρωνόμεθα διὰ νὰ ἐορτάσωμεν τὴν ἐπέτειον τῆς 28ης Ὀκτωβρίου τοῦ 1940 καὶ ταυτοχρόνως νὰ ἀποτίσωμεν φόρον τιμῆς πρὸς τὸ σύμβολον τῶν ἀγῶνων τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τὴν γαλανόλευκον, οὐδὲν ἄλλο πράττομεν, εἰ μὴ νὰ τιμῆσωμεν τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς θυσίας τοῦ ἔθνους μας ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων.

Ἡ 28η Ὀκτωβρίου εἶναι ἀπλῶς ἡ συνέχεια τῶν ὅσων παρέδωσαν οἱ Μαραθωνομάχοι εἰς τοὺς βουλγαροκτόνους καὶ ἐκεῖνοι εἰς τοὺς Τουρκομάχους.

Ἐνας τελευταῖος χρυσοῦς κρίκος εἰς τὴν ἀλυσίδα τῶν πεπρωμένων τῆς φυλῆς μας.

Ὁ κρίκος αὐτὸς δὲν ἐδόξασε μόνον τὴν Ἑλλάδα, ἀλλ' ἐπαραδειγμάτησε καὶ ἐνεδυνάμωσε τὴν σφαδάζουσαν ὑπὸ τὸ πέλμα τοῦ κατακτητοῦ Εὐρώπην, ὥστε τελικῶς νὰ δυνηθῆ νὰ πλήξῃ ἐπιτυχῶς τὸν θανάσιμον κίνδυνον. Εἶναι ἐκεῖνος τέλος, ὅστις διέσωσε καὶ ἐχάρισε τὰ χρυσᾶ δῶρα τῆς Ἐλευθερίας καὶ τῆς ἀξιοπρεπείας εἰς τὴν Ἀνθρωπότητα. Ἴδου ἡ προσφορά τῆς μικρῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸ δραματικὸν διὰ τὸν κόσμον ὅλον ἔτος 1940.

Ὅμως δὲν πρόκειται νὰ ἐπεκταθῶ εἰς τὸν ἔπαινον τῆς ἡμέρας. Ἄλλος συναδέλφος ὅστις ἐντὸς ὀλίγου θὰ καταλάβῃ τὸ βῆμα, θὰ πράξῃ τοῦτο. Ἐγὼ ἀρκοῦμαι μόνον νὰ πῶ ἀκόμη μερικὰς λέξεις πρὸς τὰς μαθητριάς τοῦ σχολείου τούτου.

Ἐχομεν ἀγαπηταί μου, μίαν παράδοσιν βαρεῖαν ὅσον τίποτα ἄλλο εἰς τὴν Γῆν. Ὁφείλομεν νὰ τὴν διαφυλάξωμεν ἀνεπάφον ἀπὸ οἰονδήποτε κίνδυνον. Ὁφείλομεν ἀκόμη νὰ τὴν συνεχίσωμεν. Ἡδὴ ἡ μικρὰ Κύπρος εὕρσκεται ἐπὶ τὰ ἔχνη τῆς

λαμπρᾶς πορείας τοῦ ἔθνους μας. Ὁ δικός σας ρόλος εἶναι μέγας καὶ ὡς μητέρων καὶ ὡς Ἑλληνίδων. Ἡ λεωφόρος τῆς δόξης εἶναι ἀνοικτή, φωτισμένη ἀπὸ τοὺς προβολεῖς τῶν αἰώνων. Εἰσέλθετε εἰς αὐτήν, ἀφοῦ κάμετε φάρον σας τηλαυγῆ τὸν σταυρόν καὶ τὴν γαλανόλευκον.

Τούτην τὴν γαλανόλευκον ἢ ὁποία ὑπερήφανος κυματίζει ἐνώπιον ἡμῶν καὶ μᾶς καλεῖ. Εἶναι τόσο ἐνδοξος, ὥστε εἰς τὸ κάλεσμά της δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὀρρωδῆσωμεν.

Ἐμπρὸς λοιπόν. Ἡ ἱστορία, οἱ αἰῶνες, ὁ Ἑλληνισμὸς τῶν τριῶν χιλιάδων ἐτῶν μᾶς παρακολουθοῦν καὶ μᾶς ἀναμένουν.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑΣ
κ. ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ
ΕΠΙ ΤΗ ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ, 30.1.1962

Ἐντιμε Κε ἐκπρόσωπε τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος, Πανοσιολογιώτατε, Σεβαστὸν Ἱερατεῖον, Ἐντιμε Κύριε Ἐκπρόσωπε τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου, Κύριε Τμηματάρχα τοῦ Γραφείου Πολιτιστικῆς Ἀναπτύξεως, Ἐντιμοὶ κύριοι ἐκπρόσωποι τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, Ἀγαπητοὶ συνάδελφοι, Κυρίες καὶ Κύριοι

Μὲ συγκίνησιν ἰδιαιτέραν καὶ κατάνυξιν εὐλαβῆ τὸ ἐλπιδοφόρον τοῦτο πνευματικὸν φυτώριον τῆς θηλείας νεότητος Λευκωσίας ἐορτάζει σήμερον τὴν ἐορτὴν τῶν Τριῶν Μεγίστων τῆς Ἐκκλησίας Φωστήρων. Μὲ συγκίνησιν, διότι διὰ πρώτην φοράν ἐφέτος, ὅτε ἀνεγνωρίσθη τὸ σχολεῖον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργ. Παιδείας τῆς Ἑλλάδος χάρις εἰς τὴν πλήρη ἐπάρκειαν στέγης καὶ προσωπικοῦ, ἀποκτᾷ αὐτοτελῆ πνευματικὴν καὶ διοικητικὴν ὀντότητα, ὡς Γυμνάσιον Παλλουριωτίσεως καὶ ὄχι ὡς Παράρτημα Παλλουριωτίσεως, μὲ κατάνυξιν δὲ εὐλαβῆ, διότι ἐφέτος διὰ πρώτην ἐπίσης φοράν δίδεται εἰς αὐτὸ ἢ εὐκαιρία νὰ ἀποτίσῃ αὐτοτελῶς φόρον τιμῆς εἰς τὰς τρεῖς γεραρὰς μορφὰς τῆς Χριστιανικῆς καὶ τῆς Ἑλληνικῆς ιδέας.

Οἱ τρεῖς μελίσσοι Ἱεράρχαι, τὴν μνήμην τῶν ὁποίων ἐορτάζομεν σήμερον, ὁ Βασίλειος ὁ Μέγας, ὁ Θεολόγος Γρηγόριος καὶ ὁ Κλεινὸς Ἰωάννης, δὲν εἶναι ἀπλῶς οἱ μῦσαι τῶν μεγάλων ἀληθειῶν τῆς ἀγίας ἡμῶν πίστεως, οὔτε οἱ ἀκάματοι ἐργάται τοῦ Χριστιανικοῦ Ἀμπελῶνος. Εἶναι ἐνταυτῷ καὶ οἱ ἀκάματοι στυλοβάται τοῦ Χριστιανισμοῦ. Διὰ τῆς σοφίας, τῆς πίστεως καὶ τοῦ εὐλαβοῦς αὐτῶν παραδείγματος ἐθεμελίωσαν τὸ τότε πανταχόθεν βαλλόμενον σκάφος τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἀνήγειραν τοῦτο, πύργον ἀκατάβλητον καὶ φάρον παμφαῆ, εἰς δόξαν αἰώνιαν τῆς Θρησκείας τοῦ Θεανθρώπου.

Παρὰ τὰ ἀνωτέρω εἶναι καὶ οἱ προστάται ἅγιοι τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας καὶ τῆς μαθητικῆς νεότητος. Διὰ τῆς Ἑλληνικῆς αὐτῶν σοφίας κατέρριψαν τὰ φαινομενικὰ ἐμπόδια, τὰ ὁποῖα ἐχώριζον τὴν θύραθεν σοφίαν ἀπὸ τὴν Χριστιανικὴν, ἀποδείξαντες διὰ τοῦ παραδείγματος καὶ τῆς προσωπικότητάς των, ὅτι οὐδεμία παιδεία ἐρειδομένη ἐπὶ τοῦ σεβασμοῦ τῶν αἰωνίων ἠθικῶν καὶ πνευματικῶν ἀξιῶν καὶ ἀληθειῶν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντιμάχεται πρὸς τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν. Σαφῆ τὴν εἰκόνα τοῦ Ἀληθοῦς Θεοῦ δὲν δύναται ἀσφαλῶς νὰ παράσῃ μόνη ἢ θύραθεν σοφία. Ὁξύνει ὁμως τὸν νοῦν εἰς τὴν λύσιν τῶν προβλημάτων τοῦ κόσμου, καὶ τὸν φωτίζει εἰς τὴν ὁδὸν πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ Θεοῦ.

Ἐγένοντο οὕτω οἱ τρεῖς τῆς Ἐκκλησίας Φωστῆρες διὰ τοῦ ὑπερόχου συνδυασμοῦ τῆς Χριστιανικῆς μετὰ τῆς θύραθεν σοφίας οἱ θεμελιωταὶ τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ χαρακτῆρος τῆς Παιδείας μας θεμελιώσαντες συγχρόνως τὸ πνεῦμα τοῦ πολιτισμοῦ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος.

Τὸν ἀνωτέρω διφυᾶ χαρακτῆρα τῆς θρησκευτικῆς καὶ τῆς πνευματικῆς προσωπικότητος τῶν Μεγάλων Ἱεραρχῶν ἔχουσα ὑπόψιν ἢ θρησκευούσα Ἑλληνικὴ Πολιτεία ἐθέσπισε τὴν ἐπέτειον τῆς μνήμης αὐτῶν ὡς ἡμέραν ἐπισήμου ἐορτασμοῦ τῶν Γραμμάτων. Τὴν εὐλαβῆ ταύτην παράδοσιν ἀκολουθοῦντες καὶ ἡμεῖς συνήλθομεν

σήμερον εἰς τὸν κοινὸν τοῦτον ἑορτασμόν. Ἡ ρήτωρ τῆς ἡμέρας, θὰ σᾶς ἀναπτύξει καλύτερον καὶ λεπτομερέστερον ἀπὸ ἐμὲ τὸν χαρακτῆρα τῆς συμβολῆς τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, τῶν ὁποίων τὴν μνήμην ἑορτάζομεν σήμερον. Ἄς εὐχηθῶμεν ὅπως τὸ πνεῦμα τῆς διφυοῦς σοφίας καὶ τῆς ἀρετῆς τούτων ὁδηγήσῃ πάντας ἡμᾶς σήμερον εἰς τὸν ὀρθὸν δρόμον, σήμερον, ὅτε ἡ ἔλλειψις πίστεως εἰς τὰ μεγάλα πεπρωμένα τοῦ ἔθνους καὶ τὴν ἀγωνιστικὴν μοίραν τῆς Φυλῆς, κινδυνεύουν νὰ μας καταστήσουν μικροψύχους. Ἀπόγονοι μιᾶς τόσοσιν μεγάλης Ἐκκλησιαστικῆς καὶ Ἑλληνικῆς κληρονομίας, θὰ εἴμεθα δικαιολογημένοι ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ ἀδυναμίᾳ μας νὰ ὑστερήσωμεν, παντελῶς ὅμως ἀδικαιολόγητοι νὰ παρακλίνωμεν.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑΣ κ. ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ ΕΠΙ ΤΗ ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ ΤΗ 30ῃ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1967

Κυρίες καὶ Κύριοι, Ἀγαπηταὶ μαθήτριάι,

Συνηθροίσθημεν καὶ πάλιν ἐφέτος εἰς τὸν ἱερὸν τοῦτον χώρον, διὰ νὰ ἑορτάσωμεν ἀπὸ κοινοῦ ὅλοι τὴν ἑορτὴν τῶν Γραμμάτων, γονεῖς, καθηγηταὶ καὶ μαθήτριάι. Εἶναι μία ἑορτὴ, τὴν ὁποίαν ὅλος ὁ κόσμος τιμᾷ ἐκ παραδόσεως καὶ ἀνάγκης, δὲν κατέστη ὅμως αὕτη κανὼν βίου, διότι λόγοι συνηθείας παρασύρουν ἡμᾶς εἰς ξέφρενον καλπασμὸν εἰς τὴν σφαῖραν τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν, ἐντὸς τῆς ὁποίας μᾶς κινοῦν αἱ κακῶς νοούμεναι βιοτικαὶ καὶ κοινωνικαὶ ἀνάγκαι.

Ἐν περιεργῶν ὀξύμωρον παρουσιάζει ἡ σημερινὴ ἀνθρωπότης. Τιμᾷ τὴν πνευματικὴν καὶ τὴν καλλιτεχνικὴν παραγωγὴν, δὲν ἀξιοποιεῖ ὅμως τὰ ἠθικὰ καὶ τὰ ἀνθρωπιστικὰ διδάγματα, τὰ ὁποῖα προβάλλει ὡς κανόνας ζωῆς ἡ Ἐπιστήμη καὶ ἡ Τέχνη. Ὡς ἐκ τούτου ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας ἡ σημερινὴ ἑορτὴ θὰ ἡδύνατο νὰ θεωρηθῆ περιττὴ. Διατὶ νὰ τιμῶμεν τὰ Γράμματα, τὴν Ἐπιστήμην καὶ τὴν Τέχνην, ἀφοῦ δὲν τιμῶμεν τοὺς κανόνας ζωῆς, τοὺς ὁποίους ὑποβάλλουν εἰς ἡμᾶς; Εἶναι ἀσφαλῶς κακὸν τὸ ὅτι δὲν ἀκολουθοῦμεν τὰ διδάγματα ζωῆς, τὰ ὁποῖα καθιεροῦν τὰ Γράμματα, Ἐπιστήμη, Τέχνη, θὰ ἦτο ὅμως κάκιστον καὶ ὀλέθριον, ἐὰν δὲν ἐτιμῶμεν τὰς πηγὰς τούτων. Ἡ σπουδὴ καὶ ἡ μελέτη μᾶς δίδουν τὴν γνῶσιν τῶν μεγάλων ἀξιῶν τῆς ζωῆς, ἡ ὁποία εἰς κάποιον βαθμὸν μᾶς συγκρατεῖ ἀπὸ τὸν ὑλιστικὸν κατήφορον, ὅστις χαρακτηρίζει τὴν σημερινὴν κοινωνίαν.

Σπουδάζομεν καὶ τιμῶμεν τὴν Ἐπιστήμην καὶ τὴν Τέχνην, δὲν ἐφαρμόζομεν ὅμως, εἰ μὴ εἰς ἐλάχιστον βαθμὸν, τοὺς κανόνας βίου, οἱ ὁποῖοι ἐξάγονται ἀπὸ τὴν μελέτην των.

Σκεφθῆτε, τί θὰ ἐγίνετο, ἐὰν δὲν τὰς ἐμελετούσαμεν κἄν. Ἡ γνῶσις μᾶς παρέχει ὅπλα, τὰ ὁποῖα δὲν χρησιμοποιοῦμεν. Νὰ σκεφθῆ τις τί θὰ ἐγίνετο ἐὰν εἴμεθα τελείως «ἄοπλοι». Ἄν, ἔχοντες γνῶσιν τῶν ἀξιῶν τῆς ζωῆς καὶ μὴ ἐφαρμόζοντες ταύτας, παρεμένωμεν κατώτεροι ἄνθρωποι, τί θὰ ἐγινόμεθα, ἂν δὲν ἐλαμβάνομεν κἄν γνῶσιν τούτων. Ἀσφαλῶς θὰ εἴμεθα «θηρία».

Ἄς τιμῶμεν λοιπὸν τὰ γράμματα διὰ τῆς διφυοῦς ταύτης πνευματικῆς καὶ θρησκευτικῆς τελετῆς. Ἐπισημοποιοῦμεν τοιοῦτοτρόπως τὴν ἀνάγκην των εἰς τὴν ζωὴν καὶ κοσμοῦμεν μὲ ἱεροπρέπειαν τὴν ζωὴν τῶν παιδιῶν μας, στοιχεῖον δηλαδὴ, τὸ ὁποῖον θὰ τοὺς γίνῃ μόνιμος ἄρτος ζωῆς. Διότι πρέπει νὰ τονισθῆ καὶ τοῦτο, ὅτι αἱ πνευματικαὶ ἀξίαι καὶ τὰ ἠθικὰ ἀγαθὰ δὲν ἀποτελοῦν διακοσμητικὴν πολυτέλειαν εἰς τὴν ζωὴν ἀλλὰ εἶδος καθημερινῆς ἀνάγκης.

Ἄς ἑορτάσωμεν λοιπὸν ὅλοι σήμερον τὰ σύμβολα τοῦ πνεύματος καὶ ἄς ὑψώσωμεν εἰς τὴν ψυχὴν μας καθοδηγητὴν Φάρον τοὺς Τρεῖς Μεγίστους Φωστῆρας, τὴν μνήμην τῶν ὁποίων ἑορτάζει σήμερον ἡ Ἐκκλησία. Πιθανὸν νὰ μὴ μᾶς φωτίζουν τὸν δρόμον πρὸς τὴν ἀνοδικὴν πορείαν τοῦ πνεύματος. Θὰ μᾶς ἐμποδίσουν ὅμως ἀσφαλῶς ἀπὸ τοῦ νὰ ἐμπέσωμεν εἰς τὸ βάραθρον.

Μὲ τὰς γενικὰς αὐτὰς σκέψεις χαιρετίζω τὴν εὐγενῆ παρουσίαν σας εἰς τὴν σημερινὴν μας τελετὴν καὶ παραδίδω τὸν λόγον εἰς τὸν συνάδελφον, ὁ ὁποῖος θὰ σᾶς ὀμιλήσῃ ἀναλυτικώτερον περὶ τῆς μεγάλης σημασίας τῆς ἑορτῆς.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑΣ
κ. ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ
ΕΠΙ ΤΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΕΤΕΙΩ ΤΗΣ 25ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1962

Ἀγαπηταὶ Μαθήτριά,

Μὲ πάμφωτον τὴν ψυχὴν, μὲ ὑψηλὰ τὰ φρονήματα, μὲ ὑπερηφάνειαν καὶ ἀγαλλί-
ασιν ὑποδεχόμεθα καὶ ἐφέτος τὴν αἰγλήσσαν τοῦ Ἔθνους μας ἡμέραν τὴν 25ην
Μαρτίου. Στρέφομεν καὶ πάλιν τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν ἀστείρευτον πηγὴν τῆς
Νεοελληνικῆς Δόξης πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ἥρωας καὶ τὰ κατορθώματα τῶν
ὁποίων ἀνέστησαν τὸν Ἑλληνισμόν ἀπὸ τὸ ἄγχος βαρβαρικῆς δουλείας καὶ ἐπανεδώ-
σαν εἰς αὐτὸν τὴν θέσιν του μεταξὺ τῶν ἐλευθέρων κρατῶν τῆς Γῆς.

Ἡ 25η Μαρτίου δικαίως μᾶς γεμίζει τὰς ψυχὰς μὲ ἀγαλλίασιν καὶ ὑπερηφάνει-
αν, δικαίως μᾶς κραταιώνει τὰ φρονήματα καὶ μᾶς κάμνει νὰ λάμπωμεν ἀπὸ χαρὰν
καὶ ἐθνικὴν συγκίνησιν. Τὰ κατορθώματα, τὰ ἔργα, οἱ ἥρωες καὶ οἱ ἄνθρωποι ὑπῆρξαν
τόσον μεγάλοι ὥστε νὰ ἀφήσουν τὴν μνήμην καὶ τὴν δόξαν των εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ὅμως ἐνώπιον τῆς δόξης, τῆς ὑπερηφάνειας καὶ τῆς ἀγαλλιᾶσεως δὲν πρέπει νὰ
μεινῶμεν μόνον ἐκστατικοὶ λάτρεις καὶ θαυμασταί. Ἐνώπιόν μας προβάλλει ἡ ἀπαί-
τησις χρέους τεραστίου καὶ καθήκοντος σοβαροῦ. Νὰ πανηγυρίσωμεν μὲν, ἀλλὰ νὰ
ἔχωμεν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν μας τὴν συναίσθησιν τοῦ χρέους καὶ τοῦ καθήκοντός
μας, γνωρίζουσαι ὅτι οἱ λαοὶ δὲν σώζονται μόνον μὲ τὸν θαυμασμόν πρὸς τὰ προγονι-
κὰ κατορθώματα.

Οἱ λαοὶ διὰ νὰ σωθοῦν καὶ νὰ προοδεύσουν, ἰδιαίτερος εἰς τὰς σημερινὰς κρισί-
μους ὥρας τῆς Ἱστορίας, πρέπει νὰ συναισθανθοῦν βαθύτατα τὸ χρέος καὶ τὴν εὐθύ-
νην των καὶ νὰ ἐργασθοῦν ἀκαταπόνητα διὰ τὴν ὀλικὴν των πρόοδον, πνευματικὴν καὶ
ψυχικὴν.

Νέοι καὶ γέροντες, ἡγεσία καὶ λαὸς πρέπει νὰ καταβάλουν ὄλας των τὰς δυνάμεις
ὥστε τὸ προγονικὸν κλέος καὶ τὰ προγονικὰ κατορθώματα νὰ μὴν μείνουν σὰν ἀπλῆ
ἀνάμνησις ἐνδόξου παρελθόντος. Τὸ παρὸν μᾶς καλεῖ μὲ μύρια στόματα νὰ προσφέ-
ρωμεν τὸν ἑαυτὸν μας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς Πατρίδος.

Πανηγυρίσατε λοιπόν, ἀγαπηταὶ μαθήτριά, ἀλλὰ μὴ λησμονῆτε ὅτι αἱ ψυχαι
τῶν προγόνων ἀγάλλονται τότε μόνον, ὅταν οἱ ἀπόγονοι γίνονται «πολλῶ κάρρονες»
ἐκείνων. Ἐργασθῆτε ἀκαταπόνητα, καλλιεργήσατε εἰς τὰς ψυχὰς σας τὴν ἀγάπην
πρὸς τὴν Πατρίδα, λαμβάνουσαι πρότυπα τῆς Μεσολογγίτισσας καὶ τῆς Σουλιώτισ-
σας ποὺ ὑπῆρξαν ἔξοχοι γυναῖκες, ἀπαράμιλλοι μητέρες καὶ ἀκατάβλητοι ἀγωνίστρι-
αι. Ὅταν ἡ κάθε μία ἀπὸ σᾶς τελειοποιήσῃ τὸν ἑαυτὸν της τότε καὶ ἡ Πατρίς μας θὰ
γίνη καλύτερα καὶ τὸ Ἔθνος καλύτερον καὶ μὲ ἄφατον ὑπερηφάνειαν θὰ ἀντικρύζετε
τὰς ἐθνικὰς ἐπετείας μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι εἰς τίποτα δὲν ὑπολείπεσθε ἐνδόξων
προγόνων.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑΣ
κ. ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ
ΕΠΙ ΤΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΕΤΕΙΩ ΤΗΣ 25ης ΜΑΡΤΙΟΥ
ΤΗ 24η ΜΑΡΤΙΟΥ 1964

Ἀγαπηταὶ Μαθήτριά,

Ἄλλοτε ἐωρτάζαμεν τὴν ἐθνικὴν μας ἑορτὴν μὲ πανδήμους ἑορτὰς καὶ παρελά-
σεις εἰς τὰς ὁποίας τὴν πρώτην θέσιν κατεῖχον τὰ σχολεῖα μας. Δικαίως. Τὸ προβάδι-
σμα τῶν ἐλπίδων τοῦ ἔθνους κατεῖχε τὸ προβάδισμα τῶν ἐλπίδων τῆς κοινωνίας.

Ἐφέτος ἑορτάζομεν μόναι εἰς τὸ σχολεῖον μας. Οἱ λόγοι εἶναι γνωστοί. Ἐπί-
βουλοι φίλοι καὶ ὑστερόβουλοι σύμμαχοι μᾶς ἐπετέθησαν μίαν νύκτα, ἐπιβουλευόμε-
νοι τὴν ἐθνικὴν μας τιμὴν καὶ τὴν ἑδαφικὴν μας ἀκεραιότητα. Ὁ Λαὸς μας ἠγέρθη
σύσσωμος καὶ ἔδωκε μίαν ἀπάντησιν, σύμφωνον πρὸς τὴν ἱστορίαν του. Εἰς τὴν
βαρβαρότητα καὶ τὸ ἔγκλημα ἀντέταξε τὴν ἐθνικὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὴν ἀνδρείαν,
εἰς τὰς κλοπὰς καὶ τὰς ληστείας τὴν χριστιανικὴν ἀνοχήν, εἰς τὰ βασανιστήρια καὶ
τοὺς ἐν ψυχρῷ φόνους τὴν περιθάλψιν καὶ τὴν ἀνακούφισιν τῶν πασχόντων καὶ τῶν
γυναικοπαίδων τοῦ διώκτου, εἰς τὰς σκευωρίας καὶ τὰς κακοήθεις ψευδολογίας τὴν
ἀξιοπρεπῆ στάσιν καὶ τὴν ψυχραίμον ἔκθεσιν τῆς πραγματικότητος. Τὰς ὑψηλὰς
αὐτὰς ἀρχὰς παρέλαβε, μὲ αὐτὰς ἀνετράφη, αὐτὰς ἐξακολουθεῖ νὰ ἐφαρμόζη.

Ὅμως, παρ' ὅλη τὴν ἀδιάπτωτον στρατιωτικὴν ἐπαγρύπνησιν, ποὺ ἀπαιτοῦν αἱ
περιστάσεις, παρ' ὅλην τὴν συγκράτησιν ποὺ ἐπιβάλλουν αἱ συνθήκαι τῆς ζωῆς τοῦ
Τόπου, ἡ Μαθητικὴ Νεολαία πρέπει νὰ ἑορτάσῃ τὴν ἐθνικὴν ἐπέτειον.

Μνημόσυνον δόξης εἰς τιμὴν ἐκείνων ποὺ ἀπήλλαξαν τὸ ἔθνος ἀπὸ τὸν ζυγὸν τῆς
δουλείας ἀποτελοῦν οἱ σημερινοὶ ἑορτασμοί. Ἀλλὰ συγχρόνως καὶ βάπτισμα τῆς
Νεολαίας εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ ἐθνικοῦ καθήκοντος. Ἡ ἀνάμνησις τῶν θυσιῶν καὶ
τῶν κατορθωμάτων καθαρίζει τὰς συνειδήσεις ἀπὸ τὰς θαμπὰς εἰκόνας τῶν μικρόχα-
ρων ὑπολογισμῶν. Ἡ ἀγωνία ἐνὸς λαοῦ ἀγωνιζομένου διὰ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν
ἐθνικὴν του ἐπιβίωσιν θέτει εἰς μοῖραν πολὺ κατωτέραν τὴν ἀγωνίαν τοῦ ἀτόμου. Οἱ
ἡρωῖσμοὶ ἐνὸς ἔθνους ὀξύνουν τὴν ἔφεσιν τῶν ἀτόμων πρὸς τὰ μεγάλα. Τὰ κατορθώ-
ματα τῶν μαζῶν κεντρίζουν τὴν ἐπιθυμίαν τῶν μονάδων πρὸς ὁμαδικὴν ἐξύψωσιν.

Φόρον εὐγνωμοσύνης λοιπόν πρὸς τοὺς ἥρωας καὶ τοὺς μάρτυρας τῆς ἐλευθερίας
μας ἀποτελοῦν οἱ σημερινοὶ ἐνδοσχολικοὶ ἑορτασμοί. Ἀλλὰ συγχρόνως καὶ μάθημα
ἐθνικῆς ἱστορίας διὰ τὴν σύγχρονον νεολαίαν.

Διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους, ἂν ὁ ἐσωσχολικὸς ἑορτασμὸς ὑστερῇ εἰς ἐξωτερικὴν
λαμπρότητα, ὑπερέχει ἀσφαλῶς εἰς ἐσωτερικότητα καὶ βάθος. Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ
μεγάλου νοήματος τῆς Μεγάλης Ἡμέρας, ποὺ προηγήθη εἰς τὰς τάξεις ἀπὸ τοὺς
Καθηγητὰς σας, ἡ ἀνάπτυξις τῶν ἱστορικῶν ἀναγνωσμάτων ποὺ ἠκούσατε καὶ ἡ
ἀξιολόγησις τῶν γεγονότων καὶ τοῦ συνόλου τῆς Μεγάλης Ἀναστάσεως τοῦ Γένους
ποὺ θὰ ἀκούσατε ἀπὸ τὸν ὁμιλητὴν τῆς ἡμέρας, θὰ σᾶς δώσουν μίαν πλήρη καὶ
ὠλοκληρωμένην ἱστορικὴν εἰκόνα τοῦ ὄλου Ἔργου. Ἡ εἰκόνα αὐτὴ θὰ ὑστερῇ ἀσφα-
λῶς εἰς ἐνθουσιασμοὺς καὶ ψυχικὰ βιώματα. Θὰ ὑπερτερεῖ ὅμως εἰς πνευματικότητα
καὶ πλοῦτον ἱστορικῶν ἀληθειῶν, πρᾶγμα ποὺ θὰ σᾶς καταστήσῃ ικανὰς νὰ ἀντικρύ-

σετε σαφέστερον τὴν πραγματικότητα γύρω ἀπὸ τὴν Μεγάλην Ἡμέραν καὶ νὰ ἐκτιμήσετε ρεαλιστικώτερον τὰς ὑποχρεώσεις σας.

Ὅμως πρέπει νὰ ὁμολογηθῆ ὅτι ἡ ἐφετεῖνὴ κρίσις, ἡ ὁποία ἠπέιλησε καὶ ἀπειλεῖ τὴν Νῆσον μας ἐκ μέρους ἀσπόνδων φίλων καὶ συμμάχων, ἀπὸ μιᾶς ἀπόψεως ὠφέλησε τὸν Κυπριακὸν Ἑλληνισμόν. Τοῦ ὑπεγράμμισε, πόσον ἐπισημὰς πρᾶγμα εἶναι ἡ ἐλευθερία, ὅταν ἡ ἀσφάλειά της ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἄλλους, καὶ τοῦ κατέστησε φανερὰς τὰς εὐθύναις του διὰ τὴν διατήρησίν της. Οἱ ἀγωνισταὶ τοῦ 21 καὶ τοῦ 55 ἠλευθέρωσαν τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Κύπρον ἀπὸ τὸν δουλικὸν ζυγὸν τῶν Τούρκων καὶ τῶν Ἀγγλων. Οἱ ἀγωνισταὶ τοῦ 64 καὶ ἐφεξῆς ὀφείλου νὰ ἐπαγρυπνοῦν ἐπὶ τῆς διατηρήσεως τῆς ἐλευθερίας, τὴν ὁποίαν τοὺς ἐξησφάλισαν οἱ πρόγονοι, οἱ προχθεσῖνοι ἀδελφοὶ των, μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς (πάντα ἀνοικτὰ πάντα ἄγρυπνα) ὅπως διακηρύττει καὶ ὁ ἔθνικός μας ποιητής.

Εἰς τοὺς ἀγωνιστὰς τοῦ 64 καὶ ἐφεξῆς θὰ ἔχετε τὴν τιμὴν πολὺ σύντομα νὰ ἀνήκετε καὶ σεῖς. Ἐπέρασαν ὀριστικὰ ἡ ἐποχὴ, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ γυναῖκα ἀνέμενε τὰ πάντα ἀπὸ τὸν ἄνδρα. Πλήρης προσωπικότης, ὅπως ἐξεκλήθη σήμερον, ἤρχισε νὰ καταλαμβάνη θέσιν ὑπεύθυνον εἰς τὴν κοινωνίαν. Εἰς τὸν οἰκονομικόν, τὸν πνευματικὸν καὶ κοινωνικὸν τομέα κατέχη ἤδη ἐπίζηλον θέσιν. Ἀπομένει νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν της εἰς τὸν τομέα τῶν τακτικῶν ἀγωνιστῶν τῆς ἐλευθερίας.

Τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν κατελάμβανον μερικαὶ μόνον γυναῖκες καὶ εἰς ἐξαιρετικὰς μόνον περιστάσεις καλεῖται ἡ Κυπρία καὶ ἡ Ἑλληνίδα γενικῶς νὰ καταλάβουν μονίμως. Νὰ μεταβάλουν τὴν ἐξαιρέσιν εἰς κανόνα. Κανόνα βίου κοινὸν ἀποτελεῖ ἡ ἐλευθερία διὰ τὸν Ἑλληνισμόν, καὶ δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὴν γυναῖκα νὰ ἐξαιρῆται τῶν ὑποχρεώσεων διὰ τὴν προάσπισίν της ὅσονδῆποτε βαρεῖαι καὶ ἂν εἶναι αἱ ὑποχρεώσεις αὐταί.

Ἀγαπηταὶ μαθήτριά, ἀγαπητὰ μας παιδιὰ,

Ἀτενίσατε τὸ ὄραμα τῆς Μεγάλης Ἡμέρας, ὡσὰν ἀστραπὴν δόξης καὶ ἀστέρα φωτοβόλον. Ἡ ἀστραπὴ ἄς θερμάνῃ τὰς ψυχὰς σας. Ὁ ἀστὴρ ἄς καθοδηγήσῃ τὸ πνεῦμα σας. Μόνον μὲ ψυχὴν ἐνθουσιῶσαν καὶ πνεῦμα φωτεινὸν θὰ εἰσέλθετε, ὅπως πρέπει, εἰς τὰς τάξεις τῶν φρουρῶν τῆς Κυπριακῆς ἐλευθερίας, ἀντάξιοι τῶν ἀγωνιστριῶν τοῦ 21 καὶ τοῦ 55.

Καὶ θὰ εἰσέλθετε πολὺ σύντομα. Ἦδη σημαίνει τὸ ἐωθινὸν διὰ Παγκύπριον Συναγερμὸν.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑΣ κ. ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ ΕΠΙ ΤΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΕΤΕΙΩ ΤΗΣ 25ης ΜΑΡΤΙΟΥ ΤΗ 24η ΜΑΡΤΙΟΥ 1965

Ἀγαπηταὶ Μαθήτριά,

Μὲ φωτεινὴν τὴν ψυχὴν καὶ αἰσθήματα ὑπερφανεῖας ὑποδεχόμεθα καὶ πάλιν τὴν Μεγάλην τοῦ Ἔθνους Ἡμέραν τὴν 25ην Μαρτίου καὶ συνερχόμεθα σήμερον διὰ νὰ ἀπονεύμωμεν φόρον λατρείας πρὸς τὴν ἀστείρευτον πηγὴν τῆς Νεοελληνικῆς Δόξης πρὸς τὴν μεγαλοεργὸν γενεὰν τῶν ἡρώων, οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν θυσίαν των ἔδωσαν εἰς τὸν Ἑλληνισμόν τὴν Ἀνάστασιν καὶ κατηύθυναν καὶ πάλιν τὰ βήματά του πρὸς Ἐθνικὸν Μεγαλεῖον καὶ Δόξαν.

Αἱ Ἐθνικαὶ Ἐπέτειοι σεβασταὶ καὶ ἐπιβεβλημένα εἰς ὅλους τοὺς λαοὺς τοὺς ἔχοντας ἐθνικὴν συνείδησιν, εἶναι ἰδιαιτέρας σημασίας δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχομεν ἀκόμη ὀλοκληρώσει τὰς ἐθνικὰς μας ἐπιδιώξεις καὶ ἀγωνιζόμεθα ἀγῶνα ὑπέρτατον παλαιότες πρὸς ἐχθροὺς καὶ ἀσπόνδους φίλους.

Αἰσθήματα ὑπερφάνειας, ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἐθνικῆς συγκινήσεως πλημμυρίζουν τὸ εἶναι μας ἐπὶ τῇ Ἐνδόξῳ Ἐθνικῇ Ἐπετείῳ. Ὅμως ἐνώπιόν μας προβάλλει σήμερον ἡ ἀπαιτήσις χρέους καὶ ὑψηλοῦ καθήκοντος. Πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μας ὅτι οἱ λαοὶ δὲν σώζονται μόνον μὲ τὸν θαυμασμόν πρὸς τὰ προγονικὰ κατορθώματα. Σήμερον ἰδιαιτέρως εἰς τὰς κρίσιμους ὥρας τῆς ἱστορίας τῆς Πατρίδος μας ὁλος ὁ Κυπριακὸς Λαός, ἄνδρες, παιδιὰ καὶ Γυναῖκες, ἄς μὴ μείνωμεν ἀπλοῖ θεαταί.

Τὸ παρὸν μᾶς καλεῖ μὲ μύρια στόματα νὰ προσφέρωμεν τοὺς ἑαυτοὺς μας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς Πατρίδος.

Πανηγυρίζει σήμερον σύμπας ὁ Ἑλληνισμὸς ἐπὶ τῇ ἐνδόξῳ ἐπετείῳ ἀλλὰ καὶ συγχρόνως ἀγωνίζεται δι' ἑν ὑπέροχον πάλιν ἀγῶνα, δι' ἀγῶνα τιμῆς ἀγωνίζεται διὰ τὴν Κύπρον καὶ τοῦτο διότι εἰς τὴν σκέψιν καὶ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Ἕλληνος οἱ ἀγῶνες τοῦ Ἔθνους εἶναι πάντοτε ὁμοούσιοι εἰς τὴν οὐσιαστικὴν τους σύνθεσιν. Εἶναι μία ἡ ψυχὴ τοῦ Ἕλληνος, ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκεται, εἶναι μία ἡ ψυχὴ τοῦ Ἕλληνος ἀξεχώριστη καὶ ἀλληλένδετη.

Ἀγωνίζεται ἡ Κύπρος σήμερον, ἀλλὰ καὶ ὅλη ἡ Ἑλλάς διὰ τὴν πραγμάτων σὺν μιᾶς ἀληθινῆς καὶ γνησίας καὶ πραγματικῆς Ἐλευθερίας διὰ τὴν Κύπρον.

Πανηγυρίσατε λοιπὸν σήμερον, ἀγαπηταὶ μαθήτριά, ἀλλὰ μὴ λησμονῆτε ὅτι αἱ ψυχαὶ τῶν προγόνων ἀγάλονται τότε μόνον, ὅταν οἱ ἀπόγονοι γίνονται ἄξιοι Ἐκείνων.

Ἐργασθῆτε λοιπὸν ἀκαταπόνητα καὶ ἀγωνισθῆτε καὶ σεῖς μὲ τὸν Νοῦν καὶ τὴν ψυχὴν σας, προτάξατε τοὺς ἑαυτοὺς σας, συντελέσατε καὶ σεῖς μὲ ὄλας σας τὰς δυνάμεις ὥστε νὰ λάμψῃ καὶ νὰ ἀκτινοβολήσῃ αὐτὴ ἡ Γῆ, ἡ βασιανισμένη Γῆ τῆς ἀγαπημένης μας Κύπρου.

Ἄς προσευχηθῶμεν ὅλοι νὰ ἀνατείλῃ σύντομα ἡ Ἁγία Ἡμέρα ποὺ θὰ λυτρωθῇ ἡ Γῆ της καὶ θὰ αἰσθανθοῦν οἱ ἄνθρωποι της τὴν Γαλήνην καὶ τὴν Εἰρήνην σκεπασμένοι καὶ θωπευμένοι ἀπὸ τὸ γαλανόλευκο χρῶμα καὶ τὴν γλυκεῖαν αὔραν τῆς Ἑλληνικῆς Σημαίας.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑΣ
κ. ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ
ΕΠΙ ΤΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΕΤΕΙΩ ΤΗΣ 25ης ΜΑΡΤΙΟΥ
ΤΗ 24η ΜΑΡΤΙΟΥ 1967

Συνηθροίσθημεν και ἐφέτος μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν ἱερὸν τοῦτον χῶρον, διὰ νὰ πανηγυρίσωμεν τὴν ἑορτὴν τῶν ἑορτῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ και τὴν πανήγυριν τῶν πανηγύρεων τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Δὲν εἶναι τυχαῖος ὁ συνδυασμὸς τῶν ἑορτῶν. Σωτηρία τῆς ἀνθρωπότητος ἄνευ τῆς σωτηρίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ εἶναι πλήρης. Διότι, ὅπως ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι ἡ ὑπερκόσμιος δύναμις, ἡ ὁποία ἔσωσε τὸν κόσμον ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, οὕτω και ὁ Ἑλληνισμὸς εἶναι ἡ ἐγκόσμιος δύναμις, ἡ ὁποία ὠδήγησε τὸν κόσμον πρὸς τὸ πνευματικὸν φῶς και παρεσκεύασε τὴν ὁδὸν πρὸς ἐμπέδωσιν τῆς Χριστιανικῆς ἀληθείας. Ἡ ζωσα συνέχεια τῆς δυνάμεως αὐτῆς, ὁ Νεώτερος Ἑλληνισμὸς δὲν ἦτο δυνατόν νὰ παραμείνη ἐπ' ἀπειρον ὑπὸ τὸ σκότος τοῦ πλέον στυγνοῦ δεσποτισμοῦ. Ὁ Ἑλληνισμὸς δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιτελέσῃ τὸ πνευματικὸν του ἔργον εὐρισκόμενος ὑπὸ τὸ κράτος τῆς δουλείας και οὔτε ὁ Χριστιανισμὸς θὰ ἠδύνατο νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἔργον τῆς ἀπολυτρώσεως τοῦ κόσμου, ἄνευ τῆς εὐεργετικῆς προσφορᾶς τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ὁ κόσμος ἐπέπρωτο νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς πραγματικῆς ζωῆς ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ Χριστιανικοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ὁ ἀκοίμητος σπινθὴρ, τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς προνομιακῶς ἐχάρισεν εἰς τὸν περιοῦσιον αὐτοῦ λαόν, τὸν Ἑλληνισμόν, ἐκράτησε τὴν ἐθνικὴν συνείδησιν τοῦ γένους ἄγρυπνον ὑπὸ συνθήκας ὑπὸ τὰς ὁποίας ἄλλοι λαοὶ θὰ εἶχον ἐκμηδενισθῆ και ἠθικῶς και ἐθνικῶς. Καὶ ὅταν ἤλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ὁ σπινθὴρ μετεβλήθη εἰς φλόγαν ἡ ὁποία ἐθέρμανε τὰς καρδίας τῶν Ἑλλήνων και μετέδωκε τὸ μήνυμα τῶν καιρῶν εἰς ὀλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα, ἥτις ἐστέναζε ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας. Ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς 25ης Μαρτίου τοῦ 21 διὰ τοῦ ὑπερανθρώπου ἀγῶνος του ἀπέπλυσε τὸ δνειδος τῆς ὑποταγῆς εἰς τὸ βάρβαρον δεσπότην ἐπὶ τέσσαρας αἰῶνας και ἤρχισεν τὴν νέαν πορείαν του συμφῶνως πρὸς τὴν μεγαλόπνοον προφητείαν τοῦ ποιητοῦ:

*«Κι' ἂν πέσαμε σὲ πέσιμο πρωτάκουστο
και σὲ γκρεμὸ κατρακυλίσαμε
ποὺ πιὸ βαθὺ καμιὰ φυλὴ δὲν εἶδε ὡς τώρα,
εἶναι γιατί μὲ τῶν καιρῶν τὸ πλήρωμα
ὅμοια βαθὺ ἔνα ἀνέβασμα μᾶς μέλλεται
πρὸς ὕψη οὐρανοφόρα».*

(Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ).

Ποιὰ ὑπῆρξεν ἡ σημασία τῆς Ἐθνεγερσίας του 21, θὰ ἀκούσετε λεπτομερῶς ἀπὸ τὸν κύριον ὁμιλητὴν τῆς ἡμέρας. Ὅμως ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς 25ης Μαρτίου ὡς τῆς ἀπαρχῆς τῆς ζωῆς τοῦ Νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ δὲν ἀποτελεῖ καμμιάν ὑπερβολήν. Ὁ Ἑλληνισμὸς ἕνας και ἀδιαίρετος ἔζησε, ἐμεγαλοῦργησεν, ἐσίγησε πολιτικῶς ἐπὶ 4 αἰῶνας ὄχι ὁμως και ἠθικῶς.

Τὴν αὐγὴν τῆς 25ης Μαρτίου ἀφυπνίσθη διότι εἶχε συνειδητοποιήσει πλέον τὰς δυνάμεις του και ἀνέλαβε νὰ διαδραματίσῃ τὸν πρωτοπορειακὸν του ρόλον εἰς τὴν

μάχην πρὸς ἀπόκτησιν τῶν αἰωνίων ἀξιών τῆς ζωῆς. Αὐτὸν τὸν ρόλον ὡς ἔθνος γενικῶς και ὡς Νῆσος ὑπὸ τὰς ἰδιαζούσας πολιτικὰς συνθήκας ὑπὸ τὰς ὁποίας ζῶμεν και ὡς σχολεῖον πρέπει νὰ ἔχωμεν διαρκῶς ὑπ' ὄψιν διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐκπληρώσωμεν τὰς ὑποχρεώσεις, τὰς ὁποίας δὲν ἐπιτρέπεται νὰ παραμελήσωμεν. Ἐχομεν χρέος ἔναντι τῆς ζωῆς διότι ὑπέχομεν εὐθύνας διὰ τὴν ὀρθὴν πορείαν τῆς και τὴν οὐσιαστικὴν ἀξιοποίησιν τῶν δυνάμεων τῆς φυλῆς.

Πρὸ 146 ἐτῶν ὁ Πατρῶν Γερμανὸς ἄρκειζε τὴν ψυχὴν τοῦ Ἐθνους. Σήμερον ἡμεῖς ἄς δώσωμεν νοερῶς τὸν ὄρκον νὰ σταθῶμεν ἄγρυπνοι φρουροὶ τῆς Ἐλευθερίας και τῆς Ἐθνικῆς ἀξιοπρεπείας. Ὅ,τι ἐκέρδισαν οἱ πρόγονοι του 21 μὲ θυσίας αἵματος, ὀφείλομεν νὰ διαφυλάξωμεν ἡμεῖς μὲ σταθερότητα και ἀφοσίωσιν. Ἄλλωστε και ἡ ζωὴ ἔχει ἀξίαν, ὅσάκις προσηλοῦται εἰς τὰ μεγάλα ἰδανικά.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑΣ
κ. ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ
ΕΠΙ ΤΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΕΤΕΙΩ ΤΗΣ 1ης ΑΠΡΙΛΙΟΥ
ΤΗ 1η ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1963

Ἀγαπηταὶ Μαθήτριάι,

Τὸ σχολεῖον μας τελεῖ σήμερον, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Νήσου ἀπὸ τὸν Βρεττανικὸν ζυγὸν ἐθνικὴν πανήγυριν.

Ἡ 1η Ἀπριλίου εἶναι ἡ ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Κυπριακὸς Λαὸς μὲ τὴν συμπαράστασιν ὀλοκλήρου τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀπεκδύθη εἰς τίμιον ἀγῶνα διὰ τὴν ἀποτίναξιν τῆς δουλείας.

Πειθαρχῶν ὁ Κυπριακὸς Λαὸς εἰς τὰς προσταγὰς τῶν δύο ἡγετῶν του, τοῦ νῦν Προέδρου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' καὶ τοῦ θρυλικοῦ Γρίβα-Διγενῆ ἡγωνίσθη σύσσωμος καὶ χωρὶς νὰ ὑπολογίξῃ τὰς θυσίας ὑπὲρ τοῦ ὑψηλοῦ ἰδανικοῦ τῆς Ἑλευθερίας. Καὶ ἤρχισεν τὸν ἀγῶνα του τὴν αὐγὴν τῆς 1ης Ἀπριλίου τοῦ 1955.

Ὁ χαρακτήρ, ἡ ὁρμή, καὶ ἡ καθολικότης τῆς ἐξεγέρσεως καθίστων ἐκ τῶν προτέρων βεβαίαν τὴν ἐπιβολὴν τῆς ιδέας ἐπὶ τῆς ὠμῆς ἀντιστάσεως τοῦ Τυράννου.

Ὅλος ὁ Κυπριακὸς Λαὸς πανηγυρίζει σήμερον. Τὸ σχολεῖον μας ἔχει ἰδιαιτέρους λόγους νὰ πανηγυρίξῃ θριαμβευτικά. Ὑπῆρξεν ἐν τῶν σπουδαιότερων Προπυργίων τοῦ Ἀγῶνος καὶ ὄχι μόνον διὰ τῆς ἐθνικῆς διδασκαλίας ἠναψεν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν μαθητριῶν του ἄσβεστον τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν Ἑλευθερίαν, ἀλλὰ καὶ ἐκράτησεν ὑψηλὰ καὶ φωτεινὴν τὴν δᾶδα τοῦ ἀγῶνος διανοίγον ὀρίζοντες μαχητικοὺς καὶ φωτεινοὺς πλήρεις ἀπὸ τὰς ὑψηλὰς ἀρχὰς καὶ τὰ ιδεώδη τῆς Ἑλευθερίας.

Πολλοὶ τῶν Καθηγητῶν του ἡγωνίσθησαν εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν καὶ προσέφεραν ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας εἰς τὸν ἀγῶνα. Ἠγωνίσθησαν, ὑπέφεραν, κατεδικάσθησαν, ἀλλ' οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ὑπέχωρησαν. Παραλλήλως πολλοὶ τῶν μαθητριῶν του ἐξετέλουν ἐμπιστευτικὰς ἀποστολὰς συντελέσασαι ἀποτελεσματικῶς εἰς τὴν νίκην.

Ἀγαπηταὶ μαθήτριάι, αἱ προσπάθειαι σας πρέπει νὰ τείνουν πάντοτε πρὸς τὴν τελείωσιν καὶ τὴν ἠθικὴν νίκην. Ὁ ἀγὼν συνεχίζεται καὶ μὴ ξεχνᾶτε ὅτι πρέπει νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ τέρμα τῶν προσδοκιῶν μας, μὴ ἀποστρέφουσαι ποτὲ τὸ βλέμμα ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολιν καὶ τὸν Παρθενῶνα.

Ἐχομεν καθήκοντα καὶ ὑποχρεώσεις καὶ πρέπει νὰ συναισθανθῶμεν τὸ βᾶρος τῶν ὑποχρεώσεων τούτων.

Κρατήσατε ὑψηλὰ τὸ φρόνημα καὶ θερμὴν τὴν καρδίαν φυλάξατε ὡς ἱερὰν παρακαταθήκην εἰς τὰς ψυχὰς σας τὴν Πλατωνικὴν-Σωκρατικὴν ἢ ρήτραν «Μητρὸς τε καὶ πατρὸς καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων τιμιώτερόν ἐστιν ἡ πατρίς καὶ σεμνότερον καὶ ἀγιώτερον καὶ ἐν μείζονι μοίρᾳ καὶ παρὰ Θεοῖς καὶ παρ' ἀνθρώποις τοῖς νοῦν ἔχουσιν».

Τὰ ἡρῶα τῶν μαρτύρων τῆς Κυπριακῆς Ἑλευθερίας τὰ ὁποῖα ἐστεφανώσατε χθὲς μὲ στεφάνους ἀπὸ δάφνην ἅς εἶναι τὰ ἱερὰ σύμβολα καὶ οἱ φάροι καὶ ὁδηγοὶ τῶν βηματῶν ὄλων μας κατὰ τὴν περαιτέρω πορείαν μας διὰ τὴν τελικὴν νίκην.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑΣ
κ. ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ
ΕΠΙ ΤΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΕΤΕΙΩ ΤΗΣ 1ης ΑΠΡΙΛΙΟΥ
ΤΗ 31η ΜΑΡΤΙΟΥ 1966

Ἀγαπηταὶ Μαθήτριάι,

Πρὸ μιᾶς ἐβδομάδος ἐωρτάσαμεν τὴν ἐπέτειον τῆς ἐθνεγερσίας τοῦ 21. Σήμερον ἐορτάζομεν τὴν ἐπέτειον τῆς Κυπριακῆς ἐξεγέρσεως τοῦ 55. Ἡ πρώτη κατέλυσε τὴν Τουρκικὴν τυρρανίαν καὶ ἔθεσε τὰς βάσεις τῆς Δημιουργίας τοῦ νεωτέρου Ἑλληνικοῦ κράτους. Ἡ δευτέρα κατέλυσε τὸν βρεττανικὸν ζυγὸν ἐπὶ τῆς Κύπρου καὶ ἤνοιξε τὸν δρόμον — ἀνεξαρτήτως τῶν σημερινῶν ἐμπλοκῶν — πρὸς τὴν Ἑνωσιν.

Πολλοὶ ἀναλογίαι ὑπάρχουν μεταξὺ τῶν δύο ἐπετειῶν, ἰδίως εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦ ἠθικοῦ μεγαλείου, τῶν σκοπῶν καὶ τῶν θυσιῶν. Ἐπαναστάσεις ἔχουν γίνεαι πολλοὶ κατὰ τὴν τελευταίαν ἑκατονταετηρίδα. Καμμία δὲν εἴλκυσε τόσον τὸν θαυμασμόν καὶ τὴν συμπάθειαν τοῦ κόσμου, ὅσο ἡ Ἑλληνικὴ του 21 καὶ ἡ Κυπριακὴ τοῦ 55. Αὐτὸ μαρτυρεῖ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἱερότητος τῶν σκοπῶν καὶ τῶν δύο ἐπαναστάσεων.

Εἰδικῶς ἡ ἐπανάστασις τοῦ 55 εἴλκυσε τὸν θαυμασμόν ὄλων τῶν λαϊκῶν μαζῶν. Οἱ μεγάλοι Λαοὶ τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς τίποτα τὸ θετικὸν δὲν ἐπερίμεναν ἀπὸ τὴν ἐξέγερσιν τοῦ Κυπριακοῦ Λαοῦ καὶ ἀντίκρυσαν τὰ ἀπίστευτα, τὸ πᾶν. Ἐπερίμεναν νὰ ἐκπνεύσῃ ἡ ἐπανάστασις ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν καὶ αὐτὴ ἀντὶ νὰ ἐκπνεύσῃ ὠγκοῦτο καθημερινῶς.

Κύριον αἶτιον τοῦ ἀπιστεῦτου τούτου ἦτο ἡ πίστις τοῦ Κυπριακοῦ Λαοῦ εἰς τὸν ἀγῶνα. Μία πίστις τόσον μεγάλη ποῦ ἐνίκα τὴν ἀγάπην τῆς ζωῆς. Οἱ Κύπριοι τοῦ 55 ἐξεκίνησαν διὰ τὸν ἀγῶνα μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ θυσιασθοῦν διὰ νὰ ἐλευθερωθοῦν.

Αὐτὴ ἡ γενικὴ ἀφοσίωσις εἰς τὸ ἰδανικὸν τῆς Ἑλευθερίας ὑπῆρξεν ὄπλον ἀκαταμάχητον.

Τὸ σχολεῖον τοῦτο θὰ εἶναι εὐτυχὲς ἂν κατορθώσῃ νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὰς σημερινὰς τροφίμους του τὴν ἰδίαν πίστιν πρὸς τὰ ὑψηλὰ ἰδανικά τῆς Ἑλευθερίας καὶ τῆς αὐτοθυσίας τὴν ὁποίαν ἐνέπνευσεν καὶ πρὸς τὰς μαθητριάς τοῦ 55, πολλοὶ τῶν ὁποίων, ὄχι μόνον ἐκακοποιήθησαν ἀλλὰ καὶ ἐφυλακίσθησαν ὑπὸ τοῦ Δυναστού, χωρὶς οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν νὰ δειλιάσωσιν.

Τόσον ἡ πρόσφατος ὅσον καὶ ἡ παλαιότερα ἐθνικὴ παράδοσις ἐπιβάλλουν εἰς ὄλους μας, διδασκάλους καὶ μαθητριάς βαρὺ τὸ χρέος νὰ συνεχίσωμεν τὸ ἡρωϊκὸν πνεῦμα τῆς Ἑλλάδος. Ἰδιαίτερα σήμερον τὸ καθῆκον προβάλλει ἐπιτακτικώτερον, διότι τὸ ἔθνος σύσσωμον εἶναι ἐστρατευμένον, ἔτοιμον νὰ προασπίσῃ καὶ πάλιν τὴν τιμὴν τῆς Πατρίδος, νὰ προστατεύσῃ τὴν ἀκεραιότητα τοῦ ἐθνικοῦ ἐδάφους καὶ νὰ πραγματώσῃ τὸν προαιώνιον πόθον τῆς Ἑνώσεως.

Μὴ ξεχνᾶτε, ἀγαπηταὶ μαθήτριάι, τὴν φωνὴν τῆς ἱστορίας, τὴν ἐπιταγὴν τοῦ ἔθνους καὶ τὰς κρίσιμους στιγμὰς τοῦ παρόντος. Ἀναβαπτίζόμεναι εἰς τὸ ὑγιὲς καὶ ἀγνὸν πνεῦμα τῶν ἀγόνων τοῦ ἔθνους καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὴν Κολυμβήθραν τοῦ ἀγῶ-

νος τῆς 1ης Ἀπριλίου, ἐνδυναμωθεῖτε εἰς τὸ φρόνημα καὶ τὴν πίστιν σας, κραταιωθεῖτε εἰς τὴν ἀπόφασιν καὶ τὴν θέλησίν σας, συνεχίσατε ὠραῖον καὶ τιμητικὸν τὸν ἀγῶνα μέχρι τῆς πλήρους δικαιώσεώς του.

Οἱ ἐχθροὶ ποὺ μᾶς περιβάλλουν εἶναι πολλοὶ ἀκόμα. Ἐκεῖνοι ποὺ ἀντιμάχονται τὸν ἀγῶνα μας γίνονται δολιώτεροι. Δικόν σας χρέος εἶναι νὰ συμπαρασταθῆτε εἰς τοὺς ὠρίμους καὶ μετὰ τὴν ἰδικὴν σας πίστιν νὰ τοὺς ἐνισχύσετε νὰ προστατεύσουν καὶ τὴν ἐνότητα καὶ τὴν ὀρθὴν πορείαν τοῦ ἀγῶνος. Συμπαρασταθεῖτε εἰς τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς ἀδελφούς σας, ποὺ εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν διακινδυνεύουν καὶ τὴν ζωὴν τους καὶ τὴν ὑπαρξίν τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τὴν τιμὴν τοῦ Ἑθνους. Εἰς σᾶς ἀποθέτει ἡ Πατρίς τὸ μέλλον της. Καὶ χρέος καὶ τιμὴ σας εἶναι εἶναι νὰ μὴ φανῆτε κατώτεροι τῶν προσδοκιῶν καὶ τῶν ἐλπίδων μας.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑΣ
κ. ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ
ΕΠΙ ΤΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΕΤΕΙΩ ΤΗΣ 1ης ΑΠΡΙΛΙΟΥ
ΤΗ 31η ΜΑΡΤΙΟΥ 1967

Ἀγαπηταὶ Μαθήτριάι,

Αἱ Ἑθνικαὶ ἐπέτειοι τῶν λαῶν δέον ὅπως ἐορτάζονται λαμπρῶς, διότι δι' αὐτῶν οἱ εὐγνώμονες λαοὶ τιμοῦν τοὺς ἥρωας τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς τιμῆς, τοὺς ἀνθρώπους τῆς ιδέας, οἵτινες ἔθεσαν ὑπεράνω παντὸς ἀγαθοῦ τὴν ἀγάπην τῆς πατρίδος καὶ δι' αὐτὴν ἐθυσίασαν τὴν ζωὴν των.

Ὅμως λαμπρότερον παντὸς ἄλλου πρέπει νὰ ἐορτάζωμεν τὴν ἐπέτειον τῆς 1ης Ἀπριλίου 1955 ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες Κύπριοι, διότι ὁ ἀγὼν, ὅστις ἤρχισε τὴν ἡμέραν ἐκείνην δὲν ἦτο τὸ τυχαῖον ἀλλὰ τὸ ἀπόσταγμα τῆς ψυχικῆς δυνάμεως τῆς δούλης Κύπρου καὶ ἡ συνείδησις τῆς γιγαντιαίας προσπαθείας ἐνὸς μικροῦ λαοῦ νὰ διεκδικήσῃ, ὅ,τι ἐπίστευσεν ὡς ἱερόν, μετὰ θάρρους, σθένους καὶ συνεπειάς.

Ἐτσι ἐξηγεῖται διατι ὁ Κυπριακὸς Ἑλληνισμὸς πανηγυρίζει σήμερον τόσον λαμπρῶς. Τὸ σχολεῖον δὲ τοῦτο ἀκόμη ἔχει ἰδιαιτέρους λόγους νὰ πανηγυρίζη καὶ νὰ ἐγείρῃ τὴν φωνὴν του πλήρως ὑπερηφανεῖας, διότι ὑπῆρξε ἐκ τῶν σπουδαιότερων προπυργίων τοῦ ἀγῶνος καὶ ὄχι μόνον διὰ τῆς ἐθνικῆς διδασκαλίας ἤναψε εἰς τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν του ἄσβεστον τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλὰ καὶ ἐκράτησε ὑψηλὰ φωτεινὴν τὴν δᾶδα τοῦ ἀγῶνος διανοίγον ὀρίζοντας μαχητικούς, πλήρεις ὑψηλῶν ἀρχῶν καὶ ιδεωδῶν ἀνωτέρων.

Καὶ σήμερον λοιπόν, τοῦτο τὸ σχολεῖον, ὅτε μερικὰ χρόνια παρῆλθον πάλιν μεστὰ ἀγῶνων σκληρῶν, νοιώθει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ στρέψῃ εὐλαβικῶς τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τοὺς ὑπερόχους μαχητὰς καὶ νὰ τοὺς τιμήσῃ λέγοντας ὅτι καὶ ὁ ποιητῆς:

Ὡ γνήσια τῆς Ἑλλάδος
τέκνα ψυχῶν ποὺ ἐπέσατε
εἰς τὸν ἀγῶνα ἀνδρείως
τάγμα ἐκλεκτῶν Ἡρώων
καύχημα νέον»

καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ τοὺς μακαρίσῃ διὰ τὴν θυσίαν καὶ τὴν ἀρετὴν, πάλιν διὰ τοῦ στόματος τοῦ ἰδίου ἐθνικοῦ ποιητοῦ:

« Ἄς μὴ βρέξῃ ποτὲ
τὸ σύννεφον καὶ ὁ ἄνεμος
σκληρὸς ἄς μὴ σκορπίσῃ
τὸ χῶμα τὸ μακάριον
ποὺ σᾶς σκεπάζει,
Ἄς τὸ δροσίζῃ πάντοτε
μὲ τ' ἄργυρᾶ τῆς δάκρυα
ἢ ροδόπεπλος κόρη
καὶ αὐτοῦ ἄς ξεφντῶνουν
αἰῶνια τ' ἄνθη».

Εἰς αὐτὸ ἀποσκοπεῖ, ἀγαπῆται μαθήτριά, ὁ σημερινὸς ἑορτασμός τῆς ἐπετείου τῆς θρυλικῆς ΕΟΚΑ. Ἄλλὰ ὅμως καὶ εἰς κάτι ἄλλο. Νὰ ἐνδυναμώσῃ ἡμᾶς διὰ τὴν συνέχειαν τοῦ ἀγῶνος, ποῦ δὲν ἔχει λήξει ἀκόμη τελειωτικῶς καὶ ὁ ὁποῖος προβλέπεται σκληρός. Διὰ τοῦτο, ταύτην τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἄλλαι συμμαθήτριά σας στέφουν τιμημένα μνήματα ἡρώων τῆς ΕΟΚΑ εἰς διάφορα σημεῖα τῆς Κύπρου, ἅς δώσουμε τὴν ὑπόσχασίν μας ποῦ εἶναι μία καὶ μοναδική: Ἐμπρὸς ὅλοι στὸν ἀγῶνα μ' ἓνα Αὐξεντίου καὶ ἓνα Μάτση διὰ παραδειγματισμόν μας.

Ὅμως διὰ τὴν σημασίαν τῆς θυσίας τῆς ΕΟΚΑ καθὼς καὶ διὰ τὴν τοποθέτησιν τοῦ ὅλου θέματος ἡ καθηγήτριά σας θὰ σᾶς ὁμιλήσῃ ἐκτενέστερον τὴν παρακαλῶ νὰ καταλάβῃ τὸ βῆμα.

ΑΠΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ

ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ «ΜΑΘΗΤΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ»

Η ΩΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

Ὁ ὅρος «ὠλοκληρωμένος» εἶναι ἀπὸ ἐκείνους ποῦ χρησιμοποιοῦνται εἰς μεγάλην κλίμακα σήμερον. Ἀντιστοιχεῖ περίπου πρὸς τὸν ὄρον «τέλειος», δὲν τὸν καλύπτει ὅμως ἐξ ὀλοκλήρου. Οὕτω «τέλειος» εἶναι ἐκεῖνος ποῦ ἔφθασεν εἰς τὸ τέρμα τῆς πρὸς τὰ ἄνω ἐξελιξέως του, ἐνῶ ὠλοκληρωμένος εἶναι ἐκεῖνος ποῦ ἐξελιγθῆ ἑπαρκῶς εἰς ὅλας τὰς σφαίρας ἢ πλευρὰς ποῦ ἀπαρτίζουν τὸ σύνολον, τὸ ὅλον του. Ἡ ἔννοια τῆς τελειότητος ἔχει κάποιαν μονομέρειαν, ἀντίθετα μὲ τὴν ἔννοιαν τῆς ὠλοκληρώσεως, ἡ ὁποία εἶναι πολυμερής.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος δὲν εἶναι νὰ προσδιορίσῃ τὸ φιλοσοφικὸν περιεχόμενον τῆς ἔννοιᾶς «ὠλοκληρωμένος» ἀλλὰ νὰ σκιαγραφήσῃ τὸν τύπον τῆς ὠλοκληρωμένης γυναικός, τὸν ὁποῖον ἔχει τὸ σχολεῖον ὡς ὑπόδειγμα εἰς τὴν προσπάθειάν του πρὸς διαμόρφωσιν τῆς θηλείας νεότητος. Φανταζόμεθα ὡς ὠλοκληρωμένην γυναῖκα ἐκείνην, ἡ ὁποία δύναται νὰ ἀνταποκριθῇ μὲ ἐπιτυχίαν εἰς τὰς διαφόρους ἀπαιτήσεις ποῦ προβάλλει ἡ οἰκογένεια, ἡ κοινωνία, ἡ Πατρίς, ἡ ἀνθρωπότης.

Ἡ κλιμάκωσις αὐτῆ τῶν ἔννοιῶν ποῦ φθάνει μέχρι τῆς ἀνθρωπότητος δὲν ἔχει καμμίαν ὑπερβολήν. Ἀπὸ τὴν γυναῖκα περιμένουν ὅλοι ἀπὸ τῆς οἰκογενείας μέχρι τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ οἰκογένεια, διότι ἀποτελεῖ τὸν σπουδαιότερον ἠθικὸν καὶ πνευματικὸν συντελεστήν της, ἡ κοινωνία διότι τῆς παρέχει τὰ ἱκανὰ στελέχη ποῦ ἐξυπηρετοῦν τὰς διαφόρους λειτουργίας της, ἡ πατρίς διότι τὴν τροφοδοτεῖ μὲ πολίτας καὶ στρατιώτας, ἡ ἀνθρωπότης τέλος διότι τὴν τροφοδοτεῖ μὲ ἀνθρώπους.

Εὐκόλα θὰ μπορούσε κάποιος νὰ διερωτηθῆ «γιατί τάχα μόνον γυναῖκα ὠλοκληρωμένη καὶ ὄχι καὶ ἄνδρας;» Ἡ ἀπάντησις βέβαια εἶναι εὐκόλος. Καλὸν θὰ ἦτο, νὰ ἦσαν καὶ οἱ δύο. Ὅμως παραμένει γεγονός, ὅτι ὁ ρόλος ποῦ παίζει ὁ ἄνδρας εἰς τὴν κοινωνίαν, δὲν ἔχει πάντοτε τὴν πληρότητα τοῦ ρόλου ποῦ παίζει ἡ γυναῖκα. Κάθε ἄνδρας ἐκπληροῖ ἓνα προορισμὸν εἰς τὴν ζωὴν, ἀπλοῦν ἢ σύνθετον. Ὅλοι μαζὶ ἐκπληροῦν τὸ σύνολον τῶν προορισμῶν. Ἡ γυναῖκα δημιουργεῖ τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι πρέπει νὰ καλύψουν ὅλους τοὺς προορισμούς. Ὁ ἄνδρας μπορεῖ νὰ εἶναι μονομερής. Ἡ γυναῖκα δὲν μπορεῖ, διότι δὲν πρόκειται νὰ δημιουργήσῃ ἀνθρώπους μονομεροῦς κατευθύνσεως. Ἄρα, ἂν διὰ τὸν ἄνδρα ἡ ὀλοκλήρωσις εἶναι ἰδεῶδες, διὰ τὴν γυναῖκα εἶναι ἀνάγκη.

— Τότε μόνον, όταν ή προσωπικότης της είναι τοιαύτη, ὥστε νά προσφέρη εἰς τήν κοινωνίαν τὸ ἄριστον καὶ ὅταν αἱ δυνάμεις της εἶναι καὶ ὑπολογίσιμοι καὶ τόσαι, ὥστε νά μὴ παραβλέπεται ἡ οἰκογένεια τῆς ὁποίας πρέπει νά εἶναι ὁ ἡγετικὸς στύλος καὶ ὁ καλὸς κυβερνήτης. Ἴσως ἐδῶ θὰ ἐχρειάζετο μία διασάφησις. Δὲν ὑποστηρίζομεν, ὅτι πρέπει νά ἀποκλεισθῇ ἡ γυναῖκα ἀπὸ τὴν πλήρη ἀφοσίωσιν εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς Τέχνης καὶ τῆς Ἐπιστήμης, προκειμένου περὶ περιπτώσεων εἰς τὰς ὁποίας παρουσιάζει ὑπολογισίμους ἰκανότητας. Διότι θὰ ἦτο καὶ αὐτὸ «ὑπερβολὴ μεσότητος». Ἐννοοῦμεν ἀπλῶς τὸν συνήθη ἐπαγγελματισμόν.

— Νὰ μετέχη τῶν ἐκδηλώσεων τῆς καθημερινῆς ζωῆς;

— Βεβαίως. Μέχρι τοῦ σημείου ὅμως πού ἐπιτρέπουν αἱ Χριστιανικαὶ-κοινωνικαὶ ἀντιλήψεις. Νὰ εἶναι μοντέρνα χωρὶς νά εἶναι ἐξεζητημένη, εἰς τρόπον ὥστε νά τὴν βλέπουν οἱ ἄνθρωποι καὶ νά χαίρωνται, ἀντὶ νά τὴν δακτυλοδεικτοῦν.

Ἄπειρος εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν διλημάτων, ὅσα καὶ τὰ προβλήματα τῆς ζωῆς, τὰ ὁποῖα ἡ συνεχὴς πρόοδος αὐξάνει εἰς ἀγχώδη βαθμόν· νά ἀπαριθμηθοῦν δὲν εἶναι δυνατόν. Μία μόνον ἀρχὴ εἶναι δυνατόν νά καθιερωθῇ. Ὅλα εἰς τὴν γυναῖκα, σχεδὸν κατὰ κανόνα, πρέπει νά εἶναι μεσότης. Μόνον μὲ τὴν μεσότητα, τὸ μέτρον, δηλαδὴ τὴν ἀρετὴν, εἶναι δυνατόν νά δράσῃ ἐπιτυχῶς ἡ γυναῖκα καὶ νά ἐκπληρώσῃ τὸν προορισμόν της. Ποτὲ δὲν πρέπει νά λησμονῇ, ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι ἀγὼν τραχύς, καὶ ὅτι ἡ τραχύτης εἶναι τελείως ξένη πρὸς τὴν φύσιν της. Ὡς ἀγωνιστὴς πρέπει νά ἀγωνισθῇ παντοῦ, ὄχι ὅμως εἰς τὰ μέτωπα τῆς τραχύτητος. Ἄς παραμείνῃ κατὰ μεγάλην ἀναλογίαν καὶ συμφώνως πρὸς τὴν φύσιν της εἰς τὴν δευτέραν γραμμὴν τοῦ μετώπου τῆς ζωῆς, διὰ νά παραλαμβάνῃ τοὺς πληγωμένους τῆς πρώτης γραμμῆς, διὰ νά ἀπαμβλύνη τὴν τραχύτητα τοῦ ἀγῶνος, διὰ νά ἐνθαρρύνῃ τοὺς ἀγωνιστὰς εἰς τὴν συνέχισιν τοῦ ἀγῶνος, διὰ νά ἐτοιμάζῃ, νά ἐμψυχώνῃ καὶ νά καθοδηγῇ τὰς νέας στρατιάς τῆς ζωῆς. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ τελευταῖοι ρόλοι δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ μεσότης. Ἡ ὠραιότερα ὅμως μεσότης, πού δημιουργεῖ, ἐπανδρώνει, ἐξωραΐζει καὶ καθοδηγεῖ τὴν ζωὴν.

Η ΕΥΠΟΙΪΑ ΚΑΙ ΟΙ ΝΕΟΙ

Ἡ εὐποιΐα εἶναι ἀρετὴ, πῶς πλατεῖα ἀπὸ τὴν εὐεργεσίαν. Ἡ τελευταία, εἰς τὴν ἀντίληψιν τοῦ λαοῦ περιορίζεται μέσα εἰς τὰ πλαίσια τῆς ὕλης, ἐνῶ ἡ εὐποιΐα σημαίνει νά κάνης τὸ καλὸ γενικῶς.

Ἡ κοινὴ ἀντίληψις θεωρεῖ τὴν ἀρετὴν αὐτὴν προαιρετικὴν, ἀπλοῦν κόσμημα τῶν ἀνθρώπων, πού δὲν ἀποτελεῖ ἀπαραίτητον ἐξάρτημα τοῦ ἠθικοῦ των ἐξοπλισμοῦ. Μπορεῖς νά κάμης τὸ καλὸ εἰς τοὺς ἀνθρώπους; Αὐτὸ σοῦ προσδίδει ἀνωτέραν χριστιανικὴν καὶ κοινωνικὴν Αἴγλην. Δὲν ἐπιχειρεῖς νά τὸ κάμης; Δὲν ἔχεις νά χάσης τίποτα. Κανένας δὲν σὲ ὑποχρεώνει.

Ἡ ἀντίληψις αὐτὴ εἶναι βασικῶς ἐσφαλμένη. Ἡ εὐποιΐα οὔτε ἀπλοῦν κόσμημα εἶναι, οὔτε προαιρετικὸν ἐξάρτημα τῆς ἀνθρωπίνης ὄντοττος ἀποτελεῖ. Ἀποτελεῖ βασικὴν προϋπόθεσιν τοῦ ἠθικοῦ «Εἶναι» τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐπιτακτικὸν κοινωνικὸν καθῆκον. Βασικὴν προϋπόθεσιν διὰ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς κοινωνίας ἀποτελεῖ ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἀλληλοβοήθεια, τὴν ὁποίαν ὀφείλουν τὰ μέλη της πρὸς ἀλλήλα. Ἄλλ' ἡ ἀγάπη αὐτὴ καὶ ἡ ἀλληλοβοήθεια δὲν εἶναι γράμμα κενόν, ἀλλ' ἐνεργὸς ἐκδήλωσις ἀποβλέπουσα εἰς τὴν βελτίωσιν ὄλων τῶν πλευρῶν τῆς ἀτομικῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων. Εἶναι ἡ θεμελιώδης ἀρχὴ ἡ ὁποία συγκρατεῖ τὰς κοινωνίας, καὶ κατὰ συνέπειαν, θεμελιώδης ὑποχρέωσις τοῦ ἀνθρώπου.

Τὸ παρόν σημεῖωμα δὲν ἀποσκοπεῖ εἰς τὸ νά ἀναπτύξῃ τὸ φιλοσοφικὸν καὶ τὸ ἠθικὸν πλάτος τῆς ἐννοίας τῆς εὐποιΐας, ἀλλὰ νά ἐπισημάνῃ τὰς ὑποχρεώσεις τῶν νέων, καὶ ἰδίως τοῦ μαθητικοῦ κόσμου, πρὸς τὴν ἀρχὴν αὐτὴν.

Ὡς γνωστὸν ἡ νεολαία ἀποτελεῖ τὴν ζύμην ἐκ τῆς ὁποίας στρατολογεῖ ἀργότερον ἡ κοινωνία τὰ ἀνώτερα στελέχη της. Ἄρα ἡ μαθητικὴ νεολαία πρέπει νά ἀσκηθῇ ἐνωρὶς, παράλληλα μὲ τὰ μαθήματα καὶ εἰς τὰ ἔργα εὐποιΐας. Ἡ εὐποιΐα πρέπει νά τοὺς γίνῃ καὶ γνῶσις καὶ ἄσκησις. Γνώσις διὰ νά ἀντιληφθοῦν τὰς κατευθύνσεις της, ἄσκησις διὰ νά ἐθισθοῦν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν της.

Ἡ μαθητικὴ εὐποιΐα δύναται νά ἐκδηλωθῇ εἰς πολλοὺς τομεῖς, ὄχι μόνον ἐσω-σχολικούς, ἀλλὰ καὶ ἐξωσχολικούς. Οἱ τελευταῖοι δὲν ἔμποροῦν νά εἶναι ἄσχετοι πρὸς τὰ σχολικὰ πλαίσια καὶ τὴν σχολικὴν νομοθεσίαν. Εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν βέβαια ἔρχονται οἱ σχολικοὶ τομεῖς, διότι διὰ τὸν μαθητὴν καὶ τὴν μαθήτριά του ἡ εὐποιΐα εἶναι στάδιον προπαρασκευαστικὸν καὶ ἄσκησις. Πόσα δὲν μπορεῖ νά κάμῃ μία μαθήτρια, ἰδίως διὰ τὰς συμμαθητριάς της καὶ τὸν μαθητικὸν κόσμον ἐν γένει. Βοήθειες οικονομικῆς εἰς βιβλία καὶ ἄλλα ἀπαραίτητα εἶδη, συμπαραστάσεις εἰς διαφόρους δυσκολίας ἀτομικὰς καὶ οἰκογενειακάς, καθοδηγήσεις πρὸς τὸ ὄρθον, ἀπάμβλυνσις τῶν ὀξυτήτων τῆς ζωῆς, δλόκληρος κύκλος συμπαραστάσεων, πού ἰσοδυναμεῖ μὲ τὰ διάφορα εἶδη τεχνικῆς βοήθειας πού παρέχουν τὰ διάφορα κράτη πρὸς τὰ ὑποανάπτυκτα. Ἄν μάλιστα κατανοηθῇ, ὅτι εὐτυχία δὲν εἶναι οικονομικὴ ἐπάρκεια μόνον, ὅπως νομίζουν οἱ πολλοί, ἀλλὰ κατάστασις ἠθικῆς καὶ ψυχικῆς γαλήνης κατὰ πρῶτον λόγον, πόσον εὐρὺ στάδιον δὲν ἀνοίγεται διὰ τὴν μαθήτριά του εἰς τὸ νά ἐξουδετερώσῃ τὰ ποικίλα ἄγχη, πού βασανίζουν τὰς συμμαθητριάς της καὶ νά τοὺς γεμίσῃ τὰ κενὰ πού δημιουργοῦν οἱ ἀντίξοες οἰκογενειακῆς καταστάσεις καὶ οἱ τραγικῆς πολλῆς φορῆς συνθήκες κάτω ἀπὸ τὰς ὁποῖες συχνὰ κυλᾷ ἡ ζωὴ των. Τὰ κενὰ αὐτὰ δημιουργοῦν καταστάσεις ἀβεβαιοτήτος, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν τὸ βασικὸν αἷτιον τῆς ἀνθρωπίνης δυστυχίας. Ἡ ἐπισήμανσις καὶ ἡ πλήρωσις τῶν κενῶν αὐτῶν ἀποτελοῦν τὸ καλύτε-

ρον στάδιον εύποιίας άρκει νά γίνωνται με τόν κατάλληλον τρόπον και εις τήν κατάλληλον στιγμήν. Διότι, τόσον ό τρόπος όσον και ή στιγμή, παίζουν έξαιρετικόν ρόλον εις τήν άσκησιν τής εύποιίας. Οί νέοι, που άσκοϋν συστηματικώς τήν εύποιϊαν έγείρουν σταθερόν ψυχικόν έρεισμα, επάνω εις τό όποϊον οί γύρω των, και ιδίως οί αδύνατοι στηρίζουν τήν άβεβαιότητά των. Η μαθήτρια ιδίως όταν άρχισή από τό σχολείον νά έπισημαΐνη τά αίτια τών ψυχικών και τών ήθικών άβεβαιοτήτων τών συμμαθητριών της και νά τά έξουδετερώνη έν τῷ μέτρῳ τών δυνάμεών της, όταν αύριον βγῆ εις τήν κοινωνίαν, θά μπορέση ως νέα τό πρώτον και ως ώριμον κοινωνικόν στέλεχος άργότερον, νά συντελῆ θετικώς εις τήν έξάλειψιν τής άτομικῆς και τής κοινωνικῆς κακοδαιμονίας. Και άν έξεπλήρωσε τό καθήκον τής εύποιίας, θά ολοκληρωθῆ ως Χριστιανική και ήθική προσωπικότης και θά καταστή τοιουτοτρόπως και ή ίδια πραγματικά εύτυχής.

ΜΕΣΑ ΕΙΣ ΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΩΝ ΚΑΙΡΩΝ

Τά παλαιότερα χρόνια ή μαθήτρια έμεγάλωνε και έκινείτο μόνον μέσα εις τά πλαίσια τοϋ σχολείου. Αί αντίληψεις ως πρός τήν όντότητα και τά πλαίσια τών δραστηριοτήτων της ήσαν στεναι, στενώταται. Η μαθήτρια ήτο τό προστάδιον τοϋ ανθρώπου, τό όποϊον, παρ' όλον ότι επρόκειτο νά διαδραματίση σπουδαιότατον ρόλον εις τήν κοινωνίαν και τήν οικογένειαν, έπρεπε νά ανατραφῆ μέσα εις τά άσφυκτικά πλαίσια τοϋ σχολείου. Μελέτη, σύνεισις, εύπειθεια εις τας έντολάς τών γονέων και τοϋ σχολείου, αυτά ήσαν τά σύνορα μέσα εις τά όποια έπρεπε νά περιορισθοϋν αι δραστηριότητες τής μελλούσης Έλληνίδος πολιτίδος και μητρός. Έν τῷ μέτρῳ ό περιορισμός αυτός έξησφάλιζε τήν κανονικην έξέλιξιν τής μαθητικῆς ζωῆς. Δέν έξησφάλιζεν όμως τό σχολείον τήν απαιτουμένην έμπειρίαν δια τό άντίκρυσμα τών μελλουσών έθνικών και κοινωνικών ύποχρεώσεων τών τροφίμων του. Άνέτρεφε δηλαδή καλās μαθητρίας, παρέδιδεν όμως άγύμναστα έθνικά και κοινωνικά στελέχη.

Σήμερον τά πράγματα έχουν αλλάξει ριζικώς. Όλα έχουν διαπλατυθῆ, ή θεωρία έχει υποχωρήσει εις τήν εφαρμογήν, οί χαρτοπόλεμοι εις τούς άγώνας, ή παθητική αντιμετώπισις εις τήν προσπάθειαν πρός καταπολέμησιν τοϋ κακοϋ. Ίδιαιτέρως πρέπει νά τονισθῆ τό σημείον τής άναμονῆς. Η άναμονή άλλοτε έξειλίσσετο ακινδύως εις νωθρότητα, χωρίς νά παύη από τοϋ νά θεωρηται άρετή. Σήμερον περιωρίσθη εις τά όρια τοϋ λογικοϋ. Η επ' άόριστον άναμονή δέν είναι άνεκτή, διότι άποτελεϊ άρνησιν τής δραστηριότητος, άποτελεϊ ψυχικην και σωματικην νωθρότητα. Νομίζει κανείς, ότι ή άτομική ενέργεια επενήργησεν εις τας αντίληψεις τών ανθρώπων, τούς κοινωνικούς θεσμούς και τας ήθικας αξίας και διηύρυνεν τήν έκτασιν και τήν έντασιν των, εις βαθμόν άνάλογον τών όρίων τής ιδικῆς της δυνάμεως. Κοντά εις τήν διαπλάτυνσιν πρέπει νά τονισθῆ ή κατάργησις τής στατικότητος. Τά πάντα σήμερον κινούνται, τρέχουν, έξελίσσονται, αλλάσσουν.

Η μαθήτρια δέν επιτρέπεται νά μείνη έξω από τό πνεϋμα τοϋτο, ούτε έξω από τά πλαίσια τών καιρών. Τέχνη, έπιστήμη, έθνικαι και κοινωνικαι αντίληψεις, όλα ανατρέπουν τά καθιερωμένα πλαίσια. Ένας άσίγαστος δυναμισμός χαρακτηρίζει όλας τας πλευράς τής κοινωνικῆς και τής έθνικῆς ζωῆς. Η μαθήτρια δέν πρέπει νά μείνη ή σιωπηλή σπουδάστρια τοϋ θρανίου και τής βιβλιοθήκης μόνον. Πρέπει νά ένταχθῆ εις τήν στρατιάν τών έθνικών και κοινωνικών έργατῶν. Δέν πρόκειται φυσικά νά έγκαταλείψη τά μαθητικά πλαίσια ούτε νά αναλάβη ρόλον πρωτοπορειακόν. Οφείλει όμως νά ένταχθῆ τουλάχιστον εις τήν στρατιάν τών έθνικών και κοινωνικών αγωνιστῶν. Νά εκγυμνάση από τώρα τας ψυχικας της δυνάμεις δια τό σκληρόν έργον τής έθνικῆς και κοινωνικῆς επαγρυπνήσεως και συνεχοϋς εργασίας, δια τήν ώλοκλήρωσιν τών έθνικών και πολιτιστικῶν επιδιώξεων τής Νήσου. Τά έθνικά και τά κοινωνικά προβλήματα τής Νήσου πρέπει νά τῆς γίνουν βιώματα ζῶντα και δημιουργικά εις τήν ζωήν, όχι απλῶς βιώματα πνευματικά. Όταν ή μαθήτρια κατορθώση, αυτό, ως είναι βεβαία, ότι, όταν αύριον θά κληθῆ εις τήν ενεργόν ύπηρεσίαν τής κοινωνίας και τοϋ Έθνους, θά δυναθῆ νά άνταποκριθῆ εις τά καθήκοντα τά όποια δικαίως τῆς επιβάλλει ή θέσις της ως κοινωνικοϋ και έθνικοϋ παράγοντος.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡ

Ὁ κάθε ἄνθρωπος ἐμφανίζεται μέσα εἰς τὴν κοινωνίαν μὲ δύο «ἐαυτούς»: ἕνα ἐσωτερικόν, τὸν χαρακτήρα, καὶ ἕνα ἐξωτερικόν, τὴν ἐμφάνισίν του, εἰς τὴν ὁποίαν περιλαμβάνονται τὰ φυσικὰ χαρακτηριστικὰ καὶ ἡ ἀμφίεσις. Συγκροτημένοι προσωπικότητες, τυγχάνουσαι τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἐκτιμῆσεως τῶν ἄλλων, εἶναι οἱ ἄνθρωποι ποὺ καὶ τὴν ἐσωτερικὴν των καλλιέργειαν φροντίζουν καὶ τὴν ἐξωτερικὴν των ἐμφάνισιν δὲν παραμελοῦν, ἐπιδιώκοντες πάντοτε νὰ διατηροῦν μίαν εὐχάριστον ἀπλότητα, τόσον εἰς τὸν χαρακτήρα ὅσον καὶ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἐμφάνισιν.

Πολλοὶ ἄνθρωποι ὁμως χαρακτηρίζονται ἀπὸ μίαν ὑπερβολικὴν φροντίδα διὰ τὸν ἐξωτερικὸν «ἐαυτόν» των καὶ φθάνουν εἰς τὴν ἐκζήτησιν προσπαθοῦντες νὰ ἐντυπωσιάσουν τοὺς ἄλλους. Εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν τὸ πρόβλημα παρουσιάζεται διὰ τὴν γυναῖκα, τόσον τὴν νέαν, ὅσον καὶ τὴν ἐνήλικα.

Τὸ νὰ προσπαθῇ ἡ γυναῖκα καὶ ἰδιαίτερα ἡ νέα, ἀλλὰ καὶ κάθε ἄνθρωπος νὰ διατηρῇ τὸν ἑαυτό του κομψὸν καὶ περιποιημένον καὶ ἀναγκαῖον καὶ ὠραῖον καὶ φυσικὸν εἶναι. Ἡ ἀπλὴ κομψότης καὶ κοσμιότης εἰς τὴν κόμμωσιν καὶ ἐνδυμασίαν καὶ τοὺς τρόπους εἶναι συμπλήρωμα τῆς προσωπικότητος καὶ χαρακτηρίζουν ἄνθρώπους ἰσορροπημένους καὶ ὑγιεῖς. Ἀπὸ τὸ κομψὸν ὁμως καὶ ὠραῖον ὑπάρχει ὁ κίνδυνος νὰ φθάσῃ κανεὶς εἰς τὴν ἐκζήτησιν καὶ τὴν ὑπερβολικὴν φροντίδα, πράγματα ποὺ δὲν χαρακτηρίζουν ἄνθρώπους σοβαροὺς καὶ ἐνδιαφερομένους διὰ τὴν πραγματικὴν ἀξίαν τῆς προσωπικότητός των.

Ὡραὶ πολλαὶ μπροστὰ εἰς τὸν καθρέπτην, ἀνησυχία γιὰ τὸ α ἢ β σημεῖον τῆς κομμώσεως ἢ τῆς ἐμφάνσεως δείχνουν ἄνθρώπους ἐπιπολαίους, οἱ ὅποιοι τοποθετοῦν τὴν ἀξίαν τῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἑαυτοῦ των εἰς ἀπλᾶ ἐξωτερικὰ στοιχεῖα καὶ δὲν ἐξετάζουν τὴν βαθυτέραν ἀξίαν τῆς ὑπάρξεώς των, ποὺ συνίσταται εἰς τὴν ἀληθινὴν ἐσωτερικὴν καλλιέργειαν. Αὐτὴ ἡ ὑπερβολικὴ φροντίδα ἀποκαλύπτει ἀκόμα τὴν γυναῖκα ἀδύνατον χαρακτήρα, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει ἐσωτερικὸν ψυχικὸν καὶ πνευματικὸν περιεχόμενον διὰ νὰ κινήθῃ μέσα εἰς τὴν ζωὴν καὶ νὰ ἐπιβληθῇ μέσα εἰς τὸ κοινωνικὸν περιβάλλον καὶ διὰ τοῦτο καταφεύγει εἰς τεχνάσματα καὶ ἐντυπωσιακὰς ἐμφάνσεις διὰ νὰ ἀναπληρώσῃ τὸν ἐλλείποντα ἐσωτερικὸν πλοῦτον.

Κίνδυνος τοιαύτης ἐκζητήσεως ὑπάρχει πάντοτε διὰ τὰς μαθητρίαις, αἱ ὁποῖαι ἐνίοτε μιμοῦνται τοὺς ἄλλους ἄνθρώπους, νομίζουσαι ὅτι θὰ καταστοῦν καλύτεραι ἢ τελειότεραι προσωπικότητες καὶ θὰ τύχουν μεγαλυτέρας ἐκτιμῆσεως ἀπὸ τοὺς γύρω τους. Πρόκειται περὶ ἐσφαλμένης ἀντιλήψεως τὴν ὁποίαν δυστυχῶς συχνὰ πολλοὶ γονεῖς συστηματικὰ καλλιεργοῦν εἰς τὰ παιδιά τους. Πολλαὶ μητέρες ἰδιαίτερας, δὲν εἶναι ἀρκετὰ προσεκτικαὶ διὰ νὰ ἀντιληφθοῦν ὅτι ἐπηρεάζουν δυσμενῶς τὸν χαρακτήρα τῶν θυγατέρων των καὶ τὰς στρέφουν ἀκουσίως πρὸς ἐνδιαφέροντα τὰ ὁποῖα οὔτε εἰς τὴν νεαρὰν ἡλικίαν τῆς μαθητείας ἀνήκουν, ἀλλὰ οὔτε καὶ εἰς τὴν καλῶς νοουμένην ἀγωγὴν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς προσωπικότητός των συμβάλλουν.

Τὸ σχολεῖον καλῶς γνωρίζει ὅτι αἱ μαθήτριάι με ὑπερβολικὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἐμφάνισίν των, κατὰ κανόνα παραμελοῦν τὰ μαθήματά των καὶ ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ἢ ἐπίδοσίς των, ὑποχωρεῖ, ἐνῶ παράλληλα ὁ χαρακτήρ των παρουσιάζει μίαν ἐλαστικότητα καὶ μίαν κάμψιν, τὴν στιγμὴν ἀκριβῶς ποὺ ἔπρεπε νὰ πάρῃ τὴν τελικὴν του διαμόρφωσιν καὶ νὰ σταθεροποιηθῇ.

Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ἀνθρώπου, ὡς ἐτονίσθη εἰς τὴν ἀρχὴν, δὲν μπορεῖ καὶ δὲν πρέπει νὰ εἶναι μονομερής, ἀλλὰ πρέπει νὰ συνίσταται εἰς μίαν ἄρμονικὴν διαμόρφωσιν τῆς πλήρους προσωπικότητος καὶ χαρακτήρος, τῆς ἐξωτερικῆς ἐμφάνσεως καὶ τῶν τρόπων. Ἄμα ἐπιτευχθῇ τοῦτο καὶ οἱ ἄλλοι θὰ μᾶς βλέπουν καὶ θὰ χαίρωνται, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς θὰ αἰσθανώμεθα ἱκανοποίησιν καὶ βεβαιότητα διὰ τὴν ἀξίαν μας.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΙ ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑΝ

Ἐνα ὄξυ πρόβλημα, τὸ ὁποῖον ἔχει νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ σημερινὸν σχολεῖον Μέσης Παιδείας, εἶναι ἐκεῖνον ποῦ ἀφορᾷ εἰς τὴν σχέσιν ἐλευθερίας καὶ πειθαρχίας εἰς τὴν σχολικὴν ἀγωγήν. Παλαιότερον τὸ πρᾶγμα ἦτο ἀπλοῦν, διότι ὁ νέος καὶ ἡ νέα ὤφειλον πλήρη ὑποταγὴν καὶ πειθαρχίαν εἰς τὴν οἰκογένειαν, τὸ σχολεῖον καὶ τὴν κοινωνίαν καὶ οὐδεὶς διανοεῖτο νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν ἔφηβον ὑπέρβασιν τῶν καθιερωμένων θεσμῶν καὶ κανόνων. Ἀπὸ δεκαετίας ὁμῶς τὰ πράγματα ἔχουν ἀλλάξει μορφήν, διότι ὁ νέος ἔγινε ἐπαναστατικὸς.

Ἡ ἐπαναστατικότης τοῦ Κυπρίου νέου ὀφείλεται εἰς τὴν ταχεῖαν εἰσροὴν ξένων ἰδεῶν καὶ τρόπων ζωῆς καὶ εἰς τὸ ἰδιαίτερον κλίμα ποῦ ἐδημιουργήθη κατὰ τὸν δεκαετῆ ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα τῆς Κύπρου· τὴν ἐπαναστατικότητα καὶ τὴν ἀπειθαρχίαν πρὸς τὴν ἀποικιακὴν κυβέρνησιν καὶ τοὺς ἀνελευθέρους νόμους τῆς, ὁ νέος μετέφερεν καὶ εἰς τὸ κοινωνικὸν πεδῖον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς σχέσεις του πρὸς τὸ σχολεῖον καὶ τοὺς καθιερωμένους θεσμούς. Πολλοὶ νέοι, ἐν ὀνόματι τῆς ἐλευθερίας των, ἀπορρίπτουν κάθε δέσμευσιν καὶ ὑποταγὴν. Ἡ πειθαρχία θεωρεῖται ὡς στοιχεῖον ποῦ καθάπτεται τῆς ἀξιοπρεπείας καὶ μειώνει τὴν προσωπικότητα τοῦ νέου. Ἡ ἀντίληψις αὐτὴ μπορεῖ νὰ ἀποβῆ καταστρεπτικὴ εἰς τὴν προέκτασιν τῆς, διότι ὁδηγεῖ πρὸς τὴν ἀσυδοσίαν καὶ τὴν ἀναρχίαν· αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν βεβαίως ἡ ἐπαναστατικότης ἀποτελεῖ στοιχεῖον ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἀνοδὸν καὶ πρόοδον τῆς κοινωνίας, ἐφ' ὅσον αὕτη γνωρίζει τὰ πλαίσια μέσα εἰς τὰ ὁποῖα θὰ κινηθῆ, τοὺς πεπαλαιωμένους θεσμούς τοὺς ὁποίους θὰ ἀνατρέψῃ καὶ τὰς νέας ἀξίας τὰς ὁποίας θὰ εἰσαγάγῃ. Ὅμως ἐδῶ δὲν πρόκειται περὶ τούτου. Πρόκειται διὰ κάτι τὸ βαθύτερον, τὸ ὁποῖον τείνει νὰ ἀνατρέψῃ τὴν ἰσχὺν καὶ τὰς ἀξίας ἐπὶ τῶν ὁποίων θεμελιούται ἡ Πολιτεία. Ἡ ἀντίληψις, ὅτι τὸ ἄτομον εἶναι ἀπολύτως ἐλεύθερον καὶ ὅτι εἰς οὐδένα ὀφείλει νὰ πειθαρχῇ εἶναι ἐντελῶς ἐσφαλμένη καὶ δυνατὸν νὰ ἔχῃ καταστρεπτικὰ ἀποτελέσματα. Ἐφ' ὅσον ὁ ἄνθρωπος ζῆ ἐν τῇ κοινωνίᾳ, οὐδέποτε δύναται νὰ εἶναι ἀπολύτως ἐλεύθερος. Μόνον ἀπομονωμένος ὁ ἄνθρωπος μέσα εἰς τὴν φύσιν μπορεῖ νὰ εἶναι ἀπολύτως ἐλεύθερος καὶ νὰ δρᾷ κατὰ βούλησιν. Ἐφ' ὅσον ὁμῶς ζῆ ἐν κοινωνίᾳ, περιορίζεται καὶ δεσμεύεται ἀπὸ τὴν παρουσίαν καὶ μόνον τῶν συνανθρώπων του. Οἱ νόμοι τῆς Πολιτείας καὶ οἱ ἄγραφοι ἠθικοὶ νόμοι σκοπὸν ἔχουν νὰ περιορίσουν τὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν ἐλευθερίαν του εἰς τὰ ὄρια, ὅπου δὲν θὰ θίγεται ἡ προσωπικὴ ἀξιοπρέπεια καὶ ἡ ἐλευθερία τῶν ἄλλων. Ἡ παραδοχὴ αὐτοῦ τοῦ περιορισμοῦ ὀνομάζεται πειθαρχία καὶ εἶναι ἀπαραίτητος ὅρος διὰ τὴν ὑπαρξιν τῆς Κοινωνίας.

Τὸ σχολεῖον ἀπώτερον σκοπὸν ἔχει νὰ δημιουργήσῃ ἐλευθέρους ἀνθρώπους καὶ νὰ τοὺς συνηθίσῃ εἰς τὴν πειθαρχίαν· αὐτὸ βασικῶς εἶναι τὸ ἔργον τῆς ἀγωγῆς. Νὰ συνδυάσῃ μέσα εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ νέου τὸ φρόνημα μιᾶς ἐλευθέρας προσωπικότητος μετὰ τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ χρέους ἐναντι τῶν ἄλλων ἀνθρώπων καὶ ἐναντι τῆς Πολιτείας καὶ τῶν ἀξιών τῆς. Ἀπόλυτος ἐλευθερία ἀποδιοργανώνει τὴν Πολιτείαν καὶ τὴν διαλύει εἰς τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα τὴν συνέθεσαν. Ἡ πειθαρχία, κακῶς νοουμένη, ὡς τυφλὴ ὑποταγὴ καὶ ὑποδούλωσις τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ φρονήματος, δημιουργεῖ ἀνθρώπους δούλους καὶ ἀναξίους.

Ἐργον τοῦ σχολείου εἶναι νὰ θεμελιώσῃ τὴν χρυσὴν γέφυραν, ἡ ὁποία νὰ συνδέῃ τὸ ἐλεύθερον φρόνημα, τὴν ἐλευθέραν ἀξιοπρεπῆ προσωπικότητα, μετὰ τὸν βαθύτερον σεβασμὸν πρὸς τὴν ἀξίαν καὶ τὴν προσωπικότητα τῶν ἀνθρώπων. Αὐτὸς ὁ σεβασμὸς

πρὸς τὸν συνάνθρωπον δὲν μπορεῖ νὰ ἐπιτευχθῆ παρὰ διὰ τοῦ περιορισμοῦ τῆς αὐθαιρέτου ἐλευθερίας μας, δηλαδὴ διὰ τῆς πειθαρχίας.

Ἐν γενικαῖς γραμμαῖς αὐτὸς εἶναι ὁ ἀπώτερος σκοπὸς τῆς παιδείας. Ἐὰν τὸ σχολεῖον ἀποκλίνῃ τῶν ἀρχῶν τούτων, δὲν μπορεῖ νὰ ἐπιτελέσῃ τὸν σκοπὸν του, διότι ἢ θὰ δημιουργήσῃ αὐθαιρέτους ἀνθρώπους, ἢ θὰ διαπλάσῃ δουλόφρονας προσωπικότητας. Καὶ τὸ ἓνα εἶναι κακὸν καὶ τὸ ἄλλον χειρότερον.

Δὲν μένει, λοιπόν, παρὰ ἡ ὁδὸς τῆς πειθαρχουμένης ἐλευθερίας, ὅπου τὸ ἄτομον διατηρεῖ καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὸ φρόνημά του, ἀλλὰ καὶ ὁ συνάνθρωπος ἐκτιμᾶται καὶ ἡ ἐλευθερία του διασώζεται. Ἐδῶ ἀκριβῶς θεμελιούται καὶ ἡ εὐνομούμενη Δημοκρατικὴ Πολιτεία.

Νὰ ζῆ κανεὶς ἢ νὰ μὴ ζῆ, ἐρωτᾷ ὁ περίφημος ἥρωας τοῦ μεγάλου Ἄγγλου τραγικοῦ, ἀπληπισμένοι ἀπὸ τὰς ἀθλιότητας ποὺ ἐπεσώρευσε εἰς τὴν ζωὴν του ἡ ἀνθρωπίνη κακία. Ἡ ἀπάντησις δὲν ἤμπορεῖ νὰ εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὸ ναί. Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἐπλάσθη διὰ νὰ ζῆ ἢ ὄχι, ἀλλὰ πῶς νὰ ζῆ.

Ὅλα τὰ φιλοσοφικὰ συστήματα τοῦ παρελθόντος, τὰ ὁποῖα ἠσχολήθησαν μὲ τὸ πρόβλημα τῆς ζωῆς, ἔδωκαν ἀπαντήσεις συμφύουσας πρὸς τὰς ἀντιλήψεις καὶ εἰσηγήσεις των. Ἡ συνισταμένη ὁμῶς τῶν δοκίμων συστημάτων περὶ ζωῆς, ἀποφαίνεται ὑπὲρ τοῦ «κατ' ἀρετὴν ζῆν». Ἄς προσπαθῆσωμεν νὰ δώσωμεν εἰς τοῦτο τὸ «κατ' ἀρετὴν ζῆν», περιεχόμενον θετικὸν καὶ συγκεκριμένον.

Ἐν πρώτοις ποῖον εἶναι τὸ θετικὸν περιεχόμενον τῆς ἀρετῆς; Ἀρετὴ ὡς ἐκ τῆς συνθέσεως τῆς λέξεως ἐξάγεται, εἶναι τὸ ἀρμόζον, τὸ πρέπον. Ἀλλὰ τί εἶναι τὸ πρέπον; Ἄν θελήσῃ νὰ ἐξετάσῃ κανεὶς τοὺς κυριωτέρους παράγοντας, οἱ ὁποῖοι ρυθμίζουν τὴν ζωὴν, θὰ εὑρῇ, ὅτι αὐτοὶ εἶναι τρεῖς: ὁ Θεός, ἡ Κοινωνία καὶ τὸ ἐσωτερικὸν ἐγὼ.

Ὁ ἄνθρωπος ζῆ πάντοτε κάτω ἀπὸ τὴν σκέπην τοῦ Θεοῦ. Ἄρα δὲν ἐπιτρέπεται νὰ βγαίῃ ἔξω ἀπὸ τὰς ἐντολάς του, ἀπὸ τὸν νόμον του. Τὸ περιεχόμενον τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ μᾶς τὸ διδάσκει ἡ Θρησκεία. Αὐτὴν τὴν διδασκαλίαν πρέπει νὰ τὴν κάμωμεν βίωμα μὲ τὴν ἰδικὴν μας ἔρευναν. Ἡ θρησκεία διδάσκει, ἡ ἔρευνα πείθει. Ὁ κατ' ἀρετὴν βίος δὲν εἶναι ζήτημα ζυμώσεων ὅσον εἶναι ζήτημα πεποιθήσεων. Αἱ γνώσεις παραμένουν πολλὰς φορὰς νεκραὶ. Αἱ πεποιθήσεις ἐφαρμόζονται, ἡ δὲ ἐφαρμογὴ των δημιουργεῖ βιώματα. Ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ ὑπὸ τὴν ἀπλουστέραν του μορφήν, εἶναι τὸ «ὄ σὺ μισεῖς, ἐτέρῳ μὴ ποιήσεις». Ὁ θεϊκὸς νόμος ἀπλοποιούμενος σημαίνει: «Μὴ βλάπτῃς τὸν ἑαυτὸν σὰς ψυχικά, σωματικά, πνευματικά». Ἡ ψυχὴ καὶ τὸ πνεῦμα εἶναι δῶρα ἀνεκτίμητα τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Ὁ παραμελῶν τὴν ψυχικὴν καὶ τὴν πνευματικὴν του καλλιέργειαν περιφρονεῖ τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ, ὁ δὲ περιφρονῶν τὰ θεϊκὰ δῶρα περιφρονεῖ καὶ αὐτὸν τὸν Θεόν. Ἐπόμενον εἶναι ὁ περιφρονῶν τὸ θεῖον νὰ περιφρονηθῇ ὑπ' αὐτοῦ. Καὶ ἔχασεν ὁ ἄνθρωπος τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ, ἔχασε τὸ πᾶν, ἔχασεν αὐτὴν τὴν ζωὴν. Περιττὸν νὰ τονισθῇ, ὅτι ὁ σεβασμὸς τῶν ἄλλων εἶναι ἀποτέλεσμα τοῦ αὐτοσεβασμοῦ. Ὁ σεβόμενος ἑαυτὸν κατ' ἀνάγκην θὰ σεβασθῇ καὶ τοὺς ἄλλους.

Ὁ ἄνθρωπος γεννᾶται μέσα εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ εἰς αὐτὴν μεγαλώνει, ζῆ, δρᾷ καὶ ἀποθνήσκει. Αὐτὴ καθορίζει καὶ διαμορφώνει τοὺς νόμους, οἱ ὁποῖοι διέπουν ὅλας τὰς πλευράς τῆς ζωῆς του. Αὐτὴ τοῦ παρέχει στάδιον ἀναπτύξεως ὅλων τῶν δυνατοτήτων του, αὐτὴ εἶναι ἡ κατοικία του ὑπὸ τὴν εὐρύτεραν ἔννοιαν, αὐτὴ τέλος εἶναι ἡ πηγὴ κάθε εὐτυχίας καὶ δυστυχίας του. Τοὺς νόμους οἱ ὁποῖοι διέπουν τὸν ζῶντα τοῦτον ὄργανισμὸν, ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ σέβεται, χάριν τῆς ἀτομικῆς του εὐτυχίας. Ἄν στηριχθῇ ἡ κοινωνία, στηρίζεται καὶ ὁ ἄνθρωπος. Διεσαλεύθη ἡ κοινωνικὴ τάξις, διεσαλεύθησαν ὅλα καὶ ἡ ἀνθρωπίνη κοινωνία γίνεται καπνός. Εἰς τὴν τελευταίαν περίπτωσιν, ἡ κοινωνία, ἀπὸ πηγὴ χαρᾶς καθίσταται πηγὴ ὀδύνης.

Ἄς μὴ λησμονῶμεν ὅτι διάλυσις τῆς κοινωνίας σημαίνει διάλυσιν τῆς ἀνθρωπίνης εὐτυχίας. Ἔργασία, οἰκογένεια, ὕλικα καὶ πνευματικά ἀγαθὰ, ἐξαρτῶνται ἀπὸ τοὺς νόμους, τοὺς ὁποῖους οἱ ἄνθρωποι ἐψήφισαν διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ κοινωνικοῦ συστήματος.

Ἀλάθητον γνώμονα εἰς τὸ ζήτημα τοῦ σεβασμοῦ τοῦ θεοῦ καὶ τῶν κοινωνικῶν νόμων, ἀποτελεῖ ὁ ἐσωτερικὸς ἄνθρωπος, ἡ συνείδησις. Ὁ ἀκοίμητος αὐτὸς φρουρός, τὸν ὁποῖον ἐνεφύτευσε ὁ Θεὸς εἰς τὸν ἄνθρωπον, διὰ νὰ ἀποκλείσῃ τὴν πτώσιν του, εἶναι ἀλάθητος εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ πρέποντος καὶ τοῦ μὴ πρέποντος. Οἱ ἔξω ἄνθρωποι πιθανὸν νὰ ἀπατηθοῦν εἰς τὴν ἐκτίμησιν των· ὁ ἐσωτερικὸς ἄνθρωπος ποτέ. Ὁ μεγάλος διδάσκαλος τῆς ἀρχαιότητος διδάσκει: «Μηδέποτε μηδὲν κακὸν ποιήσας ἔλπιζε λύσεις. Καὶ γάρ, ἂν τοὺς ἄλλους λάθῃς, σεαυτῷ συνειδήσεις».

Σέβου, λοιπόν, νέα κόρη, τὸ θεῖον. Ἐκτέλει τὰ θρησκευτικὰ σου καθήκοντα μὲ εὐσυνειδησίαν. Πίστευε εἰς τὴν παντοδυναμίαν, τὴν πανγνωσίαν καὶ τὴν ἀπεριόριστον ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ. Ἐτσι θὰ ἐξασφαλίσῃς τὴν πλέον κραταιὰν προστασίαν εἰς τὴν ζωὴν σου.

Σέβου συγχρόνως τὴν κοινωνίαν καὶ ὑπάκουε εἰς τοὺς νόμους τῆς. Οἱ τρόποι, τὰ αἰσθήματα, αἱ πράξεις καὶ ἡ ὄλη σου ἡ συμπεριφορὰ, πρόσεχε νὰ εἶναι σύμφωνα πρὸς τοὺς κοινωνικοὺς νόμους. Τοὺς αἰωνίους κοινωνικοὺς νόμους, ποὺ διέγραψεν ἡ πεῖρα, ἡ σοφία καὶ ἡ ἀρετὴ. Ὅχι τὰ καπρίτσια, τὰ ὁποῖα προβάλλει ἡ στιγμή καὶ ἐξαφανίζει ἡ ἄλλη στιγμή. Ὑπάκουε, τέλος, εἰς τὴν συνείδησίν σου. Ὅταν ὁ ἐσωτερικὸς ἑαυτός σου, σοῦ δώσῃ τὸ σύνθημα τοῦ κινδύνου ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ μὴ πρέποντος, μὴ κωφεύσῃς καὶ μὴ παραδοθῇς εἰς τὴν ἐφήμερον γοητείαν τοῦ φαινομένου. Πρόσεχε πάντοτε τὴν οὐσίαν τῶν πραγμάτων. Τὸ φαινόμενον ἐξαφανίζεται τάχιστα. Ἡ οὐσία μένει. Ἀλλοίμονον, ἂν τὸ φαινόμενον ἀμαυρώσῃ τὴν οὐσίαν.

Θὰ κλείσω τὸ παρὸν μὲ μίαν Κινεζικὴν παροιμίαν: «Τρία πράγματα ἐξασφαλίζουν εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν εὐτυχίαν: «Ἐὰν τὰ ἔχη καλὰ μὲ τὸν Θεόν, μὲ τοὺς ἀνθρώπους καὶ μὲ τὸν ἑαυτὸν του». Διὰ τὸ ἀσφαλέστερον θὰ σοῦ συστήσω, νεαρὰ κόρη, νὰ ἀρχίσῃς ἀπὸ τὸ τελευταῖον. Εἶναι τὸ δυσκολώτερον καὶ ὀδηγεῖ ἀσφαλέστερον πρὸς τὰ δύο πρῶτα.

Η ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΗΣ ΘΕΛΗΣΕΩΣ ΚΑΙ Η ΙΚΑΝΟΤΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ

*“Αν νεύρα και καρδιά μπορείς
και σπλάχνα και μυαλό όλα να τὰ σφίξεις
να σὲ δουλέψουν ξαναρχῆς
κι’ ἄς εἶναι ἀπὸ πολὺ καιρὸ σωσμένα
και νὰ κρατιέσαι πάντα ὀρθὸς
ὅταν τίποτε δὲν σοῦχει ἀπομείνει
παρὰ μονάχα ἡ θέληση
κράζοντας σ’ ὅλα αὐτὰ βαστάτε,*

*«Δικὴ σου θάναι τότε ἡ γῆ
μ’ ὅσα και μ’ ὅτι ἀπάνω της κι’ ἂν ἔχη».*

Οἱ πολὺ γνωστοὶ τοῦτοι στίχοι τοῦ Ἄγγλου ποιητῆ, πού ξεύρει τόσο καλά τὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ, μπορεῖ και πρέπει νὰ χρησιμεύσουν στὸν ἄνθρωπο, σὰν ὁδηγὸς γιὰ τὴν ἐπιβίωσή του, ὄχι μόνο τὴ βιολογικὴ ἀλλὰ και τὴν πνευματικὴ, και τὴν ἐπιτυχία του στὴ σύγχρονη κοινωνία.

Ἡ ζωὴ εἶναι στὴν οὐσία της ἕνας συνεχῆς και ἀκατάλυτος ἀγώνας, ἀπὸ τὴ στιγμὴ πού ὁ ἄνθρωπος θὰ ἀρχίσῃ νὰ ἀναπνέῃ μέχρι και τὴν τελευταία του ὥρα. Ἐνας ἀγώνας τραχύς, δυσδιάβατος, μιὰ πάλη μὲ τὶς διάφορες ἀλληλοσυγκρούμενες ἐκφάνσεις τῶν κοινωνικῶν δεδομένων, μιὰ προσπάθεια τεράστια γιὰ τὴν ἀνεύρεση τοῦ ὀρθοῦ τρόπου πλεύσεως, ἀνάμεσα στὸ καλὸ και στὸ κακό, τὸ ἠθικὸ και τὸ ἀνήθικο, τὸ ἀνθρώπινο και τὸ ἀπᾶνθρωπο.

Ἐτσι ὁ ἄνθρωπος, και μάλιστα ὁ νέος, μπροστὰ σ’ αὐτὰ τὰ δύσκολα προβλήματα ἂν δὲν ἔχει τὰ ἀπαραίτητα προσόντα, δυνατὸν νὰ γίνῃ ἔρμαιο καταστάσεων πού βέβαια δὲν θὰ τὶς ἤθελε. Ὅμως ποιά εἶναι αὐτὰ τὰ ἐφόδια πού χρειάζεται ὁ ἄνθρωπος γιὰ τὴν ἐπιβίωσή του, ὅπως τὴν προσδιωρίσαμε;

Πρῶτα πρῶτα ἡ δύναμις τῆς θελήσεώς του και ἐν συνεχείᾳ ἡ ικανότης τῆς προσαρμογῆς τοῦ ἢ μᾶλλον τῆς ὀρθῆς προσαρμογῆς του.

Ἡ δύναμις τῆς θελήσεώς του, μὲ τὸ πνευματικὸ μάλιστα ὑπόβαθρο και τὸν σίγουρο ἠθικὸ ἐξοπλισμὸ πού τοῦ παρέχει τὸ σχολεῖο μὲ τὴν ἀνθρωπιστικὴ του μόρφωση, θὰ τὸν ὁδηγήσῃ ἀσφαλῶς στὸ λιμάνι τῆς κοινωνικῆς του ἐπιτυχίας. Ὅτι κραυγαλέο ἢ ἔλκυστικὸ παρουσιασθῆ μπροστὰ του θάναι ἀνίκανο νὰ τὸν ἐκτροχιάσῃ, γιατί ἡ ψυχικὴ του δύναμις θὰ ἀναχαιτίζει κάθε ἀντιξοότητα. Καὶ ἡ ζωὴ ἔχει πολλὰς τέτοιες δυσκολίες. Δύναμις θελήσεως λοιπὸν μὲ πνευματικὸν ὑπόβαθρο σίγουρο.

Ἡ ικανότης τῆς προσαρμογῆς εἶναι ἕνα ἄλλο μεγάλο πρόβλημα. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι κοινωνικὸν ὄν και ὡς τέτοιο πρέπει νὰ συζῆσῃ μὲ τὸ σύνολο, γιατί ἀλλοιῶς θὰ μοιάζῃ μὲ τραγικὸ ναυαγὸ πάνω σὲ ξερωνήσι.

Ὅμως ἡ σύγχρονη κοινωνία μὲ τὸν ηὔξημένο μηχανικὸ ρυθμὸ της, μὲ τὶς παντὸς εἶδους ἐκδηλώσεις ἐνὸς ἐφήμερου και ἀμφίβολου τρόπου ζωῆς, δὲν προσφέρεται σὰν εὔκολη ὑπόθεση γιὰ τὴν ἀνάγκη προσαρμογῆς τοῦ ἀτόμου. Ἐξ οὗ και τὸ μεγάλο ποσοστὸν τῶν ἀποξενωμένων ἀνθρώπων, ἰδίως σὲ πολυάριθμες κοινωνίες, τῶν τρα-

γικῶν αὐτῶν ναυαγῶν τῆς ζωῆς, πού εἰς τὸ τέλος γίνονται ἀρνητὲς κάθε ἀξίας και παραπαίοντα ἀνθρωπάρια.

Μὲ τὸ πρόβλημα αὐτὸ σήμερα, μιὰ και ἔχει πάρει τέτοια ἔκταση, ἀσχολεῖται ἡ φιλοσοφία, ἡ κοινωνιολογία και ἀκόμη ἡ ψυχολογία. Ἐγίνε δηλαδὴ κάτι τὸ ὁποῖον ἀπειλεῖ τοὺς κοινωνικοὺς θεσμοὺς και ἐν συνεχείᾳ βέβαια τὴν ἀνθρωπότητα. Ὁ μόνος τρόπος διασώσεως τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ὅτι και πῶ πρὶν θίξουμε. Πνευματικὴ ὠλοκλήρωση, δύναμις θελήσεως και δύναμις ἀντιστάσεως και προσαρμογῆς στὸ σύνολο. Αὐτὸ τὸ τελευταῖο βέβαια δὲν ὑπονοεῖ παραδοχὴ σ’ ὅτι σήμερα ὀνομάζεται σύγχρονη ζωὴ, ἀλλὰ μελέτη τῶν δεδομένων τῆς ζωῆς, ἀπόρριψη τῶν μὴ σταθερῶν ἀρχῶν και πίστη σὲ ὅτι εἶναι στερεὸ και συνάδει μὲ τὶς παραδόσεις, τὸν Ἑλληνικὸ μας πολιτισμὸ και τὰ ἔθνη μας.

Ἡ προσπάθεια βέβαια εἶναι δύσκολη και οἱ σειρήνες πολλὰς. Ὅμως ὁ νέος πρέπει νὰ κάμῃ τὴν προσπάθεια αὐτὴ μὲ πλήρη συνέπεια, γιὰ νὰ καταξιώσῃ τὴ ζωὴ του.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ
Διευθύντρια ἐν τῷ Παγκ. Γυμνασίῳ
Θηλέων Παλουριωτίσσης

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΤΗ 16.4.1962 ΕΠΙ ΤΗ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙ ΤΟΥ ΠΡΥΤΑΝΕΩΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΚΛΗΤΙΚΩΝ ΕΙΣ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΜΑΣ

Κύριε Πρύτασι, Κύριοι Συγκλητικοί,

Τὸ Γυμνάσιον Ὀηλέων Παλουριωτίσης μὲ πραγματικὴν ὑπερηφάνειαν καὶ αἰσθήματα ἀληθοῦς εὐγνωμοσύνης χαιρετίζει τὴν σημερινὴν ἐπίσκεψίν σας εἰς τὸ οἶκον ἡμῶν. Εἶναι ὑπερήφανον, διότι ὑποδέχεται σήμερον τοὺς ἀριστεῖς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιστήμης ὡς ἐπισήμους θεωροὺς καὶ προσκόπους τῆς Ἑλληνικῆς ἰδέας εἰς τὴν Νῆσον. Εἶναι ἐπίσης συγκινημένον, διότι ἐν τῷ προσώπῳ ὑμῶν ἡ μεγίστη πλεονότης τῶν καθηγητῶν τοῦ ἀναζῆ τὰς παλαιὰς ὠραίας ἡμέρας τῆς φοιτητικῆς ζωῆς, καθ' ἃς αἱ νεανικαὶ ἐλπίδες ἐτρέφοντο μὲ τὴν φλόγα τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν ἐθνικῶν ἰδανικῶν. Ἀλλὰ σὰς ὑποδέχεται ἐπίσης μὲ αἰσθήματα πραγματικῆς εὐγνωμοσύνης, ὅχι μόνον ὡς ἐκπροσώπους τῆς ἐκθρεψάσης τροφοῦ, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐνσάρκωσιν τοῦ μητρικοῦ ἐνδιαφέροντος, τὸ ὁποῖον ἡ Μήτηρ Ἑλλάς ἀπὸ τοῦ πνευματικοῦ, τοῦ ἐθνικοῦ καὶ τοῦ ἠθικοῦ πεδίου, ἐπιθυμεῖ νὰ καταστήσῃ πραγματικὸν ἡμῶν βίωμα. Μέχρι σήμερον ἡ Ἑλλάς, μᾶς ἦτο πνευματικὴ καὶ ἐθνικὴ ἰδέα. Εὐτυχεῖς ὅσοι κατάρθωναν νὰ τὴν ἐπισκεφθοῦν καὶ νὰ προσκυνήσουν τὰ ἅγια χῶματά της. Σήμερον ἡ εὐτυχία αὕτη εἶναι γενικὴ. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπάγῃ κανεὶς εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ νὰ ζῆσῃ Ἑλληνικὰς στιγμάς. Ἐρχεται ἡ Ἑλλάς εἰς τὴν Κύπρον. Ὁ ἀδιαπέραστος φραγμὸς, ὁ ὁποῖος τὴν ἐχώριζεν ἀπὸ τὴν Κύπρον, κατέπεσεν ὀριστικῶς. Αὐτὸ τὸ μήνυμα τῆς ζωντανῆς Ἑλληνικῆς πνοῆς μᾶς φέρνει ἡ σημερινὴ σας ἐπίσκεψις. Συγχρόνως τὸ μήνυμα τοῦτο συνοδεύει ἡ ζωντανὴ προσδοκία. Μία προσδοκία ποὺ ἐκφεύγει ἀπὸ τὰ θεωρητικὰ πλαίσια καὶ ὑψώνεται φωτεινὴ καὶ ὀλοζώντανη μέσα εἰς τὰς ψυχὰς ὄλων ἡμῶν. Ἡ Ἑλλάς διὰ τῶν σπουδαιοτέρων ἐκπροσώπων της ἔρχεται διὰ νὰ σκύψῃ πάνω ἀπὸ τὰ προβλήματα ἡμῶν, νὰ μᾶς ἀκούσῃ, νὰ μᾶς ἰκανοποιήσῃ. Αὐτὸ τὸ ζωντανὸν ἐνδιαφέρον, ποὺ δὲν ἐκπηγάξει ἀπὸ τὸ πνεῦμα, ἀλλὰ ξεκινᾷ ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὴν καρδίαν, μᾶς συγκινεῖ ὄλους καὶ μᾶς ἐνθαρρύνει εἰς τοὺς ἀγῶνας ἡμῶν. Τὰ παιδιὰ αὐτά, πνευματικοὶ ἡμῶν πατέρες καὶ ἀδελφοί, μέχρι σήμερον ἐσκέπτοντο, ὠνειρεύοντο καὶ ἐπίστευαν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τώρα βλέπουν τὴν Ἑλλάδα. Ἡ παρουσία σας δὲν ἀποτελεῖ μόνον κίνητρον πρὸς νέους ἀγῶνας, ἀλλὰ καὶ ἐχέγγυον πρὸς νέας κατακτήσεις.

Παρακαλῶ δεχθῆτε τὴν διαβεβαίωσιν, ὅτι τὰ αἰσθήματα τῶν παιδιῶν αὐτῶν πρὸς σᾶς καὶ τὴν Ἑλλάδα εἶναι πολὺ ἐντονώτερα καὶ πλουσιώτερα ἀπὸ τὰς ἐξωτερικάς των ἐκδηλώσεις. Αὐτὰ τὰ αἰσθήματα, παρακαλοῦμεν, διαβιβάσατε, ἐπιστρέφοντες, πρὸς ὄλους τοὺς Ἕλληνας ἀδελφούς, καί, ἰδιαίτερος, πρὸς τὸν φοιτητικὸν κόσμον τῆς Ἑλλάδος. Θὰ ἀποτελέσουν ἀκόμη ἓνα κρίκον εἰς τὴν στενὴν ἄλυσιν ἢ ὁποία μᾶς συνδέει, καὶ μίαν περιπλέον ἐλπίδα ὀλοκληρώσεως τῶν ἐθνικῶν μας δραματισμῶν.

Κύριε Πρύτανι, Κύριοι Συγκλητικοί καλῶς ἤλθατε εἰς τὴν Ἑλληνικὴν δικὴν μας καὶ δικὴν σας Κύπρον.

ΕΠΙ ΤΗ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΣ ΠΡΕΣΒΕΩΣ κ. ΔΕΛΙΒΑΝΗ, 20.4.1962

Ἐξοχώτατε Κύριε Πρόεδβυ,

Ὁ Σύλλογος τῶν Καθηγητῶν καὶ αἱ μαθήτριά του Παγκυπρίου Γυμνασίου Θηλέων Παλουριωτίσεως χαιρετίζουν με χαρὰν ἀνυπόκριτον τὴν ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν παρουσίαν τῆς Ὑμετέρας ἐξοχότητος. Ἡ ἐπίσκεψις οἰουδήποτε διακεκριμένου Ἑλληνος ἀδελφοῦ εἰς τὴν Νῆσον, μᾶς γεμίζει με χαρὰν, διότι ἀναρριπίζει τὰς ἀγαθὰς μας ἐλπίδας. Ἡ ἐπίσκεψις ὁμως ἐπισήμων ἐκπροσώπων τῆς Μεγάλης μας Μητρὸς, πλὴν τῶν ἐλπίδων, μᾶς χαρίζει τὸ αἶσθημα τῆς σταθερᾶς βεβαιότητος, ποὺ εἶναι πολὺ πέραν τῶν ἀπλῶν ἐλπίδων.

Σήμερον μᾶς τιμᾶτε με τὴν ἐπίσκεψίν σας, Ὑμεῖς. Ἐν τῷ προσώπῳ Σας βλέπομεν ἐνσαρκωμένον τὸ ἀδιάσειστον ἐνδιαφέρον τοῦ ἐπισήμου Κράτους διὰ τὴν προώθησιν ὄλων ἐν γένει τῶν προβλημάτων μας.

Δὲν μᾶς διαφεύγει ποσῶς τὸ γεγονός, ὅτι αἱ σφαῖραι τῆς ἐκδηλώσεως τοῦ ἐνδιαφέροντος τῆς Μητρὸς Πατρίδος εἶναι πρωτίστως ἡ Ἐπίσημος Κυπριακὴ Πολιτεία. Ὅμως τὰ παιδιὰ ποὺ γαλουχοῦμεν ἐδῶ με τὸ πνεῦμα τῶν ἐλληνοχριστιανικῶν ἰδανικῶν, ἀποτελοῦν τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα τῆς αὐριανῆς Πολιτείας. Συνεπῶς οἰαδήποτε βεβαιότητος γεννωμένη ἐκ τῆς σημερινῆς Σας ἐπισκέψεως, ἀφορᾷ καὶ αὐτὴν πρωθυστερως. Ἡ ἐπίσκεψίς Σας, τῆς γεννᾶ τώρα τὸν νεανικὸν ἐνθουσιασμόν καὶ μίαν ἐντονὴν προοπτικὴν βεβαιότητος, ἢ ὁποία πολὺ σύντομα θὰ καταστῇ ζῶσα βεβαιότης.

Κύριε Πρόεδβυ, ἡ σημερινὴ Σας ἐπίσκεψις, πλὴν τῆς χαρᾶς μᾶς ἐχάρισε καὶ μίαν ἀδιάσειστον βεβαιότητα. Αὐτὴν τὴν βεβαιότητα, παρακαλοῦμεν, ὅπως διαβιβάσητε ὅπου δεῖ, με τὸν τρόπον τὸν ὁποῖον Ὑμεῖς θεωρεῖτε κατάλληλον. Θὰ ἀποτελέση καὶ διὰ τὴν Μητέραν Πατρίδα μίαν πραγματικὴν βᾶσιν, ἐπὶ τῆς ὁποίας νὰ στηρίξη τὴν κρίσιν της διὰ τὸ μέλλον.

Ὅσον δι' ἡμᾶς, βεβαιωθῆτε, παρακαλοῦμεν, ὅτι ἡ βεβαιότης τὴν ὁποίαν μᾶς ἐγέννησεν ἡ σημερινὴ Σας ἐπίσκεψις, θὰ μᾶς γίνῃ πραγματικὸν βίωμα. Καὶ γνωρίζετε πολὺ καλῶς ποία εἶναι ἡ δύναμις τῶν βιωμάτων καὶ μάλιστα τῶν ἐθνικῶν.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑΣ
κ. Κ. ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ ΕΠΙ ΤΗ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙ ΤΗΣ Α.Β.Υ. ΤΗΣ
ΠΡΙΓΚΙΠΙΣΣΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΗ 11.10.1962

Πολυαγαπημένη μας Πριγκίπισσα,

Τὰ σεισμικά αὐτὰ χειροκροτήματα μὲ τὰ ὁποῖα σᾶς ἐδέχθησαν αἱ μαθήτριά σου τοῦ σχολείου αὐτοῦ δὲν εἶναι χειροκροτήματα. Εἶναι οἱ παλμοὶ τῆς καρδιάς τῆς Κύπρου. Πιθανὸν ἢ ἔκφρασις αὐτῆ νὰ φανῇ ὑπερβολικὴ. Ὁχι, ἡ ὑπερβολὴ αὐτῆ εἶναι ἡ πραγματικότης.

Οἱ μαθήτριά σου ὅλων τῶν σχολείων τῆς Κύπρου — μαζὶ μὲ αὐτὲς καὶ οἱ μαθήτριά σου τοῦ σχολείου αὐτοῦ — εἶναι ἡ καρδιὰ τῆς καρδιάς τοῦ Νησιοῦ, τοῦ Ἑλληνικωτάτου αὐτοῦ Νησιοῦ τὸ ὁποῖον πρὸ ὀλίγων ἐτῶν οὔτε εἰς τὸ ὄνειρό σου δὲν ἦτο δυνατόν νὰ φαντασθῇ ὅτι θὰ ἤρχετο στιγμὴ νὰ πατήσῃ τὰ χόματα τοῦ Ἑλληνίδα Πριγκίπισσα.

Δὲν χρειάζεται νὰ ἔχετε ἰσχυρὰν φαντασίαν, ἀγαπημένη κόρη τοῦ ἔθνους γιὰ νὰ καταλάβετε τὴν ἀγνότητα τῶν αἰσθημάτων ὅλων μας καὶ τὴν χαρὰν μας, ποὺ βλέπομεν νὰ μεταφέρετε μὲ τὴν ζωντανὴν ἐδῶ παρουσίαν σας, τὸ μήνυμα τοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ ἔθνους καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Δυναστείας διὰ τὴν νύμφην τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου, τὴν Κύπρον μας.

Ὅλα αὐτὰ τὰ ἐγνωρίζαμεν. Τώρα τὰ αἰσθανόμεθα μὲ τὴν ἰδικὴν σας παρουσίαν. Ἡ χαρὰ μας ὅμως γίνεται ἀκόμη μεγαλύτερα ὅταν ἀναλογιζόμεθα ὅτι τὴν αἴσθησιν τοῦ ζωντανοῦ αὐτοῦ ἐνθουσιασμοῦ θὰ τὴν μεταφέρετε ἢ ἰδίᾳ εἰς τὸ ἔθνος, τὰς κόρας τοῦ ἔθνους ἰδιαιτέρως, καὶ εἰς τὴν σεπτὴν Βασιλικὴν Οἰκογένειάν σας. Εἰπέτε τους, ὅτι ἐνοιώσατε ἔντονον τὸν παλμὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ αὐτοῦ χόματος τὸ ὁποῖον σᾶς ἐπαρακαλοῦσεν ὅπως τὸ ἄνθος εἰς τὴν « Ἀγνώριστην » τοῦ Σολωμοῦ νὰ τὸ πατήσετε.

Ἄλλ' ἐκτὸς ἀπὸ τὸ μήνυμα τῆς ἐκρηκτικῆς αὐτῆς χαρᾶς, σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ μεταφέρετε ἀκόμη ἓνα μήνυμα. Τὸ μήνυμα τῆς σταθερότητος τοῦ ἐθνικοῦ προσανατολισμοῦ τῆς κορασιακῆς μας νεότητος. Δι' αὐτὸ σᾶς ὀμιλοῦ ὑπευθύνως. Οἱ παλμοὶ τῆς καρδιάς τῶν μαθητριά σου αὐτῆ τὴν στιγμὴ εἶναι πολὺ περισσότεροὶ τῶν κανονικῶν καὶ πολὺ ἐντονώτεροι. Οἱ παλμοὶ αὐτοὶ εἶναι κατὰ πρῶτον λόγον ἑλληνικοὶ καὶ τοὺς ἔχει προκαλέσει ἡ ἰδικὴ σας Πριγκιπικὴ Παρουσία. Αὐτὰ τὰ δύο μηνύματα τῆς γνησίας Ἑλληνικότητος καὶ τῆς ἐθνικῆς σταθερότητος τῶν κοριτσιῶν μας, σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ μεταφέρετε εἰς τὸ ἔθνος καὶ τὴν σεπτὴν Οἰκογένειάν σας. Θὰ εἶναι ἀσφαλῶς τὸ πολυτιμώτερον δῶρον ποὺ θὰ τοὺς μεταφέρετε. Ἡ θέρμη καὶ ἡ ἀγνότης τῶν αἰσθημάτων τῆς κορασιακῆς νεότητος ἀποτελοῦν τὴν καλύτεραν ἐλπίδα διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν μεγάλων ἐπιδιώξεων τοῦ ἔθνους. Καλῶς ἤλθατε.

ΕΠΙ ΤΗ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙ ΤΟΥ ΠΡΥΤΑΝΕΩΣ
ΚΑΙ ΣΥΓΚΛΗΤΙΚΩΝ
ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, 24.4.1963

Κύριε Πρύτανη, Κύριοι Συγκλητικοί,

Μὲ πραγματικὴν ὑπερηφάνειαν καὶ αἰσθήματα χαρᾶς σᾶς ὑποδέχονται σήμερον αἱ μαθήτριά σου καὶ οἱ Καθηγηταὶ τοῦ Γυμνασίου μας.

Εἴμεθα ὑπερήφανοι, διότι ὑποδεχόμεθα τοὺς ἐκλεκτοὺς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιστήμης καὶ τοὺς ἀριστεῖς τοῦ πνεύματος, οἱ ὁποῖοι κατῆλθον ὡς ἐπίσημοι θεωροὶ καὶ πρόσκοποι τῆς Ἑλληνικῆς Ἰδέας εἰς τὴν νῆσον μας.

Αἰσθανόμεθα ἀληθινὴν χαρὰν, διότι προέρχεσθε ἀπὸ ἓνα μέρος τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τὸ ὁποῖον, ὅπως καὶ ἡ ἰδιαιτέρα μας Πατρίδα, πολλὰ ὑπέστη μέχρις ὅτου γνωρίσει τὴν ἐθνικὴν ἀπολύτρωσιν καὶ ἐπομένως αἱ καρδίαι μας εὐκολώτερον δύνανται νὰ κατανοήσουν ἀλλήλας.

Σᾶς ὑποδεχόμεθα ἀκόμη μὲ αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης, ὅχι μόνον διότι πολλοὶ τῶν Καθηγητῶν τοῦ σχολείου τούτου εἶναι ἰδικὰ σας πνευματικὰ τέκνα, ἀλλὰ καὶ διότι εἰς τὰ πρόσωπά σας βλέπομεν ἐνσαρκωμένον τὸ μητρικὸν ἐνδιαφέρον, τὸ ὁποῖον ἢ Μήτηρ Ἑλλάς ἐπὶ τοῦ πνευματικοῦ, τοῦ ἐθνικοῦ καὶ τοῦ ἠθικοῦ πεδίου, ἐπιθυμεῖ νὰ καταστήσῃ πραγματικὸν μας βίωμα.

Ἄλλοτε ἦσαν εὐτυχεῖς ὅσοι κατῴρθωναν νὰ ἐπισκεφθοῦν καὶ νὰ προσκυνήσουν τὰ ἱερά χόματα τῆς Μητρὸς Πατρίδος. Σήμερον δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ μεταβῆ κανεὶς εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ νὰ ζήσει Ἑλληνικὰς στιγμάς. Ἡ Ἑλλάδα κατέρχεται εἰς τὴν Κύπρον. Αὐτὸ τὸ μήνυμα τῆς ζωντανῆς Ἑλληνικῆς παρουσίας μᾶς φέρνει ἡ σημερινὴ σας ἐπίσκεψις.

Συγχρόνως τὸ μήνυμα συνοδεύει μία ζωηρὰ προσδοκία ἡ ὁποία ὑψώνεται ζωντανὴ καὶ φωτεινὴ καὶ γίνεται θέλησις καὶ ἀγὼν μέσα εἰς τὰς ψυχὰς ὅλων μας.

Ἡ προσδοκία αὐτὴ κραταιώνεται περισσότερο, ἐφ' ὅσον ἡ Μεγάλῃ Μητέρα διὰ τῶν σπουδαιότερων ἐκπροσώπων τῆς ἔρχεται νὰ ἀκούσῃ, νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὰ προβλήματα μας καὶ νὰ μᾶς ἐνισχύσῃ εἰς τοὺς σκληροὺς πνευματικοὺς καὶ ἐθνικοὺς μας ἀγῶνας. Αὐτὸ τὸ ζωντανὸν ἐνδιαφέρον καὶ ἡ ἀγάπη, τὴν ὁποίαν μᾶς κομίζετε μᾶς συγκινοῦν ὅλους βαθύτατα. Τὰ παιδιὰ αὐτά, τὰ ὁποῖα λάμπονται ἀπὸ χαρὰν σᾶς ὑπεδέχθησαν, σκέπτονται καὶ ὀνειρεύονται καὶ πιστεύουν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Εἰς τὰ πρόσωπά σας χαιρετίζουν τὴν ἴδιαν τὴν Ἑλλάδα. Διαισθάνονται ὅτι ἡ παρουσία σας δὲν ἀποτελεῖ ἀπλῆ πρᾶξιν φιλοφροσύνης, ἀλλὰ θερμὸν χαιρετισμὸν ἀγάπης τῆς Μητρὸς πρὸς τὴν θυγατέρα.

Δύναμαι νὰ σᾶς βεβαιώσω, ὅτι τὰ αἰσθήματα τῶν παιδιῶν αὐτῶν πρὸς σᾶς καὶ τὴν Ἑλλάδα εἶναι πολὺ βαθύτερα καὶ πλουσιώτερα ἀπὸ τὰς ἐξωτερικὰς τῶν ἐκδηλώσεις.

Αὐτὰ τὰ αἰσθήματα παρακαλοῦμεν διαβιβάσατε ἐπιστρέφοντες πρὸς ὅλους τοὺς Ἑλληνας ἀδερφοὺς καὶ ἰδιαιτέρως πρὸς τὸν φοιτητικὸν κόσμον τῆς Βορείου Ἑλλάδος, ὁ ὁποῖος ὑπὸ τὴν καθοδήγησίν σας, συμπαρεστάθη εἰς ὅλας τὰς δυσκολίας καὶ

τοὺς ἀγῶνας μας. Τὰ αἰσθήματα αὐτὰ θὰ ἀποτελέσουν ἀκόμα ἓνα κρίκον εἰς τὴν χρυσὴν ἄλυσιν, ἣ ὁποία συνδέει τὰς ψυχὰς μας καὶ μίαν ἐπὶ πλέον ἐλπίδα ὀλοκληρώσεως τῶν ἐθνικῶν μας ὁραμάτων.

Οἱ φραγμοὶ καὶ τὰ ἐμπόδια τῶν πολιτικῶν καὶ τῆς διπλωματίας συντόμως θὰ καταπέσουν ὑποχωροῦντα ἐνώπιον τῆς ἀκάμπτου θελήσεώς μας, νὰ κλείσωμεν ὅλους τοὺς Ἑλληνας μέσα εἰς τὰ ἴδια σύνορα καὶ εἰς τὸ ἴδιον ἐνιαῖον κράτος.

Κύριε Πρύταμι, Κύριοι Συγκλητικοί, σᾶς ὑποδεχόμεθα εἰς ἓνα τμήμα τῆς Ἑλλάδος. Καλῶς ἤλθατε εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἰδικήν σας καὶ ἰδικὴν μας Κύπρον.

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑΣ κ. Κ. ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ ΕΠΙ
ΤΗ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙ ΤΟΥ ΕΝ ΚΥΠΡΩ ΕΛΛΗΝΟΣ ΠΡΕΣΒΕΩΣ
κ. Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΚΗ
ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΘΗΛΕΩΝ
ΠΑΛΟΥΡΙΩΤΙΣΣΗΣ ΤΗ 3.2.1965

Ἐξοχώτατε Κύριε Πρέσβυ,

Με μεγάλην χαρὰν σᾶς ὑποδέχεται σήμερον τὸ Παγκύπριον Γυμνάσιον Θηλέων Παλουριώτισσης. Καθηγηταὶ καὶ μαθήτραι σᾶς καλωσορίζουν καὶ βλέπουν εἰς τὸ πρόσωπόν σας, τῆς μητρὸς Πατρίδος τὴν ἀγάπην καὶ τὴν συμπαράστασιν πρὸς τὴν μαχομένην Κύπρον. Ὁ νέος Κυπριακὸς ἀγὼν ἔχει σφυρηλατήσει ἀρρήκτως τὴν ἐθνικὴν, πνευματικὴν, πολιτικὴν καὶ στρατιωτικὴν ἐνότητα Ἑλλάδος καὶ Κύπρου.

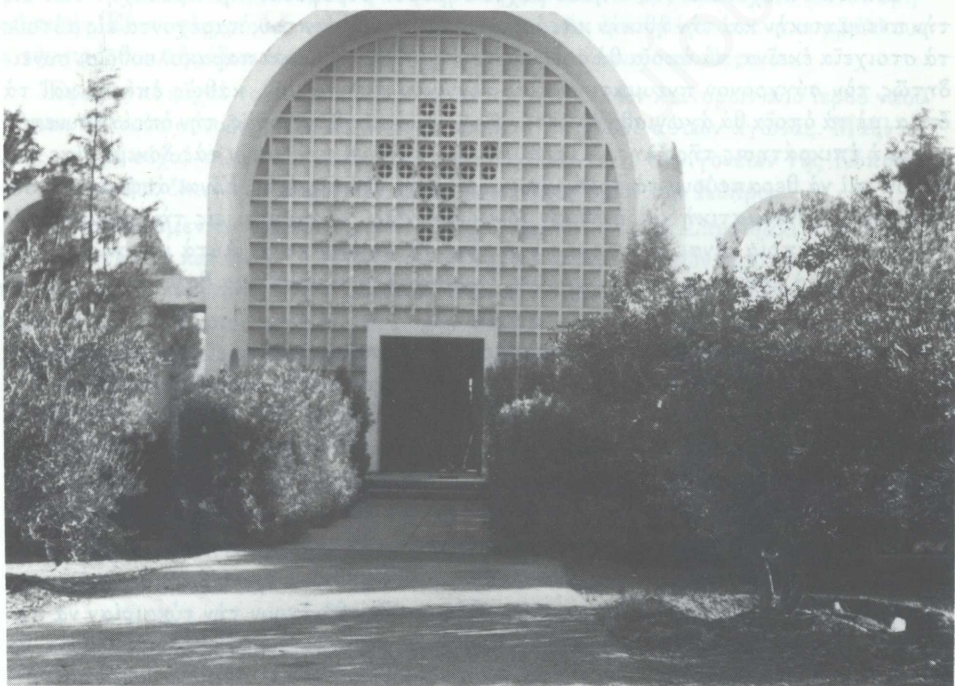
Δὲν Σᾶς ὑποδεχόμεθα ὡς ξένον ἀλλὰ ὡς τὴν ἐπίσημον Ἑλλάδα, ἣ ὁποία μᾶς συμπαρίσταται καὶ συμμετέχει μὲ ὅλον τὸ πάθος καὶ τὴν ἀγάπην τῆς εἰς τὸν ἀγῶνα μας διὰ τὴν Ἑνωσιν.

Ἐκπροσωπεῖτε, Κύριε Πρέσβυ, τὴν μητέρα Πατρίδα, πρὸς τὴν ὁποίαν ἀπὸ αἰῶνων εἶναι ἐστραμμένη ἡ Κύπρος καὶ τῆς ὁποίας τὰ ἰδανικὰ ἀποτελοῦν τὸν φάρον ἀπὸ ὅπου φωτίζεται τὸ σχολεῖον τοῦτο καὶ ἀπὸ ὅπου μαθήτραι καὶ Καθηγηταὶ ἀντλοῦν πλούσια τὰ νάματα ἀρετῆς καὶ Παιδείας. Τὰ παιδιὰ αὐτὰ τὰ ὁποῖα λάμπουντα ἀπὸ χαρὰν καὶ ἀγάπην σᾶς ἀτενίζουν καὶ σᾶς χειροκροτοῦν, εἶναι Ἑλληνίδες ὑπερήφανοι διὰ τὴν Πατρίδα τους, πισταὶ μέχρι πάθους εἰς τὰ ἑλληνικὰ ἰδανικὰ καὶ πρόθυμοι νὰ ἀγωνισθοῦν διὰ τὴν τιμὴν καὶ ἀξιοπρέπειαν τῆς μιᾶς καὶ ἐνιαίας πατρίδος μας τῆς ὁποίας τὰ σύνορα ξεκινοῦν ἀπὸ τὴν Β. Ἡπειρον καὶ φθάνουν μέχρι τὰ ἀκρογιάλια τῆς Κύπρου.

Ὅλοι μας ἐδῶ, Κύριε Πρέσβυ, γνωρίζομεν τὴν πολλαπλὴν βοήθειαν τῆς μητρὸς Πατρίδος πρὸς τὴν Κύπρον. Διπλωματικὴν, πολιτικὴν καὶ στρατιωτικὴν, καὶ πιστεύομεν ὅτι τὸν ἀγῶνα μας αὐτόν, ποὺ ἔγινεν ὑψηλὴ ἐπίδιωξις τῶν Πανελλήνων, θὰ στέψη ἡ Ἐλευθερία. Ἡ νίκη εἶναι ἰδικὴ μας καὶ ἡ νίκη θὰ φέρῃ τὴν Ἑνωσιν.

Εἴμεθα ἔτοιμοι διὰ τὴν μεγάλην ὥραν. Ἡ πίστις καὶ τὸ ὑψηλὸν μας φρόνημα θὰ ὑπερνικήσουν κάθε ἐμπόδιον. Σύντομα πιστεύομεν, Κύριε Πρέσβυ, ὅτι ὡς Ἐκπρόσωπος τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους θὰ ὑψώσετε ὑπερήφανον τὴν κυανόλευκον εἰς ἓνα πανύψηλον ἰστόν, ὁ ὁποῖος θὰ συμβολίζῃ τὸ ὕψος καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἔθνους μας καὶ τὴν ἐκπλήρωσιν προαιωνίων πόθων.

ΤΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΚΙ

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑΣ
κας ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΘΕΜΕΛΙΩΣΙΝ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ
ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ ΤΗ 7.6.1963

Μακαριώτατε, Κυρίες και Κύριοι

Ὁ θεμελιῶν ἐν σχολεῖον θεμελιοῖ μίαν μαθητικὴν κοινωνίαν. Ὁ θεμελιῶν ἕνα σχολικὸν ναὸν θεμελιοῖ μίαν Χριστιανικὴν μαθητικὴν κοινωνίαν. Ποία ἡ σημασία τῆς Χριστιανικῆς μαθητικῆς κοινωνίας διὰ τὴν πρόοδον τοῦ ἐθνικοῦ συνόλου ὅλοι γνωρίζομεν. Ἀποτελεῖ τὴν βᾶσιν ἐπὶ τῆς ὁποίας στερεοῦται τὸ ἐθνικὸν σύνολον, καὶ παρέχει τὴν ζύμην, ἐκ τῆς ὁποίας τροφοδοτοῦνται ὅλοι οἱ κλάδοι τῶν κοινωνικῶν καὶ τῶν ἐθνικῶν δραστηριοτήτων.

Πάντα τὰ σχολεῖα τῆς Νήσου μέχρι σήμερον στρέφουσι τὴν προσοχὴν των εἰς τὴν πνευματικὴν καὶ τὴν ἠθικὴν κατάρτισιν τῶν τροφίμων του, παρέχοντα εἰς αὐτοὺς τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα θὰ τοὺς καταστήσουν ἰκανοὺς νὰ παρακολουθῶσι συνειδητῶς τὸν σύγχρονον πνευματικὸν καὶ τεχνικὸν πολιτισμὸν, καθὼς ἐπίσης καὶ τὰ ὄπλα, μὲ τὰ ὁποῖα θὰ ἀγωνισθῶσι κατὰ τῆς κοινωνικῆς διαφθορᾶς, τὴν ὁποίαν συνεπάγεται ἡ ἐπικράτησις τῆς ὕλης. Ὅπλα, μὲ τὰ ὁποῖα νὰ πολεμοῦν τὰς δοκιμασίας τοῦ κακοῦ καὶ νὰ θεραπεύουν τὰ τραύματα τῆς ψυχῆς δὲν παρέχει. Εἶναι ἀσφαλῶς ὄπλα πολύτιμα ἢ πνευματικὰ καὶ ἡ ἠθικὴ μόρφωσις, ἀλλ' ἀνάγονται εἰς τὴν σφαιρὰν τῆς γνώσεως, ἢ ὁποῖα εἶναι ἀδύνατος νὰ γεμίση τὰ ψυχικὰ κενά. Αὐτὰ μόνον ἢ πίστις ἢ ἡμπορεῖ νὰ τὰ κλείση, ἢ ὁποῖα δὲν εἶναι γνῶσις ἀλλὰ συναίσθημα βαθὺ κατὰ πρῶτον λόγον.

Αὐτὴν τὴν πίστιν, ἢ ὁποῖα καταπολεμεῖ τὴν ὁποιοδήποτε εἶδους ἀδυναμίαν, ἢ ὁποῖα προσηλώνει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς καὶ παρηγορεῖ εἰς τὴν ἀπελπισίαν, παρέχει κατὰ πρῶτον λόγον ὁ ἐκκλησιασμός. Δι' αὐτὸ καὶ τὰ σχολεῖα ὀδηγοῦν τὰ παιδιὰ των ἐπ' εὐκαιρίᾳ εἰς τὴν ἐκκλησίαν διὰ νὰ ἐμπλουτήσουν τὸν ψυχικὸν συναισθηματικὸν των κόσμον καὶ νὰ ἀποκτήσουν τὰς δυνάμεις ἐκεῖνας, τὰς ὁποίας μόνον ἢ ἄμεσος μετὰ τοῦ Θεοῦ ἐπικοινωνία εἶναι δυνατὸν νὰ παράσχη.

Αὐτὴ ἢ ἄμεσος ἐπικοινωνία μετὰ τοῦ Θεοῦ, ἢ τόσον ἀπαραίτητος διὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς, ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς σχολικοῦ ἔτους θὰ παύση νὰ ἔχη διὰ τὸ σχολεῖον μας τὸν χαρακτήρα τῆς ἐπικαιρότητος. Αἱ μαθήτριάς δὲν θὰ ἔχουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ πηγαίνουν εἰς τὴν ἐκκλησίαν μόνον τὴν Κυριακὴν καὶ τὰς ἐορτάς. Ἡ ἐκκλησία θὰ εὐρίσκεται εἰς τὸ σχολεῖον των, εἰς τὸ σπῆτι των. Οἰανδήποτε στιγμὴν νομίσουν, ὅτι ἔχουν ἄμεσον ἀνάγκην ἐπικοινωνίας μετὰ τοῦ Θεοῦ, δὲν ἔχουν παρὰ νὰ προστρέξουν εἰς τὸν οἶκον του, ὅπου θὰ τὸν συναντήσουν. Ὁ μικρὸς οὔτος ναός, τὰ θεμέλια τοῦ ὁποίου τίθενται σήμερον, δὲν πρόκειται νὰ ἀποβῆ ἀπλοῦν εὐλαβὲς συμπλήρωμα τοῦ ὅλου σχολικοῦ μας συγκροτήματος, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ λαμβάνουν χώραν μόνον σχολικὰ ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἐκκλησιαστικὰ τελεαί, ἀλλὰ καθημερινὴ ψυχικὴ κολυμβήθρα, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἀναβαπτίζονται καθημερινῶς αἱ τροφοίμοί του. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς δύναται, ἄνευ ἀμφιβολίας, νὰ τονισθῆ, ὅτι ὁ παιδευτικὸς ρόλος τὸν ὁποῖον θὰ παίξῃ ὁ ναός, τὸν ὁποῖον θεμελιούμεν τὴν στιγμὴν αὐτὴν, εἶναι πολὺ γενικώτερος ἀπὸ ὃ,τι ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται. Καθημερινὴ ψυχικὴ ἐνίσχυσις τῶν μαθητριῶν μας, θὰ σημαί-

νὴ μόνιμον ψυχικὴν καὶ ἠθικὴν ἀνάτασιν, τῆς ὁποίας τὰ κοινωνικὰ καὶ τὰ ἐθνικὰ ἀποτελέσματα θὰ ἀποβῶσι σὺν τῷ χρόνῳ ἀνεκτίμητα. Ὅταν αἱ μαθήτριάς μας ἐξέρχονται τοῦ σχολεῖου τούτου μὲ ἄρτιον ψυχικὸν καὶ πνευματικὸν ἐξοπλισμὸν, θὰ ἐπιτύχουν ἀναμφιβόλως καὶ εἰς τὴν ἰδιωτικὴν των ζωὴν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ τὰς βοηθῆ νὰ ἀνταποκρίνωνται εὐκολώτερον εἰς τὰς κοινωνικὰς καὶ τὰς ἐθνικὰς των ὑποχρεώσεις.

Τὴν ἱεράν αὐτὴν στιγμὴν, καθ' ἣν τὰ φιλόχριστα αἰσθήματα, ἢ οἰκογενειακὴ παράδοσις καὶ ἢ εὐρυτέρα συναίσθησις τῆς ἐθνικῆς ὀφειλῆς τοῦ ἱατροῦ καὶ τῆς Κυρίας Σπυριδάκι θεμελιοῦν τὸν ἱερόν τοῦτον ναὸν τοῦ Γυμνασίου Ὀηλέων Παλουριωτίσσης, αἰσθάνομαι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ διερμηνεύσω ἔντονα πρὸς αὐτοὺς τὰ αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης τῶν καθηγητῶν καὶ τῶν μαθητριῶν τοῦ σχολεῖου, ὄχι μόνον τῆς σημερινῆς γενεᾶς, ἀλλὰ καὶ τῶν αὐριανῶν. Ἡ παράδοσις, ἢ ὁποῖα θεμελιοῦται τὴν στιγμὴν αὐτὴν, δὲν ἀφορᾷ μόνον τοὺς σημερινούς, ἀλλὰ καὶ τοὺς μεταγενεστέρους. Αἱ σημερινὰ προπαρσκευάζουσι τὰς μεταγενεστέρους, αἱ δὲ μεταγενεστέραι γενεαί, ἔχουν τὰς ρίζας τῆς ψυχοπνευματικῆς των ἀγωγῆς μέσα εἰς τὴν ζωσαν παράδοσιν τῶν προηγουμένων. Ἄς εἶναι βέβαιοι, ὅτι ἡ δωρεὰ των δὲν ἀποτελεῖ χειρονομίαν μόνον θρησκευτικὴν. Εἶναι συγχρόνως καὶ ἐθνικὴ. Εἶναι εὐτυχεῖς, διότι δύναται νὰ συμβάλλουν εἰς τὴν πρόοδον τῆς ἰδιαιτέρας πατρίδος των κατὰ τρόπον τόσον θετικόν.

Ἐφεξῆς αἱ εὐχαὶ τοῦ ἱεουργοῦντος ἱερέως (ὑπὲρ τῶν κτιτῶν τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τούτου) θὰ τοὺς συνοδεύωσιν εἰς ὅλους τοὺς καθημερινούς αὐτῶν ἀγῶνας. Μαζὶ μὲ αὐτὰς καὶ αἱ εὐχαὶ τῶν μαθητριῶν μας, τῶν γονέων των, τῶν γονέων τῆς Κύπρου. Διότι τὰ παιδιὰ ὅλων τῶν περιοχῶν ἀνήκουν εἰς ὀλόκληρον τὴν Κύπρον.

Ἄς εὐχηθῶμεν τὸ παράδειγμα τοῦ ἱατροῦ καὶ τῆς Κυρίας Σπυριδάκι νὰ ἀκολουθήσουν συντόμως καὶ ἄλλοι. Εἶναι τόσον μεγάλα αἱ ἀνάγκαι τῶν σχολείων μας, ποῦ ἐπιβάλλεται νὰ κινητοποιηθοῦν ἐνεργῶς ὅλοι αἱ δυνάμεις αἱ ὁποῖαι δύναται νὰ τὰς θεραπεύσουν. Ὁ Κύριος καὶ ἡ Κυρία Σπυριδάκι ἔχουν εἶπει τὸν προτελευταῖον λόγον.

ΟΜΙΛΙΑ κας ΑΙΓΛΗΣ ΣΠΥΡΙΔΑΚΙ

Μακαριώτατε,
Φιλόμουσος όμήγυρις,

Παρεκάλεσα τόν άγαπητόν μου σύζυγον νά μου έπιτέψη, άντ' αύτου, νά άπευθύνω πρός 'Υμᾶς όλίγα λόγια, διερμηνεύοντα τά συναισθήματα τά όποία μᾶς διακατέχουν τήν ιεράν αύτην στιγμήν, πού ό Πανάγαθος Θεός, έν τή μεγάλη του φιλευσπλαγχνία ηύδόκησε νά μᾶς άξιώση και νά μᾶς καταστήση ικανούς νά συμβάλωμεν και ήμεῖς, τó κατά δύναμιν, εις τήν 'Ελληνοχριστιανικήν παιδείυσιν τῶν έλληνίδων μαθητριών αΐτινες φοιτῶσιν έν τῷ 'Ιερῷ τούτῳ τεμένει.

Θέλωμεν νά έλπίζωμεν ότι ό μικρός ούτος ναός, τού όποίου ό Θεμέλιος λίθος έτέθη σήμερα, Θεία βουλήσει υπό τού σεπτού ήμῶν πατρός και Πόιμενάρχου Μακαριωτάτου 'Αρχιεπισκόπου, θά άποτελέση Φάρον τηλαυγή, πού θά φωτίζει τās έν αύτῷ δεομένας και έν τῷ σχολείῳ τούτῳ σπουδαζούσας, και θά έμπνέη έν τὰς καρδίαις αύτῶν και τὰς ψυχαῖς ζείδωρον τήν 'Ελληνοχριστιανικήν αὔραν και θά έμπλουτίσει αύτὰς μέχρι κορεσμοῦ με τὰ νάματα, τά όποία έδώρησεν εις ήμᾶς ό διά τήν ανθρωπότητα σταυρωθείς.

'Επιτρέψατε εις έμέ νά Σᾶς αναφέρω διατί ό σύζυγός μου και έγώ πιστεύομεν ότι ή ύπαρξις ένός Ναοῦ εις εκπαιδευτήριον συμβάλλει μεγάλως εις τήν θρησκευτικήν άγώγην και μόρφωσιν τῆς σπουδαζούσης νεότητος.

'Ασφαλῶς ζήτημα έλλιποῦς διδασκαλίας τού μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν ή τῆς άλλης θρησκευτικῆς διαπαιδαγωγήσεως δέν τίθεται.

Και ή διδασκαλία είναι πλήρης και αἱ παραινέσεις και νουθεσίαι άρισται και άξια παντός έπαίνου. Βεβαιούμεν αυτό ως Γονεῖς μαθητριάς τού σχολείου τούτου.

"Εχω διαβάσει κάπου ότι ό διάσημος ιεροκῆρυξ Δόκτωρ Μόργκαν είχε τέσσαρας υιούς, οι όποιοι, ακολουθήσαντες τó έπάγγελμα τού πατρός των, έγιναν και αυτοί Θεολόγοι και ιεροκῆρυκες. Κάποτε ό πατέρας έπρεπε νά μεταβῆ σέ μιᾶ μακρινή ένορία, και άφησε στήν θέσιν του τόν νεώτερον υιόν του Howard.

"Ηταν πράγματι άντάξιος αντικαταστάτης τού πατρός του. "Όταν μετ' όλίγον επέστρεψεν ό πατήρ, εις φίλος τῆς οικογενείας, πύ ήτο καλεσμένος εις γεῦμα, ήρώτησε τόν νεαρόν Howard:

Ποῖος είναι ό καλύτερος ιεροκῆρυξ άπ' όλους σας;

Ο Howard ό όποῖος άγαποῦσε πολύ τόν πατέρα του και άνεγνώριζε τήν ρητορικήν του ικανότητα, άφ' οὔ εκύτταξε για λίγο τόν πατέρα του, χωρίς δισταγμόν, ειπεν ή μητέρα! Και πραγματικά, ή εύσεβής και ένάρετη μητέρα είναι ό καλύτερος ιεροκῆρυξ. Αύτη δέν άνεβαίνει στόν άμβωνα, και όμως με τās ειλικρινεῖς της συμβουλὰς και με τó φωτεινό της παράδειγμα κηρύττει καλύτερα και άποτελεσματικώτερα και από τούς έπιφανεστέρους ιεροκῆρυκας. Αύτη αρχίζει τó έργον της από τó λίκνον τῶν τέκνων της, τó συνεχίζει κατά τήν παιδικήν ήλικίαν, συμπληρώνει τó έργον τῶν διδασκάλων και τῆς εκκλησίας κατά τήν σχολικήν ήλικίαν, μέχρις ότου τὰ παραδώσῃ στήν κοινωνίαν, και περαιτέρω άκόμη, όχι μόνον διά τού λόγου της, αλλά και διά τού παραδείγματος τού βίου της.

'Ιδού λοιπόν διατί ή μέλλουσα μητέρα όφείλει νά είναι έμπεποτισμένη μέχρι

μυελού όστέων από τὰ διδάγματα τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας, διότι τó έργον πού έχει νά έπιτελέσῃ είναι βασικόν.

'Εσκέφθημεν λοιπόν μετὰ τού συζύγου μου πῶς θά ήδυνάμεθα και ήμεῖς νά συμβάλωμεν εις τήν 'Ελληνοχριστιανικήν μόρφωσιν τῆς μελλούσης μητέρας, και άπεφασίσαμεν, Θεία έμπνεύσει πιστεύομεν, νά προικίσωμεν τó Παγκύπριον Γυμνάσιον Θηλέων Παλουριωτίσσης διά μικροῦ ναοῦ, ό όποῖος, θέλωμεν νά πιστεύωμεν, ότι θά συμβάλῃ όχι όλίγον και θά έλθῃ άρωγός, και θά διευκολύνῃ τήν επίζηλον προσπάθειαν τῶν διδασκάλων τού ιεροῦ τούτου τεμένους.

'Αγαπηταί μου μαθήτριά, ότε πρό τινων έτῶν έπεσκέφθημεν, ό σύζυγός μου και έγώ τήν Κέρκυραν, όταν εισήλθομεν εις τήν εκκλησίαν τού 'Αγίου Σπυρίδωνος (τού Θαυματουργοῦ 'Αγίου 'Επισκόπου Τριμυθοῦντος) πιστεύσατε ότι ή συγκίνησίς μας ήτο άπερίγραπτος, όταν έβλέπαμεν σειράν όλόκληρον μαθητῶν πρὶν νά μεταβοῦν εις τó σχολεῖον νά παρελάνουν και γονυπετεῖς νά προσεύχωνται πρὸ τού ιεροῦ σκηνώματος τού Θαυματουργοῦ 'Αγίου. Και προσήρχοντο εις τó εύλαβές προσκύνημα, όχι μόνον μαθηταί και μαθήτριά, αλλά και διδάσκαλοι και καθηγηταί και έμπορευόμενοι, και εργάται και έπιστήμονες, ιατροί και δικηγόροι, διότι ειχον έπίγνωσιν ότι «άπό Θεοῦ άρχεσθαι».

'Οραματιζόμεθα και ήμεῖς τās μαθητριάς, πρὶν ή εισέλθουν εις τās αιθούσας παραδόσεων, νά διέρχωνται διά τού μικροῦ τούτου ναοῦ και πρὸ τῆς εικόνας τῆς Μεγαλόχαρης νά προσεύχωνται, ίνα τās καθοδηγῇ και κραταιώῃ αύτὰς εις τήν προσπάθειάν των πρὸς μόρφωσιν.

Και όταν θά έχετε μορφωθῆ, 'Αγαπηταί μαθήτριά, κατά τόν άρμόζοντα τρόπον ως 'Ελληνίδες κόραι, όταν θά έχετε έπιτελέσει τήν έπαγγελίαν αύτην, νά εισθε βέβαιαι ότι με τās εύλογίας τῆς 'Εκκλησίας, και τού Σχολείου, και με τās πρεσβείας τῆς Παναγίας τῆς Εύαγγελιστριάς θά Σᾶς είναι βοηθός και ό πανάγαθος Θεός έν τῷ βίῳ.

ΚΤΙΤΟΡΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ
ΘΕΜΕΛΙΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΑΡΕΚΚΛΗΣΙΟΥ
ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΗΝΟΥ
ΤΟΥ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΘΗΛΕΩΝ ΠΑΛΟΥΡΙΩΤΙΣΣΗΣ
ΕΙΣ ΔΟΞΑΝ ΠΑΤΡΟΣ ΥΙΟΥ ΚΑΙ ΑΓ. ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΑΥΛΟΥ Α'
ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝΤΟΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΑΙ ΕΘΝΑΡΧΟΥ ΚΥΠΡΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ Γ'
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ (ΒΟΥΛΗΣ)
ΤΟΥ ΔΡΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΣΠΥΡΙΔΑΚΙ
ΤΗΣ ΕΦΟΡΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ
ΤΟΥ κ. ΟΔΥΣΣΕΩΣ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ, ΙΑΤΡΟΥ
ΤΟΥ ΔΕ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΘΗΛΕΩΝ ΠΑΛΟΥΡΙΩΤΙΣΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΟΜΕΝΟΥ ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΛΛΟΓΙΜΟΥ
ΚΥΡΙΑΣ ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ

Σήμερον ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος Παρασκευῆ Μηνὸς δὲ Ἰουνίου ἐβδόμη ἔτους Σωτηρίου Χιλιοστοῦ ἑνακοσιοστοῦ ἐξηκοστοῦ τρίτου ἐν Ἱερᾷ Τελετῇ καὶ διὰ χειρὸς τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ.κ. Μακαρίου Γ' κατετέθη ὁ Θεμέλιος Λίθος τοῦ παρεκκλησίου τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου Θηλέων Παλουριωτίσσης ἀφιερωμένου τῇ Παναγίᾳ τῇ Εὐαγγελιστρῖα τῆς Τήνου ἀνεγειρομένου δαπάναις τῶν φιλοθρήσκων κ. Ἰωάννου Σπυριδάκι, ἱατροῦ καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ Αἴγλης.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ

ΕΡΩΤΗΣΙΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ «ΚΥΠΡΙΑΚΟΙ ΚΑΙΡΟΙ»

Κυρία Διευθύντρια,

- 1) Ποία ἡ κατάσταση τοῦ σχολείου σας μετὰ τὴν ἐφετεινὴν ἀναδιοργάνωσιν;
- 2) Ποῖαι αἱ γενικαὶ ἀνάγκαι τούτου, ποῖαι ἐλλείψεις ὑπάρχουν καὶ πῶς δύναται νὰ ἀντιμετωπισθῇ ἡ κατάσταση;
- 3) Τὸ ὅλον κτιριακὸν συγκρότημα ἀνταποκρίνεται εἰς τοὺς προορισμούς του; Ποί-
ας συμπληρώσεις χρειάζεται τούτο; Ὑπάρχουν οἰαδήποτε σχέδια συμπληρώσε-
ως του;
- 4) Ποία ὑπῆρξεν ἡ δαπάνη διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ κτιρίου καὶ ποία ἡ ἀπαιτουμένη
διὰ τὴν συμπλήρωσίν του;
- 5) Πόσαι εἶναι αἱ μαθήτριά; Ποῖος ὁ ἀριθμὸς τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ;
- 6) Ὑπάρχει καλὴ συνεργασία μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ καὶ
τῆς διευθύνσεως τοῦ σχολείου;
- 7) Ἔργάζεται κανονικῶς τὸ Συμβούλιον Γονέων καὶ ὁ σύνδεσμος Μητέρων; Ποία
ἡ συμβολὴ τούτων εἰς τὴν καλὴν λειτουργίαν τοῦ σχολείου;
- 8) Ποίας γενικωτέρας ἀπόψεις ἔχετε διὰ τὴν πρόοδον τῶν ἐργασιῶν τοῦ σχολείου;

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΚΥΠΡΙΑΚΟΙ ΚΑΙΡΟΙ» ΕΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑ ΤΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ, 1964

Δὲν θὰ ἀπαντήσω χωριστὰ εἰς τὸ κάθε ἐρώτημά σας, ἀλλὰ θὰ ἀπαντήσω εἰς τὸ σύνολον. Ἐνιαία ὄντοτης εἶναι τὸ σχολεῖον, μὲ χαρακτῆρα γενικόν, τόσον εἰς τὴν λειτουργίαν, ὅσον καὶ τὰς ἐπιδιώξεις του, καὶ δι' αὐτὸ ἀκριβῶς τὰ ἐρωτήματά σας ἀξίζει νὰ ἀντικρουθοῦν κατὰ τρόπον γενικόν. Μόνον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ σχηματισθῆ ἡ γενικὴ εἰκὼν, ἡ ὁποία ἀσφαλῶς θὰ σᾶς ἐνδιαφέρῃ περισσότερο.

Ἡ εἰκὼν τὴν ὁποίαν παρουσιάζει τὸ Παγκύπριον Γυμνάσιον Ὡθλέων Παλουριωτίσσης εἶναι ἡ εἰκὼν ἑνὸς ὀργανισμοῦ ἐν ἀναρρώσει. Ἔχει νὰ παλαίσῃ ἐναντίον διαφόρων ἐλλείψεων καὶ ἀντιξοότητων. Ἀξίζει ἰδιαίτερώς νὰ τονισθοῦν αἱ πνευματικαὶ ἐλλείψεις καὶ αἱ ἐλλείψεις εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς σχολικῆς ἀγωγῆς, τὰς ὁποίας ἀφῆκεν ὁ ἀγὼν καὶ αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπερνηκηθοῦν μὲ τὴν ἰδίαν εὐκολίαν, μὲ τὴν ὁποίαν ἀπεκτῆθησαν, οὔτε εἰς βραχὺ χρονικὸν διάστημα. Περιπλέον, νέα ἀντιξοότης ἀρκετὰ σοβαρὰ εἶναι ἡ πνευματικὴ ἀνομοιομορφία, τὴν ὁποίαν ἐπέφερε ἡ συνένωσις εἰς τὰς ἰδίας τάξεις στοιχείων ἐντελῶς ἀνομοιογενῶν καὶ διαφόρου πνευματικῆς δυναμικότητος. Προκαταβολικῶς τονίζομεν, ὅτι τὸ τελευταῖον τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἐπέφερεν ἡ κοινοτικοποίησις ὄλων τῶν σχολείων Μέσης Παιδείας, παρ' ὅλα τὰ προσωρινὰ μειονεκτήματά του, ἦτο ἀναγκαῖον νὰ γίνῃ χάριν τῶν γενικωτέρων συμφερόντων τῆς Παιδείας τῆς Νήσου.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει, ὅτι τὸ Καθηγητικὸν προσωπικὸν τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου Ὡθλέων Παλουριωτίσσης ἀντικρῦζει ἀγῶνα σκληρὸν, πληρώσεως κενῶν εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν, κενῶν εἰς τὴν πειθαρχίαν, κενῶν εἰς τὸ ζήτημα τῆς ὁμοιογενείας τῶν τάξεων. Ἀδιστακτικῶς τονίζω ὅτι, ἡ προθυμία τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ καὶ τὸ πνεῦμα συνεργασίας καὶ κατανοήσεως τὸ ὁποῖον παρατηρεῖται, εἶναι πράγματα συγκινητικὰ τὰ ὁποῖα ὑπόσχονται πολλά. Βέβαια ἀδυναμίαι ὑπάρχουν, ἀλλ' αἱ ἀδυναμίαι αὐταὶ ὀφείλονται μᾶλλον εἰς τὴν ἔλλειψιν ἐπαρκοῦς πείρας, τὴν ὁποίαν ἀντικαθιστᾷ ἡ ὑπέρμετρος φιλοτιμία τοῦ προσωπικοῦ. Ἀξίζει ἐνταῦθα νὰ τονισθῆ ὁ θεσμὸς τῶν συμβούλων ὁμάδων ὁ ὁποῖος ἐφηρμόσθη μὲ ἀρκετὴν ἐπιτυχίαν ἐφέτος.

Ὁ θεσμὸς συνίσταται εἰς τὸν διαχωρισμὸν τῶν μαθητριῶν καθ' ὁμάδας, αἱ ὁποῖαι ἐνθαρρύνονται νὰ συμβουλευῶνται ἐπὶ ὄλων τῶν πνευματικῶν, κοινωνικῶν καὶ οἰκογενειακῶν των προβλημάτων τὸν σύμβουλον Καθηγητὴν των. Τοῦτο συντελεῖ εἰς τὴν στενωτέραν ψυχοπνευματικὴν ἐπικοινωνίαν μεταξὺ μαθητριῶν καὶ Καθηγητῶν, ἡ ὁποία ἀσφαλῶς συντελεῖ εἰς τὴν καλυτέραν ἀντιμετώπισιν τῶν προβλημάτων τὰ ὁποῖα βασανίζουν τὴν νεότητα καὶ τὰ ὁποῖα ἄλλοτε ἢ ἀπόστασις ἢ ὁποῖα ἐχώριζε τὰ παιδιὰ ἀπὸ τοὺς Καθηγητὰς δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀντικρουθοῦν μὲ τὴν ἰδίαν ἐπιτυχίαν.

Τὸ ἔργον τοῦ σχολείου ὑποβοηθεῖ μεγάλως τὸ Συμβούλιον Γονέων καὶ ὁ Σύνδεσμος Μητέρων τοῦ σχολείου. Προβλήματα ψυχικῆς καὶ ἠθικῆς ἀγωγῆς ἀντικρῦζονται ὁμοῦ ὑπὸ τοῦ Συλλόγου τῶν Καθηγητῶν καὶ τοῦ Συμβουλίου Γονέων μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν. Οὕτω τὸ ζήτημα τῶν θεαμάτων, ἐν ζήτημα λίαν ἀκανθῶδες ἐλέγχεται ἐπιτυχῶς μόνον τῆς συνεργασίας τοῦ Συμβουλίου τῶν Γονέων, τὸ ὁποῖον ἀναλαμβάνει νὰ καθοδηγήσῃ καὶ διαφωτίσῃ ὅλους τοὺς γονεῖς ἐπὶ τῶν κινδύνων τοὺς ὁποῖους ἐγκλείει διὰ τὴν ψυχοπνευματικὴν διαμόρφωσιν τῶν παιδιῶν ἐν θέαμα ἀκατάλληλον διὰ τὴν ἡλικίαν των. Ἐπίσης τὸ ζήτημα τῆς ἐν τῷ οἴκῳ ἐργασίας τῶν μαθητριῶν,

τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς κοπώσεως καὶ τόσα ἄλλα ἀντικρῦζονται μὲ πολλὰς ἐλπίδας ἐπιτυχίας, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Συμβουλίου Γονέων. Πρέπει νὰ λεχθῆ ἐν παρόδῳ ὅτι τὸ Συμβούλιον Γονέων ἀποτελεῖται ἀπὸ Ἑπταμελῆ Ἐκτελεστικὴν Ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν κ.κ. Ι. Παναγίδη, Κ. Ἀσσιώτη, Γ. Ἀναστασιάδη, Χρ. Ἰωαννίδη, Μαρίας Παπαβασιλείου, Μαρίας Οἰκονομίδου καὶ Μαρίας Χριστοφόρου, ἡ ὁποία ἐξελέγη κατὰ τρόπον δημοκρατικώτατον ὑπὸ τῶν ἰδίων τῶν γονέων, καὶ δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον ὑπέχει μεγαλυτέρας εὐθύνας. Εἶναι ἡ Ἑπταμελὴς Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ ὁ σύνδεσμος τρόπον τινα μεταξὺ τοῦ σχολείου καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν τμημάτων τοὺς ὁποῖους ὑπέδειξεν ὁ Καθηγητικὸς Σύλλογος.

Ὁ Σύνδεσμος Μητέρων διαλαμβάνει ὅλας τὰς μητέρας καὶ ἀντικρῦζει προβλήματα φύσεως οἰκονομικῆς καὶ εἰδικῶς φιλανθρωπίας, στρεφόμενα γύρω ἀπὸ τὴν θεραπεία τῶν ποικίλων ἀναγκῶν τῶν ἀπόρων κυρίως μαθητριῶν.

Αἱ μεγάλαι δυσκολαὶ τὰς ὁποίας ἀντιμετωπίζει τὸ σχολεῖον κατανοοῦνται εὐκολώτερον, ἐὰν ἀναλογισθῆ κανεῖς, ὅτι 63 ἐν ὄλῳ καθηγηταὶ εἶναι ἐπιφορτισμένοι τὸ ἔργον τῆς πνευματικῆς, τῆς ψυχικῆς καὶ τῆς ἠθικῆς διαπαιδαγωγήσεως 1786 μαθητριῶν.

Ὡς πρὸς τὸ στεγαστικὸν πρόβλημα πρέπει νὰ τονισθῆ μετὰ ἰδιαίτερας ἱκανοποιήσεως ὅτι τοῦτο εἰς τὸ Παγκύπριον Γυμνάσιον Ὡθλέων Παλουριωτίσσης ἀντικρῦζεται ἀπὸ ἀπόψεως καταλληλότητος αἰθουσῶν καὶ ἀριθμοῦ μαθητριῶν κατὰ τάξεις, ἀρκετὰ ἱκανοποιητικὰ. Οὕτω λ.χ. διαθέτομεν παρὰ τὰς αἰθούσας διδασκαλίας, αἰθούσας Ἱστορίας, Φυσικῆς, Χημείας, Μουσικῆς, Τέχνης, Ἐργοχείρου, Οἰκοκυρικῶν καὶ Δακτυλογραφίας. Περιπλέον τὸ σχολεῖον διαθέτει Βιβλιοθήκην περιλαμβάνουσα περὶ τοὺς 3725 τόμους καὶ αἶθουσαν Μουσείου. Ἐν πρᾶγμα μόνον μᾶς λείπει ἀρκετὰ σοβαρόν, ἡ αἶθουσα τελετῶν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν νὰ ἐμφανίζωνται ὅλαι αἱ ἰδιαιτέρας δραστηριότητες καὶ ἐπιδόσεις τῶν μαθητριῶν τοῦ σχολείου. Προσωπικῶς οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν τρέφω ὅτι, ἡ Σχολικὴ Ἐφορεία ἡ ὁποία ἐξώδευσεν περὶ τὰς 140 χιλ. λιρῶν — ἡ ἀξία τῶν οἰκοπέδων δὲν ὑπολογίζεται — δὲν θὰ ἀργήσῃ νὰ ἀναπληρώσῃ καὶ τὴν ἔλλειψιν αὐτῆν.

Ἐν ὀλίγοις τὸ σχολεῖον ἐργάζεται πυρετωδῶς πρὸς δύο κατευθύνσεις: τὴν πληρῶσιν τῶν κενῶν καὶ τὴν ψυχοπνευματικὴν ἀνέλιξιν τῶν μαθητριῶν του εἰς τρόπον ὥστε νὰ τὰς καταστήσῃ ἱκανὰς μὲ τὰς γνώσεις τὰς ὁποίας θὰ τοὺς παράσχῃ καὶ τὰ ψυχικὰ ἐφόδια τὰ ὁποῖα θὰ τοὺς καλλιεργήσῃ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν ζωὴν ἐπιτυχῶς. Ἀγῶνα πρόκειται νὰ διεξαγάγουν τὰ παιδιὰ αὔριον εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ἐν μέσῳ ἀγῶνων μορφώνονται. Καί, εἶναι γνωστὸν, ὅτι ὁ ἀγὼν ἀποτελεῖ τὴν βᾶσιν καὶ τὴν ἐγγύησιν κάθε ἐπιτυχίας.

- 1) Χρειάζεται η ὄχι σεξουαλική διαφώτισις εἰς τὰ σχολεῖα καὶ γενικώτερα ποῖα εἶναι αἱ πλέον κατάλληλοι μέθοδοι διὰ τὴν σεξουαλικὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν παιδιῶν καὶ ποῖοι οἱ κίνδυνοι ἐκ τῆς σεξουαλικῆς ἀγνοίας.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

Ὁ ὅρος «σεξουαλική διαφώτισις» εἶναι εὐρύτατος καὶ δι' αὐτὸ εἶναι ἀνάγκη νὰ προσδιορισθῇ τὸ οὐσιαστικὸν περιεχόμενον του καὶ ἡ ἔκτασις τὴν ὁποῖαν πρέπει νὰ προσλάβῃ εἰς τὰ σχολεῖα, ἂν κριθῇ, ὅτι πρέπει νὰ εἰσαχθῇ. Κατὰ τὴν γνώμην μου ἡ σεξουαλική διαφώτισις εἶναι ἀναγκαία. Τὰ παιδιὰ σήμερον διατρέχουν τόσους κινδύνους, ἀπὸ τοὺς τρόπους ζωῆς, τοὺς ὁποίους ὡς κοινωνία ἀνεπτύξαμεν, καὶ ἀπὸ τὴν ἐπικρατοῦσαν χαλάρωσιν τῶν ἠθικῶν ἀξιών, ὥστε ἐπιβάλλεται νὰ προειδοποιηθῶν σαφῶς ἐπὶ τῶν κινδύνων, τοὺς ὁποίους διατρέχουν.

Τὸ ζήτημα εἶναι λεπτότατον καὶ ἐπιβάλλεται νὰ προηγηθῇ τούτου ἡ ψυχολογικὴ προπαρασκευὴ καὶ διαφώτισις, ὄχι μόνον τῶν παιδιῶν, ἀλλὰ τῆς κοινωνίας ἐν γένει.

Λέγοντας σεξουαλικὴν διαφώτισιν ἐννοοῦμεν κατὰ κύριον λόγον τὴν ἱατρικοῦ χαρακτῆρος, ἡ ὁποία ἀποφεύγουσα τὰς ἀσκόπους λεπτομερεῖς περιγραφάς, αἱ ὁποῖαι ἐξάπτουν μᾶλλον σκανδαλιστικῶς τὴν νεανικὴν φαντασίαν, ἐπισημαίνει πειστικῶς τοὺς κινδύνους τῶν ἀθῶων καὶ ἀβλαβῶν θεωρουμένων ὑποχωρήσεων, τῶν κακῶν νεανικῶν ἔξεων, σκέψεων καὶ πράξεων. Συνέχεια ταύτης εἶναι ἡ διαφώτισις ἐπὶ τῶν κινδύνων τοὺς ὁποίους συνεπάγονται ὠρισμένοι συναναστροφαί, αἱ ὁποῖαι ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ἐνημερώσεως διαφθείρουν τὴν φαντασίαν, τὰ ἦθη καὶ τὰς ἀντιλήψεις.

Ἡ ὡς ἄνω διαφώτισις πρέπει νὰ γίνεται ἀπὸ τοὺς καταλλήλους ἀνθρώπους καὶ εἰς τὴν κατάλληλον ἡλικίαν. Προϋπόθεσις ἀπαραίτητος εἶναι νὰ ἀρχίζῃ ἀπὸ τὸ σπῆτι. Ἡ μητέρα καὶ ὁ πατέρας εἶναι οἱ πρῶτοι καὶ οἱ καλύτεροι διαφωτισταί· τὴν συνέχειαν θὰ ἀναλάβῃ τὸ σχολεῖον διὰ τοῦ καταλλήλου προσώπου, τὸ ὁποῖον πρέπει ἀπαραίτητως νὰ διαθέτῃ ἠθικὸν καὶ ψυχολογικὸν κῦρος.

Κατὰ τὴν ἀντίληψίν μου ὁ καλύτερος τρόπος διαφωτίσεως εἶναι ὁ προγραμματισμένος, «ἐπ' εὐκαιρίᾳ» ὅμως διεξαγόμενος διαφωτισμός. Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ὁ διαφωτιστὴς γίνεται περισσότερον πιστευτός, παρὰ ὁ ἀπὸ καθέδρας.

Πιθανὸν μερικοὶ νὰ διερωτηθῶν. «Δὲν ὑπάρχουν κίνδυνοι ἀπὸ μίαν κακὴν διαφώτισιν;» Ἀσφαλῶς, ἀλλ' εἶναι προτιμώτεροι αὐτοὶ ἀπὸ τοὺς κινδύνους τοὺς ὁποῖους ἐγκλείει ἡ πλήρης ἀγνοία.

Μὲ ὀλίγα λόγια ἡ διαφώτισις εἶναι ἀναγκαία, πρέπει νὰ καλύπτῃ ὅλα τὰ οὐσιώδη σημεῖα, νὰ γίνεται ἀπὸ πρόσωπον τῆς ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης τῶν παιδιῶν, νὰ ἀποβλέπῃ εἰς τὴν ἐπισημανσίν τῶν σεξουαλικῶν κινδύνων, τὴν ἔξαρσίν των καὶ τοὺς τρόπους ἀποφυγῆς των. Ἀκόμη σαφέστερον, νὰ εἶναι τέτοια, πού νὰ μὴ ξεσχίζῃ τὰ παιδιὰ μὲ τὴν σχετικὴν ὠμότητά της, οὔτε νὰ τὰ κάμνῃ νὰ γελοῦν, ἀλλὰ νὰ τὰ ἀναγκάζῃ νὰ σκέπτονται, νὰ φοβοῦνται καὶ νὰ προσέχουν.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ,
ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΘΗΛΕΩΝ
ΠΑΛΟΥΡΙΩΤΙΣΣΗΣ

ΕΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑ ΤΗ 7.3.1966

Κα Καραγεώργη.

- 1) Στὰ 35 συνεχῆ χρόνια πού ὑπηρετήσατε τὴν Παιδεία τοῦ τόπου μας, μήπως διαπιστώσατε καμμιά ἀλλαγὴ ἢ βασικὴ τάση, ὅσον ἀφορᾷ τὴν δεκτικότητα, τὴν πνευματικότητα καὶ γενικὰ τὴν συμπεριφορὰ τῶν μαθητριῶν σας;
- 2) Τὰ τελευταῖα 35 αὐτὰ χρόνια στάθηκαν σημαντικὰ στὴν χειραφέτηση, τὴν ἀνεξαρτητοποίηση τῆς γυναίκας. Μήπως αὐτὸ δημιούργησε καινούργιες ἀνησυχίες στὶς νεαρὲς μαθήτριες;
- 3) Τὰ τελευταῖα αὐτὰ χρόνια εἰσάχθηκε ἐπίσης στὰ σχολεῖα μας ἡ ἐλεύθερη συζήτηση ὑπὸ τὴν ἐποπτεία ἐνὸς καθηγητοῦ. Πῶς τὰ παιδιὰ δέχτηκαν αὐτὴ τὴν καινοτομία;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

Οἱ ἐποχές, οἱ ἀντιλήψεις καὶ οἱ ἀξίες ἀλλάζουν, ἀλλὰ ὄχι ἀμέσως. Πάντοτε μεσολαβοῦν προθεσμίες· ἐσεῖς ὅμως θέτετε ἐνώπιόν μου μιὰ ὑπολογίσιμη προθεσμία 35 ὀλόκληρων χρόνων.

Μὲ ἐρωτᾶτε ἂν διεπίστωσα ἀλλαγὴ ἢ βασικὴ τάση, ὅσον ἀφορᾷ τὴν δεκτικότητα καὶ τὴν πνευματικότητα τῆς Κυπρίας μαθήτριας στὸ διάστημα τῶν 35 χρόνων τῆς ἐκπαιδευτικῆς μου ὑπηρεσίας.

Εἶναι γνωστὸν καὶ οὐδεὶς ἀσφαλῶς, θὰ ὑποστηρίξῃ τὸ ἀντίθετον, ὅτι πρὶν ἀπὸ 35 χρόνια, ἡ γυναῖκα — μὲ μιὰ ἐξαίρεση ἐνὸς μικροῦ ἀριθμοῦ φωτισμένων διδασκαλισσῶν — ἀποτελοῦσε στὴν πνευματικὴ καὶ κοινωνικὴ ζωὴ τοῦ τόπου μας κεφάλαιον ἀρνητικόν. Ἡ μόρφωσή της ἦτο ἀνάλογη μὲ τίς τότε κρατοῦσες ἀντιλήψεις σχετικὰ μὲ τὴν θέσιν καὶ τὸν ρόλον τῆς γυναίκας μέσα στὴν κοινωνία. Ἡ θέση ὅμως αὐτὴ ἄρχισε ν' ἀλλάζῃ ριζικὰ καὶ ἡ ἀξία τῆς μορφώσεως νὰ ὑπολογίζεται μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου ὡς παράγων θετικὸς καὶ διὰ τὸ γυναικεῖον φύλον. Καὶ ἔτσι προέβαλλε δειλὰ δειλὰ καὶ ἡ γυναῖκα στὸ πνευματικὸ πεδίο, ὄχι βέβαια χωρὶς ἐμπόδια καὶ ἀντιδράσεις. Ἐπρόβαλλε δειλὰ, γιατί τῆς ἔλειπε τὸ θάρρος καὶ ἡ πίστις πρὸς τὴν πνευματικὴ τῆς ἀξία, ἀφοῦ ἀγωνίζετο νὰ κρατηθῇ μέσα σὲ ἓνα περιβάλλον μᾶλλον ἐχθρικό, ὄχι μόνον ἀπὸ μέρους τοῦ ἀνδρικοῦ ἀλλὰ καὶ τοῦ γυναικεῖου φύλου.

Μὲ τὴν πάροδο ὅμως τοῦ χρόνου δημιουργήθηκε τόση ἔφεση γιὰ μόρφωση ἀπὸ μέρους τῆς νεαρᾶς Κυπρίας ὥστε πλῆθυναν οἱ νεαρὲς μορφωμένες μητέρες πού ἀνέθρεψαν καὶ διαπαιδαγώγησαν τίς κόρες τους καὶ τοὺς δημιούργησαν χαρακτῆρες δυνατώτερους καὶ περισσότερο θαραλλέους.

Καὶ διὰ νὰ ἔλθωμεν εἰς τὸ συγκεκριμένο ἐρώτημά σας, ὅσον ἀφορᾷ τὴν δεκτικότητα μεταξὺ τῆς σημερινῆς μαθητριάς καὶ ἐκείνης τοῦ 1935 ἢ 1940 π.χ. νομίζω, πῶς αὐτὴ γίνεται σήμερον μὲ ἐντονώτερο καὶ ταχύτερο ρυθμὸ καὶ τοῦτο ἀφ' ἐνὸς μὲν γιὰ τὸ σημαντικώτατο λόγο ὅτι ἡ σημερινὴ μαθήτρια ζεῖ σὲ ἐποχὴ πολὺ πιὸ ἀνεπτυγμένη μὲ σπουδαῖες ἐπιστημονικὲς ἐπιτεύξεις καὶ πολὺ διαδεδομένα τὰ μέσα μαζικῆς ἐπι-

κοινωνίας, ζει σ' ένα ανεπτυγμένο και πιό μορφωμένο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον, και άφ' έτερου δια τόν άλλον επίσης σπουδαϊόν λόγο ότι ό τρόπος και ή έκταση τής πνευματικής προσφορᾶς έχει αλλάξει ώστε νά άφομοιώνεται εύκολώτερα και σε μεγαλύτερο βαθμό από τήν νεαρά μαθήτρια.

Αύξήθηκε λοιπόν ή δεκτικότητα σημαντικά και παράλληλα ή πνευματικότητα τής μαθήτριας. Σήμερα ή Κυπρία κόρη τελειώνοντας σχολείο μέσης Παιδείας άποτελεϊ συγκροτημένη προσωπικότητα και είναι έτοιμη νά άντιμετωπίση τά δύσκολα προβλήματα πού τυχόν θά παρουσιασθοῦν μπροστά της εϊς τήν ζωήν, εϊναι γεμάτη με αυτοπεποίθηση, θάρρος και έμπιστοσύνη στόν έαυτό της. Ξέρει τι έπιδιώκει, τι θέλει και τόν τρόπο πού θά τó έπιζητήσει.

Στήν άλλαγή αύτή συνετέλεσε ή πρόοδος στίς κοινωνικές άντιλήψεις όσον άφορᾶ εϊς τόν προορισμό τής γυναίκας. Στά προηγούμενα χρόνια τά όρια δράσεως τής Κυπρίας κόρης ήσαν περιορισμένα στα στενά πλαίσια μιᾶς καλής συζύγου και μητέρας. Σήμερα, χωρίς νά παραμελοῦνται κι αύτά, υπάρχει μεγάλη τάσις για μόρφωση και άπόκτηση όσον τó δυνατόν περισσότερων γνώσεων και προσόντων πού προσφέρονται έπαγγελματικά και τούτο γιατί άνυψοῦται διαρκῶς τó πνευματικό και κοινωνικό επίπεδο τοῦ τόπου γενικά, και ή εκτίμηση τής προσφορᾶς τής γυναίκας στόν έπαγγελματικό και πνευματικό τομέα διαρκῶς αύξάνεται κι εκτιμᾶται.

Ή Κυπρία κόρη λοιπόν, άφοῦ ἔμαθε νά σκέπτεται, άπελευθερώθηκε πλέον από τίς προλήψεις και τίς έσφαλμένες παραδόσεις, ζητᾶ νά δημιουργήση τó μέλλον της και νά βοηθήση με τήν εργασία της στήν συντήρηση τής οικογένειάς της.

Ή συμπεριφορά έπίσης τής μαθήτριας νομίζω άλλαξε θετικά τώρα πού ή νέα αναλαμβάνει τίς εϋθύνες της και βαδίζει με σταθερότητα μπροστά άντιμετωπίζοντας τίς δυσκολίες και διαλύοντας τίς προλήψεις.

Ή συμπεριφορά της πρὸς τó σχολείο έχει ύποστεί και αύτή ριζική άλλαγή, γιατί τώρα ή μαθήτρια έρχεται σε στενότερη έπαφή με τó σχολείο, πλησιάζει χωρίς νά φοβάται τούς Καθηγητάς της, ύποστηρίζει τήν γνώμη της με δυνατά έπιχειρήματα, ζεύρει τι θέλει και τι έπιδιώκει, και σκέπτεται άντικειμενικά και ψύχραιμα.

Ή αναφέρατε ότι τά 35 αύτά χρόνια στάθηκαν σημαντικά στήν άνεξαρτητοποίηση και χειραφέτηση τής γυναίκας και εκφράσατε τήν άποψη ότι ίσως τούτο νά δημιούργησε άνησυχίες στίς νεαρές μαθήτριες.

Ό λόγος εϊναι, κατά τήν γνώμη μου, γιατί ή άνεξαρτητοποίηση και χειραφέτηση έγινε σε σχετικά πολὺ μικρὸ διάστημα. Πάντα μιᾶ νέα κατάσταση δημιουργεϊ προβλήματα μέχρις ότου άφομοιωθῆ και χρειάζεται χρόνος μέχρις ότου κατορθωθῆ νά γίνη παραδεχτή και τροποποιηθῆ σύμφωνα με τήν ψυχοσύνθεση και τίς συνθήκες πού επικρατοῦν.

Έτσι ή άπάντησή μου στο 2ον έρώτημά σας, εϊναι με βεβαιότητα «Μάλιστα». Δημιούργησε πραγματικά ή έποχή αύτή στήν νεαρά μαθήτρια μεγάλες άνησυχίες για τó μέλλον της. Δέν θέλουν σήμερα οί νέες νά άφίνουν τó μέλλον τους μοιρολατρικά στήν τύχη. Φιλοδοξοῦν και θέλουν νά τó κρατοῦν στα χέρια τους. Ή άναμονή άλλοτε εξέλισσετο άκινδύνως εϊς νωθρότητα χωρίς νά παύη από τοῦ νά θεωρῆται άρετή.

Σήμερα περιορίστηκε στα όρια τοῦ λογικοῦ. Ή έπ' άόριστον άναμονή δέν εϊναι άνεκτῆ, διότι άποτελῆ άρνηση τής δραστηριότητος, άποτελεϊ ψυχική και σωματική νωθρότητα. Σήμερα ή νεαρά κόρη άνησυχεϊ, άγωνιᾶ, σκέπτεται και προσπαθεϊ νά

έξασφαλίσει με τήν προσωπική της εργασία μιᾶ καλύτερη ζωή γι' αύτή και τήν οικογένειά της.

Αὐτὲς οἱ άνησυχίες πού άναφέραμε τά πολὺ τελευταία χρόνια παρουσιάζονται σε μικρότερο βαθμό, γιατί με τήν στενή έπαφή τής μαθήτριας πρὸς τó σχολείο και τούς Καθηγητάς της, οί άπορίες διαλύονται, τά προβλήματα της μελετῶνται έν συνεργασία, ή γνώμη της λαμβάνεται ύπ' όψιν σοβαρά, δέχεται τήν καθοδήγηση χωρίς έκείνη νά άπεκδύεται ή νά τής άφαιρῆται ή εϋθύνη και έτσι ήρεμα και άσφαλῶς διερευνᾶται ή περίπτωση της και εύρίσκεται ή καλύτερη λύσις.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΙΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΟΡΘΩΣΙΝ ΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

Ὁ ρόλος τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου εἰς τὴν κινήτοποιησιν καὶ τὴν ἀνθρώπων τῶν πνευματικῶν καὶ κοινωνικῶν δραστηριοτήτων τῆς Κυπριας γυναῖκος ὑπῆρξε μοναδικός, καὶ ἀξίζει μὲ τὴν εὐκαιρίαν τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἑκατοστῆς πεντηκοστῆς ἐπετείου ἀπὸ τῆς ιδρύσεώς του, νὰ ὑπογραμμισθῇ ἰδιαίτερος.

Μέχρις τοῦ τέλους τοῦ Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου ἡ γυμνασιακὴ μόρφωσις ἦτο προνόμιον ἀποκλειστικὸν τῶν ἀνδρῶν. Ἡ στενότης τῶν ἀντιλήψεων, ἡ ὁποία ἐπεκράτει τότε εἰς ὅλον τὸν κόσμον γενικῶς, καί, κατὰ συνέπειαν, πολὺ περισσότερο εἰς τὴν ἐπαρχιακὴν Κύπρον, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀνεχθῇ ἐπιστημονικὴν μόρφωσιν διὰ τὰς γυναῖκας, οὔτε πνευματικὴν ἢ κοινωνικὴν δραστηριότητα ἔξω ἀπὸ τὰ ἔργα εὐποιίας. Τὸ Παγκύπριον Γυμνάσιον παρεσκεύαζε κατὰ κύριον λόγον διὰ τὸ Πανεπιστήμιον, κατὰ δευτέρον δὲ διὰ τὴν ἐπ'ἀνδρωσιν τῆς ἐμπορικῆς καὶ τῆς ὑπαλληλικῆς τάξεως. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν αἱ ὁδοὶ αὐταὶ ἦσαν κλεισταὶ διὰ τὴν γυναῖκα, οὐδεμίαν δικαιολογίαν εἶχεν ἡ φοίτησίς της εἰς τὸ Γυμνάσιον. Ἦτο τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς, τὸ ὁποῖον δὲν ἠνείχετο τὴν μεικτὴν φοίτησιν ἀρρένων καὶ θηλέων εἰς σχολὴν Μέσης Παιδείας. Πρέπει συμπληρωματικῶς νὰ ὑπομνησθῇ, ὅτι ἡ μόνη Μέση ἐκπαίδευσις, ἡ ὁποία ἦτο νοητὴ διὰ τὴν γυναῖκα εἰς τὴν Κύπρον τότε, ἦτο ἡ διδασκαλική, ἡ ὁποία καὶ παρείχετο ἀπὸ τὸ Διδασκαλεῖον θηλέων, τὸ ὁποῖον ἐλειτουροῦσε κεχωρισμένως, ὡς προέκτασις τοῦ τότε Παρθεναγωγείου.

Ἦλθεν ὅμως ὁ Πρῶτος Παγκόσμιος Πόλεμος, ὁ ὁποῖος μὲ τὸν ρεαλισμὸν του ἀπήμβλυσε τὴν ἐπικρατοῦσαν γενικὴν στενότητα ἀντιλήψεων. Αἱ προοπτικαὶ διὰ τὴν πνευματικὴν καὶ τὴν κοινωνικὴν δρᾶσιν τῆς γυναῖκος εὐρύνονται σύμφωνα μὲ τὸ γενικὸν πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἀρχίζει νὰ ἐξαπλοῦται τὴν ἐποχὴν αὐτὴν, καί, κατ' ἀκολουθίαν, καὶ αἱ περὶ μορφώσεως τῆς γυναῖκος ἀντιλήψεις.

Ἐπὶ τῇ 150ετηρίδι ἀπὸ τῆς ιδρύσεως τοῦ Παγκ. Γυμνασίου. Ἐλέχθη τὴν 7 μ.μ. τῆς 25ης Μαρτίου, 1962 ἀπὸ ραδιοφώνου.

Νὰ τύχη λοιπὸν ἡ γυναῖκα εὐρυτέρας μορφώσεως. Ἄλλὰ ποῦ νὰ φοιτήσῃ; Εἰς τὴν Κύπρον τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ὑπάρχουν μόνον δύο Γυμνάσια, τὸ Παγκύπριον καὶ τὸ Γυμνάσιον Λεμεσοῦ. Καὶ τὰ δύο εἶναι Γυμνάσια Ἑλληνικῶν, αἱ δὲ ἀντιλήψεις τῆς ἐποχῆς δὲν εὐνοοῦν τὴν μεικτὴν φοίτησιν.

Μία τριάς νεανίδων ἀνέλαβε νὰ καταρρίψῃ τοὺς φραγμοὺς, οἱ ὁποῖοι ἀπέκλειον τὴν φοίτησιν τῶν γυναικῶν εἰς τὰ Γυμνάσια. Μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἡ ὀμιλοῦσα. Ἐπὶ 4 ἔτη, κλεισμένοι εἰς τοὺς ἑαυτοὺς των, φοιτοῦν εἰς τὸ Παγκύπριον Γυμνάσιον, ἀφοῦ κατετάχθησαν μετὰ κατατακτηρίους ἐξετάσεις εἰς τὴν Τρίτην τάξιν, τέλος δὲ κατορθώνουν νὰ ἀνακηρυχθοῦν ἀπόφοιτοι τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου. Μερικοὶ ἀκροαταὶ πιθανὸν νὰ διανοηθοῦν. «Καλά. Σπουδαῖο πρᾶγμα!» Σπουδαιότατον. Δὲν ἐπρόκειτο περὶ 3 ἀποφοίτων, ἀλλὰ περὶ καταρρίψεως ἐνὸς φραγμοῦ καὶ καθιερώσεως μιᾶς νέας ἀρχῆς, ἡ ὁποία ἐπρόκειτο νὰ ἔχῃ τεραστίαν σημασίαν ἐπὶ τῆς θέσεως τῆς γυναικὸς εἰς τὴν κυπριακὴν κοινωνίαν.

Τὰς τρεῖς ἐμιμήθησαν δέκα, τὰς δέκα ἑκατὸν καὶ τὰς ἑκατὸν αἱ σημερινὰι χιλιάδες τῶν μαθητριῶν τοῦ Παγκ. Γυμνασίου. Ἐννοεῖται, ὅτι συντόμως ἔγινεν αἰσθητὴ ἡ ἀνάγκη ἰδρύσεως ἐνὸς ξεχωριστοῦ Γυμνασίου θηλέων, εἰς τὸ ὁποῖον αἱ μαθήτριά, παρὰ τὰ καθαρῶς κλασσικὰ μαθήματα, νὰ λαμβάνωσι καὶ τὴν ἀπαιτουμένην ἰδιάζουσαν μόρφωσιν διὰ γυναῖκας. Ἡ τιμὴ τῆς ἐντόνου προωθήσεως τῆς ἰδέας αὐτῆς ὀφείλεται εἰς τὴν ἀείμνηστον καθηγήτριαν τῶν παιδαγωγικῶν εἰς τὸ Διδασκαλεῖον Φανερωμένης, Περσεφόνην Παπαδοπούλου.

Μετὰ τὴν ἴδρυσιν τοῦ ξεχωριστοῦ Γυμνασίου θηλέων τοῦ Παγκ. Γυμνασίου, ἡ ἄνοδος τοῦ ἐπιπέδου τῶν ἐπαγγελματικῶν καὶ κοινωνικῶν δραστηριοτήτων τῆς Κυπρίας γυναικὸς ἐπηκολούθησε ραγδαία. Τὰ κυβερνητικὰ, τὰ ἐμπορικὰ καὶ τὰ τραπεζικὰ γραφεῖα ἐγέμισαν ἀπὸ γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι μὲ τὴν ἰδιάζουσαν προσήλωσιν καὶ λεπτολόγον ἀντίληψιν τῆς ἰδέας τοῦ καθήκοντος προσέφεραν πολλὰ εἰς τὴν ὅλην πρόοδον τῆς Κυβερνητικῆς μηχανῆς καὶ τοῦ ἐμπορίου. Συγχρόνως παρετηρήθη αὐξήσις τῶν φιλανθρωπικῶν, τῶν πνευματικῶν καὶ τῶν θρησκευτικῶν σωματείων καὶ ἰδρυμάτων ἐν γένει. Τοῦτο ὀφείλετο κατὰ μέγα μέρος εἰς τὰς μορφωμένας γυναῖκας, αἱ ὁποῖαι ἀνέλαβον ὄχι μόνον τὴν ἴδρυσιν, ἀλλὰ καὶ τὴν διατήρησιν των. Ὀλίγον ἀργότερα ἦλθε καὶ ἡ σειρά τῆς ἐπιστημονικῆς μορφώσεως. Πολλὰ ἐνεγράφησαν εἰς τὰς διαφόρους σχολὰς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, καὶ ἰδίως τὴν φιλοσοφικὴν, τὴν Μαθηματικὴν, τὴν σχολὴν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν, τὴν Ἰατρικὴν καὶ ἄλλας. Ἐξαιρετικῶς ἐπικινώθη ἡ τάξις τῶν καθηγητριῶν, αἵ τινες ἀνέλαβον μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν τὸ βάρος τῆς ὑπευθύνου διαιπαιδαγωγήσεως τῆς θηλείας νεότητος τῆς νήσου.

Τέλος, ἦλθε καὶ ὁ Ἐθνικὸς ἀγὼν. Παρ' ὅλον ὅτι αἱ ἀπαιτήσεις ἐνὸς πολεμικοῦ ἀγῶνος εὐρίσκοντο ἔξω τῶν συνήθων πλαισίων τῆς γυναικείας φύσεως, ἡ Κυπρία γυναῖκα καὶ ἡ Κυπρία κόρη ἔδωκαν ἔντονον τὸ παρὸν εἰς τὸ σάλπισμα τῆς Πρώτης Ἀπριλίου. Μερικαὶ σελίδες τοῦ ἄρτι ἐκδοθέντος ἱστορικοῦ ἔργου τοῦ πολεμικοῦ Ἡγέτου τοῦ Ἀγῶνος μας, στρατηγοῦ Διγενῆ, μαρτυροῦν λίαν εὐγλώττως περὶ τοῦ ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἐπιτελεσθέντος ἔργου κατὰ τὸν Ἀγῶνα. Κοντὰ εἰς αὐτὸν παραμένουσιν ἀδιάφυστα τεκμήρια τῆς γυναικείας συμβολῆς εἰς τὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα αἱ δεκάδες τῶν Ἀγωνιστριῶν ποῦ ἐφυλακίσθησαν ἐβασανίσθησαν, ἀλλὰ δὲν ὑπέχωρησαν.

Ἄν συγκρίνῃ κανεὶς τὴν πρὸ τοῦ 1920 γυναῖκα πρὸς τὴν σημερινὴν θὰ εὕρῃ τεραστίαν διαφορὰν, πρὸς τὰ ἄνω. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ἀκτινοβολίαν τοῦ Παγκ.

Γυμνασίου, τὸ ὁποῖον πρῶτον ἐμόρφωσε τὴν Κυπρίαν γυναῖκα ἀπ' εὐθείας, εἶτα δὲ καὶ ἐμμέσως, συντελέσαν διὰ τοῦ παραδείγματός του εἰς τὴν ἴδρυσιν παραλλήλων πρὸς αὐτὸ Γυμνασίων θηλέων. Πρὸ τοῦ 1920 ἡ γυναῖκα εἰς τὴν πνευματικὴν καὶ τὴν κοινωνικὴν ζωὴν τοῦ τόπου ἀπετέλει κεφάλαιον ἀρνητικόν. Μετὰ τὸ 1920 ἀρχίζει νὰ γεμίζει μὲ τὴν παρουσίαν τῆς ὅλας τὰς πλευρὰς τῆς ζωῆς τῆς Νήσου. Τοῦτο ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν μεγάλην ἀναμορφωτικὴν δύναμιν ποῦ ἐχάρισεν εἰς τὴν Νῆσον τὸ Παγκύπριον Γυμνάσιον μὲ τὴν μόρφωσιν τῆς γυναικὸς. Ἀξίζει καὶ παραξίζει τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς Κύπρου οἱ πρῶτοι εὐλαβεῖς ἰδρυταὶ του, οἱ ὁποῖοι κινούμενοι ἀπὸ τὸν ἔνθεον ζῆλον πρὸς τὴν παιδείαν, ἐθεμελίωσαν ἐν ἴδρυμα, τοῦ ὁποῖου ἡ ἀκτινοβολία ἤλλαξε πραγματικῶς τὴν μορφήν τῆς Νήσου, καὶ ἐθεμελίωσεν ἀδιάσειστον τὸν ἐθνικὸν αὐτῆς χαρακτήρα.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΓΟΝΕΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΝ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΟΝ

Κατ' ἀρχὴν πιστεύομεν ὅτι ὁ θεσμὸς τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου ἦτο ἀναγκαῖον νὰ εἰσαχθῆ καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Παιδείαν. Ἡ ἀνησυχία ἡ ὁποία παρουσιάζεται εἰς Κύπρον προέρχεται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι μέχρι σήμερον οἱ ἐκ Κύπρου ἀπόφοιτοι Σχολῶν Μέσης Παιδείας ἐγίνοντο δεκτοὶ εἰς τὰς πλείστας τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν τῆς Ἑλλάδος ἄνευ ἐξετάσεων. Τοῦτο ἐγίνετο ὄχι μόνον διὰ τοὺς ἐκ Κύπρου ἀποφοίτους, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ Ἑλληνόπουλα ὅλου τοῦ ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ. Ὁ θεσμὸς εἶναι ὠφέλιμος διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους:

1ον) Ἐφ' ὅσον οἱ ἐξετάσεις τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου εἶναι ὑψηλῶν ἀπαιτήσεων, θὰ φιλοτιμηθοῦν οἱ ὑποψήφιοι νὰ ἐργασθοῦν καλύτερον καὶ μὲ μεγαλυτέραν συναίσθησιν εὐθύνης.

2ον) Θὰ εἰσάγωνται εἰς τὰς Ἀνωτάτας Σχολὰς οἱ πραγματικῶς ἱκανοὶ καὶ ἄξιοι νὰ ἀκολουθήσουν ἐπιστημονικὴν σταδιοδρομίαν.

3ον) Αἱ Ἑλληνικαὶ Ἀνώταται Σχολαὶ ἐφ' ὅσον θὰ ἔχουν ἐνώπιόν των φοιτητὰς ὑψηλῆς στάθμης, θὰ ἀνεβάσουν τὸ ἐπίπεδον τῆς ἐπιστημονικῆς καταρτίσεως, πράγμα ἀναγκαιότατον μέσα εἰς τὴν συνεχῶς προοδεύουσαν ἀνθρωπότητα.

4ον) Συνέπεια τῶν ἀνωτέρω θὰ εἶναι ὅτι θὰ ἔχωμεν ἀργότερον εἰς τὴν Κοινωνίαν καλύτερον καταρτισμένους ἐπιστήμονες εἰς ὅλους τοὺς κλάδους.

5ον) Θὰ ἀποφευχθῆ τὸ σημερινὸν φαινόμενον τῆς φοιτήσεως σπουδαστῶν ἐπὶ 7-8 χρόνια ἢ καὶ περισσότερα διὰ τὴν ἀπόκτησιν διπλώματος Σχολῆς τετραετοῦς ἢ πενταετοῦς φοιτήσεως. Τοῦτο ἐσήμαινε μέχρι σήμερον σπατάλην χρόνου καὶ χρημάτων.

Αἱ ἐξετάσεις διὰ τὸ Ἀκαδημαϊκὸν Ἀπολυτήριον ἔγιναν πέρυσι εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ καθαρῶς προσωρινῆς βάσεως, λόγῳ τοῦ ὅτι καθυστέρησεν ἡ ψήφισις τοῦ σχετικοῦ νόμου. Εἶναι ἀναγκαῖον αἱ Ἐκπαιδευτικαὶ Ἀρχαὶ νὰ δώσουν συντόμως πλήρεις λεπτομερεῖας διὰ τὸν θεσμόν, τὴν Ἐξεταστέαν Ὑλὴν κλπ., ὥστε καὶ οἱ γονεῖς νὰ ἐνημερωθοῦν καὶ οἱ τελειόφοιτοι τῶν Σχολῶν Μέσης Παιδείας νὰ προετοιμαστοῦν ἀναλόγως.

Πάντως, δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ζητοῦμεν διὰ τοὺς Κυπρίους μαθητὰς προνομιακὴν μεταχείρησιν εἰς τὸ θέμα τῆς εἰσαγωγῆς των εἰς τὰς Ἑλληνικὰς Ἀνωτάτας Σχολὰς, ἐφ' ὅσον καὶ ἡ στάθμη τῆς Παιδείας μας εἶναι ἀρκετὰ ὑψηλὴ καὶ δὲν ἔχομεν πλέον τὴν παλαιὰν κατάστασιν τῆς ἀποικιοκρατίας, ὅτε ἡ Παιδεία εὐρίσκετο ὑπὸ διωγμόν.

Εἶναι γνωστὸν ἐξ' ἄλλου, ὅτι διὰ νὰ εἰσέλθῃ κανεὶς εἰς οἰονδήποτε Πανεπιστήμιον τῆς Ευρώπης, πρέπει νὰ παρακαθῆσθῃ εἰς ἐξετάσεις καὶ πολλὰς φορὰς νὰ περιμένῃ ἐπὶ 2-3 χρόνια διὰ νὰ εἰσαχθῆ, ἐνῶ οἱ σκοπεύοντες νὰ σπουδάσουν εἰς Ἑλλάδα εὐρίσκοντο εἰς προνομιοῦχον θέσιν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξεταστέαν εἰς τὸ Ἀκαδημαϊκὸν Ἀπολυτήριον Ὑλὴν δὲν νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἀνησυχοῦμεν ἀλλὰ νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὸ θέμα μὲ ἐμπιστοσύνην. Οἱ προβαίνοντες εἰς τὰς μεταρρυθμίσεις αὐτὰς εἶναι ἐκπαιδευτικοὶ μὲ πείραν καὶ κατάρτισιν καὶ νομίζω ὅτι εἶναι οἱ ἀρμοδιώτεροι νὰ κρίνουν καὶ τὸ ἐπίπεδον τῶν ἀποφοίτων Μέσης Παιδείας καὶ τὸ ἐπίπεδον ἐπὶ τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ ἀποκτηθῆ τὸ Ἀκαδημαϊκὸν Ἀπολυτήριον.

Ἐκκλησις πρὸς τὸ κοινὸν ὑπὲρ ἀνεγέρσεως Αἰθούσης Τελετῶν

Ἀξιότιμον Κύριον, Κυρίαν, Δεσποινίδα,

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου Θηλέων ὁμοῦ μετὰ τῆς Σχολικῆς Ἐφορείας τῶν Ἑλληνικῶν Ἐκπαιδευτηρίων Λευκωσίας, ἐν τῇ προσπάθειά μας νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὰς δαπάνας διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῆς Αἰθούσης Τελετῶν τοῦ Διδακτηρίου Παλουριωτίσεως ποιούμεθα ἔκκλησιν πρὸς τὰς ἀποφοίτους τοῦ σχολείου καὶ πρὸς ἅπαντας γενικῶς τοὺς ἐκτιμῶντας τὸ ἔργον τῆς Παιδείας καὶ ἐνδιαφερομένους διὰ τὴν καλυτέραν λειτουργίαν τοῦ σχολείου, ἵνα ἕκαστος συνεισφέρῃ κατὰ δύναμιν πρὸς ἐπιτέλειαν τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ σκοποῦ.

Πιστεύομεν ὅτι ὅλοι θὰ ἀνταποκριθῶσι πρὸς τὴν ἔκκλησιν αὐτήν, ὥστε καὶ διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ νὰ συντελέσωσι εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ σχολείου μας, τῶν ὁποίων ἡ πλήρωσις συνεπάγεται καὶ ὁμαλωτέραν λειτουργίαν, πράγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἀποβῆ πηγὴ ἱκανοποιήσεως καὶ ὠφελείας ἀμέσως μὲν διὰ τοὺς ἐκάστοτε τροφίμους τοῦ σχολείου ἀλλὰ καὶ ἐμμέσως δι' ὅλους τοὺς καθ' οἰονδήποτε τρόπον συνδεδεμένους μὲ τὸ σχολεῖον.

Ἀπευθυνόμενοι πρὸς σᾶς ἔχομεν τὴν ἐλπίδα ὅτι τὰ εὐγενῆ συναισθήματα τοῦ δεσμοῦ σας μὲ τὸ σχολεῖον θὰ ἐκδηλωθοῦν καὶ διὰ τῆς συμπαραστάσεώς σας εἰς τὸ ἔργον τοῦ σχολείου καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ.

Παρακαλοῦμεν αἱ συνεισφοραὶ νὰ ἀποστέλλωνται εἰς τὴν/τὸν ὑπεύθυνον ἢ νὰ δίδωνται προσωπικῶς εἰς τὸν ἀναλαμβάνοντα νὰ σᾶς ἐπισκεφθῆ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον συναδέλφον.

Ἡ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ

ΕΙΣΗΓΗΣΙΣ ΔΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΝ ΘΗΛΕΩΝ

Μέχρι σήμερον υπάρχουν ἐν Κύπρῳ 2 τύποι Σχολῶν Μέσης Παιδείας Θηλέων καὶ σποραδικὰ καὶ τινες ἄλλοι. 1ον εἶναι ὁ τύπος τοῦ κλασσικοῦ Γυμνασίου με ἐξαετῆ κύκλον σπουδῶν καὶ τὸ οἰκονομικὸν Γυμνάσιον ἢ ἐμπορικὴ Σχολὴ εἰς τὸ ὁποῖον δύνανται νὰ φοιτῶσιν μαθήτριαι, αἱ ὁποῖαι ἔχουν συμπληρώσει φοίτησιν μέχρι καὶ τῆς τρίτης τάξεως τοῦ κλασσικοῦ Γυμνασίου.

Τὸ κλασσικὸν Γυμνάσιον παρέχει γενικὴν μόρφωσιν, ἐμπλουτίζει καὶ συμπληρώνει τὴν μόρφωσιν τοῦ δημοτικοῦ σχολείου καὶ παρέχει ἰκανότητος καὶ προσόντα εἰς τὰς ἀποφοίτους του τοιαῦτα: ὡς ἡ ὑγιῆς καὶ ὀρθὴ σκέψις, διαλεκτικὴ ἰκανότης καὶ πρωτίστως διάπλασις χαρακτήρος καὶ καλλιέργεια τοῦ ἔσωτερου κόσμου. Αἱ ἀποφοῖτοι τοῦ κλασσικοῦ Γυμνασίου δύνανται νὰ ἐγγραφῶν εἰς Ἄνωτέρας Σχολὰς καὶ Πανεπιστήμια.

Τὸ Οἰκονομικὸν Σχολεῖον παρέχει εἰς τὰς ὑποτρόφους του γνώσεις τοιαύτας, ὥστε αἱ ἀποφοῖτοι νὰ δύνανται ἐπιτυχῶς νὰ ἀναλάβουν ἐργασίαν ὡς ὑπάλληλοι γραμματεῖς, δακτυλογράφοι, ὑπάλληλοι Τραπεζῶν ἢ ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων.

Σήμερον ὅμως ὅτε ἕνας κόσμος ἀνοίγεται μπροστά μας, ἕνας κόσμος γεμῆτος ἐξαψῆ, ἀβεβαιότητα, ἀλλὰ καὶ ὑποσχέσεις καὶ ἐλπίδας, νομίζομεν, ὅτι ἔχομεν καθήκον νὰ ἀσκήσωμεν καὶ ἐτοιμάσωμεν τὴν νέαν γενεάν δι' αὐτὸν τὸν νέον κόσμον τῆς ἀτομικῆς δυνάμεως, τῆς ἠλεκτρονικῆς προόδου καὶ νὰ τὴν ἀσκήσωμεν καὶ ἐτοιμάσωμεν ὄχι μόνον εἰς τὰς ἐπιδεξιότητάς διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἐπιτύχωμεν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἀνεξαρτησίαν, ἀλλὰ νὰ τὴν κάμωμεν ἐπίσης ἰκανὴν νὰ δύναιται νὰ προσαρμόζεται, νὰ δημιουργῆ ἢ ἰδίᾳ καὶ νὰ ζῆ ἐπαξίως εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον, ὅπου αἱ ἀνθρώπιναι ἀξίαι ἀλλάζουσι σύμφωνα με τὴν πολιτικὴν φιλοσοφίαν τῶν Κρατῶν καὶ ὅπου ἡ ἀλληλοεξαρτησία τῶν ἀνθρώπων γίνεται μᾶλλον καὶ μᾶλλον σημαντικὴ, λόγῳ τοῦ ἀγῶνος διὰ ἐθνικὴν ἰσορροπίαν καὶ παγκόσμιον εἰρήνην.

Ἐνας τρόπος διὰ νὰ ἀνταποκριθῶμεν πρὸς τὰ ἀνωτέρω εἶναι, νομίζομεν, καὶ ἡ ἱδρυσις νέου τύπου σχολῆς Μέσης Παιδείας, ἢ ὁποία νὰ ὀνομασθῆ «Ἐπαγγελματικὴ Σχολὴ Μέσης Παιδείας Θηλέων», ἢ ὁποία ἴσως νὰ εἶναι σκόπιμον νὰ περιλάβῃ καὶ τὸ οἰκονομικὸν Γυμνάσιον Θηλέων.

Βάσις τοῦ νέου αὐτοῦ σχολείου πρέπει νὰ εἶναι ἡ παροχὴ ἀνθρωπιστικῆς μορφώσεως καὶ οἱ σκοποὶ του νὰ καλύπτουν γνώσεις ἀστικῶν κανονισμῶν καὶ πολιτικῆς ἀγωγῆς, νὰ καλύπτουν ἀπαιτήσεις εἰς οἰκονομικὰ πεδία καὶ ἐμπορικὰς καὶ τεχνικὰς ἐπιχειρήσεις, γνώσεις οἰκιακῆς οἰκονομίας καὶ ὑγιεινῆς κλπ. Ψυχικὴ διάπλασις καὶ σωματικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ ἀγωγή ἀπαιραίτητος.

Ὁ κύκλος μαθημάτων καὶ ἡ φοίτησις εἰς τὸ ὡς ἄνω ἀναφερόμενον σχολεῖον, νομίζομεν, ὅτι μπορεῖ νὰ εἶναι τετραετῆς ἢ διετῆς δηλ. τὰ τετραετῆ νὰ δέχονται ἀποφοίτους τῶν δημοτικῶν σχολείων, ἐνῶ τὰ διετῆ ἀποφοίτους τῆς Β' τάξεως τῶν κλασσικῶν Γυμνασίων. Κατὰ τὴν ἄποψίν μας προτιμητέα τὰ τετραετῆ τὰ δεχόμενα δηλ. τὰς ἀποφοίτους τῶν Δημοτικῶν σχολείων.

Αἱ ἀποφοῖτοι τῶν Δημοτικῶν σχολείων αἱ εἰσερχόμεναι εἰς τὴν Ἐπαγγελματικὴν Σχολὴν θὰ πρέπει νὰ ἀφιερῶσιν ἕνα μέγα ποσοστὸν τῆς κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος φοιτήσεώς των, σὲ ἐρευνητικὴν ἐργασίαν δηλ. κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτοῦ τοῦ ἔτους καταλλήλως ὀδηγούμεναι νὰ ἀποκτήσιν σχετικὴν πείραν σὲ τεχνικὰ καὶ ἐμπορικὰ

θέματα καὶ ὡς ἀποτέλεσμα, νὰ ὀδηγηθῶν νὰ ἐκλέξουν τὸ ἐπάγγελμα, τὸ ὁποῖον θὰ ἐπιδιώξουν καὶ εἰς τὸ ὁποῖον θὰ εἰδικευθῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὑπολοίπων ἐτῶν, πού θὰ φοιτήσιν εἰς τὸ ἐπαγγελματικὸν σχολεῖον.

Ὅταν συμπληρώσιν τὸ ἕνα ἔτος τῆς προπαιδείας καὶ τρία ἄλλα ἔτη ἐπαγγελματικῆς καὶ μορφωτικῆς ἐκπαιδεύσεως, θὰ εἶναι αἱ ἀποφοῖτοι τῆς Σχολῆς ἰκανώτερον εἰς ἀπόφασιν ἀπόψεως, ἄλλων, αἱ ὁποῖαι ἐπέρασαν ἀπλῶς περίοδον μαθητευομένων εἰς ἀντίστοιχα ἐπαγγέλματα. Θὰ προτιμηθῶν λοιπὸν εἰς ὀργανισμούς, ἐπιχειρήσεις βιομηχανικὰς ἢ ἰδιωτικὰς ἐργασίας καὶ τοιουτοτρόπως θὰ καταπολεμηθῆ ἢ εὐρέως παρατηρουμένη τάσις, νὰ στεροῦνται αἱ νεάνιδες τῆς ἀνθρωπιστικῆς περαιτέρω μορφώσεως, τρεπόμεναι ἀνεξέλεγκτα πρὸς πρακτικὰ ἐπαγγέλματα.

Ἴσως, πρὸς κατοχύρωσιν τῆς ἀπόψεως ταύτης, νὰ πρέπη — διὰ καταλλήλως ψηφίζομένης νομοθεσίας ἢ δημοτικῶν κανονισμῶν — νὰ τυγχάνουν προτεραιότητος εἰς κρατικὰ καὶ δημόσια ἰδρύματα αἱ κάτοχοι ἀπολυτηρίων Ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς. Ἴσως ἀκόμη νὰ πρέπη νὰ ἐξασκῆται ἔλεγχος ἐπὶ τῆς παροχῆς ἀδειῶν ὠρισμένων ἐπαγγελμάτων ὑπὸ εἰδικοῦ ἰδρυθησομένου ὀργανισμοῦ.

Εἰσηγούμεθα ὅπως ἡ Ἐπαγγελματικὴ Σχολὴ Μ. Παιδείας ἐργάζεται 6 ὥρας ἡμερησίως: ἐκ τούτων τρεῖς νὰ ἀφιερῶνται εἰς πρακτικὴν ἐργασίαν καὶ ἐξάσκησιν ἐπὶ τῶν θεμάτων πού ἐξέλεξαν αἱ ὑπότροφοι.

Τοιαῦτα θέματα δυνατόν νὰ εἶναι:

Ἐμπορικὴ καὶ Βιομηχανικὴ Τέχνη δηλ. Διαφημίσεις.

Ἀρχιτεκτονικὸν καὶ βιομηχανικὸν σχέδιον.

Διακοσμήσεις, Σχέδια κοσμουμιῶν καὶ κοσμημάτων (πρὸς ἀνάπτυξιν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς Κυπριακῆς λαϊκῆς τέχνης).

Ἐργασία ἐπὶ μεταλλικῶν φύλλων (δίσκοι, κύπελλα κλπ.).

Ἐπιδιορθώσεις ραδιοφῶνων καὶ συσκευῶν τηλεοράσεως.

Φωτογραφικὴ Τέχνη.

Οἰκιακὴ Οἰκονομία

Οἰκοκυρικὰ

Γνώσεις Ὑγιεινῆς καὶ νοσοκομειακῆ περιποίησης

Περιποιήσεις βρεφῶν (πρὸς ἐξάσκησιν ἐπαγγέλματος)

Διακόσμησις σπιτιοῦ

Κατασκευὴ ἀπλῶν ἐπίπλων καὶ ψιλικῶν

Ραπτικὴ τέχνη καὶ Μαγειρικὴ

Ἐμπόριον

Λογιστὰι

Γραμματεῖς

Βοηθοὶ γραφείων ἰατρῶν καὶ ὀδοντιάτρων

Στενογράφοι, Δακτυλογράφοι

Ἐπὶ πλέον κομμώτριαι, μανικιουρίστρες, εἰδίκευσις διὰ περιποίησησιν ἐπιδερμίδος καὶ ἀρωματολογία.

Τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἡμέρας διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν Νέων Ἑλληνικῶν, ξένων γλωσσῶν, κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν, Σωματικῆς Ἀγωγῆς, Μουσικῆς, Μαθηματικῶν, Φυσικῶν, καὶ γενικῶς μαθημάτων σχετιζομένων πρὸς τὸ προτιμηθὲν ἐπάγγελμα.

(Καλλιόπη Καραγεώργη)

ΕΙΣΗΓΗΣΙΣ ΔΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΝ ΘΗΛΕΩΝ

Μέχρι σήμερον υπάρχουν ἐν Κύπρῳ 2 τύποι Σχολῶν Μέσης Παιδείας Θηλέων καὶ σποραδικὰ καὶ τινες ἄλλοι. 1ον εἶναι ὁ τύπος τοῦ κλασσικοῦ Γυμνασίου με ἐξαετῆ κύκλον σπουδῶν καὶ τὸ οἰκονομικὸν Γυμνάσιον ἢ ἐμπορικὴ Σχολὴ εἰς τὸ ὅποιον δύνανται νὰ φοιτῶσιν μαθήτριαι, αἱ ὁποῖαι ἔχουν συμπληρώσει φοίτησιν μέχρι καὶ τῆς τρίτης τάξεως τοῦ κλασσικοῦ Γυμνασίου.

Τὸ κλασσικὸν Γυμνάσιον παρέχει γενικὴν μόρφωσιν, ἐμπλουτίζει καὶ συμπληρώνει τὴν μόρφωσιν τοῦ δημοτικοῦ σχολείου καὶ παρέχει ἰκανότητος καὶ προσόντα εἰς τὰς ἀποφοίτους του τοιαῦτα: ὡς ἡ ὑγιῆς καὶ ὀρθὴ σκέψις, διαλεκτικὴ ἰκανότης καὶ πρωτίστως διάπλασις χαρακτήρος καὶ καλλιέργεια τοῦ ἔσωτερικοῦ κόσμου. Αἱ ἀποφοίτοι τοῦ κλασσικοῦ Γυμνασίου δύνανται νὰ ἐγγραφῶν εἰς Ἀνωτέρας Σχολὰς καὶ Πανεπιστήμια.

Τὸ Οἰκονομικὸν Σχολεῖον παρέχει εἰς τὰς ὑποτρόφους του γνώσεις τοιαύτας, ὥστε αἱ ἀπόφοιτοι νὰ δύνανται ἐπιτυχῶς νὰ ἀναλάβουν ἐργασίαν ὡς ὑπάλληλοι γραμματεῖς, δακτυλογράφοι, ὑπάλληλοι Τραπεζῶν ἢ ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων.

Σήμερον ὅμως ὅτε ἓνας κόσμος ἀνοίγεται μπροστά μας, ἓνας κόσμος γεμῆτος ἐξάψης, ἀβεβαιότητος, ἀλλὰ καὶ ὑποσχέσεις καὶ ἐλπίδας, νομίζομεν, ὅτι ἔχομεν καθήκον νὰ ἀσκήσωμεν καὶ ἐτοιμάσωμεν τὴν νέαν γενεάν δι' αὐτὸν τὸν νέον κόσμον τῆς ἀτομικῆς δυνάμεως, τῆς ἠλεκτρονικῆς προόδου καὶ νὰ τὴν ἀσκήσωμεν καὶ ἐτοιμάσωμεν ὄχι μόνον εἰς τὰς ἐπιδεξιότητας διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἐπιτύχωμεν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἀνεξαρτησίαν, ἀλλὰ νὰ τὴν κάμωμεν ἐπίσης ἰκανὴν νὰ δύνανται νὰ προσαρμόζονται, νὰ δημιουργῆ ἢ ἰδίᾳ καὶ νὰ ζῆ ἐπαξίως εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον, ὅπου αἱ ἀνθρώπιναι ἀξίαι ἀλλάζουσι σύμφωνα με τὴν πολιτικὴν φιλοσοφίαν τῶν Κρατῶν καὶ ὅπου ἡ ἀλληλοεξαρτησία τῶν ἀνθρώπων γίνεται μᾶλλον καὶ μᾶλλον σημαντικὴ, λόγῳ τοῦ ἀγῶνος διὰ ἐθνικὴν ἰσορροπίαν καὶ παγκόσμιον εἰρήνην.

Ἐνας τρόπος διὰ νὰ ἀνταποκριθῶμεν πρὸς τὰ ἀνωτέρω εἶναι, νομίζομεν, καὶ ἡ ἱδρυσις νέου τύπου σχολῆς Μέσης Παιδείας, ἢ ὁποία νὰ ὀνομασθῆ «Ἐπαγγελματικὴ Σχολὴ Μέσης Παιδείας Θηλέων», ἢ ὁποία ἴσως νὰ εἶναι σκόπιμον νὰ περιλάβῃ καὶ τὸ οἰκονομικὸν Γυμνάσιον Θηλέων.

Βάσις τοῦ νέου αὐτοῦ σχολείου πρέπει νὰ εἶναι ἡ παροχὴ ἀνθρωπιστικῆς μορφώσεως καὶ οἱ σκοποὶ του νὰ καλύπτουν γνώσεις ἀστικῶν κανονισμῶν καὶ πολιτικῆς ἀγωγῆς, νὰ καλύπτουν ἀπαιτήσεις εἰς οἰκονομικὰ πεδία καὶ ἐμπορικὰς καὶ τεχνικὰς ἐπιχειρήσεις, γνώσεις οἰκιακῆς οἰκονομίας καὶ ὑγιεινῆς κλπ. Ψυχικὴ διάπλασις καὶ σωματικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ ἀγωγή ἀπαιραίτητος.

Ὁ κύκλος μαθημάτων καὶ ἡ φοίτησις εἰς τὸ ὡς ἄνω ἀναφερόμενον σχολεῖον, νομίζομεν, ὅτι μπορεῖ νὰ εἶναι τετραετῆς ἢ διετῆς δηλ. τὰ τετραετῆ νὰ δέχονται ἀποφοίτους τῶν δημοτικῶν σχολείων, ἐνῶ τὰ διετῆ ἀποφοίτους τῆς Β' τάξεως τῶν κλασσικῶν Γυμνασίων. Κατὰ τὴν ἄποψίν μας προτιμητέα τὰ τετραετῆ τὰ δεχόμενα δηλ. τὰς ἀποφοίτους τῶν Δημοτικῶν σχολείων.

Αἱ ἀπόφοιτοι τῶν Δημοτικῶν σχολείων αἱ εἰσερχόμεναι εἰς τὴν Ἐπαγγελματικὴν Σχολὴν θὰ πρέπει νὰ ἀφιερῶσιν ἓνα μέγα ποσοστὸν τῆς κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος φοιτήσεώς των, σὲ ἐρευνητικὴν ἐργασίαν δηλ. κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτοῦ τοῦ ἔτους καταλλήλως ὀδηγούμεναι νὰ ἀποκτήσουν σχετικὴν πείραν σὲ τεχνικὰ καὶ ἐμπορικὰ

θέματα καὶ ὡς ἀποτέλεσμα, νὰ ὀδηγηθοῦν νὰ ἐκλέξουν τὸ ἐπάγγελμα, τὸ ὅποιον θὰ ἐπιδιώξουν καὶ εἰς τὸ ὅποιον θὰ εἰδικευθοῦν κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὑπολοίπων ἐτῶν, ποῦ θὰ φοιτήσουν εἰς τὸ ἐπαγγελματικὸν σχολεῖον.

Ὅταν συμπληρώσουν τὸ ἓνα ἔτος τῆς προπαιδείας καὶ τρία ἄλλα ἔτη ἐπαγγελματικῆς καὶ μορφωτικῆς ἐκπαιδεύσεως, θὰ εἶναι αἱ ἀπόφοιτοι τῆς Σχολῆς ἰκανώτερον εἰς ἀπόφασιν ἀπόψεως, ἄλλων, αἱ ὁποῖαι ἐπέρασαν ἀπλῶς περίοδον μαθητευομένων εἰς ἀντίστοιχα ἐπαγγέλματα. Θὰ προτιμηθοῦν λοιπὸν εἰς ὀργανισμούς, ἐπιχειρήσεις βιομηχανικὰς ἢ ἰδιωτικὰς ἐργασίας καὶ τοιοῦτοτρόπως θὰ καταπολεμηθεῖ ἡ εὐρέως παρατηρουμένη τάσις, νὰ στεροῦνται αἱ νεάνιδες τῆς ἀνθρωπιστικῆς περαιτέρω μορφώσεως, τρεπόμεναι ἀνεξέλεγκτα πρὸς πρακτικὰ ἐπαγγέλματα.

Ἴσως, πρὸς κατοχύρωσιν τῆς ἀπόψεως ταύτης, νὰ πρέπει — διὰ καταλλήλως ψηφίζομένης νομοθεσίας ἢ δημοτικῶν κανονισμῶν — νὰ τυγχάνουν προτεραιότητος εἰς κρατικὰ καὶ δημόσια ἰδρύματα αἱ κάτοχοι ἀπολυτηρίων Ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς. Ἴσως ἀκόμη νὰ πρέπει νὰ ἐξασκῆται ἔλεγχος ἐπὶ τῆς παροχῆς ἀδειῶν ὠρισμένων ἐπαγγελάτων ὑπὸ εἰδικοῦ ἰδρυθησομένου ὀργανισμοῦ.

Εἰσηγούμεθα ὅπως ἡ Ἐπαγγελματικὴ Σχολὴ Μ. Παιδείας ἐργάζεται 6 ὥρας ἡμερησίως: ἐκ τούτων τρεῖς νὰ ἀφιερῶνται εἰς πρακτικὴν ἐργασίαν καὶ ἐξάσκησιν ἐπὶ τῶν θεμάτων ποῦ ἐξέλεξαν αἱ ὑπότροφοι.

Τοιαῦτα θέματα δυνατόν νὰ εἶναι:

Ἐμπορικὴ καὶ Βιομηχανικὴ Τέχνη δηλ. Διαφημίσεις.

Ἀρχιτεκτονικὸν καὶ βιομηχανικὸν σχέδιον.

Διακοσμήσεις, Σχέδια κοσμουμιῶν καὶ κοσμημάτων (πρὸς ἀνάπτυξιν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς Κυπριακῆς λαϊκῆς τέχνης).

Ἐργασία ἐπὶ μεταλλικῶν φύλλων (δίσκοι, κύπελλα κλπ.).

Ἐπιδιορθώσεις ραδιοφῶνων καὶ συσκευῶν τηλεοράσεως.

Φωτογραφικὴ Τέχνη.

Οἰκιακὴ Οἰκονομία

Οἰκοκυρικὰ

Γνώσεις Ὑγιεινῆς καὶ νοσοκομειακῆ περιποίησης

Περιποιήσεις βρεφῶν (πρὸς ἐξάσκησιν ἐπαγγέλματος)

Διακόσμησις σπιτιοῦ

Κατασκευὴ ἀπλῶν ἐπίπλων καὶ ψιλικῶν

Ραπτικὴ τέχνη καὶ Μαγειρικὴ

Ἐμπόριον

Λογισταὶ

Γραμματεῖς

Βοηθοὶ γραφείων ἰατρῶν καὶ ὀδοντιάτρων

Στενογράφοι, Δακτυλογράφοι

Ἐπὶ πλέον κομμώτριαι, μανικιουρίστρες, εἰδίκευσις διὰ περιποιήσιν ἐπιδερμίδος καὶ ἀρωματολογία.

Τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἡμέρας διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν Νέων Ἑλληνικῶν, ξένων γλωσσῶν, κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν, Σωματικῆς Ἀγωγῆς, Μουσικῆς, Μαθηματικῶν, Φυσικῶν, καὶ γενικῶς μαθημάτων σχετιζομένων πρὸς τὸ προτιμηθὲν ἐπάγγελμα.

(Καλλιόπη Καραγεώργη)

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΥΧΑΙ

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ

Ἀγαπητὴ κ. Καραγιώργη,

Μετὰ λύπης ἀνεγνώσαμεν τὸ ἀπὸ 28/6/67 ὑμέτερον ἔγγραφον δι' οὗ πληροφορεῖτε ὅτι δὲν δύνασθε νὰ ἀποδεχθῆτε τὴν προσφερθεῖσαν ὑμῖν παράτασιν διορισμοῦ μέχρι 31/8/1968.

Ἐπιτρέψατέ μας, ἐπὶ τῇ ἀποχωρήσει σας, νὰ ἐκφράσωμεν πρὸς ὑμᾶς θερμότητας εὐχαριστίας καὶ συγχαρητήρια διὰ τὴν ἐξαιρετικὴν προσφορὰν σας εἰς τὰ σχολεῖα Λευκωσίας καὶ τὴν καθόλου Ἑλληνικὴν Παιδείαν τῆς Νήσου κατὰ τὴν μακρὰν καὶ εὐορκὸν ἐκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν σας.

Βεβαιωθῆτε, ὅτι καταλείπετε λίαν σεβαστὴν παράδοσιν ἥτις διαρκῶς θὰ ζῆ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν πολυπληθῶν μαθητριῶν καὶ μαθητῶν σας — ὁ γράφων εἶναι εἰς τῶν εὐγνωμονούντων ὑμᾶς παλαιῶν μαθητῶν σας — καὶ ὅτι τὸ πολῦτιμον ἔργον τὸ ὁποῖον ἰδιαιτέρως ἐδημιουργήσατε ὡς Διευθύντρια τοῦ Γυμνασίου Θηλέων Παλουριωτίσεως, καὶ τὸ ὁποῖον θὰ παραμείνῃ ἀρρηκτικῶς συνδεδεμένον μὲ τὸ ὄνομά σας, θὰ ἐμπνέῃ πάντοτε τοὺς μεταγενεστέρους.

Μὲ τὰς πλέον ἐγκαρδίου εὐχὰς διὰ τὴν προσωπικὴν εὐτυχίαν σας, καὶ

Εἰλικρινῶς Ὑμέτερος
ΦΡ. Π. ΒΡΑΧΑΣ,
Τμηματάρχης Ἀνωτέρας
καὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

Ἡ κ. Καραγιώργη ὑπῆρξε πράγματι μία ἐξαιρετικὴ καθηγήτρια καὶ ἰκανοτάτη Διευθύντρια, ἣ ὁποία ὑπὸ λίαν δυσκόλους συνθήκας ἀνήγαγε τὸ νεοϊδρυθέν Παγκ. Γυμνάσιον Θηλέων Παλουριωτίσεως, τὸ ὁποῖον διευθύνει ἀπὸ τοῦ 1961, εἰς σχολεῖον περιωπῆς.

CERTIFICATE

We hereby certify that Mrs KALLIOPI KARAGEORGI, who has been a teacher of Mathematics in the Pancyprian Gymnasium, Nicosia, Cyprus, the Island's Senior Secondary education school, for many years, is a person of sound social principles and integrity of character.

Mrs KARAGEORGI is taking one year's educational leave in the United States where she intends to follow the latest educational methods. She deserves every assistance in her endeavour to improve her knowledge and, hence, be of benefit to the education of her country.

In the Archbishopric of Cyprus
4th July, 1959

(ARCHBISHOP MAKARIOS)

TO WHOM IT MAY CONCERN

The bearer, Mrs. KALLIOPI KARAGEORGI, of Nicosia, Cyprus, is a teacher of Mathematics at the Island's leading Greek School, the Pancyprian Cymnasium of Nicosia.

She has 25 years continuous service in the School, and is taking one year's educational leave in the United States where she intends to follow the latest educational methods.

Mrs. KARAGEORGI is a proficient and conscientious teacher with valuable contribution in the Cyprus cultural movement of the Board of the Greek Cultural Society (EPOC) for twelve successive years now, and I have no difficulty at all to recommend her as a woman of outstanding abilities and deserving all facility in her endeavour to improve her knowledge for her own benefit and the benefit of her country.

(Dr. C. SPYRIDAKIS),
Chairman of the Greek Board of Education.

Nicosia, Cyprus
4th July 1959.

Ἀξιότιμον Κυρίαν
Καλλιόπην Καραγεώργη,
Λευκωσίαν.

Ἀξιότιμος Κυρία,

Ἡ Ἐφορεία τῶν Ἑλληνικῶν Ἐκπαιδευτηρίων Λευκωσίας ἐπιθυμεῖ νὰ εὐχαριστήσῃ ὑμᾶς διὰ τὴν μακροτάτην καὶ γόνιμον ὑπηρεσίαν σας εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Λευκωσίας, ὡς καθηγήτρια κατ' ἀρχὰς καὶ ἀκολούθως ὡς διευθύντρια. Οὐδέποτε θὰ λησμονηθεῖ ἡ ἀγάπη καὶ ἡ κατανόησις τὴν ὁποῖαν πάντοτε ἐπεδείξατε πρὸς τὰς μαθητριάς σας.

Ἡ ἀποχώρησις ὑμῶν ἐκ τῆς ἐκπαιδύσεως ἀφήνει δυσαναπλήρωτον κενόν, ἢ δὲ ἀπώλεια τῆς Παιδείας ἐκ τῆς ἀποχωρήσεως σας εἶναι μεγίστη. Ἐδιδάξατε εὐσυνειδησίαν καὶ ἐνεφυσήσατε ἀρετὴν εἰς χιλιάδας νεανίδων καὶ ἠναλώσατε τὴν ζωὴν σας διὰ τὸ καλὸν τοῦ Κυπριακοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἡ Ἐφορεία τῶν Ἑλληνικῶν Ἐκπαιδευτηρίων Λευκωσίας εὐχεται πρὸς ὑμᾶς μακρότατον τὸν βίον, ὑγίαν καὶ εὐτυχίαν.

Μετ' ἐξαιρέτου τιμῆς

Ὁ Πρόεδρος
τῆς Σχολικῆς Ἐφορείας

(Μ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ)

Ὁ Γραμματεὺς
τῆς Σχολικῆς Ἐφορείας

(ΧΡ. ΠΙΠΗΣ)

ΨΗΦΙΣΜΑ ΕΠΙ ΤΗ ΑΦΥΠΗΡΕΤΗΣΕΙ
ΤΗΣ ΕΛΛΟΓΙΜΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑΣ
ΤΟΥ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΘΗΛΕΩΝ ΠΑΛΟΥΡΙΩΤΙΣΣΗΣ
Κ. ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗ

Τὸ Συμβούλιον Γονέων καὶ ὁ Σύνδεσμος Μητέρων τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου Θηλέων Παλουριωτίσσης, συνελθόντα εἰς κοινήν συνεδρίαν, ἐπὶ τῇ ἀφυπηρετήσῃ τῆς ἑλλ. Διευθυντρίας Κας Κ. Καραγιώργη, ὁμοφώνως καὶ ἐκθύμως ψηφίζουν:

1. Ἐκφράζουν τὴν ἄπειρον ἐκτίμησιν καὶ εὐγνωμοσύνην ἀπάντων τῶν Γονέων πρὸς τὴν ἀφυπηρετοῦσαν ἑλλ. Διευθύντριαν διὰ τὸν ἄριστον τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον διηύθυνε τὸ Γυμνάσιον Παλουριωτίσσης, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τὸ ἀδιάλειπτον καὶ θερμὸν ἐνδιαφέρον τὸ ὁποῖον ἐπεδείκνυε διὰ τὴν πλήρη μόρφωσιν, τὴν ἠθικὴν διάπλασιν καὶ τὴν ἐν γένει ἀρτίαν ἀγωγὴν τῶν τέκνων τῶν.
2. Ἐκφράζουν τὴν βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην τοῦ Συμβουλίου Γονέων καὶ τοῦ Συνδέσμου Μητέρων διὰ τὸ ὑψηλὸν φρόνημα κατανοήσεως καὶ συνεργασίας, τὸ ὁποῖον ἐπεδείκνυε πρὸς αὐτά, πράγμα τὸ ὁποῖον συνετέλεσε μεγάλως εἰς τὴν εὐδόωσιν τοῦ ἔργου τῶν.
3. Εὐχονται πρὸς τὴν ἀπερχομένην ἑλλ. Διευθύντριαν, ὅπως ἐν ὑγείᾳ καὶ εὐτυχίᾳ, συνεχίσῃ τὴν πνευματικὴν προσφορὰν τῆς, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς πνευματικῆς καλλιιεργείας τῶν μελλουσῶν γενεῶν.

Ἐν Παλουριωτίσῃ τῇ 9ῃ Ἰουλίου 1967

Διὰ τὸν Σύνδεσμον Μητέρων
Ἄννα Ἱερωνυμίδου

Διὰ τὸ Συμβούλιον Γονέων
Γ. Ὀλύμπιος

ΚΡΙΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

«Μὲ τὸ μεγαλύτερο θαυμασμὸ καὶ συγκίνηση γιὰ τὸ ὑπέροχο ἔργο τοῦ ἴδρυματος».

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΦΩΚΑΣ
Πρύτανις Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
14.4.1962

«Εἴθε ὁ μέγας μας Θεὸς νὰ χαρίξῃ ὑγείαν εἰς τὴν Διεύθυνσιν καὶ τὸ προσωπικὸν τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου διὰ τὴν συνέχισιν τοῦ ὑπέροχου καὶ ἀξίου παντὸς θαυμασμοῦ ἑθνικοῦ ἔργου».

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΣΚΑΡΠΑΛΕΖΟΣ
Γενικὸς Γραμματεὺς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
14.4.1962

«Ἀποκομίζω τὰς καλύτερας ἐντυπώσεις ἀπὸ τὸ θαυμάσιο καθ' ὅλα ἐκπαιδευτικὸν τοῦτο ἴδρυμα καὶ συγχαίρω θερμῶς ὁλόκληρον τὸ διδακτικὸν προσωπικόν».

ΔΕΛΙΒΑΝΗΣ
Πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος
20.4.1962

«Συγχαρητήρια διὰ τὸ σχολικὸν αὐτὸ ἀνάκτορον καὶ εὐρυθμον λειτουργίαν του».

Θ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ
Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ρόδου

«Καταθέτουμε φόρο τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης στὸ ἀξιο ἐκπαιδευτικὸ ἴδρυμα τῆς Κύπρου γιὰ τὸ ὡς τώρα λαμπρὸν ἔργον του».

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΔΡΙΩΤΗΣ
Πρύτανις Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

«... Ἀκατάπαυστα μὲ πίστιν ἱεραποστολικὴν καὶ ἐργασίαν πέραν τοῦ καθήκοντος ἢ ἀξιοτίμος Διευθύντρια Κυρία Καλλιόπη Καραγεώργη καὶ καθηγηταὶ καὶ καθηγήτριαι τοῦ τιμῶντος τὴν Κύπρον καὶ τὴν Ἑλλάδα ὑπερόχου ἐκπαιδευτηρίου ἐπαληθεύουν πλήρως ὅτι τὸ ἔργον τοῦ διδασκάλου δὲν εἶναι ἐπάγγελμα ἀλλὰ ὕψιστο λειτούργημα ἑθνικόν. Εἰς τὸν ναὸν τοῦτο τῆς Παιδείας δημιουργοῦνται ἄνθρωποι. Διδάσκονται ψυχαὶ ἑλληνίδων καὶ ταυτοχρόνως μεθοδικῶς καὶ ἀποδοτικώτατα ἀσκεῖται τὸ ἔργον τῆς καθ' αὐτὸ Παιδείας».

Ἄξιοι ἑθνικῆς εὐγνωμοσύνης οἱ λειτουργοὶ Παγκυπρίου Γυμνασίου Θηλέων Παλουριωτίσσης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ
Δ. Πολιτικῶν & Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν Πανεπ. Ἀθηνῶν
4.5.1963

«... Σήμερα στην επίσκεψή μου στο Παγκύπριον Γυμνάσιον Θηλέων Παλουριω-
τίσσης ἔμεινα ἐκστατικός ἐμπρὸς στὸ διδακτῆριον ποῦ ἐπιβάλλεται. Εἶμαι βέβαιος
ὅτι μέσα στὸ διδακτῆριον αὐτὸ οἱ διδάσκοντες ἀντλοῦν τὴν δύναμη γιὰ τὴν ἱερὰ
ἀποστολή. Ἐν πάρῳ ὡς παράδειγμά τὴν κυρίαν Διευθύντριαν Καν Καραγεώργη
νομίζω ὅτι τὸ παιδαγωγικὸ τῆς ἦθος καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ τῆς ἔφεσις θὰ ἀκτινοβο-
λῇ σ' ὄλους τοὺς διδάσκοντας».

Ν.Γ. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐπίτιμον μέλος τοῦ Ἄνωτ. Ἐκπαιδευτ. Συμβουλίου τῆς Ἑλλάδος
Πρόεδρος τῆς Ἑλλην. Μαθηματικῆς Ἑταιρείας
29.8.1963.

«Τὸ θαυμάσιον διδακτῆριον, ὁ ἔθνικὸς παλμὸς διδασκόντων καὶ διδασκομένων
καὶ ἐν γένει, ἡ περιρρέουσα ἀτμόσφαιρα δημιουργοῦν ψυχικὴν κατάστασιν ἄκρως
συγκινητικὴν. Εἶμαι εὐγνώμων εἰς τὴν Κυρίαν Γυμνασιάρχην διὰ τὴν εὐκαιρίαν,
τὴν ὁποίαν μοῦ παρέσχε μετὰ τὴν πρόσκλησίν τῆς».

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΑΤΣΑΒΕΣ

«Θὰ διατηρήσω τὰς καλλιτέρας ἀναμνήσεις ἀπὸ τὸ θαυμάσιον αὐτὸ πνευματικὸν
καὶ ἔθνικὸν ὄχυρόν. Εὐχομαι ἐκ βάθους καρδίας δικαίωσιν τοῦ ἔθνικοῦ ἀγῶνος
καὶ εὐτυχίαν εἰς τὴν ἐρίτιμον Κυρίαν Διευθύντριαν».

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΛΑΓΑΚΟΣ

Ἐπιτετραμμένος τῆς Ἑλλάδος
3.12.1964

«Εἰς τὰς πολλὰς συγκινήσεις ποῦ μᾶς ἔδωσαν τὰ ὅσα εἶδαμε εἰς τὴν ὥραιαν καὶ
ἡρωϊκὴν Κύπρον, προσετέθη καὶ ἡ συγκίνησις καὶ ἡ χαρὰ ἡ μεγάλη, ἀπὸ τὴν
ἐπίσκεψιν μας εἰς τὸ Παγκύπριον Γυμνάσιον. Ἐδῶ εἰς μίαν ἀτμόσφαιραν πολεμι-
κὴν αἱ μαθήτριάς ὑπὸ μίαν ἐμπνευσμένην διεύθυνσιν μετὰ ἀφοσίωσιν ἐκτελοῦν τὸ
καθῆκον των. Ἡ ὄλη ἐμφάνισις τοῦ Σχολείου εἶναι ἄψογος. Τάξις, εὐπρέπεια,
πολιτισμὸς καὶ θερμὴ ἀτμόσφαιρα εἶναι τὰ στοιχεῖα ποῦ συνθέτουν ἓνα τέλειον
σύνολον· θαυμάζω αὐτὸ τὸ συγκρότημα καὶ ὡς Ἕλληνας θὰ εἶμαι ὑπερήφανος».

ΠΕΤΡΟΣ ΣΤΕΡΙΩΤΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκτίμησις τοῦ Κ. Χρυσάνθη	σελὶς
Πρόλογος	9
Ἱστορικὸν Ἰδρύσεως Παγκυπρίου Γυμνασίου Θηλέων	11
Ὁδηγὸς Μαθητῶν	12
	14

ΛΟΓΟΔΟΣΙΕΣ

Ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων τοῦ Σχολ. Ἔτους 1961-1962	21
Ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων τοῦ Σχολ. Ἔτους 1962-1963	29
Ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων τοῦ Σχολ. Ἔτους 1963-1964	39
Ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων τοῦ Σχολ. Ἔτους 1964-1965	43
Ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων τοῦ Σχολ. Ἔτους 1965-1966	50
Ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων τοῦ Σχολ. Ἔτους 1966-1967	57
Ἀποχαιρετηστήριος ὁμιλία τῆς κ. Ἄνδρ. Ἡλιοφώτου	63
Ἀποχαιρετηστήριος ὁμιλία τοῦ κ. Γεώργιου Ὀλυμπίου	65

ΟΜΙΛΙΑΙ ΠΡΟΣ ΜΑΘΗΤΡΙΑΣ, ΚΑΘΗΓΗΤΑΣ ΚΑΙ ΓΟΝΕΙΣ

Ὁμιλία πρὸς μαθητριάς ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ Σχολ. Ἔτους 1961-1962	67
Κατὰ τὴν Κοινὴν Προσευχὴν 16.10.1961	69
Κατὰ τὴν Κοινὴν Προσευχὴν 23.10.1961	70
Κατὰ τὴν Κοινὴν Προσευχὴν 30.10.1961	72
Κατὰ τὴν Κοινὴν Προσευχὴν Μάϊος 1962	73
Ὁμιλία ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν μαθημάτων τῆ 24.9.1962	74
Ὁμιλία ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν μαθημάτων τῆ 16.9.1963	76
Ὁμιλία ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν μαθημάτων Σεπτέμβριος 1964	78
Χαιρετισμὸς πρὸς τοὺς καθηγητὰς ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ Σχολ. Ἔτους 1961-1962	79
Χαιρετιστήριος Ὁμιλία πρὸς τοὺς καθηγητὰς τὴν 18.9.1962	82
Πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ κηδεμόνας τῶν μαθητῶν, Σεπτ. 1961	84
Πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ κηδεμόνας τῶν μαθητῶν, 22 Ὀκτ. 1961	86
Προσφώνησις ἐπὶ τῇ ἐνάρξει διαφωτιστικῶν διαλέξεων	88
Ἐναρξίς τῶν πρὸς τοὺς γονεῖς διαφωτιστικῶν ὁμιλιῶν 16.12.1963	90

ΕΘΝΙΚΑΙ ΕΠΕΤΕΙΟΙ

Εἰσαγωγικὴ ὁμιλία ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς σημαίας καὶ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου τῆ 27.10.1962	91
Εἰσαγωγικὴ ὁμιλία ἐπὶ τῇ 28ῃ Ὀκτωβρίου τῆ 26.10.1963	93
Εἰσαγωγικὴ ὁμιλία ἐπὶ τῇ 28ῃ Ὀκτωβρίου καὶ τῇ ἑορτῇ τῆς σημαίας τῆ 27.10.1966	95
Εἰσαγωγικὴ ὁμιλία ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Γραμμάτων καὶ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν 30.1.1962	97
Εἰσαγωγικὴ ὁμιλία ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Γραμμάτων καὶ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν 30.1.1967	99
Εἰσαγωγικὴ ὁμιλία ἐπὶ τῇ Ἐθνικῇ Ἐπετείῳ τῆς 25ης Μαρτίου 1962	100
Εἰσαγωγικὴ ὁμιλία ἐπὶ τῇ Ἐθνικῇ Ἐπετείῳ τῆς 25ης Μαρτίου τῆ 24ῃ Μαρτίου 1964	101
Εἰσαγωγικὴ ὁμιλία ἐπὶ τῇ Ἐθνικῇ Ἐπετείῳ τῆς 25ης Μαρτίου τῆ 24ῃ Μαρτίου 1965	103

Είσαγωγική ομιλία ἐπὶ τῇ Ἐθνικῇ Ἐπετείῳ τῆς 25ης Μαρτίου τῇ 24ῃ Μαρτίου 1967	104
Είσαγωγική ομιλία ἐπὶ τῇ Ἐθνικῇ Ἐπετείῳ τῆς 1ης Ἀπριλίου τῇ 1ῃ Ἀπριλίου 1963	106
Είσαγωγική ομιλία ἐπὶ τῇ Ἐθνικῇ Ἐπετείῳ τῆς 1ης Ἀπριλίου τῇ 31ῃ Μαρτίου 1966	107
Είσαγωγική ομιλία ἐπὶ τῇ Ἐθνικῇ Ἐπετείῳ τῆς 1ης Ἀπριλίου τῇ 31ῃ Μαρτίου 1967	109

ΑΠΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ

Ἡ ὠλοκληρωμένη γυναῖκα	111
Μηδὲν ἄγαν	113
Ἡ Εὐποιᾶ καὶ οἱ νέοι	115
Μέσα εἰς τὰ πλαίσια τῶν καιρῶν	117
Ἐξωτερικὴ ἐμφάνισις καὶ χαρακτήρ	118
Ἐλευθερία καὶ πειθαρχία εἰς τὴν Παιδείαν	120
Καὶ ἀρετὴν ζῆν	122
Ἡ δύναμις τῆς θελήσεως καὶ ἡ ἰκανότης προσαρμογῆς	124

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΕΙΣ

Ἐπὶ τῇ ἐπισκέψει τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ Συγκλητικῶν	127
Ἐπὶ τῇ ἐπισκέψει τοῦ Ἑλληνοῦ Πρέσβεως κ. Δελιβάνη	129
Ἐπὶ τῇ ἐπισκέψει τῆς Α.Β.Υ. τῆς Πριγκιπίσσης Εἰρήνης τῆς Ἑλλάδος	130
Ἐπὶ τῇ ἐπισκέψει τοῦ Πρυτάνεως καὶ Συγκλητικῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης	131
Ἐπὶ τῇ ἐπισκέψει τοῦ ἐν Κύπρῳ Ἑλληνοῦ Πρέσβεως κ. Μ. Ἀλεξανδράκη	133

ΤΟ ΕΚΚΛΗΣΑΚΙ

Ὁμιλία τῆς διευθύντριας κατὰ τὴν θεμελίωσιν Ἱεροῦ Ναοῦ Παναγίας τῆς Εὐαγγελιστρίας	136
Ὁμιλία κας Αἴγλης Σπυριδάκι	138

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ

Εἰς τὸ περιοδικὸν «Κυπριακοὶ Καιροὶ»	141
Ἄλλες ἐφημερίδες	144, 145

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ὁ ρόλος τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου εἰς τὴν κινητοποίησιν καὶ τὴν ἀνόρθωσιν τῶν πνευματικῶν καὶ κοινωνικῶν δραστηριοτήτων τῆς Κυπρίας γυναίκος	149
Ἐρωτήσεις ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου Γονέων. Ἀκαδημαϊκὸν Ἀπολυτήριον	152
Ἐκκλησίαι ὑπὲρ ἀνεγέρσεως Αἰθούσης Τελετῶν	153
Εἰσήγησις διὰ ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν θηλέων	154

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΥΧΑΙ

Συγχαρητήρια τοῦ Ὑπουργείου	157
Certificate	158
Εὐχαριστήριον Ἐφορείας	159
Ψήφισμα ἐπὶ τῇ ἀφυπηρητήσει	160
Κρίσεις περὶ τῆς λειτουργίας τοῦ σχολείου	161

Τυπώθηκε στὰ Τυπογραφεῖα-Λιθογραφεῖα
«ΘΕΟΠΡΕΣ» ΑΤΑ, τηλ. 44940 - Λευκωσία.

Τὴν ἐκδόση ἐπιμελήθηκε ὁ Κύπριος Χρυσάνθος.

